

Tome I.

ΗΘΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

SIVE

GNOMICI

POETÆ GRÆCI.

AD OPTIMORUM EXEMPLARIUM FIDEM
EMENDAVIT

RICH. FRANC. PHIL. BRUNCK.

ARGENTORATI
IN BIBLIOPOLIO ACADEMICO.

MDCCLXXXIV.

LECTORI

S. D.

RICH. FRANC. PHIL. BRUNCK

REGIÆ INSCRIPTIONUM
ET HUMANIORUM LITERARUM ACADEMIÆ
SOCIUS.

Quum a me Sophoclem jamdudum exſpectes, miraberis, Lector amice, nec forte moderate feres, libellum tibi obtrudi, qui nihil habet cum illo commune. Sic jam questi ſunt ex amicis etiam meis nonnulli, quum necopinantibus illis, longeque alias res meditari me putantibus, prodierunt cura mea aliquantulum expoliti Argonauticorum Poëta, & facetiſſimus veteris comœdiæ ſcriptor. Bono animo es: explebitur cum Deo exſpectatio deſiderii tui. Prælum tandem ſubiit Princeps Tragicorum: excuſa jam ſunt Scholia omnia, quorum de edendi ratione non ita pridem ſententiæ ſuæ participes fecit literatos omnes in Eruditorum Diario Vir morum probitate, integritate vitæ, doctrinæ elegantia apud bonos omnes maxime commendatus, & ſupra impuriſſimorum ſcurrarum calumnias & convicia immenſum quantum evectus. Perductæ ſunt item ad finem quatuor Tragœdiæ; quinta operas exercet. Inceptum opus, quantum per me licebit, non

)(2

intermittetur; nec tamen ita properabitur, ut festinationis olim pœnitendum mihi sit, neu, si quid mihi interea diversum arriserit, animo ut non geram morem. Datam fidem præstiturum me spero; sed videto: in diem certam non promisi; nec a Sophoclis studiosis pignora pelliciendo, argento quemquam circumduxi, quod faciunt hodie nebulones quidam perditissimi, ita ut integrum mihi semper futurum sit, uti legitima exceptione.

Jam vero, quænam fuerit in edendo hoc libello ratio consilii mei, paucis docendus es. Poëtarum, quos Gnomicos vocant, editionem accuratam & venustam nullam videram. Veteris sapientiæ, Græcæque elegantiæ studiosis gratum me facturum quid putavi, si eis enchiridion hoc nitidius politiusque ornatum traderem. Theognidem, qui agmen hic ducit, primus in lucem edidit Aldus Manutius, cujus liber instar est veteris apographi, quo ipse usus est. Codicis illius vitium, ut in principem editionem, sic ex ea in ceteras omnes permanavit, quod quale sit, cuivis hanc novam cum aliis conferenti statim in oculos incurret. Nempe Theognidis poësis quæ superest, non est continuum opus, sed ex fragmentis constat e variis illius hominis elegiis aut poëmatibus excerptis. Illam ad quatuor codices Bibliothecæ Regiæ contuli, quorum in tribus sententiæ fere ad eundem modum distinctæ sunt, quo in hoc libello. Singulæ vel in capite habent literam majusculam miniatam, vel litera illa carent, vacuo relicto spatio, ubi peritioris calligraphi manu pingenda erat. Præterea

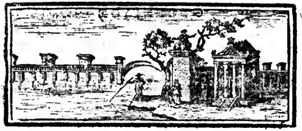
qui primus farraginem illam coagmentavit, Theognideis versus plurimos immiscuit aliorum auctorum, Tyrtæi, Mimnermi, & maxime Solonis. Poterant quidem illi inter Theognideos relinqui, si Theognis seorsim & sine ullo comitatu excuderetur; sed quum adjunctos habeat illos ipsos scriptores, quorum possessionem invaserat, interdicto adversus eum agi, tum æquitatis, tum concinnitatis ratio postulabat; qua de re in notis dixi.

Insunt huic editioni omnia, quæ continet pars altera editionis Poëtarum minorum Græcorum Radulphi Wintertoni, Cantabrigiæ excusæ anno MDCLXXVII. præter Orphei, vel nescio cujus id nomen mentiti, fragmenta tria, quæ in Orphicorum editione Gesneriana legi satius visum est, ideoque removenda duxi. Sed horum in locum Cleanthis pulcherrimum Hymnum suffeci; insuperque Hesiodi Poëma ἠθικὸν, si quod aliud, huic collectioni addidi. Pseudo-Phocylidis carmen ex iisdem Regiis codicibus emendavi, qui Theognidem continent, quorum unus Hesiodum etiam habet. Alia quæcunque omnia Stobæi Florilegium servavit, ad scriptum codicem Bibliothecæ Regiæ collata, longe emendatius quam antea in hoc libello exhibentur. Solonis inter veteres Sapientes præstantissimi non pauca solum fragmenta, sed quæcunque ad nostram ætatem pervenerunt & conquiri potuerunt, secundis curis limatiora in hanc collectionem intuli. In Comicorum vero sententiis, fragmenta aliquot, quorum partem tantum Wintertoni editio exhibet, integra dedi, ex auctoribus qui ea servarunt.

Latinam versionem plerisque horum carminum adjungi solitam, ut tironibus damnosam, doctoribus inutilem, consulto omisi. Ne tamen hic libellus omni utilitatis aut voluptatis fructu careret, quem capere possent qui literis græcis haud fuerunt imbuti, sententias & fragmenta ab Hugone Grotio, aliisque summis viris eleganti carmine latino reddita singulis græcis subjeci. Notas addidi breves, criticas fere & græcæ lectionis constitutionem spectantes. Anthologiam sententiarum parallelarum e græcis latinisque Poëtis facere perfacile fuisset; sed inutili mole librum onerare nolui. Stobæum adeant & florilegia latinorum Poëtarum, qui, quot diversis modis res eadem possit enuntiari, perpendere amant. Pauca sunt hæc, quibus te volebam, Lector amice; nec te diutius demorabor. Fruere hac nostra opella, quæ si tibi tuisque ita, ut fore confido, erit accepta & utilis, otium mihi tranquillum & diuturnum precare, quod nulli alii rei libentius impendam, quam ut bonarum literarum studiis commodem.

Dabam Argentorati XIII. Martii MDCCLXXXIV.

ΘΕΟΓΝΙΔΟΣ

ΘΕΟΓΝΙΔΟΣ ΜΕΓΑΡΕΩΣ

ΠΑΡΑΙΝΕΣΕΙΣ

Ὦ ἄνα, Λητοῦς υἱὲ, Διὸς τέκος, οὔποτε σεῖο
λήσομαι ἀρχόμενος, οὐδ' ἀναπαυόμενος·
ἀλλ' αἰεὶ πρῶτόν τε, καὶ ὕστατον, ἔν τε μέσοισιν
ἀείσω· σὺ δ' ἐμεῦ κλῦθι, καὶ ἐσθλὰ δίδου.

Φοῖβε ἄναξ, ὅτε μέν σε θεὰ τέκε πότνια Λητὼ,
φοίνικος ῥαδινῆς χερσὶν ἐφαψαμένη,
ἀθανάτων κάλλιστον, ἐπὶ τροχοειδεῖ λίμνῃ,
πᾶσα μὲν ἐπλήσθη Δῆλος ἀπειρεσίη
ὀδμῆς ἀμβροσίης, ἐγέλασσε δὲ γαῖα πελώρη,
γήθησεν δὲ βαθὺς πόντος ἁλὸς πολιῆς.

Ἄρτεμι θηροφόνε, θύγατερ Διὸς, ἣν Ἀγαμέμνων
εἵσαθ', ὅτ' ἐς Τροίην ἔπλεε νηυσὶ θοαῖς,
εὐχομένῳ μοι κλῦθι, κακὰς δ' ἀπὸ κῆρας ἄλαλκε.
σοὶ μὲν τοῦτο, θεὰ, σμικρὸν, ἐμοὶ δὲ μέγα.

Μοῦσαι καὶ Χάριτες, κοῦραι Διὸς, αἵ ποτε Κάδμου
ἐς γάμον ἐλθοῦσαι, καλὸν ἀείσατ' ἔπος,
„ ὅτ7ι καλὸν φίλον ἐστί· τὸ δ' οὐ καλὸν οὐ φίλον ἐστί. „
τοῦτ' ἔπος ἀθανάτων ἦλθε διὰ στομάτων.

Κύρνε, σοφιζομένῳ μὲν ἐμοὶ σφρηγὶς ἐπικείσθω
τοῖσδ' ἔπεσι· λήσει δ' οὔ ποτε κλεπτομένη.
οὐδέ τις ἀλλάξει κάκιον τοὐσθλοῦ παρεόντος.
ὧδε δὲ πᾶς ἐρέει· Θεύγνιδός ἐστιν ἔπη
τοῦ Μεγαρέως, πάντας δὲ κατ' ἀνθρώπους ὀνομαστοῦ.
ἀστοῖσιν δ' οὔπω πᾶσιν ἁδεῖν δύναμαι.
οὐδὲν θαυμαστὸν, Πολυπαΐδη. οὐδὲ γὰρ ὁ Ζεὺς
οὔθ' ὕων πάντας ἁνδάνει, οὔτ' ἀνέχων.
σοὶ δ' ἐγὼ εὖ φρονέων ὑποθήσομαι, οἷά περ αὐτὸς,
Κύρν', ἀπὸ τῶν ἀγαθῶν, παῖς ἔτ' ἐὼν, ἔμαθον.

Πέπνυσο, μηδ' αἰσχροῖσιν ἐπ' ἔργμασι, μηδ' ἀδίκοισι
τιμὰς, μήτ' ἀρετὰς ἕλκεο, μήτ' ἄφενος.
ταῦτα μὲν οὕτως ἴσθι· κακοῖσι δὲ μὴ προσομίλει
ἀνδράσιν, ἀλλ' αἰεὶ τῶν ἀγαθῶν ἔχεο,
καὶ μετὰ τοῖσιν πῖνε καὶ ἔσθιε, καὶ παρὰ τοῖσιν
ἵζε, καὶ ἅνδανε τοῖς, ὧν μεγάλη δύναμις.
ἐσθλῶν μὲν γὰρ ἄπ' ἐσθλὰ μαθήσεαι· ἢν δὲ κακοῖσι
συμμιχθῇς, ἀπολεῖς καὶ τὸν ἐόντα νόον.
ταῦτα μαθὼν, ἀγαθοῖσιν ὁμίλεε, καί ποτε φήσεις
εὖ συμβουλεύειν τοῖσι φίλοισιν ἐμέ.

Κύρνε, κύει πόλις ἥδε· δέδοικα δὲ μὴ τέκῃ ἄνδρα
ὑβριστὴν, χαλεπῆς ἡγεμόνα στάσιος.

ἀστοὶ μὲν γὰρ ἔασι σαόφρονες· ἡγεμόνες δὲ
τετράφαται πολλὴν ἐς κακότητα πεσεῖν,
οὐδεμίαν πω, Κύρν', ἀγαθοὶ πόλιν ὤλεσαν ἄνδρες.
ἀλλ' ὅταν ὑβρίζειν τοῖσι κακοῖσιν ἅδῃ,
δῆμόν τε φθείρωσι, δίκας τ' ἀδίκοισι διδῶσιν,
οἰκείων κερδῶν εἵνεκα καὶ κράτεος,
ἔλπεο μὴ δηρὸν κείνην πόλιν ἀτρεμέεσθαι,
μηδ' εἰ νῦν κεῖται πολλῇ ἐν ἡσυχίῃ,
εὖτ' ἂν τοῖσι κακοῖσι φίλ' ἀνδράσι ταῦτα γένηται
κέρδεα, δημοσίῳ σὺν κακῷ ἐρχόμενα.
ἐκ τῶν γὰρ στάσις ἐστὶ, καὶ ἔμφυλοι φόνοι ἀνδρῶν.
μούναρχος δὲ πόλει μήποτε τῇδε ἅδοι.

Κύρνε, πόλις μὲν ἔθ' ἥδε πόλις· λαοὶ δὲ δὴ ἄλλοι·
οἳ πρόσθ' οὔτε δίκας ᾔδεσαν, οὔτε νόμους·
ἀλλ' ἀμφὶ πλευρῇσι δορὰς αἰγῶν κατέτριβον,
εἴσω δ' ὥστ' ἔλαφοι τήνδ' ἐνέμοντο πόλιν.
καὶ νῦν εἰσ' ἀγαθοὶ, Πολυπαίδη· οἱ δὲ πρὶν ἐσθλοὶ,
νῦν δειλοί. τίς κεν ταῦτ' ἀνέχοιτ' ἐσορῶν;
ἀλλήλους δ' ἀπατῶσιν, ἐπ' ἀλλήλοισι γελῶντες,
οὔτε κακῶν γνώμας εἰδότες οὔτ' ἀγαθῶν.
μηδένα τῶνδε φίλον, Πολυπαίδη, ποίεο ἀστῶν
ἐκ θυμοῦ, χρείης εἵνεκα μηδεμιῆς.
ἀλλὰ δόκει μὲν πᾶσιν ἀπὸ γλώσσης φίλος εἶναι,
χρῆμα δὲ συμμίξῃς μηδενὶ μηδ' ὁτιοῦν
σπουδαῖον. γνώσῃ γὰρ ὀϊζυρῶν φρένας ἀνδρῶν,
ὥς σφιν ἐπ' ἔργοισι πίστις ἐπ' οὐδεμίη.

ἀλλὰ δόλους τ', ἀπάτας τε, πολυπλοκίας τ' ἐφίλησαν
οὕτως, ὡς ἄνδρες μηκέτι σωζόμενοι.

Μήποτε, Κύρνε, κακῷ πίσυνος βούλευε σὺν ἀνδρὶ,
εὖτ' ἂν σπουδαῖον πρῆγμ' ἐθέλῃς τελέσαι.
ἀλλὰ μετ' ἐσθλὸν ἰὼν, βουλεύεο πολλὰ μογήσας,
καὶ μακρὴν ποσσὶ, Κύρν', ὁδὸν ἐκτελέσας.

Πρῆξιν μηδὲ φίλοισιν ὁμῶς ἀνακοίνεο πᾶσι.
παῦροί τοι πολλῶν πιστὸν ἔχουσι νόον.
παύροισιν πίσυνος μεγάλ' ἀνδράσιν ἔργ' ἐπιχείρει,
μή ποτ' ἀνήκεστον, Κύρνε, λάβῃς ἀνίην.

Πιστὸς ἀνὴρ χρυσοῦ τε καὶ ἀργύρου ἀντερύσασθαι
ἄξιος, ἐν χαλεπῇ, Κύρνε, διχοστασίῃ.

Παύρους εὑρήσεις, Πολυπαίδη, ἄνδρας ἑταίρους
πιστοὺς ἐν χαλεποῖς πρήγμασι γιγνομένους,
οἵτινες ἂν τολμῷεν, ὁμόφρονα θυμὸν ἔχοντες,
ἴσον τῶν ἀγαθῶν τῶν τε κακῶν μετέχειν.
τοὺς δ' οὐχ εὑρήσεις διζήμενος, οὐδ' ἐπὶ πάντας
ἀνθρώπους, οὓς ναῦς μὴ μία πάντας ἄγοι,
οἷσιν ἐπὶ γλώσσῃ τε καὶ ὀφθαλμοῖσιν ἔπεστιν
αἰδὼς, οὐδ' αἰσχρὸν χρῆμ' ἔπι κέρδος ἄγει.

Μή μ' ἔπεσι μὲν στέργε, νόον δ' ἔχε καὶ φρένας ἄλλῃ,
εἴ με φιλεῖς, καί σοι πιστὸς ἔνεστι νόος.
ἤ με φίλει, καθαρὸν θέμενος νόον, ἤ μ' ἀποειπὼν
ἔχθαιρ', ἀμφαδίην νεῖκος ἀειράμενος.

ὃς δὲ μιῇ γλώσσῃ δίχ' ἔχει νόον, οὗτος ἑταῖρος
δεινός, Κύρν'· ἐχθρὸς βέλτερος, ἢ φίλος ὤν.

Οὕτω χρὴ τόν γ' ἐσθλὸν ἐπιστρέψαντα νόημα,
ἔμπεδον αἰὲν ἔχειν ἐς τέλος ἀνδρὶ φίλῳ.

Εἴ τις ἐπαινήσει σε τόσον χρόνον, ὅσσον ὁρῴης,
νοσφισθεὶς δ' ἄλλην γλῶσσαν ἵησι κακήν,
τοιοῦτός τοι ἑταῖρος ἀνὴρ φίλος οὔ τι μάλ' ἐσθλός,
ὅς κ' εἴπῃ γλώσσῃ λῷστα, φρονεῖ δ' ἕτερα.
ἀλλ' εἴη τοιοῦτος ἐμὸς φίλος, ὃς τὸν ἑταῖρον
γιγνώσκων, ὀργὴν καὶ βαρὺν ὄντα, φέρει
ἀντὶ κασιγνήτου. σὺ δ' ἐμοί, φίλε, ταῦτ' ἐνὶ θυμῷ
φράζεο, καί ποτ' ἐμοῦ μνήσεαι ἐξοπίσω.

Μηδείς σ' ἀνθρώπων πείσῃ κακὸν ἄνδρα φιλῆται,
Κύρνε· τί δ' ἔστ' ὄφελος κεῖνος ἀνὴρ φίλος ὤν;
οὔτ' ἄν σ' ἐκ χαλεποῖο πόνου ῥύσαιτο καὶ ἄτης,
οὔτε κεν ἐσθλὸν ἔχων, τοῦ μεταδοῦν' ἐθέλοι.
δειλοὺς δ' εὖ ἔρδοντι ματαιοτάτη χάρις ἐστίν·
ἶσον γὰρ σπείρειν πόντον ἁλὸς πολιῆς.
οὔτε γὰρ ἂν πόντον σπείρων, βαθὺ λήϊον ἀμῷς,
οὔτε κακοὺς εὖ δρῶν, εὖ πάλιν ἀντιλάβοις.
ἄπληστον γὰρ ἔχουσι κακοὶ νόον· ἢν δ' ἓν ἁμάρτῃς,
τῶν πρόσθεν πάντων ἐκκέχυται φιλότης.
οἱ δ' ἀγαθοὶ τὸ μέγιστον ἐπαυρίσκουσι παθόντες,
μνῆμα δ' ἔχουσ' ἀγαθῶν καὶ χάριν ἐξοπίσω.

Μήποτέ τοι κακὸν ἄνδρα φίλον ποιεῖσθαι ἑταῖρον,
ἀλλ' αἰεὶ φεύγειν, ὥστε κακὸν λιμένα.

πολλοὶ πὰρ κρητῆρι φίλοι γίγνονται ἑταῖροι·
ἐν δὲ σπουδαίῳ πρήγματι παυρότεροι.
κιβδήλου δ' ἀνδρὸς γνῶναι χαλεπώτερον οὐδὲν,
Κύρν', οὐδ' εὐλαβίης ἐστὶ περὶ πλέονος.
χρυσοῦ κιβδήλοιο καὶ ἀργύρου ἄνσχετος ἄτη,
Κύρνε, καὶ ἐξευρεῖν ῥᾴδιον ἀνδρὶ σοφῷ·
εἰ δὲ φίλου νόος ἀνδρὸς ἐνὶ στήθεσσι λέληθε
ψυδρὸς ἐὼν, δόλιον δ' ἐν φρεσὶν ἦτορ ἔχει,
τοῦτο θεὸς κιβδηλότατον ποίησε βροτοῖσι,
καὶ γνῶναι πάντων τοῦτ' ἀνιηρότατον.
οὐ γὰρ ἂν εἰδείης ἀνδρὸς νόον, οὔτε γυναικὸς,
πρὶν πειραθείης ὥσπερ ὑποζυγίου·
οὐδέ κεν εἰκάσσαις, ὥσπερ ποτ' ἐς ὤνιον ἐλθών·
πολλάκι γὰρ γνώμην ἐξαπατῶσ' ἰδέαι.

Μήτ' ἀρετὴν εὔχου, Πολυπαΐδη, ἔξοχος εἶναι,
μήτ' ἄφενος· μοῦνον δ' ἀνδρὶ γένοιτο τύχη.

Οὐδὲν ἐν ἀνθρώποισι πατρὸς καὶ μητρὸς ἄμεινον
ἔπλετο, τοῖς ὁσίη, Κύρνε, μέμηλε δίκη.

Οὐδεὶς, Κύρν', ἄτης καὶ κέρδεος αἴτιος αὐτός·
ἀλλὰ θεοὶ τούτων δώτορες ἀμφοτέρων.
οὐδέ τις ἀνθρώπων ἐργάζεται, ἐν φρεσὶν εἰδὼς,
ἐς τέλος εἴτ' ἀγαθὸν γίγνεται, εἴτε κακόν.
πολλάκι γὰρ δοκέων θήσειν κακὸν, ἐσθλὸν ἔθηκε·
καί τε δοκῶν θήσειν ἐσθλὸν, ἔθηκε κακόν.
οὐδέ τῳ ἀνθρώπων παραγίγνεται, ὅσσ' ἐθέλῃσιν·
ἴσχει γὰρ χαλεπῆς πείρατ' ἀμηχανίης.

ἄνθρωποι δὲ μάταια νομίζομεν, εἰδότες οὐδέν·
θεοὶ δὲ κατὰ σφέτερον πάντα τελοῦσι νόον.

Οὐδείς πω ξεῖνον, Πολυπαίδη, ἐξαπατήσας
οὐδ᾽ ἱκέτην θνητῶν, ἀθανάτους ἔλαθε.

Βούλεο δ᾽ εὐσεβέων ὀλίγοις σὺν χρήμασιν οἰκεῖν,
ἢ πλουτεῖν, ἀδίκως χρήματα πασάμενος.
ἐν δὲ δικαιοσύνῃ συλλήβδην πᾶσ᾽ ἀρετή 'στι·
πᾶς δέ τ᾽ ἀνὴρ ἀγαθὸς, Κύρνε, δίκαιος ἐών.

Χρήματα μὲν δαίμων καὶ παγκάκῳ ἀνδρὶ δίδωσιν·
ἡ δ᾽ ἀρετὴ ὀλίγοις ἀνδράσι, Κύρν᾽, ἕπεται.

Ὕβριν, Κύρνε, θεὸς πρῶτον κακὸν ὤπασεν ἀνδρὶ,
οὗ μέλλει χώρην μηδεμίαν θέμεναι.
τίκτει τοι κόρος ὕβριν, ὅταν κακῷ ὄλβος ἕπηται
ἀνθρώπῳ, καὶ ὅτῳ μὴ νόος ἄρτιος ᾖ.

Μήποτέ τοι πενίην θυμοφθόρον ἀνδρὶ χολωθεὶς,
μηδ᾽ ἀχρημοσύνην οὐλομένην πρόφερε.
Ζεὺς γάρ τοι τὸ τάλαντον ἐπιῤῥέπει ἄλλοτε ἄλλως,
ἄλλοτε μὲν πλουτεῖν, ἄλλοτε δ᾽ οὐδὲν ἔχειν.

Μήποτε, Κύρν᾽, ἀγορᾶσθαι ἔπος μέγα. οἶδε γὰρ οὐδεὶς
ἀνθρώπων, ὅ τι νὺξ χ᾽ ἡμέρα ἀνδρὶ τελεῖ.

Πολλοί τοι χρῶνται δειλαῖς φρεσὶ, δαίμονι δ᾽ ἐσθλῷ,
οἷς τὸ κακὸν δοκέον γίγνεται εἰς ἀγαθόν.

εἰσὶν δ' οἳ βουλῇ τ' ἀγαθῇ καὶ δαίμονι φαύλῳ
    μοχθίζουσι· τέλος δ' ἔργμασιν οὐχ ἕπεται.

Οὐδεὶς ἀνθρώπων οὔτ' ὄλβιος, οὔτε πενιχρὸς,
    οὔτε κακὸς, νόσφιν δαίμονος, οὔτ' ἀγαθός.
ἄλλ' ἄλλῳ κακόν ἐστι· τὸ δ' ἀτρεκὲς, ὄλβιος οὐδεὶς
    ἀνθρώπων, ὁπόσους ἠέλιος καθορᾷ.
ὃν δὲ θεοὶ τιμῶσιν, ὁ καὶ μωμεύμενος αἰνεῖ.
    ἀνδρὸς δὲ σπουδὴ γίγνεται οὐδεμία.

Θεοῖς εὔχου, οἷς ἐστι μέγα κράτος. οὔ τι ἄτερ θεῶν
    γίγνεται ἀνθρώποις, οὔτ' ἀγάθ', οὔτε κακά.

Ανδρ' ἀγαθὸν πενίη πάντων δάμνησι μάλιστα,
    καὶ γήρως πολιοῦ, Κύρνε, καὶ ἠπιάλου·
ἣν δὴ χρὴ φεύγοντα καὶ ἐς μεγακήτεα πόντον
    ῥιπτεῖν, καὶ πετρῶν, Κύρνε, κατ' ἠλιβάτων.
καὶ γὰρ ἀνὴρ πενίῃ δεδμημένος οὔτε τι εἰπεῖν
    οὔτ' ἔρξαι δύναται· γλῶσσα δέ οἱ δέδεται.
χρὴ δ' ἄρ' ὁμῶς ἐπὶ γῆν τε καὶ εὐρέα νῶτα θαλάσσης
    δίζεσθαι χαλεπῆς, Κύρνε, λύσιν πενίης.
τεθνάναι, φίλε Κύρνε, πενιχρῷ βέλτερον ἀνδρὶ,
    ἢ ζώειν χαλεπῇ τειρόμενον πενίῃ.

Κριοὺς μὲν καὶ ὄνους διζήμεθα, Κύρνε, καὶ ἵππους
    εὐγενέας· καί τις βούλεται ἐξ ἀγαθῶν
κτήσασθαι. γῆμαι δὲ κακὴν κακοῦ οὐ μελεδαίνει
    ἐσθλὸς ἀνὴρ, ἤν οἱ χρήματα πολλὰ διδῷ.
οὐδὲ γυνὴ κακοῦ ἀνδρὸς ἀναίνεται εἶναι ἄκοιτις
    πλουσίου· ἀλλ' ἀφνεὸν βούλεται ἀντ' ἀγαθοῦ.

χρήματα γὰρ τιμῶσι, καὶ ἐκ κακοῦ ἐσθλὸς ἔγημε,
καὶ κακὸς ἐξ ἀγαθοῦ. πλοῦτος ἔμιξε γένος.
οὕτω μὴ θαύμαζε γένος, Πολυπαΐδη, ἀστῶν
μαυροῦσθαι. σὺν γὰρ μίσγεται ἐσθλὰ κακοῖς.
αὐτός τοι ταύτην εἰδὼς κακόπατριν ἐοῦσαν,
εἰς οἴκους ἄγεται, χρήμασι πειθόμενος,
ἔνδοξος κακόδοξον, ἐπεὶ κρατερή μιν ἀνάγκη
ἐντύει, ἥ τ' ἀνδρὸς τλήμονα θῆκε νόον.

Χρήματα δ' ᾧ Διόθεν καὶ σὺν δίκῃ ἀνδρὶ γένηται
καὶ καθαρῶς, αἰεὶ παρμόνιμον τελέθει.
εἰ δ' ἀδίκως παρὰ καιρὸν ἀνὴρ φιλοκερδέϊ θυμῷ
κτήσεται, εἴθ' ὅρκῳ πὰρ τὸ δίκαιον ἑλών,
αὐτίκα μέν τι φέρειν κέρδος δοκεῖ, ἐς δὲ τελευτὴν
αὖθις ἔγεντο κακόν· θεῶν δ' ὑπερέσχε νόος.
ἀλλὰ τάδ' ἀνθρώπων ἀπατᾷ νόον· οὐ γὰρ ἐπ' αὐτοῖς
τίνονται μάκαρες πρήγμασιν ἀμπλακίας.
ἀλλ' ὁ μὲν αὐτὸς ἔτισε κακὸν χρέος· ὃς δὲ φίλοισιν
ἄτην ἐξοπίσω παισὶν ἐπεκρέμασεν·
ἄλλον δ' οὐ κατέμαρψε δίκη· θάνατος γὰρ ἀναιδὴς
πρόσθεν ἐπὶ βλεφάροις ἕζετο κῆρα φέρων.

Οὐδείς τοι φεύγοντι φίλος καὶ πιστὸς ἑταῖρος·
τῆς δὲ φυγῆς ἐστὶ τοῦτ' ἀνιηρότερον.

Κύρνε, φίλους κατὰ πάντας ἐπίστρεφε ποικίλον ἦθος,
ὀργὴν συμμίσγων, οἷος ἕκαστος ἔφυ.
πουλύπου ὀργὴν ἴσχε πολυπλόκου, ὃς ποτὶ πέτρῃ,
τῇ προσομιλήσῃ, τοῖος ἰδεῖν ἐφάνη.

νῦν μὲν τῇδ' ἐφέπου, τοτὲ δ' ἀλλοῖος χρόα γίγνου.
κρεῖσσόν τοι σοφίη γίγνεται ἀτροπίης.

Μηδὲν ἄγαν ἄσχαλλε ταρασσομένων πολιητῶν,
Κύρνε, μέσην δ' ἔρχου τὴν ὁδόν, ὥσπερ ἐγώ.

Ὅστις τοι δοκέει τὸν πλησίον ἴδμεναι οὐδέν,
ἀλλ' αὐτὸς μοῦνος ποικίλα δήνε' ἔχειν,
κεῖνός γ' ἄφρων ἐστί, νόου βεβλαμμένος ἐσθλοῦ.
ἴσως γὰρ πάντες ποικίλ' ἐπιστάμεθα.
ἀλλ' ὁ μὲν οὐκ ἐθέλει κακοκερδείῃσιν ἕπεσθαι·
τῷ δὲ δολοπλοκίαι μᾶλλον ἄπιστοι ἅδον.

Ἀκρόπολις καὶ πύργος ἐὼν κενεόφρονι δήμῳ,
Κύρν', ὀλίγης τιμῆς ἔμμορεν ἐσθλὸς ἀνήρ.
οὐδ' ἔτι γε πρέπει ἡμῖν, ἅτ' ἀνδράσι σωζομένοισιν,
ἀλύειν, πόλεως ὥσπερ ἁλωσομένης.

Σοὶ μὲν ἐγὼ πτέρ' ἔδωκα, σὺν οἷς ἐπ' ἀπείρονα πόντον
πωτήσῃ, κατὰ γῆν πᾶσαν ἀειρόμενος
ῥηϊδίως· θοίναις δὲ καὶ εἰλαπίνῃσι παρέσσῃ
ἐν πάσαις, πολλῶν κείμενος ἐν στόμασι.
καί σε σὺν αὐλίσκοισι λιγυφθόγγοις νέοι ἄνδρες
εὐκόσμως ἐρατοὶ καλά τε καὶ λιγέα
ᾄσονται· καὶ ὅταν δνοφεροῖς ὑπὸ κεύθεσι γαίης
βῇς πολυκωκύτους εἰς Ἀΐδαο δόμους,
οὐδέποτ' οὐδὲ θανὼν ἀπολεῖς κλέος, οὐδέ γε λήσεις,
ἄφθιτον ἀνθρώποις αἰὲν ἔχων ὄνομα,
Κύρνε, καθ' Ἑλλάδα γῆν στρωφώμενος, ἠδ' ἀνὰ νήσους,
ἰχθυόεντα περῶν πόντον ἐπ' ἀτρύγετον,

οὐχ ἵππων νώτοισιν ἐφήμενος· ἀλλά σε πέμψει
    ἀγλαὰ Μουσάων δῶρα ἰοστεφάνων.
πᾶσι γὰρ οἷσι μέμηλε καὶ ἐσσομένοισιν ἀοιδή,
    ἔσσῃ ὁμῶς, ὄφρ' ἂν γῆ τε καὶ ἠέλιος.
αὐτὰρ ἐγὼν ὀλίγης παρὰ σεῦ οὐ τυγχάνω αἰδοῦς·
    ἀλλ' ὥσπερ μικρὸν παῖδα λόγοις μ' ἀπατᾷς.

Κάλλιστον τὸ δικαιότατον· λῷστον δ' ὑγιαίνειν·
    ἥδιστον δὲ τυχεῖν, οὗ τις ἕκαστος ἐρᾷ.

Ἵππος ἐγὼ καλὴ καὶ ἀεθλίη· ἀλλὰ κάκιστον
    ἄνδρα φέρω, καί μοι τοῦτ' ἀνιηρότατον.
πολλάκι δὴ μέλλησα διαῤῥήξασα χαλινὸν
    φεύγειν, ὠσαμένη τὸν κακὸν ἡνίοχον.

Οὔ μοι πίνεται οἶνος, ἐπεὶ παρὰ παιδὶ τερείνῃ
    ἄλλος ἀνὴρ κατέχει πολλὸν ἐμοῦ κακίων.
ψυχρόν μοι παρὰ τῆδε φίλοι πίνουσι τοκῆες,
    ὥσθ' ἅμα θ' ὑδρεύει, καί με γοῶσα φέρει.
ἔνθα μέσην παρὰ παῖδα λαβὼν ἀζκῶν', ἐφίλησα
    δειρὴν, ἡ δὲ τέρεν φθέγγετ' ἀπὸ στόματος.

Γνωτή τοι πενίη, καὶ ἀλλοτρίη περ ἐοῦσα.
    οὔτε γὰρ εἰς ἀγορὴν ἔρχεται οὔτε δίκας.
πάντη γὰρ τοὔλασσον ἔχει· πάντη δ' ἐπίμικτος,
    πάντη δ' ἐχθρὰ ὁμῶς γίγνεται, ἔνθα περ ᾖ.

Ἴσως τοι τὰ μὲν ἄλλα θεοὶ θνητοῖς ἀνθρώποις,
    γῆράς τ' οὐλόμενον καὶ νεότητ' ἔδοσαν.

τῶν πάντων δὲ κάκιστον ἐν ἀνθρώποις, θανάτου τε
καὶ πασέων νούσων ἐστὶ πονηρότατον,
παῖδας ἐπεὶ θρέψαιο, καὶ ἄρμενα πάντα παράσχοις,
χρήματα δ' ἐγκαταθεὶς πόλλ' ἀνιηρὰ παθὼν,
τὸν πατέρ' ἐχθαίρουσι, καταρῶνται δ' ἀπολέσθαι,
καὶ στυγέουσ', ὥσπερ πτωχὸν ἐπερχόμενον.

Εἰκὸς τὸν κακὸν ἄνδρα κακῶς τὰ δίκαια νομίζειν,
μηδεμίαν κατόπιν αζόμενον νέμεσιν.
δειλῷ γάρ τ' ἀπάλαμνα βροτῷ πάρα πόλλ' ἀνελέσθαι
πὰρ ποδὸς, ἡγεῖσθαί θ' ὡς καλὰ πάντα τιθεῖ.

Αστῶν μηδενὶ πιστεύων πόδα τόνδε πρόβαινε,
μήθ' ὅρκῳ πίσυνος, μήτε συνημοσύνῃ,
μηδ' εἰ Ζῆν' αὐτὸν παρέχοι βασιλῆα μέγιστον
ἔγγυον ἀθανάτων, πιστὰ τιθεῖν ἐθέλων.
ἐν γάρ τοι πόλει ὧδε κακοψόγῳ ἁνδάνει οὐδέν·
ὡς δὲ τὸ σῶσαι οἱ πολλοὶ ἀνολβότεροι.
νῦν δὲ τὰ τῶν ἀγαθῶν κακὰ, γίγνεται ἐσθλὰ κακοῖσιν
ἀνδρῶν, γίγνονται δ' εὐτραπέλοισι νόμος.
αἰδὼς μὲν γὰρ ὄλωλεν, ἀναιδείη δὲ, καὶ ὕβρις
νικήσασα δίκην, γῆν κατὰ πᾶσαν ἔχει.

Οὐδὲ λέων αἰεὶ κρέα δαίνυται· ἀλλά μιν ἔμπης
καὶ κρατερόν περ ἐόνθ', αἱρεῖ ἀμηχανίη.

Κωτίλῳ ἀνθρώπῳ σιγᾶν χαλεπώτατον ἄχθος.
Φθεγγόμενος δ' ἀδαὴς, οἷσι παρῇ, πέλεται.
ἐχθαίρουσι δὲ πάντες, ἀναγκαίη δ' ἐπιμιξις
ἀνδρὸς τοιούτου συμποσίῳ τελέθει.

οὐδ' ἐθέλει φίλος εἶναι, ἐπὴν κακὸν ἀνδρὶ γένηται,
οὐδ' ἣν ἐκ γαστρὸς, Κύρνε, μιᾶς γεγόνῃ.

Πικρὸς καὶ γλυκὺς ἴσθι, καὶ ἀργαλέος, καὶ ἀπηνὴς
λάτρισι καὶ δμωσὶ, γείτοσί τ' ἀγχιθύροις.

Οὐ χρὴ κιγκλίζειν ἀγαθὸν βίον, ἀλλ' ἀτρεμίζειν,
τὸν δὲ κακὸν κινεῖν, ἔς τ' ἂν ἐς ὀρθὰ λάβῃς.

Οἱ κακοὶ οὐ πάντως κακοὶ ἐκ γαστρὸς γεγόνασιν,
ἀλλ' ἄνδρεσσι κακοῖς συνθέμενοι φιλίην·
ἔργα τε δείλ' ἔμαθον, καὶ ἔπη δύσφημα καὶ ὕβριν,
ἐλπόμενοι κείνους πάντα λέγειν ἔτυμα.

Ἐν μὲν συσσίτοισιν ἀνὴρ πεπνυμένος ἴσθι.
πάντα δέ μιν λήθειν ὡς ἀπεόντα δόκει.
εἶδε φέρειν τὰ γελοῖα· θύρηφι δὲ καρτερὸς εἴης,
γιγνώσκων ὀργὴν, ἥν τιν' ἕκαστος ἔχει.

Ἐν μὲν μαινομένοις μάλα μαίνομαι· ἐν δὲ δικαίοις
πάντων ἀνθρώπων εἰμὶ δικαιότατος.

Κύρν', ἀγαθὸς μὲν ἀνὴρ γνώμην ἔχει ἔμπεδον αἰεί·
τολμᾷ δ' ἔν τ' ἀγαθοῖς κείμενος, ἔν τε κακοῖς.
εἰ δὲ θεὸς κακῷ ἀνδρὶ βίον καὶ πλοῦτον ὀπάσσει,
ἀφραίνων κακίην οὐ δύναται κατέχειν.

Μήποτ' ἐπὶ σμικρᾷ προφάσει φίλον ἄνδρ' ἀπολέσσῃς,
πειθόμενος χαλεπῇ, Κύρνε, διαβολίῃ.
εἴ τις ἁμαρτωλῇσι φίλων ἐπὶ παντὶ χολῷτο,
οὔ ποτ' ἂν ἀλλήλοις ἄρθμιοι οὐδὲ φίλοι

εἶεν. ἁμαρτωλαὶ γὰρ ἐν ἀνθρώποισιν ἕπονται
θνητοῖς, Κύρνε· θεοὶ δ' οὐκ ἐθέλουσι φέρειν.

Καὶ βραδὺς εὔβουλος εἷλεν ταχὺν ἄνδρα διώκων,
Κύρνε, σὺν εὐθείῃ θεῶν δίκῃ ἀθανάτων.

Ἥσυχος, ὥσπερ ἐγὼ, μέσσην ὁδὸν ἔρχεο ποσσὶ,
μηδ' ἑτέροισι διδοὺς, Κύρνε, τὰ τῶν ἑτέρων.

Μήποτε φεύγοντ' ἄνδρα ἐπ' ἐλπίδι, Κύρνε, φιλήσῃς.
οὐδὲ γὰρ οἴκαδε βὰς, γίγνεται αὐτὸς ἔτι.

Μηδὲν ἄγαν σπεύδειν. πάντων μέσ' ἄριστα. καὶ οὕτως,
Κύρν', ἕξεις ἀρετὴν, ἥν τε λαβεῖν χαλεπόν.

Ζεύς μοι τῶν τε φίλων δοίη τίσιν, οἵ με φιλεῦσι,
τῶν τ' ἐχθρῶν μεῖζον, Κύρνε, δυνησόμενον.
χ' οὕτως ἂν δοκέοιμι μετ' ἀνθρώποις θεὸς εἶναι,
ἦν ἀποτισάμενον μοῖρα κίχῃ θανάτου.
ἀλλὰ, Ζεῦ, τέλεσόν μοι, Ὀλύμπιε, καίριον εὐχὴν,
δὸς δ' ἐμοὶ ἀντὶ κακῶν καί τι παθεῖν ἀγαθόν.
τεθναίην δ', εἰ μή τι κακῶν ἄμπαυμα μεριμνῶν
εὑροίμην, δοίης τ' ἀντ' ἀνιῶν ἀνίας.
αἶσα γὰρ οὕτως ἐστί· τίσις δ' οὐ φαίνεται ἡμῖν
ἀνδρῶν, οἳ τἀμὰ χρήματ' ἔχουσι, βίῃ
συλήσαντες· ἐγὼ δὲ κύων ἐπέρησα χαράδρην,
χειμάρρῳ ποταμῷ πάντ' ἀποσεισάμενος.
τῶν εἴη μέλαν αἷμα πιεῖν, ἐπί τ' ἐσθλὸς ὄροιτο
δαίμων, ὃς κατ' ἐμὸν νοῦν τελέσειε τάδε.

Α δειλὴ πενίη, τί μένεις προλιποῦσα παρ' ἄλλον
ἄνδρ' ἰέναι; τί δὴ μ' οὐκ ἐθέλοντα φιλεῖς;
ἀλλ' ἴθι, καὶ δόμον ἄλλον ἐποίχεο, μηδὲ μεθ' ἡμῶν
αἰεὶ δυστήνου τοῦδε βίου μέτεχε.

Τόλμα, Κύρνε, κακοῖσιν, ἐπεὶ κἀσθλοῖσιν ἔχαιρες,
εὖτέ σε καὶ τούτων μοῖρ' ἐπέβαλλεν ἔχειν.
ὡς δέ περ ἐξ ἀγαθῶν ἔλαβες κακόν, ὣς δὲ καὶ αὖτις
ἐκδῦναι πειρῶ, θεοῖσιν ἐπευχόμενος.

Μηδὲ λίην ἐπίφαινε· κακὸν δέ τι, Κύρν', ἐπιφαίνων
παύρους κηδεμόνας σῆς κακότητος ἔχεις.

Ἀνδρός τοι κραδίη μινύθει μέγα πῆμα παθόντος,
Κύρν'· ἀποτινυμένου δ' αὔξεται ἐξοπίσω.

Εὖ κώτιλλε τὸν ἐχθρόν· ὅταν δ' ὑποχείριος ἔλθῃ,
τῖσαί νιν, πρόφασιν μηδεμίαν θέμενος.

Ἴσχε νόον· γλώσσῃ δὲ τὸ μείλιχον αἰὲν ἐπέσθω·
δειλῶν τοι τελέθει ὀξυτέρη κραδίη.

Οὐδένα, Κύρν', αὐγαὶ φαεσιμβρότου ἠελίοιο
ἄνδρ' ἐφορῶσ', ᾧ μὴ μῶμος ἐπικρέμαται.
ἀστῶν δ' οὐ δύναμαι γνῶναι νόον, ὅντιν' ἔχουσιν·
οὔτε γὰρ εὖ ἔρδων ἁνδάνω, οὔτε κακῶς.
μωμεῦνται δ' ἐμὲ πολλοὶ ὁμῶς κακοὶ ἠδὲ καὶ ἐσθλοί·
μιμεῖσθαι δ' οὐδεὶς τῶν ἀσόφων δύναται.

Μή μ' ἀέκοντα βίῃ κεντῶν ὑπ' ἄμαξαν ἔλαυνε,
εἰς φιλότητα λίην, Κύρνε, προσελκόμενος.

Ζεῦ φίλε, θαυμάζω σε. σὺ γὰρ πάντεσσιν ἀνάσσεις,
τιμὴν αὐτὸς ἔχων καὶ μεγάλην δύναμιν.
ἀνθρώπων δ' εὖ οἶσθα νόον καὶ θυμὸν ἑκάστου·
σὸν δὲ κράτος πάντων ἔσθ' ὕπατον, βασιλεῦ.
πῶς δή σευ, Κρονίδη, τολμᾷ νόος ἄνδρας ἀλιτροὺς
ἐν ταυτῇ μοίρῃ τόν τε δίκαιον ἔχειν,
ἤν τ' ἐπὶ σωφροσύνην τρεφθῇ νόος, ἤν τε πρὸς ὕβριν
ἀνθρώπων ἀδίκοις ἔργμασι πειθομένων;
οὐδέ τι κεκριμένον πρὸς δαίμονός ἐστι βροτοῖσιν,
οὐδ' ὁδὸς, ἣν τις ἰὼν ἀθανάτοισιν ἅδοι.
ἔμπης δ' ὄλβον ἔχουσιν ἀπήμονα· τοὶ δ' ἀπὸ δειλῶν
ἔργων ἴσχονται θυμὸν, ὅμως πενίης
μητέρ' ἀμηχανίην ἔλαβον, τὰ δίκαια φιλεῦντες,
ἥ τ' ἀνδρῶν προάγει θυμὸν ἐς ἀμπλακίην,
βλάπτουσ' ἐν στήθεσσι φρένας κρατερῆς ὑπ' ἀνάγκης·
τολμᾷ δ' οὐκ ἐθέλων αἴσχεα πολλὰ φέρειν,
χρημοσύνῃ εἴκων, ἣ δὴ κακὰ πολλὰ διδάσκει,
ψευδεά τ', ἐξαπάτας τ', οὐλομένας τ' ἔριδας,
ἄνδρα καὶ οὐκ ἐθέλοντα· κακὸν δέ οἱ οὐδὲν ἔοικεν·
ἡ γὰρ καὶ χαλεπὴν τίκτει ἀμηχανίην.
ἐν πενίῃ δ' ὅ τε δειλὸς ἀνὴρ, ὅ τε πολλὸν ἀμείνων,
φαίνεται, εὖτ' ἂν δὴ χρημοσύνη κατέχῃ.
τοῦ μὲν γάρ τ' ἄδικα φρονέει νόος, οὗτε περ αἰεὶ
ἰθεῖα γνώμη στήθεσιν ἐμπέφυε·
τοῦ δ' αὖ οὔτε κακοῖς ἕπεται νόος, οὔτ' ἀγαθοῖσι.
τὸν δ' ἀγαθὸν τολμᾶν χρὴ τά τε, καὶ τὰ φέρειν.

Αἰδεῖσθαί τε

Αἰδεῖσθαί τε φίλους, φεύγειν τ' ὀλεσήνορας ὅρκους
ἐντρέπου, ἀθανάτων μῆνιν ἀλευόμενος.

Μηδὲν ἄγαν σπεύδειν· καιρὸς δ' ἐπὶ πᾶσιν ἄριστος
ἔργμασιν ἀνθρώπων· πολλάκι δ' εἰς ἀρετὴν
σπεύδει ἀνὴρ κέρδος διζήμενος, ὅν τινα δαίμων
πρόφρων εἰς μεγάλην ἀμπλακίην παράγει,
καί οἱ ἔθηκε δοκεῖν ἃ μὲν ᾖ κακὰ, ταῦτ' ἀγάθ' εἶναι
εὐμαρέως· ἃ δ' ἂν ᾖ χρήσιμα, ταῦτα κακά.

Φίλτατος ὢν ἥμαρτες· ἐγὼ δέ τοι αἴτιος οὐδέν.
ἀλλ' αὐτὸς γνώμης οὐκ ἀγαθῆς ἔτυχες.

Οὐδένα θησαυρὸν καταθήσεις παισὶν ἀμείνω
αἰδοῦς, ἥ τ' ἀγαθοῖς ἀνδράσι, Κύρν', ἕπεται.

Μηδενὸς ἀνθρώπων κακίων δοκεῖ εἶναι ἑταῖρος,
ᾧ γνώμη θ' ἕπεται, Κύρνε, καὶ ᾧ δύναμις.

Πίνων δ' οὐχ οὕτως θωρήξομαι, οὐδ' ἐμὲ οἶνος
ἐξάγει, ὥστ' εἰπεῖν δεινὸν ἔπος περὶ σοῦ.

Οὐδέν' ὁμοῖον ἐμοὶ δύναμαι διζήμενος εὑρεῖν
πιστὸν ἑταῖρον, ὅτῳ μή τις ἔνεστι δόλος.
ἐς βάσανον δ' ἐλθὼν παρατρίβομαι, ὥστε μολίβδῳ
χρυσός· ὑπερτερίη δ' ἄμμιν ἔνεστι νόῳ.

Πολλά με καὶ συνιέντα παρέρχεται· ἀλλ' ὑπ' ἀνάγκης
σιγῶ, γιγνώσκων ἡμετέρην δύναμιν.

Πολλοῖς ἀνθρώποις γλώσσῃ θύραι οὐκ ἐπίκεινται
ἁρμόδιαι, καί σφιν πόλλ' ἀμέλητα μέλει.
πολλάκι γὰρ τὸ κακὸν κατακείμενον ἔνδον, ἄμεινον·
ἐσθλὸν δ' ἐξελθὸν, λώϊον ἢ τὸ κακόν.

Αρχὴν μὲν μὴ φῦναι ἐπιχθονίοισιν ἄριστον,
μηδ' ἐσιδεῖν αὐγὰς ὀξέος ἠελίου·
φύντα δ', ὅπως ὤκιστα πύλας Ἀίδαο περῆσαι,
καὶ κεῖσθαι πολλὴν γαῖαν ἐφεσσάμενον.

Φῦσαι καὶ θρέψαι ῥᾷον βροτὸν, ἢ φρένας ἐσθλὰς
ἐνθέμεν. οὐδείς πω τοῦτό γ' ἐπεφράσατο,
ὅστις σώφρον' ἔθηκε τὸν ἄφρονα, κὰκ κακὸν ἐσθλόν.
εἰ δ' Ἀσκληπιάδαις τοῦτό γ' ἔδωκε θεὸς,
ἰᾶσθαι κακότητα καὶ ἀτηρὰς φρένας ἀνδρῶν,
πολλοὺς ἂν μισθοὺς καὶ μεγάλους ἔφερον.
εἰ δ' ἦν ποιητόν τε καὶ ἔνθετον ἀνδρὶ νόημα,
οὔ ποτ' ἂν ἐξ ἀγαθοῦ πατρὸς ἔγεντο κακὸς,
πειθόμενος μύθοισι σαόφροσιν. ἀλλὰ διδάσκων
οὔ ποτε ποιήσεις τὸν κακὸν ἄνδρ' ἀγαθόν.

Νήπιος, ὃς τὸν ἐμὸν μὲν ἔχει νόον ἐν φυλακῇσι,
τὸν δ' αὐτοῦ ἴδιον οὐδὲν ἐπιστρέφεται.

Οὐδείς τοι πάντ' ἐστὶ πανόλβιος. ἀλλ' ὁ μὲν ἐσθλὸς
τολμᾷ ἔχων τὸ κακὸν, κοὐκ ἐπίδηλος ὅμως·
δειλὸς δ' οὔτε κακοῖσιν ἐπίσταται, οὔτ' ἀγαθοῖσι
θυμὸν ὁμῶς μίσγειν. ἀθανάτων δὲ δόσεις
παντοῖαι θνητοῖσιν ἐπέρχοντ'. ἀλλ' ἐπιτολμᾶν
χρὴ δῶρ' ἀθανάτων, οἷα διδοῦσιν, ἔχειν.

Εἴ μ' ἐθέλεις πλύνειν, κεφαλῆς ἀμίαντον ἀπ' ἄκρης
αἰεὶ λευκὸν ὕδωρ ῥεύσεται ἡμετέρης.
εὑρήσεις δ' ἐμὲ πᾶσιν ἐπ' ἔργμασιν ὥσπερ ἄπεφθον
χρυσὸν, ἐρυθρὸν ἰδεῖν, τριβόμενον βασάνῳ,
τοῦ χροιῆς καθύπερθε μέλας οὐχ ἅπτεται ἰὸς,
οὐδ' εὐρὼς, αἰεὶ δ' ἄνθος ἔχει καθαρόν.

Ἄνθρωπ', εἰ γνώμης ἔλαχες μέρος, ὥσπερ ἀνοίης,
καὶ σώφρων οὕτως, ὥσπερ ἄφρων, ἐγένου,
πολλοῖς ἂν ζηλωτὸς ἐφαίνεο τῶνδε πολιτῶν,
οὕτως, ὥσπερ νῦν οὐδενὸς ἄξιος εἶ.

Οὔ τοι σύμφορόν ἐστι γυνὴ νέα ἀνδρὶ γέροντι.
οὐ γὰρ πηδαλίῳ πείθεται, ὡς ἄκατος·
οὐδ' ἄγκυραι ἔχουσιν· ἀποῤῥήξασα δὲ δεσμὰ
πολλάκις ἐκ νυκτῶν ἄλλον ἔχει λιμένα.

Μήποτ' ἐπ' ἀπρήκτοισι νόον ἔχε, μηδὲ μενοίνα
χρήμασι, τῶν ἄνυσις γίγνεται οὐδεμία.

Εὐμαρέως τοι χρῆμα θεοὶ δόσαν, οὔτε τι δειλὸν,
οὔτ' ἀγαθόν· χαλεπῷ δ' ἔργματι κῦδος ἔπι.

Ἀμφ' ἀρετῇ τρίβου, καί σοι τὰ δίκαια φίλ' ἔστω,
μηδέ σε νικάτω κέρδος, ὅτ' αἰσχρὸν ἔοι.

Μηδένα τῶνδ' ἀέκοντα μένειν κατέρυκε παρ' ἡμῖν,
μηδὲ θύραζε κέλευ' οὐκ ἐθέλοντ' ἰέναι.
μηδ' εὕδοντ' ἐπέγειρε, Σιμωνίδη, ὅντινα ἡμῶν
θωρηχθέντ' οἴνῳ μαλθακὸς ὕπνος ἕλοι.

μηδὲ τὸν ἀγρυπνέοντα κέλευ' ἀέκοντα καθεύδειν.
πᾶν γὰρ ἀναγκαῖον χρῆμ' ἀνιηρὸν ἔφυ.
τῷ πίνειν δ' ἐθέλοντι παρασταδὸν οἰνοχοείτω.
οὐ πάσας νύκτας γίγνεται ἁβρὰ παθεῖν.
αὐτὰρ ἐγὼ, μέτρον γὰρ ἔχω μελιηδέος οἴνου,
ὕπνου λυσικάκου μνήσομαι οἴκαδ' ἰών·
δείξω δ' ὡς οἶνος χαριέστατος ἀνδρὶ πεπόσθαι.
οὔτε τι γὰρ νήφω, οὔτε λίην μεθύω.
ὃς δ' ἂν ὑπερβάλλῃ πόσιος μέτρον, οὐκ ἔτ' ἐκεῖνος
τῆς αὐτοῦ γλώσσης καρτερὸς, οὐδὲ νόου·
μυθεῖται δ' ἀπάλαμνα, τὰ νήφουσ' εἴδεται αἰσχρά·
αἰδεῖται δ' ἔρδων οὐδὲν, ὅταν μεθύῃ,
τὸ πρὶν ἐὼν σώφρων τε καὶ ἤπιος. ἀλλὰ σὺ ταῦτα
γιγνώσκων, μὴ πῖν' οἶνον ὑπερβολάδην.
ἀλλ' ἢ πρὶν μεθύειν ὑπανίστασο, μή σε βιάσθω
γαστὴρ, ὥστε κακὸν λάτριν ἐφημέριον·
ἢ παρεὼν μὴ πῖνε. σὺ δ' οὐκ ἔχε τοῦτο μάταιον·
κωτίλλεις αἰεὶ, τοὔνεκά τοι μεθύεις.
ἡ μὲν γὰρ φέρεται φιλοτήσιος, ἡ δὲ πρόκειται,
τὴν δὲ θεοῖς σπένδεις, τὴν δ' ἐπὶ χειρὸς ἔχεις·
ἀρνεῖσθαι δ' οὐκ οἶδας. ἀνίκητος δὲ τοιοῦτος,
ὃς πολλὰς πίνων μή τι μάταιον ἐρεῖ.
ὑμεῖς δ' εὖ μυθεῖσθε παρὰ κρητῆρι μένοντες,
ἀλλήλων ἔριδας δὴν ἀπερυκόμενοι,
ἐς τὸ μέσον φωνεῦντες ὁμῶς ἑνὶ καὶ σὺν ἅπασι.
χ' οὕτως συμπόσιον γίγνεται οὐκ ἄχαρι.

Ἄφρονος ἀνδρὸς ὁμῶς καὶ σώφρονος οἶνος, ὅταν δὴ
πίνεθ' ὑπὲρ τὸ μέτρον, κοῦφον ἔθηκε νόον.

Ἐν πυρὶ μὲν χρυσόν τε καὶ ἄργυρον ἴδριες ἄνδρες
γιγνώσκουσ᾽· ἀνδρὸς δ᾽ οἶνος ἔδειξε νόον,
καὶ μάλα περ πινυτοῦ, τὸν ὑπὲρ μέτρον ἤρατο πίνων,
ὥστε καταισχῦναι καὶ πρὶν ἐόντα σοφόν.

Οἰνοβαρέω κεφαλὴν, Ὀνομάκριτε, καί με βιᾶται
οἶνος, ἀτὰρ γνώμης οὐκ ἔτ᾽ ἐγὼ ταμίης
ἡμετέρης, τὸ δὲ δῶμα περιτρέχει. ἀλλά γ᾽ ἀναστὰς
πειρηθῶ, μή πως καὶ πόδας οἶνος ἔχῃ,
καὶ νόον ἐν στήθεσσι. δέδοικα δὲ μή τι μάταιον
ἔρξω θωρηχθεὶς, καὶ μέγ᾽ ὄνειδος ἔχω.

Οἶνος πινόμενος πουλὺς, κακόν· ἢν δέ τις αὐτὸν
πίνῃ ἐπισταμένως, οὐ κακὸν, ἀλλ᾽ ἀγαθόν.

Ἦλθες δὴ, Κλεάριστε, βαθὺν διὰ πόντον ἀνύσσας,
ἐνθάδ᾽ ἐπ᾽ οὐδὲν ἔχοντ᾽, ὦ τάλαν, οὐδὲν ἔχων.
νηός τοι πλευρῇσιν ὑπὸ ζυγὰ θήσομεν ἡμεῖς,
Κλεάρισθ᾽, εἶ᾽ ἔχομεν, χ᾽ οἷα διδοῦσι θεοί.
τῶν δ᾽ ὄντων τὰ ἄριστα παρέξομεν· ἢν δέ τις ἔλθῃ
σεῦ φίλος ὢν, κατάκεισ᾽, ὡς φιλότητος ἔχεις.
οὔτε τι τῶν ὄντων ἀποθήσομαι, οὔτε τι μεῖζον
σῆς ἕνεκα ξενίης ἄλλοθεν οἰσόμεθα.
ἢν δέ τις εἰρωτᾷ τὸν ἐμὸν βίον, ὧδέ οἱ εἰπεῖν,
ὡς εὖ μὲν χαλεπῶς, ὡς χαλεπῶς δὲ μάλ᾽ εὖ,
ὥσθ᾽ ἕνα μὲν ξεῖνον πατρώϊον οὐκ ἀπολείπειν,
ξείνια δὲ πλεόνεσσ᾽ οὐ δυνατὸς παρέχειν.

Οὔ σε μάτην, ὦ Πλοῦτε, βροτοὶ τιμῶσι μάλιστα.
ἦ γὰρ ῥηϊδίως τὴν κακότητα φέρεις.

καὶ γάρ τοι πλοῦτον μὲν ἔχειν, ἀγαθοῖσιν ἔοικεν·
ἡ πενίη δὲ κακῷ σύμφορος ἀνδρὶ φέρειν.
πλήθει δ' ἀνθρώπων ἀρετὴ μία γίγνεται ἥδε,
ΠΛΟΥΤΕΙΝ· τῶν δ' ἄλλων οὐδὲν ἄρ' ἦν ὄφελος.
οὐδ' εἰ σωφροσύνην μὲν ἔχοις Ῥαδαμάνθυος αὐτοῦ,
πλείονα δ' εἰδείης Αἰολίδεω Σισύφου,
(ὅς τε καὶ ἐξ Ἀΐδεω πολυϊδρείῃσιν ἀνῆλθε,
πείσας Περσεφόνην αἱμυλίοισι λόγοις,
ἥ τε βροτοῖς παρέχει λήθην, βλάπτουσα νόημα·
ἄλλος δ' οὔπω τις τοῦτό γ' ἐπεφράσατο,
ὅν τινα δὴ θανάτοιο μέλαν νέφος ἀμφικαλύψοι,
ἔλθοι δ' ἐς κρυερὸν χῶρον ἀποφθιμένων,
κυανέας τε πύλας παραμείψεται, αἵ τε θανόντων
ψυχὰς εἴργουσι, καίπερ ἀναινομένας.
ἀλλ' ἄρα κἀκεῖθεν Σίσυφος πάλιν ἤλυθεν ἥρως
ἐς φάος ἠελίου, σφῇσι πολυφροσύναις.)
οὐδ' εἰ ψεύδεα μὲν ποιοῖς ἐτύμοισιν ὁμοῖα,
γλῶσσαν ἔχων ἀγαθὴν Νέστορος ἀντιθέου,
ὠκύτερος δ' εἴησθα πόδας ταχεῶν Ἀρπυιῶν,
καὶ παίδων Βορέου, τῶν ἄφαρ εἰσὶ πόδες.
ἀλλά γε χρὴ πάντας γνώμην ταύτην καταθέσθαι,
ὡς πλοῦτος πλείστην πᾶσιν ἔχει δύναμιν.

Ὤ μοι ἐγὼν ἥβης καὶ γήραος οὐλομένοιο,
τοῦ μὲν ἐπερχομένου, τῆς δ' ἀπονισσομένης.

Οὔτε τινὰ προὔδωκα φίλον καὶ πιστὸν ἑταῖρον,
οὔτ' ἐν ἐμῇ ψυχῇ δούλιον οὐδὲν ἔνι.

Αἰεί μοι φίλον ἦτορ ἰαίνεται, ὁππότ' ἀκούσω
αὐλῶν φθεγγομένων ἱμερόεσσαν ὄπα.
χαίρω δ' αὖ πίνων, καὶ ὑπ' αὐλητῆρος ἀείδων,
χαίρω δ' εὔφθογγον χερσὶ λύρην ὀχέων.

Οὔποτε δουλείη κεφαλὴ εὐθεῖα πέφυκεν·
ἀλλ' αἰεὶ σκολιὴ, κ' αὐχένα λοξὸν ἔχει.
οὔτε γὰρ ἐκ σκίλλης ῥόδα φύεται, οὐδ' ὑάκινθος·
οὐδέ ποτ' ἐκ δούλης τέκνον ἐλευθέριον.

Οὔ τις ἀνὴρ, φίλε Κύρνε, πέδας χαλκεύεται αὐτῷ,
εἰ μὴ ἐμὴν γνώμην ἐξαπατῶσι θεοί.

Δειμαίνω μὴ τήνδε πόλιν, Πολυπαΐδη, ὕβρις,
ἥπερ Κενταύρους ὠμοφάγους, ὀλέσῃ.

Χρή με παρὰ στάθμην καὶ γνώμονα τήνδε δικάσσαι,
Κύρνε, δίκην, ἶσόν τ' ἀμφοτέροισι δόμεν,
μάντεσιν, οἰωνοῖς τε, καὶ αἰθομένοις ἱεροῖσιν,
ὄφρα μὴ ἀμπλακίης αἰσχρὸν ὄνειδος ἔχω.

Μηδένα πω κακότητι βιάζεο· τῷ δὲ δικαίῳ
τῆς εὐεργεσίης οὐδὲν ἀρειότερον.

Ἄγγελος ἄφθογγος πόλεμον πολύδακρυν ἐγείρει,
Κύρν', ἀπὸ τηλαυγοῦς φαινόμενος σκοπιῆς.
ἀλλ' ἵπποις ἔμβαλλε ταχυπτέρνοισι χαλινούς·
δηΐων γάρ σφ' ἀνδρῶν ἀντιάσειν δοκέω·
οὐ πολλὴν τὸ μεσηγὺ διαπρήξουσι κέλευθον,
εἰ μὴ ἐμὴν γνώμην ἐξαπατῶσι θεοί.

Χρὴ τολμᾶν χαλεποῖσιν ἐν ἄλγεσι κείμενον ἄνδρα,
πρὸς τε θεῶν αἰτεῖν ἔκλυσιν ἀθανάτων.

Φράζεο, κίνδυνός τοι ἐπὶ ξυροῦ ἵσταται ἀκμῆς.
ἄλλοτε πόλλ' ἕξεις, ἄλλοτε παυρότερα,
ὥστε σε μήτε λίην ἀφνεὸν κτεάτεσσι γενέσθαι,
μήτε σέ γ' ἐς πολλὴν χρημοσύνην ἐλάσαι.

Εἴη μοι τὰ μὲν αὐτὸν ἔχειν, τὰ δὲ πόλλ' ἐπιδοῦναι
χρήματα τῶν ἐχθρῶν τοῖσι φίλοισιν ἔχειν.

Κεκλῆσθαι δ' ἐς δαῖτα, παρέζεσθαι δὲ παρ' ἐσθλὸν
ἄνδρα χρεὼν, σοφίην πᾶσαν ἐπιστάμενον,
τοῦ συνίειν, ὁπόταν τι λέγῃ σοφὸν, ὄφρα διδαχθῇς,
καὶ τοῦτ' εἰς οἶκον κέρδος ἔχων ἀπίῃς.

Ἥβῃ τερπόμενος παίζω. δηρὸν γὰρ ἔνερθε
γῆς, ὀλέσας ψυχὴν, κείσομαι ὥστε λίθος
ἄφθογγος, λείψω δ' ἐρατὸν φάος ἠελίοιο·
ἔμπης δ' ἐσθλὸς ἐὼν ὄψομαι οὐδὲν ἔτι.

Δόξα μὲν ἀνθρώποισι κακὸν μέγα· πεῖρα δ' ἄριστον.
πολλοὶ ἀπείρητον δόξαν ἔχουσ' ἀγαθῶν.
εἰς βάσανον δ' ἐλθὼν, παρατριβόμενός τε μολίβδῳ,
χρυσὸς ἄπεφθος ἐὼν, καλὸς ἅπασιν ἔσῃ.

Εὖ ἔρδων εὖ πρᾶσσε. τί δ' ἄγγελον ἄλλον ἰάλλεις;
τῆς εὐεργεσίης ῥηδίη ἀγγελίη.

Οἵ με φίλοι προδιδοῦσιν, ἐπεὶ τόν γ' ἐχθρὸν ἀλεῦμαι,
ὥστε κυβερνήτης χοιράδας εἰναλίας.

Ῥήδιον ἐξ ἀγαθοῦ θεῖναι κακὸν, ἢ 'κ κακοῦ ἐσθλόν.
μή με δίδασκ'· οὔ τοι τηλίκος εἰμὶ μαθεῖν.

Ἐχθαίρω κακὸν ἄνδρα· καλυψαμένη δὲ πάρειμι,
μικρῆς ὄρνιθος κοῦφον ἔχουσα νόον.
ἐχθαίρω δὲ γυναῖκα περίδρομον, ἄνδρα τε μάργον,
ὃς τὴν ἀλλοτρίην βούλετ' ἄρουραν ἀροῦν.
ἀλλὰ, τὰ μὲν προβέβηκεν, ἀμήχανόν ἐστι γενέσθαι
ἔργα· τὰ δ' ἐξοπίσω τῇ φυλακῇ μελέτω.

Τολμᾶν χρὴ τὰ διδοῦσι θεοὶ θνητοῖσι βροτοῖσι,
ῥηϊδίως δὲ φέρειν ἀμφότερον τὸ λάχος.
μήτε κακοῖσι νοσῶν λυποῦ φρένα, μήτ' ἀγαθοῖσι
τερφθῇς ἐξαπίνης, πρὶν τέλος ἄκρον ἰδεῖν.

Ἄνθρωπ', ἀλλήλοισιν ἀπόπροθεν ὦμεν ἑταῖροι.
πλὴν τούτου, παντός χρήματός ἐστι κόρος.
δὴν δὴ καὶ φίλοι ὦμεν, ἀτὰρ κείνοισιν ὁμίλει
ἀνδράσιν, οἳ τὸν σὸν μᾶλλον ἴσασι νόον.

Οὔ μ' ἔλαθες φοιτῶν κατ' ἀμαξιτὸν, ἣν ἄρα καὶ πρὶν
ἠλάστρεις, κλέπτων ἡμετέρην φιλίην.
ἔῤῥε θεοῖσίν τ' ἐχθρὲ καὶ ἀνθρώποισιν ἄπιστε,
ψυχρὸν ὃς ἐν κόλπῳ ποικίλῳ εἶχες ὄφιν.

Κύρνε, κύει πόλις ἥδε. δέδοικα δὲ μὴ τέκῃ ἄνδρα
εὐθυντῆρα κακῆς ὕβριος ὑμετέρης.
τοιάδε καὶ Μάγνητας ἀπώλεσεν ἔργα καὶ ὕβρις,
οἷα τανῦν ἱερὴν τήνδε πόλιν κατέχει.

Πολλῷ τοι πλέονας λιμοῦ κόρος ὤλεσεν ἤδη
　　ἄνδρας, ὅσοι μοίρης πλεῖον ἔχειν ἔθελον.

Ἀρχῇ ἐπὶ ψεύδευς μικρὴ χάρις· ἐς δὲ τελευτὴν
　　αἰσχρὸν δὴ κέρδος· καὶ κακὸν ἀμφότερον
γίγνεται. οὐδέ τι καλὸν ὅτῳ ψεῦδος προσομαρτεῖ
　　ἀνδρὶ, καὶ ἐξῆλθε πρῶτον ἀπὸ στόματος.

Οὐ χαλεπὸν ψέξαι τὸν πλήσιον, οὐδὲ μὲν αὐτὸν
　　αἰνῆσαι. δειλοῖς ἀνδράσι ταῦτα μέλει.
σιγᾶν δ' οὐκ ἐθέλουσι κακοὶ κακὰ λεσχάζοντες·
　　οἱ δ' ἀγαθοὶ πάντων μέτρον ἴσασιν ἔχειν.

Οὐδένα παμπήδην ἀγαθὸν καὶ μέτριον ἄνδρα
　　τῶν νῦν ἀνθρώπων ἠέλιος καθορᾷ.

Οὔτι μάλ' ἀνθρώποις καταθύμια πάντα τελεῖται.
　　πολλῷ γὰρ θνητῶν κρείσσονες ἀθάνατοι.

Πόλλ' ἐν ἀμηχανίῃσι κυλίνδομαι, ἀχνύμενος κῆρ.
　　ἄκρην γὰρ πενίην οὐχ ὑπερεδράμομεν.

Πᾶς τις πλούσιον ἄνδρα τίει, ἀτίει δὲ πενιχρόν.
　　πᾶσιν δ' ἀνθρώποις ὡὑτὸς ἔνεστι νόος.

Παντοῖαι κακότητες ἐν ἀνθρώποισιν ἔασι·
　　παντοῖαι δ' ἀρεταὶ, καὶ βιότου παλάμαι.

Ἀργαλέον φρονέοντα παρ' ἄφροσι πόλλ' ἀγορεύειν,
　　καὶ σιγᾶν αἰεί· τοῦτο γὰρ οὐ δυνατόν.

Αισχρόν τοι μεθύοντα παρ' ἀνδράσι νήφοντ' εἶναι·
αἰσχρὸν δ' εἰ νήφων πὰρ μεθύουσι μένοι.

Ηβη, καὶ νεότης ἐπικουφίζει νόον ἀνδρός·
πολλῶν δ' ἐξαίρει θυμὸν ἐς ἀμπλακίην.

Ωςπερ μὴ θυμοῦ κρείσσων νόος, αἰὲν ἐν ἄταις,
Κύρν', ὅ γε, καὶ μεγάλαις κεῖται ἐν ἀμπλακίαις.

Βουλεύου δὶς καὶ τρὶς ὅ τοι κ' ἐπὶ τὸν νόον ἔλθῃ.
ἀτηρὸς γὰρ ἀεὶ λάβρος ἀνὴρ τελέθει.

Ανδράσι τοῖς ἀγαθοῖς ἕπεται γνώμη τε καὶ αἰδώς·
οὐ νῦν μὲν πολλοῖς, ἀτρεκέως δ' ὀλίγοις.

Ελπὶς καὶ κίνδυνος ἐν ἀνθρώποισιν ὁμοῖοι.
οὗτοι γὰρ χαλεποὶ δαίμονες ἀμφότεροι.

Πολλάκι πὰρ δόξαν τε καὶ ἐλπίδα γίγνεται εὑρεῖν
ἔργ' ἀνδρῶν· βουλαῖς δ' οὐκ ἐπέγεντο τέλος.

Οὔ τοι κήδει ὁ εἷς οὔτ' εὔνουν, οὔτε τιν' ἐχθρὸν,
εἰ μὴ σπουδαίου πρήγματος ἀντιτύχοι.

Παύρους κηδεμόνας πιστοὺς εὕροις κεν ἑταίρους,
κείμενος ἐν μεγάλῃ θυμοῦ ἀμηχανίῃ.

Ηδη νῦν αἰδὼς μὲν ἐν ἀνθρώποισιν ὄλωλεν·
αὐτὰρ ἀναιδείη γαῖαν ἐπιστρέφεται.

Α δειλὴ πενίη, τί ἐμοῖς ἐπικειμένη ὤμοις
σῶμα καταισχύνεις καὶ νόον ἡμέτερον,
αἰσχρὰ δ' ἔμ' οὐκ ἐθέλοντα βίῃ καὶ πολλὰ διδάσκεις,
ἐσθλὰ παρ' ἀνθρώπων καὶ κάλ' ἐπιστάμενον;

Εὐδαίμων εἴην, καὶ θεοῖς φίλος ἀθανάτοισι,
Κύρν'· ἀρετῆς δ' ἄλλης οὐδεμιῆς ἔραμαι.

Σὺν σοί, Κύρνε, παθόντι κακῶς ἀνιώμεθα πάντες.
ἀλλὰ τό γ' ἀλλότριον κῆδος, ἐφημέριον.

Μηδὲν ἄγαν χαλεποῖσιν ἀσῶ φρένα, μηδ' ἀγαθοῖσι
χαῖρ', ἐπεὶ ἐστ' ἀνδρὸς πάντα φέρειν ἀγαθοῦ.

Οὐδ' ὀμόσαι χρὴ τοῦθ', Ὅτι μήποτε πρῆγμα τόδ' ἔσται.
θεοὶ καὶ γὰρ νεμεσῶσ', οἷσιν ἔπεστι τέλος.

Χρὴ πρῆξαι μέν τοι τι. καὶ ἐκ κακοῦ ἐσθλὸν ἔγεντο,
καὶ κακὸν ἐξ ἀγαθοῦ. καί τε πενιχρὸς ἀνὴρ
αἶψα μάλ' ἐπλούτησε, καὶ ὃς μάλα πολλὰ πέπαται
ἐξαπίνης πάντ' οὖν ὤλεσε νυκτὶ μιῇ.
καὶ σώφρων ἥμαρτε, καὶ ἄφρονι πολλάκι δόξα
ἕσπετο· καὶ τιμὴν καὶ κακὸς ὢν ἔλαχεν.

Εἰ μὲν χρήματ' ἔχοιμι, Σιμωνίδη, οἷά περ ᾔδειν,
οὐκ ἂν ἀνιῴμην τοῖς ἀγαθοῖσι συνών.
νῦν δ' ἐμὲ γιγνώσκοντα παρέρχεται· εἰμὶ δ' ἄφωνος
χρημοσύνῃ, πολλῶν γνοὺς περ ἄμεινον ἔτι,
οὕνεκα νῦν φερόμεσθα, καθ' ἱστία λευκὰ βαλόντες,
Μηλίου ἐκ πόντου νύκτα διὰ δνοφερήν.

ἀντλεῖν δ' οὐκ ἐθέλουσιν, ὑπερβάλλει δὲ θάλασσα
ἀμφοτέρων τοίχων, ἦ μάλα τις χαλεπῶς
σώζεται· οἱ δ' εὕδουσι· κυβερνήτην μὲν ἔπαυσαν
ἐσθλόν γ', ὅς φυλακὴν εἶχεν ἐπισταμένως·
χρήματα δ' ἁρπάζουσι βίῃ, κόσμος δ' ἀπόλωλε·
δασμὸς δ' οὐκ ἔτ' ἴσος γίγνεται ἐς τὸ μέσον·
φορτηγοὶ δ' ἄρχουσι, κακοὶ δ' ἀγαθῶν καθύπερθε.
δειμαίνω μή πως ναῦν κατὰ κῦμα πίῃ.
ταῦτ' ἐμοὶ ἠνίχθω, κεκρυμμένα τοῖς ἀγαθοῖσι·
γιγνώσκοι δ' ἄν τις καὶ κακός, ἂν σοφὸς ᾖ.

Πολλοὶ πλοῦτον ἔχουσιν ἀΐδριες· οἱ δὲ τὰ καλὰ
ζητοῦσιν, χαλεπῇ τειρόμενοι πενίῃ.
ἔρδειν δ' ἀμφοτέροισιν ἀμηχανίη παράκειται.
εἴργει γὰρ τοὺς μὲν χρήματα, τοὺς δὲ νόος.

Οὐκ ἔστι θνητοῖσι πρὸς ἀθανάτους μαχέσασθαι,
οὔτε δίκην εἰπεῖν, οὐδενὶ τοῦτο θέμις.

Οὐ χρὴ ποιμαίνειν ὅ τι μὴ ποιμαντέον εἴη,
οὐδ' ἔρδειν ὅ τι μὴ λώϊον ᾖ τελέσαι.

Χαίρων εὖ τελέσειας ὁδὸν μεγάλου διὰ πόντου,
καί σε Ποσειδάων χάρμα φίλοις ἀγάγοι.

Πολλούς τοι κόρος ἄνδρας ἀπώλεσεν ἀφρονέοντας.
γνῶναι γὰρ χαλεπὸν μέτρον, ὅτ' ἐσθλὰ παρῇ.

Οὐ δύναμαί σοι, θυμέ, παρασχεῖν ἄρμενα πάντα.
τέτλαθι· τῶν δὲ καλῶν οὔ τι σὺ μοῦνος ἐρᾷς.

Εὖ μὲν ἔχοντος ἐμοῦ, πολλοὶ φίλοι· ἢν δέ τι δεινὸν
ἐγκύρσῃ, παῦροι πιστὸν ἔχουσι νόον.

Φροντίδες ἀνθρώπων ἔλαχον πτέρα, ποικίλ' ἔχουσαι,
μειρόμεναι ψυχῆς εἵνεκα καὶ βιότου.

Ζεῦ πάτερ, εἴθε γένοιτο θεοῖς φίλα, τοῖς μὲν ἀλιτροῖς
ὕβριν ἁδεῖν· καί σφιν τοῦτο γένοιτο φίλον
θυμῷ, σχέτλια ἔργα μετὰ φρεσὶν ὅστις ἀπηνὴς
ἐργάζοιτο, θεῶν μηδὲν ὀπιζόμενος,
αὐτὸν ἔπειτα πάλιν τῖσαι κακά· μηδέ τ' ὀπίσσω
πατρὸς ἀτασθαλίη παισὶ γένοιτο κακόν.
παῖδες δ', οἵ τ' ἀδίκου πατρὸς τὰ δίκαια νοεῦντες
ποιοῦσι, Κρονίδη, σὸν χόλον ἁζόμενοι,
ἐξ ἀρχῆς τὰ δίκαια, μετ' ἀστοῖσιν φιλέοντες,
μή τιν' ὑπερβασίην ἀντιτίνειν πατέρων.
ταῦτ' εἴη μακάρεσσι θεοῖς φίλα. νῦν δ' ὁ μὲν ἔρδων
ἐκφεύγει· τὸ κακὸν δ' ἄλλος ἔπειτα φέρει.

Καὶ τοῦτ', ἀθανάτων βασιλεῦ, πῶς ἐστὶ δίκαιον,
ἔργων ὅστις ἀνὴρ ἐκτὸς ἐοι ἀδίκων,
μή τιν' ὑπερβασίην κατέχων, μήθ' ὅρκον ἀλιτρὸν,
ἀλλὰ δίκαιος ἐοι, μὴ τὰ δίκαια παθεῖν;
τίς δὴ καὶ βροτὸς ἄλλος ὁρῶν πρὸς τοῦτον, ἔπειτα
ἅζοιτ' ἀθανάτους; καὶ τίνα θυμὸν ἔχοι,
ἐππότ' ἀνὴρ ἄδικος καὶ ἀτάσθαλος, οὔτε τι ἀνδρῶν
οὔτε τι ἀθανάτων μῆνιν ἀλευόμενος,
ὑβρίζει, πλούτῳ κεκορημένος, οἱ δὲ δίκαιοι
τρύχονται, χαλεπῇ τειρόμενοι πενίῃ;

Ταῦτα μαθὼν, φίλ' ἑταῖρε, δικαίως χρήματα ποιοῦ,
σώφρονα θυμὸν ἔχων ἐκτὸς ἀτασθαλίης,
αἰεὶ τῶνδ' ἐπέων μεμνημένος· ἐς δὲ τελευτὴν
αἰνήσεις, μύθῳ σώφρονι πειθόμενος.

Ζεὺς μὲν τῆσδε πόληος ὑπειρέχοι, αἰθέρι ναίων,
αἰεὶ δεξιτερὴν χεῖρ' ἐπ' ἀπημοσύνῃ,
ἄλλοι τ' ἀθάνατοι μάκαρες θεοί· αὐτὰρ Ἀπόλλων
ἀρθρῶσαι γλῶσσαν καὶ νόον ἡμέτερον.
Φόρμιγξ δ' αὖ φθέγγοιθ' ἱερὸν μέλος, ἠδὲ καὶ αὐλός.
ἡμεῖς δὲ σπονδὰς θεοῖσιν ἀρεσσάμενοι
πίνωμεν, χαρίεντα μετ' ἀλλήλοισι λέγοντες,
μηδὲν τὸν Μήδων δειδιότες πόλεμον
ὧδ' εἶναι. καὶ ἄμεινον ὁμόφρονα θυμὸν ἔχοντας
νόσφι μεριμνάων εὐφροσύνως διάγειν
τερπομένους, τηλοῦ δὲ κακὰς ἀπὸ κῆρας ἀμῦναι,
γῆράς τ' οὐλόμενον, καὶ θανάτοιο τέλος.

Χρὴ Μουσῶν θεράποντα καὶ ἄγγελον, εἴ τι περισσὸν
εἰδείη σοφίης, μὴ φθονερὸν τελέθειν·
ἀλλὰ τὰ μὲν μῶσθαι, τὰ δὲ δεικνύναι, ἄλλα δὲ ποιεῖν,
τί σφιν χρήσηται μοῦνος ἐπιστάμενος.

Φοῖβε ἄναξ, αὐτὸς μὲν ἐπύργωσας πόλιν ἄκρην,
Ἀλκαθόῳ Πέλοπος παιδὶ χαριζόμενος·
αὐτὸς δὲ στρατὸν ὑβριστὴν Μήδων ἀπέρυκε
τῆσδε πόλευς, ἵνα σοὶ λαοὶ ἐν εὐφροσύνῃ
ἦρος ἐπερχομένου, κλειτὰς πέμπωσ' ἑκατόμβας,
τερπόμενοι κιθάρῃ καὶ ἐρατῇ θαλίῃ,

παιάνων τε χοροῖς, ἰαχαῖσί τε σὸν περὶ βωμόν.
ἦ γὰρ ἔγωγε δέδοικ', ἀφραδίην ἐσορῶν
καὶ στάσιν Ἑλλήνων λαοφθόρον. ἀλλὰ σὺ, Φοῖβε,
ἵλαος ἡμετέρην τήνδε φύλασσε πόλιν.
ἦλθον μὲν γὰρ ἔγωγε καὶ ἐς Σικελήν ποτε γαῖαν,
ἦλθον δ' Εὐβοίης ἀμπελόεν πεδίον,
Σπάρτην τ' Εὐρώτα δονακοτρόφου ἀγλαὸν ἄστυ·
καί μ' ἐφίλευν προφρόνως πάντες ἐπερχόμενον.
ἀλλ' οὔ τις μοι τέρψις ἐπὶ φρένας ἦλθεν ἐκείνων.
οὕτως οὐδὲν ἄρ' ἦν φίλτερον ἄλλο πάτρης.

Μή ποτ' ἐμοὶ μελέδημα νεώτερον ἄλλο φανείη
ἀντ' ἐρατῆς σοφίης. ἀλλὰ τόδ' αἰὲν ἔχων
τερποίμην φόρμιγγι καὶ ὀρχηθμῷ καὶ ἀοιδῇ,
καὶ μετὰ τῶν ἀγαθῶν ἐσθλὸν ἔχοιμι νόον.

Μήτε τινα ξεῖνον δηλεύμενος ἔργμασι λυγροῖς,
μήτε τιν' ἐνδήμων, ἀλλὰ δίκαιος ἐὼν
τὴν σαυτοῦ φρένα τέρπε· δυσηλεγέων δὲ πολιτῶν
ἄλλος τις σὲ κακῶς, ἄλλος ἄμεινον ἐρεῖ.

Τοὺς ἀγαθοὺς ἄλλος μάλα μέμφεται, ἄλλος ἐπαινεῖ·
τῶν δὲ κακῶν μνήμη γίγνεται οὐδεμία.
ἀνθρώπων δ' ἄψεκτος ἐπὶ χθονὶ γίγνεται οὐδείς·
ἀλλ' ὡς λῷον, οὗ μὴ πλεόνεσσι μέλει.

Οὐδεὶς ἀνθρώπων οὔτ' ἔσσεται, οὔτε πέφυκεν,
ὅστις πᾶσιν ἁδὼν δύσεται εἰς Ἀΐδου.
οὐδὲ γὰρ ὃς θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισιν ἀνάσσει,
Ζεὺς Κρονίδης, θνητοῖς πᾶσιν ἁδεῖν δύναται.

Τόρνου

Τόρνου καὶ σθάθμης καὶ γνώμονος ἄνδρα θεωρὸν
εὐθύτερον χρὴ μὲν, Κύρνε, φυλασσέμεναι,
ᾧ τινί κεν Πυθῶνι θεοῦ χρήσασ' ἱέρεια
ὀμφὴν σημήνῃ πίονος ἐξ ἀδύτου.
οὔτε τι γὰρ προσθεὶς οὐδὲν κέ τι φάρμακον εὕροις,
οὔτ' ἀφελὼν πρὸς θεῶν ἀμπλακίην προφύγοις.

Χρῆμ' ἔπαθον θανάτου μὲν ἀεικέος οὔτι κάκιον,
τῶν δ' ἄλλων πάντων, Κύρν', ἀνιηρότερον.
οἵ με φίλοι προὔδωκαν· ἐγὼ δ' ἐχθροῖσι πελασθεὶς,
εἰδήσω καὶ τῶν, ὅν τιν' ἔχουσι, νόον.

Βοῦς μοι ἐπὶ γλώσσης κρατερῷ ποδὶ λὰξ ἐπιβαίνων
ἴσχει κωτίλλειν, καίπερ ἐπιστάμενον.
Κύρν', ἔμπης δ' ὅ τι μοῖρα παθεῖν, οὐκ ἔσθ' ὑπαλύξαι.
ὅ ττι δὲ μοῖρα παθεῖν, οὔ τι δέδοικα παθεῖν.
ἐς πολὺ ἄῤῥητον κακὸν ἥκομεν, ἔνθα μάλιστα,
Κύρνε, συναμφοτέρους μοῖρα λάβοι θανάτου.

Οἳ δ' ἀπογηράσκοντας ἀτιμάζουσι τοκῆας,
τούτων τοι χώρη, Κύρν', ὀλίγη τελέθει.

Μήτε τιν' αὖξε τύραννον ἐπ' ἐλπίσι κέρδεος εἶναι,
μήτε κτεῖνε, θεῶν ὅρκια συνθέμενος.

Πῶς ἡμῖν τέτληκεν ὑπ' αὐλητῆρος ἀείδειν
θυμός; γῆς δ' οὖρος φαίνεται ἐξ ἀγορῆς,
ἥ τε τρέφει καρποῖσιν ἐν εἰλαπίναις φορέοντας
ξανθῇσίν τε κόμαις πορφυρέους στεφάνους.

ἀλλ᾽ ἄγε δὴ, Σκύθα, κεῖρε κόμην, ἀπόπαυε δὲ κῶμον,
πένθει δ᾽ εὐώδη χῶρον ἀπολλύμενον.

Πίστει χρήματ᾽ ὄλεσσα, ἀπιστίῃ δ᾽ ἐσάωσα·
γνώμη δ᾽ ἀργαλέη γίγνεται ἀμφοτέρων.
πάντα τάδ᾽ ἐν κοράκεσσι καὶ ἐν φθορᾷ· οὐδέ τις ἡμῖν
αἴτιος ἀθανάτων, Κύρνε, θεῶν μακάρων·
ἀλλ᾽ ἀνδρῶν τε βίη, καὶ κέρδεα πολλὰ, καὶ ὕβρις
πολλῶν ἐξ ἀγαθῶν ἐς κακότητ᾽ ἔβαλον.

Δισσαί τοι πόσιος κῆρες δειλοῖσι βροτοῖσι,
δίψα τε λυσιμελὴς, καὶ μέθυσις χαλεπή.
τούτων δ᾽ ἂν τὸ μέσον στρωφήσομαι, οὐδ᾽ ἐμὲ πείσεις,
οὔτε τι μὴ πίνειν, οὔτε λίην μεθύειν.
οἶνος ἐμοὶ τὰ μὲν ἄλλα χαρίζεται· ἓν δ᾽ ἀχάριστος,
εὖτ᾽ ἂν θωρήξας μ᾽ ἄνδρα πρὸς ἐχθρὸν ἄγῃ.
ἀλλ᾽ ὁπόταν καθύπερθεν, ἐὼν ὑπένερθε, γένηται,
τουτάκις οἴκαδ᾽ ἴμεν παυσάμενοι πόσιος.

Εὖ μὲν κείμενον ἄνδρα κακῶς θέμεν εὐμαρές ἐστιν·
εὖ δὲ θέμεν τὸ κακῶς κείμενον, ἀργαλέον.

Λὰξ ἐπίβα δήμῳ κενεόφρονι, τύπτε δὲ κέντρῳ
ὀξέϊ, καὶ ζεύγλην δύσλοφον ἀμφιτίθει.
οὐ γὰρ ἔθ᾽ εὑρήσεις δῆμον φιλοδέσποτον ὧδε
ἀνθρώπων, ὁπόσους ἠέλιος καθορᾷ.

Ζεὺς ἄνδρ᾽ ἐξολέσειεν Ὀλύμπιος, ὃς τὸν ἑταῖρον
μαλθακὰ κωτίλλων ἐξαπατᾶν ἐθέλει.

Ἄνδρα τοι ἐστ' ἀγαθὸν χαλεπώτατον ἐξαπατῆσαι,
ὡς ἐν ἐμῇ γνώμῃ, Κύρνε, πάλαι κέκριται.
ἤδεα μὲν καὶ πρόσθεν, ἀτὰρ πολὺ λώϊον ἤδη,
οὕνεκα τοῖς δειλοῖς οὐδεμί' ἐστι χάρις.

Πολλάκις ἡ πόλις ἥδε δι' ἡγεμόνων κακότητα,
ὥσπερ κεκλιμένη ναῦς, παρὰ γῆν ἔδραμε.

Τῶν δὲ φίλων εἰ μέν τις ὁρᾷ μέ τι δεινὸν ἔχοντα,
αὐχέν' ἀποστρέψας οὐδ' ἐσορᾶν ἐθέλει.
ἢν δέ τι μοι ποθὲν ἐσθλὸν, ἃ πολλάκι γίγνεται ἀνδρὶ,
πολλοὺς ἀσπασμοὺς καὶ φιλότητας ἔχω.

Οἵ με φίλοι προδιδοῦσι, καὶ οὐκ ἐθέλουσί τι δοῦναι,
ἀνδρῶν φαινομένων· ἀλλ' ἐγὼ αὐτομάτη
ἑσπερίη τ' ἔξειμι, καὶ ὀρθρίη αὖθις ἔσειμι,
ἦμος ἀλεκτρυόνων φθόγγος ἐγειρομένων.

Πολλοῖς ἀχρήστοισι θεὸς διδοῖ ἀνδράσιν ὄλβον
ἐσθλὸν, ὃς οὔθ' αὐτῷ βέλτερος οὐδὲν ἐὼν,
οὔτε φίλοις. ἀρετῆς δὲ μέγα κλέος οὔποτ' ὀλεῖται.
αἰχμητὴς γὰρ ἀνὴρ γῆν τε καὶ ἄστυ σάοι.

Ἐν μοι ἔπειτα πέσοι μέγας οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθε
χάλκεος, ἀνθρώπων δεῖμα παλαιγενέων,
εἰ μὴ ἐγὼ τοῖσιν μὲν ἐπαρκέσω, οἵ με φιλεῦσι,
τοῖς δ' ἐχθροῖς ἀνίη καὶ μέγα πῆμ' ἔσομαι.

Οἶνε, τὰ μέν σ' αἰνῶ, τὰ δὲ μέμφομαι· οὐδέ σε πάμπαν
οὔτε ποτ' ἐχθαίρειν, οὔτε φιλεῖν δύναμαι.

ἐσθλὸς καὶ κακός ἐσσί. τίς ἄν σέ γε μωμήσαιτο,
τίς δ' ἂν ἐπαινήσαι, μέτρον ἔχων σοφίης;

Ἡβάοις, φίλε θυμέ· τάχ' ἄν τινες ἄλλοι ἔσοιντο
ἄνδρες· ἐγὼ δὲ θανὼν γαῖα μέλαιν' ἔσομαι.
πῖν' οἶνον, τὸν ἐμοὶ κορυφῆς ἄπο Τηϋγέτοιο
ἄμπελοι ἤνεγκαν, τὰς ἐφύτευσ' ὁ γέρων
οὔρεος ἐν βήσσῃσι θεοῖσι φίλος Θεότιμος,
ἐκ πλατανιστοῦντος ψυχρὸν ὕδωρ ἐπάγων.
τοῦ πίνων, ἀπὸ μὲν χαλεπὰς σκεδάσεις μελεδῶνας,
θωρηχθεὶς δ', ἔσεαι πολλὸν ἐλαφρότερος.

Εἰρήνη καὶ πλοῦτος ἔχοι πόλιν, ὄφρα μετ' ἄλλων
κωμάζοιμι· κακοῦ δ' οὐκ ἔραμαι πολέμου.
μηδὲ λίην κήρυκος ἀν' οὖς ἔχε μακρὰ βοῶντος.
οὐ γὰρ πατρῴας γῆς πέρι μαρνάμεθα.
ἀλλ' αἰσχρὸν, παρεόντα καὶ ὠκυπόδων ἐπιβάντα
ἵππων, μὴ πόλεμον δακρυόεντ' ἐσιδεῖν.

Οἴ μοι ἀναλκείης. ἀπὸ μὲν Κήρινθος ὄλωλε,
Ληλάντου δ' ἀγαθὸν κείρεται οἰνόπεδον·
οἱ δ' ἀγαθοὶ φεύγουσι, πόλιν δὲ κακοὶ διέπουσιν.
ὡς κυψελλίζων Ζεὺς ὀλέσειε γένος.

Γνώμης οὐδὲν ἄμεινον ἀνὴρ ἔχει ἐν γε ἑαυτῷ,
οὐδ' ἀγνωμοσύνης, Κύρν', ἀνιηρότερον.

Μὴ πάντ' ἀνδράσι, Κύρνε, καταθνητοῖς χαλεπαίνειν,
γιγνώσκων, ὡς νοῦν οἷον ἕκαστος ἔχει

αὐτὸς ἐνὶ στήθεσσι, καὶ ἔργματα τῷ τε δικαίῳ,
τῷ τ' ἀδίκῳ, μέγα κεν πῆμα βροτοῖσιν ἐπῇ.
ἔστι τὸ μὲν χεῖρον, τὸ δ' ἄμεινόν γ' ἔργον ἑκάστου·
οὐδεὶς δ' ἀνθρώπων αὐτὸς ἅπαντα σοφός.

Ὅς τις ἀνάλωσιν τηρεῖ, κατὰ χρήματα θηρῶν,
κυδίστην ἀρετὴν τοῖς συνιεῖσιν ἔχει.
εἰ μὲν γὰρ κατιδεῖν βιότου τέλος ἦν, ὁπόσον τις
ἤμελλ' ἐκτελέσας εἰς Ἀΐδαο περᾶν,
εἰκὸς ἂν ἦν, ὃς μὲν πλείω χρόνον αἶσαν ἔμιμνε,
φείδεσθαι μᾶλλον τοῦτον ὃν εἶχε βίον.
νῦν δ' οὐκ ἔστιν· ὃ δὴ καὶ ἐμοὶ μέγα πένθος ὄρωρε,
καὶ δάκνομαι ψυχὴν, καὶ δίχα θυμὸν ἔχω.
ἐν τριόδῳ δ' ἕστηκα· δύ' εἰσὶ πρόσθεν ὁδοί μοι·
φροντίζω τούτων ἥν τιν' ἴω προτέρην·
ἢ μηδὲν δαπανῶν τρύχω βίον ἐν κακότητι,
ἢ ζώω τερπνῶς, ἔργα τελῶν ὀλίγα;
εἶδον μὲν γὰρ ἔγωγ', ὃς ἐφείδετο, κοὔ ποτε γαστρὶ
σῖτον ἐλευθέριον πλούσιος ὢν ἐδίδου·
ἀλλὰ πρὶν ἐκτελέσαι, κατέβη δόμον Ἄϊδος εἴσω,
χρήματα δ' ἀνθρώπων οὑπιτυχὼν ἔλαβεν,
ὥστ' ἐς ἄκαιρα πονεῖν, καὶ μὴ δόμεν, ὥς κ' ἐθέλοι τις.
εἶδον δ' ἄλλον, ὃς ἦν γαστρὶ χαριζόμενος·
χρήματα μὲν διέτριψεν, ἔφη δ'· Ὑπάγω, φρένα τέρψας·
πτωχεύει δὲ φίλους πάντας, ὅπου τιν' ἴδῃ.
οὕτω, Δημόκλεις, κατὰ χρήματ' ἄριστον ἁπάντων
τὴν δαπάνην θέσθαι, καὶ μελέτην ἐχέμεν.
οὔτε γὰρ ἂν προκαμὼν ἄλλῳ κάματον μεταδοίης,
οὔτ' ἂν πτωχεύων δουλοσύνην τελέως.

οὐδ᾽, εἰ γῆρας ἵκοιτο, τὰ χρήματα πάντ᾽ ἀποδραίη·
ἐν δὲ τοιῷδε γένει χρήματ᾽ ἄριστον ἔχειν.
εἰ μὲν γὰρ πλουτεῖς, πολλοὶ φίλοι· ἢν δὲ πένηαι,
παῦροι· οὐκ ἔθ᾽ ὁμῶς ωὐτὸς ἀνὴρ ἀγαθός.

Φείδεσθαι μὲν ἄμεινον, ἐπεὶ οὐδὲ θανόντ᾽ ἀποκλαίει
οὐδεὶς, ἢν μὴ ὁρᾷ χρήματα λειπόμενα.

Παύροις ἀνθρώπων ἀρετὴ καὶ πλοῦτος ὀπηδεῖ.
ὄλβιος, ὃς τούτων ἀμφοτέρων ἔλαχε.
πάντες μιν τιμῶσιν· ὁμῶς νέοι, οἵ τε κατ᾽ αὐτὸν
εἴκουσι χώρης, οἵ τε παλαιότεροι.

Οὐ δύναμαι φωνῇ λιγύρ᾽ ἀδέμεν, ὥσπερ ἀηδών·
καὶ γὰρ τὴν προτέρην νύκτ᾽ ἐπὶ κῶμον ἔβην.
οὐδὲ τὸν αὐλητὴν προφασίζομαι· ἀλλά μ᾽ ἑταῖρος
ἐκλείπει, σοφίης οὐκ ἐπιδευόμενος.
ἐγγύθεν αὐλητῆρος ἀείσομαι, ὧδε καταστὰς
δεξιὸς, ἀθανάτοις θεοῖσιν ἐπευχόμενος.

Εἶμι παρὰ στάθμην ὀρθὴν ὁδὸν, οὐδετέρωσε
κλινόμενος. χρὴ γάρ μ᾽ ἄρτια πάντα νοεῖν.
πατρίδα κοσμήσω, λιπαρὴν πόλιν, οὔτ᾽ ἐπὶ δήμῳ
τρέψας, οὔτ᾽ ἀδίκοις ἀνδράσι πειθόμενος.

Νεβρὸν ὑπ᾽ ἐξ ἐλάφοιο, λέων ὣς ἀλκὶ πεποιθὼς,
ποσσὶ καταμάρψας, αἵματος οὐκ ἔπιον.
τειχέων δ᾽ ὑψηλῶν ἐπιβὰς, πόλιν οὐκ ἀλάπαξα·
ζευξάμενος δ᾽ ἵππους, ἅρματος οὐκ ἐπέβην·

πρήξας δ' οὐκ ἔπρηξα, καὶ οὐκ ἐτέλεσσα τελέσσας·
δρήσας δ' οὐκ ἔδρησ', ἤνυσα δ' οὐκ ἀνύσας.

Δειλοὺς εὖ ἔρδοντι δύω κακά. τῶν τε γὰρ αὐτοῦ
χηρεύσει πολλῶν, καὶ χάρις οὐδεμία.

Εἴ τι παθὼν ἀπ' ἐμεῦ ἀγαθὸν μέγα μὴ χάριν οἶδας,
χρήζων ἡμετέρους αὖτις ἵκοιο δόμους.

Ἔς τε μὲν αὐτὸς ἔπινον ἀπὸ κρήνης μελανύδρου,
ἡδύ τί μοι ἐδόκει καὶ καλὸν εἶμεν ὕδωρ·
νῦν δ' ἤδη τεθόλωται, ὕδωρ δ' ἀναμίσγεται ὕδει·
ἄλλης δὲ κρήνης πίομαι ἢ ποταμοῦ.

Μή ποτ' ἐπαινήσης, πρὶν ἂν εἰδῇς ἄνδρα σαφηνῶς,
ὀργὴν, καὶ ῥυθμὸν, καὶ τρόπον ὅστις ἂν ᾖ.
πολλοί τοι κίβδηλον ἐπίκλοπον ἦθος ἔχοντες
κρύπτουσ', ἐνθέμενοι θυμὸν ἐφημέριον.
τούτων δ' ἐκφαίνει πάντων χρόνος ἦθος ἑκάστου.
καὶ γὰρ ἐγὼ γνώμης πολλὸν ἄρ' ἐκτὸς ἔβην.
ἔφθην δ' αἰνήσας, πρὶν σοῦ κατὰ πάντα δαῆναι
ἤθεα· νῦν δ' ἤδη, ναῦς ἅθ', ἑκὰς διέχω.

Τίς δ' ἀρετὴ πίνοντι ἐπιοίνιον ἆθλον ἑλέσθαι;
πολλάκι τοι νικᾷ καὶ κακὸς ἄνδρ' ἀγαθόν.

Οὐδεὶς ἀνθρώπων, ὃν ἐπεί ποτε γαῖα καλύψει,
εἴς τ' ἔρεβος καταβῇ δῶμά τε Περσεφόνης,
τέρπεται, οὔτε λύρης οὔτ' αὐλητῆρος ἀκούων,
οὔτε Διωνύσου δῶρ' ἐσαειράμενος.

ταῦτ' ἐσορῶν, κραδίη εὖ πείσομαι, ὄφρα τ' ἐλαφρὰ
γούνατα καὶ κεφαλὴν ἀτρεμέων προφέρω.

Μή μοι ἀνὴρ εἴη γλώσσῃ φίλος, ἀλλὰ καὶ ἔργῳ,
χερσίν τε σπεύδοι χρήμασί τ', ἀμφότερα.
μηδὲ παρὰ κρητῆρι λόγοισιν ἐμὴν φρένα τέρποι,
ἀλλ' ἔρδων φαίνοιτ', εἴ τι δύναιτ' ἀγαθόν.

Ἡμεῖς δ' ἐν θαλίῃσι φίλον καταθώμεθα θυμόν,
ὄφρ' ἔτι τερπωλῆς ἔργ' ἐρατεινὰ φέρῃ.
αἶψα γὰρ, ὥστε νόημα, παρέρχεται ἀγλαὸς ἥβη·
οὐδ' ἵππων ὁρμὴ γίγνεται ὠκυτέρη,
αἵ τε περ ἄνδρα φέρουσι δορυσσόον ἐς πόνον ἀνδρῶν
λάβρως, πυροφόρῳ τερπόμεναι πεδίῳ.

Πῖνε, ὅταν πίνωσιν· ὅταν δέ τι θυμὸν ἀσηθῇς
μηδεὶς ἀνθρώπων γνῷ σε βαρυνόμενον.
ἄλλοτέ τοι πάσχων ἀνιήσεαι, ἄλλοτέ τ' ἔρδων
χαιρήσειν δύνασαι, ἄλλοτέ τ' ἄλλος ἀνήρ.

Εἴθ' εἴη σ', Ἀκάδημε, ἐφίμερον ὕμνον ἀείδειν,
ἆθλον δ' ἐν μέσσῳ παῖς καλὸν ἄνθος ἔχων
σοί τ' εἴη καὶ ἐμοὶ σοφίης πέρι δηριόωσι,
γνοίης χ' ὅσσον ὄνων κρείσσονες ἡμίονοι.

Ἦμος δ' ἠέλιος μὲν ἐν αἰθέρι μώνυχας ἵππους
ἄρτι παραγγέλλει μέσσατον ἦμαρ ἔχων,
δείπνου δὴ μνησαίμεθ', ὅσον τινὰ θυμὸς ἀνώγοι,
παντοίων ἀγαθῶν γαστρὶ χαριζόμενοι·

χέρνιβα δ' αἶψα θύραζε φέροι, στεφανώματα δ' εἴσω
εὐειδὴς ῥαδινῆς χερσὶ Λάκαινα κόρη.

Ξυνὸν δ' ἀνθρώποις ὑποθήσομαι. ὄφρα τις ἥβης
ἀγλαὸν ἄνθος ἔχῃ, καὶ φρεσὶν ἐσθλὰ νοῇ,
τῶν αὐτοῦ κτεάνων εὖ πασχέμεν. οὐ γὰρ ἀνηβᾶν
δὶς πέλεται πρὸς θεῶν, οὐδὲ λύσις θανάτου
θνητοῖς ἀνθρώποισι· κακὸν δ' ἐπὶ γῆρας ἐπείγει
οὐλόμενον, κεφαλῆς δ' ἅπτεται ἀκροτάτης.

Ὡς μάκαρ, εὐδαίμων τε, καὶ ὄλβιος ὅς τις ἄπειρος
ἄθλων εἰς Αἴδου δῶμα μέλαν κατέβη,
πρίν τ' ἐχθροὺς πτῆξαι καὶ ὑπερβῆναί περ ἀνάγκῃ,
ἐξετάσαι τε φίλους, ὅν τιν' ἔχουσι νόον.

Οὔ ποτε τοῖς ἐχθροῖσιν ὑπὸ ζυγὸν αὐχένα θήσω
δύσλοφον, οὐδ' εἴ μοι Τμῶλος ἔπεστι κάρῃ.

Δειλοῖς τοι κακότητι ματαιότεροι νόοι εἰσί·
τῶν δ' ἀγαθῶν αἰεὶ πρήξιες ἰθύτεραι.

Ῥηϊδίη τοι πρῆξις ἐν ἀνθρώποις κακότητος·
τοῦ δ' ἀγαθοῦ χαλεπὴ, Κύρνε, πέλει παλάμη.

Τόλμα, θυμὲ, κακοῖσιν, ὅμως ἄτλητα πεπονθώς.
δειλῶν τοι κραδίη γίγνεται ὀξυτέρη.
μηδὲ σύ γ' ἀπρήκτοισιν ἐπ' ἔργμασιν ἄλγος ἀέξων
ἔχθει, μηδ' ἄχθου, μηδὲ φίλους ἀνία,
μηδ' ἐχθροὺς εὔφραινε· θεῶν δ' εἱμαρμένα δῶρα
οὐκ ἂν ῥηϊδίως θνητὸς ἀνὴρ προφύγοι,

εὔτ' ἂν πορφυρέης καταδὺς ἐς πυθμένα λίμνης,
οὐδ' ὅταν αὐτὸν ἔχῃ Τάρταρος ἠερόεις.

Ἄφρονες ἄνθρωποι καὶ νήπιοι, οἵ τινες οἶνον
μὴ πίνουσ', ἄστρου καὶ κυνὸς ἀρχομένου.

Δεῦρο σὺν αὐλητῆρι παρὰ κλαίοντι γελῶντες
πίνωμεν, κείνου κήδεσι τερπόμενοι.
εὕδωμεν· φυλακὴ δὲ πόλευς φυλάκεσσι μελήσει
ἀστυφέλης ἐρατῆς πατρίδος ἡμετέρης.
καὶ μὰ Δί', εἴ τις τῶνδε καὶ ἐγκεκαλυμμένος εὕδει,
ἡμέτερον κῶμον δέξεται ἀρπαλέως.
νῦν μὲν πίνοντες τερπώμεθα, καλὰ λέγοντες·
ἅσσα δ' ἔπειτ' ἔσται, ταῦτα θεοῖσι μέλει.

Σοὶ δή, οἷά τε παιδὶ φίλῳ, ὑποθήσομαι αὐτὸς
ἐσθλά· σὺ δ' ἐν θυμῷ καὶ φρεσὶ ταῦτα βάλε.
μή ποτ' ἐπειγόμενος πρήξῃς κακόν, ἀλλὰ βαθείῃ
σῇ φρενὶ βούλευσαι, σῷ ἀγαθῷ τε νόῳ·
τῶν γὰρ μαργαμένων μάχεται θυμός τε νόος τε·
βουλὴ δ' εἰς ἀγαθὸν καὶ νόον ἐσθλὸν ἄγει.

Ἀλλὰ λόγον μὲν τοῦτον ἐάσομεν· αὐτὰρ ἐμοὶ σὺ
αὔλει, καὶ Μουσῶν μνησόμεθ' ἀμφότεροι.
αὗται γὰρ τάδ' ἔδωκαν ἔχειν κεχαρισμένα δῶρα
σοὶ καὶ ἐμοί, καὶ μὴν ἀμφιπερικτίοσι.

Τιμαγόρα, πολλῶν ὀργὴν ἀπάτερθεν ὁρῶντι
γιγνώσκειν χαλεπόν, καίπερ ἐόντι σοφῷ.

οἱ μὲν γὰρ κακότητα κατακρύψαντες ἔχουσι
πλούτῳ, τοὶ δ' ἀρετὴν οὐλομένῃ πενίῃ.

Ἐν δ' ἥβῃ παρὰ μὲν συνομήλικι κάλλιον εὕδειν,
ἱμερτῶν ἔργων ἐξ ἔρον ἱέμενον·
ἔστι δὲ κωμάζοντα μετ' αὐλητῆρος ἀείδειν.
τούτων οὐδέν τοι ἄλλ' ἐπιτερπνότερον
ἀνδράσιν ἠδὲ γυναιξί· τί μοι πλοῦτός τε καὶ αἰδώς;
τερπωλὴ νικᾷ πάντα σὺν εὐφροσύνῃ.

Ἄφρονες ἄνθρωποι καὶ νήπιοι, οἵ τε θανόντας
κλαίουσ', οὐδ' ἥβης ἄνθος ἀπολλύμενον.

Πρήγματος ἀπρήκτου χαλεπώτατόν ἐστι τελευτὴν
γνῶναι, ὅπως μέλλει τοῦτο θεὸς τελέσαι.
ὀρφνὴ γὰρ τέταται· πρὸ δὲ τοῦ μέλλοντος ἔσεσθαι
οὐ ξυνετὰ θνητῆς πείρατ' ἀμηχανίης.

Οὐδένα τῶν ἐχθρῶν μωμήσομαι ἐσθλὸν ἐόντα·
οὐδὲ μὲν αἰνήσω δειλὸν ἐόντα φίλον.

Δεῖ μέν σ' ἄξια πολλὰ φέρειν βαρέ'· οὐ γὰρ ἐπίστῃ
τοῦτ' ἔρδειν, ὅ τι σοι μὴ καταθύμιον ᾖ.

Κάστορ καὶ Πολύδευκες, οἳ ἐν Λακεδαίμονι δίῃ
ναίετ' ἐπ' Εὐρώτα καλλιρόῳ ποταμῷ,
εἴ ποτε βουλεύσαιμι φίλῳ κακόν, αὐτὸς ἔχοιμι·
εἰ δέ τι κεῖνος ἐμοί, δὶς τόσον αὐτὸς ἔχοι.

Ἀργαλέως μοι θυμὸς ἔχει περὶ σῆς φιλότητος·
οὔτε γὰρ ἐχθαίρειν, οὔτε φιλεῖν δύναμαι,

γιγνώσκων χαλεπὸν μὲν, ὅταν φίλος ἀνδρὶ γένηται,
ἐχθαίρειν, χαλεπὸν δ' οὐκ ἐθέλοντα φιλεῖν.
σκέπτεο δὴ νῦν ἄλλον· ἔμοιγε μὲν οὔ τις ἀνάγκη
τοῦτ' ἔρδειν. τῶν μοι πρόσθε χάριν τίθεσο.

Ἤδη καὶ πτερύγεσσιν ἐπαίρομαι, ὥστε πετεινὸν,
ἐκ λίμνης μεγάλης ἄνδρα κακὸν προφυγὼν,
βρόχον ἀποῤῥήξας· σὺ δ' ἐμῆς φιλότητος ἁμαρτὼν,
ὕστερον αὖ ἑτέρου γνώσῃ ἐπιφροσύνην,
ὅς τις σοι βούλευσεν ἐμοῦ πέρι, καί σ' ἐκέλευσεν
οἴχεσθαι προλιπόνθ' ἡμετέρην φιλίην.

Ὕβρις καὶ Μάγνητας ἀπώλεσε, καὶ Κολοφῶνα,
καὶ Σμύρνην· πάντως, Κύρνε, καὶ ὔμμας ὀλεῖ.

Ὤ μοι ἐγὼ δειλὸς, καὶ δὴ κατάχαρμα μὲν ἐχθροῖς,
τοῖς δε φίλοισι πόνος, δεινὰ παθὼν, γενόμην.

Κύρν', οἱ πρόσθ' ἀγαθοὶ νῦν αὖ κακοί· οἱ δὲ κακοὶ πρὶν
νῦν ἀγαθοί· τίς κεν ταῦτ' ἀνέχοιτ' ἐσορῶν,
τοὺς ἀγαθοὺς μὲν ἀτιμοτέρους, κακίους δὲ λαχόντας
τιμῆς; μνηστεύει δ' ἐκ κακοῦ ἐσθλὸς ἀνήρ.
ἀλλήλους δ' ἀπατῶντες ἐπ' ἀλλήλοισι γελῶσιν,
οὔτ' ἀγαθῶν μνήμην εἰδότες, οὔτε κακῶν.

Χρήματ' ἔχων, πενίην μ' ὠνείδισας. ἀλλὰ τὰ μέν μοι
ἔστι, τὰ δ' ἐργάσομαι θεοῖσιν ἐπευξάμενος.

Πλοῦτε, θεῶν κάλλιστε καὶ ἱμεροέστατε πάντων,
σὺν σοὶ καὶ κακὸς ὢν γίγνομαι ἐσθλὸς ἀνήρ.

Ἥβης μέτρον ἔχοιμι, φιλοῖ δ' ἐμὲ Φοῖβος Ἀπόλλων
Λητοΐδης, καὶ Ζεὺς ἀθανάτων βασιλεύς,
ὄφρα βίον ζώοιμι κακῶν ἔκτοσθεν ἁπάντων,
ἥβῃ καὶ πλούτῳ θυμὸν ἰαινόμενος.

Μή με κακῶν μίμνησκε. πέπονθά τοι οἷά τ' Ὀδυσσεύς,
ὅς τ' Ἀΐδου μέγα δῶμ' ἤλυθεν ἐξαναδύς,
ὃς δὴ καὶ μνηστῆρας ἀνείλετο νηλέϊ χαλκῷ
Πηνελόπης ἔμφρων κουριδίης ἀλόχου,
ἣ μὲν δήθ' ὑπέμεινε φίλῳ πρὸς παιδὶ μένουσα,
ὄφρα τε γῆς ἐπέβη, δειμαλέους τε μυχούς.

Εἰ πίομαι, πενίης θυμοφθόρου οὐ μελεδαίνω,
οὔτ' ἀνδρῶν ἐχθρῶν, οἵ με λέγουσι κακῶς.
ἀλλ' ἥβην ἐρατὴν ὀλοφύρομαι, ἥ μ' ἐπιλείπει·
κλαίω δ' ἀργαλέον γῆρας ἐπερχόμενον.

Κύρνε, παροῦσι φίλοισι κακοῦ καταπαύσομεν ἀρχήν·
ζητῶμεν δ' ἕλκει φάρμακα φυομένῳ.

Ἐλπὶς ἐν ἀνθρώποισι μόνη θεὸς ἐσθλὴ ἔνεστιν·
ἄλλοι δ' Οὔλυμπόνδ', ἐκπρολιπόντες, ἔβαν.
ᾤχετο μὲν Πίστις, μεγάλη θεός· ᾤχετο δ' ἀνδρῶν
Σωφροσύνη· Χάριτές τ', ὦ φίλε, γῆν ἔλιπον.
ὅρκοι δ' οὐκ ἔτι πιστοὶ ἐν ἀνθρώποισι δίκαιοι,
οὐδὲ θεοὺς οὐδεὶς ἅζεται ἀθανάτους.
εὐσεβέων δ' ἀνδρῶν γένος ἔφθιτο, οὐδὲ θέμιστας
οὐκ ἔτι γιγνώσκουσ', οὐδὲ μὲν εὐσεβίας.

ἀλλ' ὄφρα τις ζώῃ καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο,
εὐσεβέων περὶ θεοὺς, Ἐλπίδα προσμενέτω·
εὐχόμενος δὲ θεοῖσι, καὶ ἀγλαὰ μηρία καίων,
Ἐλπίδι τε πρώτῃ καὶ πυμάτῃ θυέτω.
Φραζέσθω δ' ἀδίκων ἀνδρῶν σκολιὸν λόγον αἰεὶ,
οἳ θεῶν ἀθανάτων μηδὲν ὀπιζόμενοι
αἰὲν ἐπ' ἀλλοτρίοις κτεάνοις ἐπέχουσι νόημα,
αἰσχρὰ κακοῖς ἔργοις σύμβολα θηκάμενοι.

Μήποτε τὸν παρεόντα μεθεὶς φίλον, ἄλλον ἐρεύνα,
δειλῶν ἀνθρώπων ῥήμασι πειθόμενος.

Εἴη μοι πλουτεῦντι κακῶν ἀπάτερθε μεριμνῶν
ζώειν ἀβλαβέως, μηδὲν ἔχοντι κακόν.

Οὐκ ἔραμαι πλουτεῖν, οὐδ' εὔχομαι. ἀλλ' ἐμοὶ εἴη
ζῆν ἀπὸ τῶν ὀλίγων μηδὲν ἔχοντι κακόν.

Πλοῦτος καὶ σοφίη θνητοῖς ἀμαχώτατον αἰεί.
οὔτε γὰρ ἂν πλούτου θυμὸν ὑπερκορέσαις·
ὡς δ' αὔτως σοφίην ὁ σοφώτατος οὐκ ἀποφεύγει,
ἀλλ' ἔραται, θυμὸν δ' οὐ δύναται τελέσαι.

Ὀφθαλμοὶ καὶ γλῶσσα καὶ οὔατα καὶ νόος ἀνδρῶν
ἐν μέσσῳ στηθῶν ἐν συνετοῖς φύεται.

Τοῖς ἀγαθοῖς σύμμιγε· κακοῖσι δὲ μή ποθ' ὁμάρτει,
εὖτ' ἂν ὁδοῦ τελέῃς, τέρματά τ' ἐμπορίης.
τῶν ἀγαθῶν ἐσθλὴ μὲν ἀπόκρισις, ἐσθλὰ δὲ ἔργα·
τῶν δὲ κακῶν ἄνεμοι δειλὰ φέρουσιν ἔπη.

ἐκ κακεταιρείης κακὰ γίγνεται· εὖ δὲ καὶ αὐτὸς
γνώσῃ, ἐπεὶ μεγάλους ἤλιτες ἀθανάτους.

Γνώμην, Κύρνε, θεοὶ θνητοῖσι διδοῦσιν ἀρίστην.
ἀνθρώπου γνώμη πείρατα παντὸς ἔχει.
ὦ μάκαρ, ὅστις δή μιν ἔχει φρεσίν· ἦ πολὺ κρείσσων
ὕβριος οὐλομένης, λευγαλέου τε κόρου,
(ἔστι κακὸν δὲ βροτοῖσι κόρος) τῶν οὔ τι κάκιον.
πᾶσα γὰρ ἐκ τούτων, Κύρνε, πέλει κακότης.

Εἴθ' εἴης ἔργων αἰσχρῶν ἀπαθὴς καὶ ἀεργὸς,
Κύρνε, μεγίστην κεν πεῖραν ἔχοις ἀρετῆς.

Κύρνε, θεοὺς αἰδοῦ καὶ δείδιθι· τοῦτο γὰρ ἄνδρα
εἴργει μήτ' ἔρδειν μήτε λέγειν ἀσεβῆ.

Δημοφάγον δὲ τύραννον, ὅπως ἐθέλεις, κατακλῖναι
οὐ νέμεσις πρὸς θεῶν γίγνεται οὐδεμία.

Νοῦς ἀγαθὸς καὶ γλῶσσα, τά τ' ἐν παύροισι πέφυκεν
ἀνδράσιν, οἳ τούτων ἀμφοτέρων ταμίαι.

Οὔ τις ἄποινα διδοὺς θάνατον φύγοι, οὐδὲ βαρεῖαν
δυστυχίαν, εἰ μὴ Μοῖρ' ἐπὶ τέρμα βάλοι·
οὐδ' ἂν δυσφροσύνας, ὅτε δὴ θεὸς ἄλγεα πέμπει,
θνητὸς ἀνὴρ δώροις βουλόμενος προφύγοι.

Οὐκ ἔραμαι κλισμῷ βασιληΐῳ ἐγκατακεῖσθαι
τεθνεώς· ἀλλά τι μοι ζῶντι γένοιτ' ἀγαθόν.

ἀσπάλαθοί γε τάπησιν ὁμοῖον στρῶμα θανόντι.
τὸ ξύλον ἢ σκληρὸν γίγνεται, ἢ μαλακόν.

Μήτε θεοὺς ἐπίορκον ἐπόμνυθι. οὐ γὰρ ἀνεκτὸν
ἀθανάτους κρύψαι χρεῖος ὀφειλόμενον.

Ὄρνιθος φωνὴν, Πολυπαίδη, ὀξὺ βοώσης
ἤκουσ᾽, ἥ τε βροτοῖς ἄγγελος ἦλθ᾽ ἀρότου
ὡραίου· καί μοι κραδίην ἐπάταξε μέλαιναν,
ὅττι μοι εὐανθεῖς ἄλλοι ἔχουσιν ἀγροὺς,
οὐδ᾽ ἐμοὶ ἡμίονοι κύφων᾽ ἕλκουσιν ἀρότρου,
τῆς ἄλλης μνηστῆς εἵνεκα ναυτιλίης.

Οὐκ εἶμ᾽, οὐδ᾽ ὑπ᾽ ἐμοῦ κεκλαύσεται, οὐδ᾽ ἐπὶ τύμβῳ
οἰμωχθεὶς ὑπὸ γῆν εἶσι τύραννος ἀνήρ.
οὐδ᾽ ἂν ἐκεῖνος, ἐμοῦ τεθνηκότος, οὔτ᾽ ἀνιῷτο,
οὔτε κατὰ βλεφάρων θερμὰ βάλοι δάκρυα.

Οὔτε σε κωμάζειν ἀπερύκομαι, οὔτε καλοῦμαι.
ἀργαλέος γὰρ ἐὼν, καὶ φίλος, εὖτ᾽ ἂν ἀπῇς.

Αἴθων μὲν γένος εἰμί· πόλιν δ᾽ εὐτείχεα Θήβην
οἰκῶ, πατρῴας γῆς ἀπερυκόμενος.
μή μ᾽ ἀφελῶς παίζουσα φίλους δένναζε τοκῆας,
Ἄργυρι. σοὶ μὲν γὰρ δούλιον ἦμαρ ἔπι·
ἡμῖν δ᾽ ἄλλα μέν ἐστι, γύναι, κακὰ πόλλ᾽, ἐπεὶ ἐκ γῆς
φεύγομεν· ἀργαλέη δ᾽ οὐκ ἔπι δουλοσύνη,
οὔθ᾽ ἡμᾶς περνᾶσι· πόλις δέ μέν ἐστι καὶ ἡμῖν
καλὴ, Ληθαίῳ κεκλιμένη πεδίῳ.

Μήποτε

Μήποτε πὰρ κλαίουσι καθεζόμενοι γελάσωμεν,
τοῖς αὐτῶν ἀγαθοῖς, Κύρν', ἐπιτερπόμενοι.

Ἐχθρὸν μὲν χαλεπὸν καὶ δυσμενῆ ἐξαπατῆσαι,
Κύρνε· φίλον δὲ φίλῳ ῥάδιον ἐξαπατᾶν.

Πολλὰ φέρειν εἴωθε λόγος θνητοῖσι βροτοῖσι
πλαίσματα, τῆς γνώμης, Κύρνε, ταρασσομένης.

Οὐδὲν, Κύρν', ὀργῆς ἀδικώτερον, ἣ τὸν ἔχοντα
πημαίνει, θυμῷ δειλὰ χαριζομένη.

Οὐδὲν, Κύρν', ἀγαθῆς γλυκερώτερόν ἐστι γυναικός·
μάρτυς ἐγὼ, σὺ δ' ἐμοὶ γίγνου, ἀληθοσύνης.

Ἀληθείη δὲ παρέστω
σοὶ καὶ ἐμοὶ, πάντων χρῆμα δικαιότατον.

Ἤδη γάρ με κέκληκε θαλάσσιος οἴκαδε νεκρὸς,
τεθνηκὼς ζωῷ φθεγγόμενος στόματι.

ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ ΘΕΟΓΝΙΔΟΣ ΠΑΡΑΙΝΕΣΕΩΝ.

THEOGNIDIS SENTENTIÆ
QUÆ APUD STOBÆUM SUNT
AB
HUGONE GROTIO
LATINIS VERSIBUS REDDITÆ.

V. 133. Tit. LXXIX.

Cyrne, nihil matre eſt, nihil eſt patre ſanctius illis
jura quibus cordi, fasque piumque ſedent.

V. 157. Tit. XCVI.

Cyrne, cave iratus ne cuiquam incommoda ſortis,
aut paupertatis durum onus objicias.
Juppiter huc illuc divergit pondera lancis:
nunc dat divitias, num dat habere nihil.

V. 177. Tit. XCVI.

Pauperiem ut fugias, tentanda vel aſpera montis
ſunt juga: piſcoſi vel vada ſalſa maris.
Nam cui paupertas eſt addita, nil facere audet,
nil fari: linguam vincula ſæva premunt.
Cyrne, per & terras & per vada cærula ponti
paupertas quavis eſt fugienda via.

V. 185. Tit. LXX. & LXXXVIII.

Nobilitas aſinis & equis ſimul, arietibusque
dat pretium: nec de ſemine degeneri

admiſſura placet. Sed pravæ e ſanguine pravo,
ſi dos ſit, præſto eſt optima conditio.
Nec dedignatur ditemque malumque maritum
femina: divitiæ præ probitate placent.
In pretio pretium eſt: genus & prænobile vili,
obſcurum claro, miſcet avaritia.

V. 221. Tit. IV.

Qui nihil alterius putat eſſe in pectore mentis,
at ſibi conſiliûm millia ſuppetere,
hic mihi commota furiatus mente videtur:
nam ſcimus multi multa, nec hæc eadem.
Aſt aliis rem non licitas augere per artes
relligio eſt: alios frausque dolusque juvant.

V. 249. Tit. CIII.

Pulchrum juſtitia eſt, fortunatumque valere:
at ſuave inprimis cernere quod cupias.

V. 309. Tit. XXXVII.

Vir bonus immoto conſtat ſibi pondere mentis,
fortunaque animum geſtat utraque parem.
Divitias ſin, Cyrne, malo bona numina donent,
deſipit, acceptum nec retinere poteſt.

V. 321. Tit. XV.

Medio, duce me, proficiſcere calle,
& ne, Cyrne, aliis des aliena cave.

V. 401. Tit. XXXI.

Nulla poteſt animo res tam pretioſa recondi
quam pudor: hæc dos eſt propria, Cyrne, probis.

V. 413. Tit. XXXVI.

Linguæ hominum multis nullo ſatis objice clauſa eſt
janua, conſuetis multa tacenda loqui:
per quæ ſæpe malum latitans erumpit in auras:
debuerant rebus clauſtra patere bonis.

V. 417. Tit. CXXI.

Optima ſors homini natum non eſſe, nec unquam
adſpexiſſe diem, flammiferumque jubar:
altera, jam genitum demitti protinus orco,
& preſſum multa mergere corpus humo.

V. 449. Tit. LXXI.

Tempeſtiva ſeni primævo flore puella
non eſt, nec clavo ceu ratis, apta regi:
anchora non illam teneat: ſed fune ſoluto
nocte illam ſtatio non tua ſuſcipiet.

V. 471. Tit. XVIII.

Qui bibit, atque modum neſcit ſervare bibendi,
non linguæ, mentis non herus ille ſuæ:
ore tremens balbo ſiccis ridenda profatur:
migravit pulſa ſobrietate pudor.
Qui ſapiens fuerat, tunc deſipit. Hæc memor alta
mente tene, vinum ne ſine lege bibas.
Sobrius a menſa te ſurripe, ne tibi venter,
vlli ut mancipio, turpiter imperitet.

V. 489. Tit. XVIII.

Vini quod nimium eſt deducit pondera menti,
exæquans ſtolidum cum ſapiente viro.

V. 491. Tit. XVIII.

Flamma vel argentum ſolet explorare vel aurum:
ſed vinum humani pectoris indicium eſt,
quantumvis ſapiat. Vitium nam detegit omne,
ipſaque denudat callida conſilia.

V. 495. Tit. XVIII.

Bacchi flore grave eſt caput, ô Onomacrite: vino
auferor, & mentis non mihi promus ego:
tota domus circum me vertitur: at mihi, credo,
ſurgere erit ſatius, ni liquor ille pedes

cum mente invasit. Metuo ne quid temulentus
admittam, cujus sit meminisse pudor.

V. 501. Tit. XVIII.

Utilis est Bacchus, recteque utentibus insons,
infamant illum qui sine lege bibunt.

V. 515. Tit. XCI.

Non ego te miror laudari, Plute, Deorum
ante alios, culpam quum patiantur opes.
omnis enim posita est in censu divite virtus;
ultra si quid habes, utilitate caret;
moribus antiquis quamvis superes Rhadamanthum,
nec sapiat præ te Sisyphus Æolides.
At rectum fuerat solos ditescere justos;
paupertas vitiis debuit esse comes.
Hunc omnes animo sensum deponere debent,
omnia prævalidis cedere divitiis.

V. 539. Tit. CXVII.

Hei mihi pubertas dulcis, tristisque senectus,
quod fugit illa a me, quod venit ista mihi!

V. 547. Tit. LXII.

Non est mancipium recta cervice tueri:
sors flexum servos jussit habere caput.

V. 615. Tit. XVIII.

Paucos rara fames: multos, haurire volentes
plus quam quod satis est, perdidit ingluvies.

V. 617. Tit. X.

Grata quidem primo mendacia: sed malus illis
exitus. Ex æquo finis utrique nocet.
Nil habet ille boni, cui mentis adultera vox est,
falsiloquo cujus prodit ab ore dolus.

V. 627. Tit. XCVIII.

Refpondere hominum non poffunt omnia votis:
fupra mortales hoc habuere Dei.

V. 629. Tit. XCVII.

Nondum in pauperie quod fummum evafimus; unde
cor mœret trepidis follicitudinibus.
Pauper ubique jacet: ditem fectantur honores:
quodque adeo mirum eft, omnibus ifta placent.

V. 635. Tit. III.

Qui fapit, huic durum eft ad ftultos multa profari:
non tamen & femper poffe filere datur.

V. 637. Tit. XVIII.

Sobrius a potis, a ficcis ebrius abfit,
ne prave focies infociabilia.

V. 639. Tit. LII.

Ætas prima ferox fubducit pondera menti,
multorumque animos crimina multa docet.

V. 645. Tit. XXXVII.

Semper quippe bonis prudentia juncta pudorque,
fed quorum noftro tempore rara feges.

V. 647. Tit. CXI.

Tantumdem plerumque valent fpes atque periclum,
mortali generi numina dura duo.

V. 649. Tit. CXII.

Spe melius nobis fuccedere multa videmus;
confilia eventu multa carere fuo.

V. 655. Tit. XXXII.

Frons procul humanis abiit de fedibus exul:
nec pudor in terris quit reperire locum.

V. 657. Tit. XCVI.

Cur humeris innixa meis, ô turpis egeftas,
dedecoras corpus, dedecoras animum;

meque reluctantem trahis ad deformia multa,
qui tot res pulchras atque bonas didici?

V. 661. Tit. CIII.

Cyrne, Deis placeam: felix me vita sequatur:
præterea virtus non opus ulla mihi.

V. 673. Tit. CVI.

Sæpe repulsa bonos sequitur, stultosque malosque
circumstat studiis obsequiosus honor.

V. 691. Tit. XCII.

Divitibus multis cor abest; quibus arcta domi res,
sæpe animum claris artibus adjiciunt.
Vanus utrinque labor. Namque hos extundere magna,
paupertas, illos non finit ingenium.

V. 701. Tit. IV.

Non paucos satias evertit mentis egenos:
difficile est, adsunt quum bona, nosse modum.

V. 703. Tit. XIX.

Non præstare tibi quæ vis, anime, omnia possum:
perfer: non soli nam tibi pulchra placent.

V. 845. Tit. CVI.

Divitias dat sæpe malis Deus: at nec amicis
ulla, nec hinc ipsis nascitur utilitas.
Perpetuus virtutis honos: vir pectore forti
incolumes terras præstitit & populos.

V. 925. Tit. XXXIX.

Ornabo tenuem patriam, nec civibus exstans,
nec pravis præbens moribus obsequium.

V. 941. Tit. III.

Tu quemquam laudare cave, nisi qualis ad iram
noris, qui mores, ingeniique vigor.
Multis namque hominum subdola & adultera furtim
mens latet, inque dies est alia atque alia.

Sed ficti mores ipso se tempore produnt;
nec me deceptum sæpius infitior.

V. 997. Tit. CXXV.

Vix patienda quidem patimur: patiare tamen, cara
pectoris ignavi est dura nequire pati.
Nil profecturos nec alas in mente dolores,
teque & amicorum pectora discrucies,
hoste tuo gaudente. Deûm fatalia dona
mortalis genitus non facile effugias.

V. 1027. Tit. XCVII.

Multorum res arcta domi virtutibus obstat;
multi in divitiis tegmen habent vitiis.

V. 1085. Tit. CXVII.

Non ego pauperiem metuo, nec deprecor hostes,
qui nomen celebrant per maledicta meum:
sed me flere jubet fugiens formosa juventas,
& veniens tremulo curva senecta gradu.

V. 1091. Tit. CXI.

Omnibus e Divis, mortalibus una favet Spes.

V. 1109. Tit. CIII.

Sit mihi divitiis florens, intactaque curis,
liberaque & nullo saucia vita malo.

V. 1111. Tit. CIII.

Nec cupio, nec opes opto mihi; sit mihi parva
læta, sed a duris libera vita malis.

V. 1113. Tit. XCI.

Hæc duo fine carent, sapere & ditescere. Nam nec
humana expleris pectora divitiis;
nec sapiens animus sapiendi vota relinquit,
aut se doctrinis exsatiare potest.

V. 1117. Tit. III.

Illi lingua ſapit, oculi quoque, nec minus aures,
quæque ſita in medio pectore mens animi.

V. 1173. Tit. VIII.

Multum, Cyrne, ſolent homines peccare loquendo,
quum perturbata eſt ignea vis animi.

V. 1175. Tit. XX.

Ira, Cyrne, nihil crudelius: illa ſequentem
lædit, & excruciat cor miſerabiliter.

V. 1177. Tit. LXVII.

Conjuge, Cyrne, bona nil dulcius. Hoc ego verum
conſcius & teſtis ſum tibi, tuque mihi.

V. 1179. Tit. XI.

Veri teneamur amore
tuque & ego, quo nil juſtius eſſe poteſt.

ΚΑΛΛΙΝΟΥ ΕΦΕΣΙΟΥ.

Μέχρις τεῦ κατάκεισθε; κότ' ἄλκιμον ἕξετε θυμὸν,
ὦ νέοι; οὐδ' αἰδεῖσθ' ἀμφιπερικτίονας,
ὧδε λίην μεθιέντες; ἐν εἰρήνῃ δὲ δοκεῖτε
ἧσθαι· ἀτὰρ πόλεμος γαῖαν ἅπασαν ἔχει.
* * * * * * * *
καί τις ἀποθνήσκων ὕστατ' ἀκοντισάτω.
τιμῆέν τε γάρ ἐστι καὶ ἀγλαὸν ἀνδρὶ, μάχεσθαι
γῆς πέρι, καὶ παίδων, κουριδίης τ' ἀλόχου,
δυσμενέσιν· θάνατος δὲ τότ' ἔσσεται, ὁππότε κεν δὴ
Μοῖραι ἐπικλώσωσ'· ἀλλά τις ἰθὺς ἴτω
ἔγχος ἀνασχόμενος, καὶ ὑπ' ἀσπίδος ἄλκιμον ἦτορ
ἔλσας, τὸ πρῶτον μιγνυμένου πολέμου.
οὐ γάρ κως θάνατόν γε φυγεῖν εἱμαρμένον ἐστὶν
ἄνδρ', οὐδ' ἢν προγόνων ᾖ γένος ἀθανάτων.
πολλάκι δηϊότητα φυγὼν καὶ δοῦπον ἀκόντων
ἔρχεται, ἐν δ' οἴκῳ μοῖρα κίχεν θανάτου.
ἀλλ' ὁ μὲν οὐκ ἔμπης δήμῳ φίλος, οὐδὲ ποθεινός·
τὸν δ' ὀλίγος στενάχει καὶ μέγας, ἤν τι πάθῃ.
λαῷ γὰρ σύμπαντι πόθος κρατερόφρονος ἀνδρὸς
θνήσκοντος· ζώων δ', ἄξιος ἡμιθέων.
ὥσπερ γάρ μιν πύργον ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶσιν·
ἔρδει γὰρ πολλῶν ἄξια μοῦνος ἐών.

ΤΥΡΤΑΙΟΥ.

I.

Τεθνάμεναι γὰρ καλὸν ἐπὶ προμάχοισι πεσόντα
ἄνδρ' ἀγαθὸν, περὶ ᾗ πατρίδι μαρνάμενον·
τὴν δ' αὐτοῦ προλιπόντα πόλιν καὶ πίονας ἀγροὺς
πτωχεύειν, πάντων ἐστ' ἀνιηρότατον,
πλαζόμενον σὺν μητρὶ φίλῃ, καὶ πατρὶ γέροντι,
παισί τε σὺν μικροῖς, κουριδίῃ τ' ἀλόχῳ.
ἔχθιστος γὰρ τοῖσι μετέσσεται, οὕς κεν ἵκηται,
χρησμοσύνῃ τ' εἴκων καὶ στυγερῇ πενίῃ·
αἰσχύνει τε γένος, κατὰ δ' ἀγλαὸν εἶδος ἐλέγχει,
πᾶσα δ' ἀτιμία καὶ κακότης ἕπεται.
εἶθ' οὕτως ἀνδρός τοι ἀλωμένου οὐδεμί' ὤρη
γίγνεται, οὔτ' αἰδὼς εἰσοπίσω τελέθει.
θυμῷ γῆς περὶ τῆσδε μαχώμεθα, καὶ περὶ παίδων
θνήσκωμεν, ψυχέων μηκέτι φειδόμενοι,
ὦ νέοι, ἀλλὰ μάχεσθε παρ' ἀλλήλοισι μένοντες,
μηδὲ φυγῆς αἰσχρᾶς ἄρχετε, μηδὲ φόβου.
ἀλλὰ μέγαν ποιεῖτε καὶ ἄλκιμον ἐν φρεσὶ θυμὸν,
μηδὲ φιλοψυχεῖτ' ἀνδράσι μαρνάμενοι.
τοὺς δὲ παλαιοτέρους, ὧν οὐκ ἔτι γούνατ' ἐλαφρὰ,
μὴ καταλείποντες φεύγετε τοὺς γεραιούς.
αἰσχρὸν γὰρ δὴ τοῦτο, μετὰ προμάχοισι πεσόντα
κεῖσθαι πρόσθε νέων ἄνδρα παλαιότερον,
ἤδη λευκὸν ἔχοντα κάρη, πολιόν τε γένειον,
θυμὸν ἀποπνείοντ' ἄλκιμον ἐν κονίῃ,

αἱματόεντ' αἰδοῖα φίλαις ἐν χερσὶν ἔχοντα,
(αἰσχρὰ τά γ' ὀφθαλμοῖς καὶ νεμεσητὸν ἰδεῖν)
καὶ χρόα γυμνωθέντα. νέοισι δὲ πάντ' ἐπέοικεν·
ὄφρ' ἄρα τῆς ἥβης ἀγλαὸν ἄνθος ἔχῃ,
ἀνδράσι μὲν θηητὸς ἰδεῖν, ἐρατὸς τε γυναιξὶ,
ζωὸς ἐών, καλὸς δ' ἐν προμάχοισι πεσών.

II.

Ἀλλ' Ἡρακλῆος γὰρ ἀνικήτου γένος ἐστέ·
θαρσεῖτ', οὔπω Ζεὺς αὐχένα λοξὸν ἔχει.
μηδ' ἀνδρῶν πληθὺν δειμαίνετε, μηδὲ φοβεῖσθε,
ἰθὺς δ' ἐς προμάχους ἀσπίδ' ἀνὴρ ἐχέτω,
ἐχθρὰν μὲν ψυχὴν θέμενος, θανάτου δὲ μελαίνας
κῆρας, ἴσ' αὐγαῖσιν ἠελίοιο, φίλας.
ἴστε γὰρ ὡς Ἄρεως πολυδακρύου ἔργ' ἀρίδηλα,
εὖ δ' ὀργὴν ἐδάητ' ἀργαλέου πολέμου·
καὶ πρὸς φευγόντων τε διωκόντων τ' ἐγένεσθε,
ὦ νέοι, ἀμφοτέρων δ' εἰς κόρον ἠλάσατε.
οἳ μὲν γὰρ τολμῶσι, παρ' ἀλλήλοισι μένοντες,
εἴς τ' αὐτοσχεδίην καὶ προμάχους ἰέναι,
παυρότεροι θνήσκουσι, σάουσι δὲ λαὸν ὀπίσσω·
τρεσσάντων δ' ἀνδρῶν πᾶσ' ἀπόλωλ' ἀρετή.
οὐδεὶς ἄν ποτε ταῦτα λέγων ἀνύσειεν ἕκαστα,
ὅσσ', ἐὰν αἰσχρὰ πάθῃ, γίγνεται ἀνδρὶ κακά.
ἀργαλέον γὰρ ὄπισθε μετάφρενόν ἐστι δαΐζειν
ἀνδρὸς φεύγοντος δηΐῳ ἐν πολέμῳ.
αἰσχρὸν δ' ἐστὶ νέκυς κατακείμενος ἐν κονίησι
νῶτον ὄπισθ' αἰχμῇ δουρὸς ἐληλαμένος.

ἀλλά τις εὖ διαβὰς μενέτω, ποσὶν ἀμφοτέροισι
στηριχθεὶς ἐπὶ γῆς, χεῖλος ὀδοῦσι δακών,
μηρούς τε, κνήμας τε κάτω, καὶ στέρνα, καὶ ὤμους
ἀσπίδος εὐρείης γαστρὶ καλυψάμενος·
δεξιτερῇ δ' ἐν χειρὶ τινασσέτω ὄβριμον ἔγχος,
κινείτω δὲ λόφον δεινὸν ὑπὲρ κεφαλῆς.
ἔρδων δ' ὄβριμα ἔργα, διδασκέσθω πολεμίζειν,
μηδ' ἐκτὸς βελέων ἑστάτω ἀσπίδ' ἔχων.
ἀλλά τις ἐγγὺς ἰὼν, αὐτοσχεδὸν ἔγχεϊ μακρῷ
ἢ ξίφει οὐτάζων, δήϊον ἄνδρ' ἑλέτω·
καὶ πόδα πὰρ ποδὶ θεὶς, καὶ ἐπ' ἀσπίδος ἀσπίδ' ἐρείσας,
ἐν δὲ λόφον τε λόφῳ, καὶ κυνέην κυνέῃ,
καὶ στέρνον στέρνῳ, πεπλημένος ἀνδρὶ μαχέσθω,
ἢ ξίφεος κώπην, ἢ δόρυ μακρὸν ἑλών.
ὑμεῖς δ', ὦ γυμνῆτες, ὑπ' ἀσπίδος ἄλλοθεν ἄλλος
πτώσσοντες, μεγάλοις σφάλλετε χερμαδίοις,
δούρασί τε ξεστοῖσιν ἀκοντίζοντες ἐς αὐτοὺς,
τοῖσι πανοπλίταις ἐγγύθεν ἱστάμενοι.

III.

Οὔτ' ἂν μνησαίμην, οὔτ' ἐν λόγῳ ἄνδρα τιθείμην,
οὔτε ποδῶν ἀρετῆς, οὔτε παλαισμοσύνης,
οὐδ' εἰ Κυκλώπων μὲν ἔχοι μέγεθός τε βίην τε,
νικῴη δὲ θέων Θρηΐκιον Βορέην·
οὐδ' εἰ Τιθωνοῖο φυὴν χαριέστερος εἴη,
πλουτοίη δὲ Μίδεω καὶ Κινύρεω βάθιον,
οὐδ' εἰ Ταντολίδεω Πέλοπος βασιλεύτερος εἴη,
γλῶσσαν δ' Ἀδρήστου μειλιχόγηρυν ἔχοι,

οὐδ' εἰ πᾶσαν ἔχοι δόξαν, πλὴν θούριδος ἀλκῆς.
οὐ γὰρ ἀνὴρ ἀγαθὸς γίγνεται ἐν πολέμῳ,
εἰ μὴ τετλαίη μὲν ὁρῶν φόνον αἱματόεντα,
καὶ δηΐων ὀρέγοιτ' ἐγγύθεν ἱστάμενος.
ἡ δ' ἀρετὴ, τό γ' ἄριστον ἐν ἀνθρώποισιν ἄεθλον,
κάλλιστόν τε φέρειν γίγνεται ἀνδρὶ νέῳ.
ξυνὸν δ' ἐσθλὸν τοῦτο πόληΐ τε, παντί τε δήμῳ,
ὅς τις ἀνὴρ διαβὰς ἐν προμάχοισι μένῃ
νωλεμέως, αἰσχρᾶς δὲ φυγῆς ἐπὶ πάγχυ λάθηται,
ψυχὴν καὶ θυμὸν τλήμονα παρθέμενος,
θαρσύνῃ δὲ πεσεῖν τὸν πλησίον ἄνδρα παρεστώς.
οὗτος ἀνὴρ ἀγαθὸς γίγνεται ἐν πολέμῳ·
αἶψα δὲ δυσμενέων ἀνδρῶν ἔτρεψε φάλαγγας
τρηχείας, σπουδῇ τ' ἔσχεθε κῦμα μάχης.
αὐτὸς δ' ἐν προμάχοισι πεσὼν φίλον ὤλεσε θυμὸν,
ἄστυ τε, καὶ λαοὺς, καὶ πατέρ' εὐκλεΐσας,
πολλὰ διὰ στέρνοιο, καὶ ἀσπίδος ὀμφαλοέσσης,
καὶ διὰ θώρηκος πρόσθεν ἐληλαμένος.
τὸν δ' ὀλοφύρονται μὲν ὁμῶς νέοι ἠδὲ γέροντες,
ἀργαλέῳ τε πόθῳ πᾶσα κέκηδε πόλις.
καὶ τύμβος, καὶ παῖδες ἐν ἀνθρώποις ἀρίσημοι,
καὶ παίδων παῖδες, καὶ γένος ἐξοπίσω.
οὐδέποτε κλέος ἐσθλὸν ἀπόλλυται, οὐδ' ὄνομ' αὐτοῦ·
ἀλλ' ὑπὸ γῆς περ ἐὼν γίγνεται ἀθάνατος,
ὅν τιν' ἀριστεύοντα, μένοντά τε, μαρνάμενόν τε
γῆς πέρι καὶ παίδων, θοῦρος Ἄρης ὀλέσῃ.
ἢν δὲ φύγῃ μὲν κῆρα τανηλεγέος θανάτοιο,
νικήσας δ' αἰχμῆς ἀγλαὸν εὖχος ἕλῃ,

πάντες μιν τιμῶσιν ὁμῶς νέοι ἠδὲ παλαιοὶ,
πολλὰ δὲ τερπνὰ παθὼν ἔρχεται εἰς Ἀΐδην.
γηράσκων δ' ἀστοῖσι μεταπρέπει, οὐδέ τις αὐτὸν
βλάπτειν οὔτ' αἰδοῦς, οὔτε δίκης ἐθέλει·
πάντες δ' ἐν θώκοισιν ὁμῶς νέοι, οἵ τε κατ' αὐτὸν,
εἴκουσ' ἐκ χώρης, οἵ τε παλαιότεροι.
ταύτης νῦν τις ἀνὴρ ἀρετῆς εἰς ἄκρον ἱκέσθαι
πειράσθω θυμῷ, μὴ μεθιεὶς πόλεμον.

ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ ΤΥΡΤΑΙΟΥ.

CALLINI EPHESII
ELEGIA
INTERPRETE HUGONE GROTIO.

Quonam hic usque tepor, Juvenes, quando ignea vobis
vis animi? Non vos Amphiperictyonum
tam ſegnes cenſura movet? vos alta putatis
otia, quum tellus undique marte fremat.
Jam quicunque vir eſt, ſcutum ferat obvius hoſti,
& jaculum vibret vel moriente manu.
Gloria namque ingens adoriri cominus hoſtem
pro grege natorum conjugeque & patria.
Fortibus & pavidis condicto tempore mortem
Parca feret. Rectum quilibet interea
protendat gladium, clypeo generoſa recondens
pectora, dum primo ſanguine pugna calet.
A fato nulli mortis ſit gratia, non ſi
auctores generis ſit numerare Deos.
Sæpe aliquem clapſum circumſtridentia tela,
in lare privato mors inopina rapit:
mors vilis populo, & nullum meritura favorem.
Fortem plebs celebrat, grataque nobilitas,
ſive cadens populi gemitus expreſſit amantis,
ſeu vivens auget ſemideûm numeros,
vertitque in ſe oculos ceu celſo vertice turris:
quippe unus multos laudibus exſuperans.

TYRTÆI

TYRTÆI
ELEGIA II.
INTERPRETE H. GROTIO.

Audite, invicti quando genus Herculis estis:
obstipo nondum Juppiter est capite.
Ne stantum contra numerum trepidate virorum,
sed parmam primis objicite agminibus.
Projicite ex animo hanc animam, nec lumina Solis
quærite præ Mortis nocte soporifera:
scitis enim, sævi quam facta illustria Martis,
quam sit bellorum nobilis ille furor,
sæpe fugam experti, fugientes sæpe secuti:
ô juvenes, sors vos ista, nec ista latet.
Nam qui confertis clypeorum umbonibus audent
cominus in primos vulnera ferre viros,
sæpe minus pereunt, & servant pone sequentes:
at timidis virtus undique dispeeriit.
Nec quisquam fando valeat memorare, malorum
degeneres animos millia quanta premunt.
Turpe etenim trepido fugientem prælia cursu
imbelli dorso vulnera suscipere:
turpe & pulverea stratum tellure cadaver,
cujus ab hostili cuspide terga rubent.
Sed bene progressus miles pede calcet utroque
tellurem, & labrum dente premat tacito:
crus, latosque humeros, & pectus forte, femurque
ventroso clypeus ferreus orbe tegat:
dextera sed validam summa vi torqueat hastam,
pennata & galeam crista supervolitet.

Difcite belligeram faciendo fortiter artem:
munitum fcuto tela timere nefas.
Cominus aggrediens, protentam quilibet haftam,
vel gladium, hoftili deprimat in latere:
hæreat & fcutum fcuto, ftabilisque pedi pes,
tum conus cono, tum galeæ galea:
pectora pectoribus coëant: fic ipfius hoftis
vel telum manibus prendite, vel capulum.
Tu vero interea veles poft fcuta latefcens,
nec lapidum denfis imbribus obruere,
nec ceffa jaculis obftantem figere turbam:
te teget armato milite denfa cohors.

TYRTÆI ELEGIA III.

INTERPRETE H. GROTIO.

Non ullo in pretio, non ulla laude notandus,
five pedis celeris, five manus pugilis,
fit licet & vafto Cyclopum corpore major,
& fuperet curfu Threicium Boream,
tum pulchræ vincat Tithonum munere formæ,
Divitiis Cinyram, divitiisque Midam,
Tantalidam Pelopem diffufo limite regni,
Adraftum blandi vocibus eloquii,
omnia quin habeat, fi defit adorea belli:
quippe ufus nullos tempore Martis habet,
qui non intrepidus cædem fpectare cruentam,
confertumque hofti gaudet habere pedem.
Hoc vere folidum certamen, & unica virtus
æterno juvenes quæ decorat decore.
Res populi, commune bonum, vir robore præftans,
immotus primis qui ftat in ordinibus,

oblitusque fugæ venit in certamina Martis,
adjiciens animum, projiciens animam:
qui propter ftantem generofæ mortis amore
concitat: hunc bello dixeris egregium:
quem fubito hoftiles pavitant fugitantque catervæ:
qui belli fluctus arte manuque regit:
qui dulcem amittit, fed primus, in agmine vitam:
magnus honor generi, magnus honor patriæ:
vulnera multa ferens, adverfa fed omnia, foffo
pectore, lorica nec minus, & clypeo.
Hujus ad exequias plorant juvenesque fenesque:
hunc tota urbs planctu funera profequitur:
fed nec honore caret tumulus, fobolesque fuperftes,
& fobolis foboles, totaque pofteritas:
femper honos nomenque manent & pofthuma fama:
fub tellure fiti gloria morte caret:
fcilicet intrepidum quem ftantem & belligerantem
pro patria & natis Mars ferus abripuit.
Fugerit at nigræ fi longa filentia noctis,
& fpolia e bello victor optima ferat,
hunc venerata minor colit, hunc & ferior ætas:
fic tumulum multo plenus honore petit:
cujus honoratam populo nec vocibus aufit
nec dictis quisquam lædere canitiem:
affurgunt illi juvenes, æquævaque turba:
affurgunt ævo jam graviore fenes.
Hoc nunc quisque paret virtutis fcandere culmen,
bellum indefeffo follicitans ftudio.

ΜΙΜΝΕΡΜΟΥ ΚΟΛΟΦΩΝΙΟΥ.

I.

Τίς δὲ βίος, τί δὲ τερπνὸν ἄτερ χρυσέης Ἀφροδίτης;
τεθναίην, ὅτ' ἐμοὶ μηκέτι ταῦτα μέλοι,
κρυπταδίη φιλότης, καὶ μείλιχα δῶρα, καὶ εὐνή.
ἄνθεα τῆς ἥβης γίγνεται ἁρπαλέα
ἀνδράσιν ἠδὲ γυναιξίν· ἐπὴν δ' ὀδυνηρὸν ἐπέλθῃ
γῆρας, ὅ τ' αἰσχρὸν ὁμῶς καὶ καλὸν ἄνδρα τιθεῖ,
αἰεὶ μὲν φρένας ἀμφὶ κακαὶ τείρουσι μέριμναι,
οὐδ' αὐγὰς προσορῶν τέρπεται ἠελίου.
ἀλλ' ἐχθρὸς μὲν παισὶν, ἀτίμαστος δὲ γυναιξίν.
οὕτως ἀργαλέον γῆρας ἔθηκε θεός.

II.

Ἡμεῖς δ' οἷά τε φύλλα φύει πολυάνθεμος ὥρη
ἦρος, ὅτ' αἶψ αὐγῇ αὔξεται ἠελίου,
τοῖς ἴκελοι, πήχυιον ἐπὶ χρόνον ἄνθεσιν ἥβης
τερπόμεθα, πρὸς θεῶν εἰδότες οὔτε κακὸν,
οὔτ' ἀγαθόν· Κῆρες δὲ παρεστήκασι μέλαιναι·
ἡ μὲν ἔχουσα τέλος γήραος ἀργαλέου,
ἡ δ' ἑτέρη θανάτοιο. μίνυνθα δὲ γίγνεται ἥβης
καρπὸς, ὅσον τ' ἐπὶ γῆν κίδναται ἠέλιος.
αὐτὰρ ἐπὴν δὴ τοῦτο τέλος παραμείψεται ὥρης,
αὐτίκα δὴ τεθνάναι βέλτιον, ἢ βίοτος.

πολλὰ γὰρ ἐν θυμῷ κακὰ γίγνεται· ἄλλοτε δ' οἶκος
τρυχοῦται, πενίης δ' ἔργ' ὀδυνηρὰ πέλει·
ἄλλος δ' αὖ παίδων ἐπιδεύεται, ὧν τε μάλιστα
ἱμείρων κατὰ γῆς ἔρχεται εἰς Ἀΐδην·
ἄλλος νοῦσον ἔχει θυμοφθόρον. οὐδέ τις ἐστὶν
ἀνθρώπων, ᾧ Ζεὺς μὴ κακὰ πολλὰ διδοῖ.

III.

Τὸ πρὶν ἐὼν κάλλιστος, ἐπὴν παραμείψεται ὥρη,
οὐδὲ πατὴρ παισὶ τίμιος, οὔτε φίλοις.

IV.

Τιθωνῷ μὲν ἔδωκεν ἔχειν κακὸν ἄφθιτον ὁ Ζεὺς,
γῆρας, ὃ καὶ θανάτου ῥίγιον ἀργαλέου.

V.

Αὐτίκ' ἐμοὶ κατὰ μὲν χροιὴν ῥέει ἄσπετος ἱδρὼς,
πτοιοῦμαι δ' ἐσορῶν ἄνθος ὁμηλικίης
τερπνὸν ὁμῶς καὶ καλὸν, ἐπεὶ πλέον ὤφελεν εἶναι.
ἀλλ' ὀλιγοχρόνιον γίγνεται, ὥσπερ ὄναρ,
ἥβη τιμήεσσα· τὸ δ' ἀργαλέον καὶ ἄμορφον
γῆρας ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτίχ' ὑπερκρέμαται,
ἐχθρὸν ὁμῶς καὶ ἄτιμον, ὅ τ' ἄγνωστον τιθεῖ ἄνδρα,
βλάπτει δ' ὀφθαλμοὺς καὶ νόον ἀμφιχυθέν.

VI.

Αἲ γὰρ ἄτερ νούσων τε καὶ ἀργαλέων μελεδώνων
ἑξηκονταέτη μοῖρα κίχοι θανάτου.

VII.

Δεινοὶ γὰρ ἀνδρὶ πάντες ἐσμὲν εὐκλεεῖ
ζῶντι φθονῆσαι, κατθανόντα δ᾽ αἰνέσαι.

VIII.

Ὁποῖα δὴ φιλοῦσιν ἰατροὶ λέγειν,
τὰ φαῦλα μείζω, καὶ τὰ δείν᾽ ὑπέρφοβα,
πυργοῦντες αὐτούς.

ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ ΜΙΜΝΕΡΜΟΥ.

MIMNERMI
QUÆ APUD STOBÆUM SUNT
INTERPRETE H. GROTIO.

I. Tit. LXIII.

Vita quid eſt, quid dulce, niſi juvet aurea Cypris;
tum peream, Veneris quum mihi cura perit.
Flos celer ætatis ſexu donatus utrique,
lectus, amatorum munera, tectus amor,
omnia diffugiunt, mox quum venit atra ſenectus,
quæ facit & pulchros turpibus eſſe pares.
Torpida ſollicitæ lacerant præcordia curæ:
lumina nec ſolis, nec juvat alma dies,
inviſum pueris, inhonoratumque puellis.
Tam dedit, heu, ſenio triſtia fata Deus.

II. Tit. XCVIII.

Nos foliis ſimiles quæ gignit purpureum ver,
cum Sol ſe primum candidus exſeruit,
heu non manſuro gaudentes flore juventæ
ludimus, edocti nec bona, per Superos,
nec mala. Circumſtant geminæ, fera numina, Parcæ:
altera fert ævi triſte ſenilis onus,
altera fert mortem. Nec durat longius ætas,
quam Sol qui ſubitis ſpargit humum radiis.
At poſtquam roſei defluxit temporis hora,
nil magis optandum, quam cito poſſe mori.
Hinc atque hinc animum mordent mala. Sæpe laborat
res laris: incumbit ſquallida pauperies.
Eſt & qui ſobolem votis ſitientibus uſque
optat, ad infernas orbus iturus aquas.

Morbus adeſt aliis animam quoque. Denique nullus
eſt hominum, cui non det mala multa Deus.

III. Tit. CXVII.

Hunc qui pulcher erat quondam, quum canuit ætas,
jam ſua nec ſoboles, jam nec amicus amat.

IV. Tit. CXVII.

Immortale malum tibi dat, Tithone, ſenectam
Juppiter: ipſa minus mors, mihi crede, malum eſt.

V. Tit. CXVII.

Ac veluti ſubito ſomnia prætereunt,
ſic & pulchra juventa: malis onerata ſenectus
impendens capiti fœda ſupervolitat;
contemtumque odiumque ferens ingloria, circum
cum noxa mentem volvitur atque oculos.

VII. Tit. CXXVI.

Omnes viris ſolemus excellentibus
livere vivis, mortuis laudem dare.

VIII. Tit. CII.

Ut fabulatur natio medentium,
quæ levia magni, gravia plus æquo æſtimat,
laudi parandæ.

ΣΟΛΩΝΟΣ ΑΘΗΝΑΙΟΥ.

I.

Πρὸς Μίμνερμον εἰπόντα,

ΕΞΗΚΟΝΤΑΕΤΗ ΜΟΙΡΑ ΚΙΧΟΙ ΘΑΝΑΤΟΥ.

Ἀλλ' εἴ μοι κἂν νῦν ἔτι πείσεαι, ἔξελε τοῦτο·
μηδὲ μέγαιρ', ὅτι σεῦ λῷον ἐφρασάμην,
καὶ μεταποίησον λιγέως ταδὶ, ὧδε δ' ἄειδε·
ΟΓΔΩΚΟΝΤΑΕΤΗ ΜΟΙΡΑ ΚΙΧΟΙ ΘΑΝΑΤΟΥ.
μηδ' ἐμοὶ ἄκλαυστος θάνατος μόλοι, ἀλλὰ φίλοισι
καλλείποιμι θανὼν ἄλγεα καὶ στοναχάς.

II.

Ἔργα δὲ Κυπρογενοῦς νῦν μοι φίλα, καὶ Διονύσου,
καὶ Μουσέων, ἃ τίθησ' ἀνδράσιν εὐφροσύνας.

III.

Ὄλβιος, ᾧ παῖδές τε φίλοι, καὶ μώνυχες ἵπποι,
καὶ κύνες ἀγρευταὶ, καὶ ξένος ἀλλοδαπός.

IV.

Ἐς θ' ἥβης ἐρατοῖσιν ἐπ' ἄνθεσι παιδοφιλήσεις,
μηρῶν ἱμείρων καὶ γλυκεροῦ στόματος.

V.

Μνημοσύνης καὶ Ζηνὸς Ὀλυμπίου ἀγλαὰ τέκνα,
Μοῦσαι Πιερίδες, κλῦτέ μοι εὐχομένῳ.

ὄλβον ἐμοὶ πρὸς θεῶν μακάρων δότε, καὶ πρὸς ἁπάντων
ἀνθρώπων αἰεὶ δόξαν ἔχειν ἀγαθήν·
εἶναι δὲ γλυκὺν ὧδε φίλοις, ἐχθροῖσι δὲ πικρόν·
τοῖσι μὲν αἰδοῖον, τοῖσι δὲ δεινὸν ἰδεῖν.
χρήματα δ᾽ ἱμείρω μὲν ἔχειν, ἀδίκως δὲ πεπᾶσθαι
οὐκ ἐθέλω. πάντως ὕστερον ἦλθε δίκη.
πλοῦτον δ᾽ ὃν μὲν δῶσι θεοὶ, παραγίγνεται ἀνδρὶ
ἔμπεδος ἐκ νεάτου πυθμένος ἐς κορυφήν·
ὃν δ᾽ ἄνδρες τιμῶσιν, ὑφ᾽ ὕβριος οὐ κατὰ κόσμον
ἔρχεται· ἀλλ᾽ ἀδίκοις ἔργμασι πειθόμενος,
οὐκ ἐθέλων ἕπεται· ταχέως δ᾽ ἀναμίσγεται ἄτῃ.
ἀρχὴ δ᾽ ἐξ ὀλίγου γίγνεται, ὥστε πυρὸς,
φλαύρη μὲν τὸ πρῶτον, ἀνιηρὴ δὲ τελευτᾷ.
οὐ γὰρ δὴν θνητοῖς ὕβριος ἔργα πέλει.
ἀλλὰ Ζεὺς πάντων ἐφορᾷ τέλος. ἐξαπίνης δὲ
ὥστ᾽ ἄνεμος νεφέλας αἶψα διεσκέδασεν
ἠρινὸς, ὃς πόντου πολυκύμονος ἀτρυγέτοιο
πυθμένα κινήσας, γῆν κατὰ πυροφόρον
δῃώσας καλὰ ἔργα, θεῶν ἕδος, αἰπὺν ἱκάνει
οὐρανὸν, αἰθρίαν δ᾽ αὖθις ἔθηκεν ἰδεῖν,
λάμπει δ᾽ ἠελίοιο μένος κατ᾽ ἀπείρονα γαῖαν
καλὸν, ἀτὰρ νεφέων οὐδὲν ἔτ᾽ ἐστὶν ἰδεῖν·
τοιαύτη Ζηνὸς πέλεται τίσις, οὐδ᾽ ἐφ᾽ ἑκάστῳ,
ὥσπερ θνητὸς ἀνὴρ, γίγνεται ὀξύχολος.
αἰεὶ δ᾽ οὔ τι λέληθε διαμπερὲς, ὅς τις ἀλιτρὸν
θυμὸν ἔχει· πάντως δ᾽ ἐς τέλος ἐξεφάνη.
ἀλλ᾽ ὁ μὲν αὐτίκ᾽ ἔτισεν, ὁ δ᾽ ὕστερον· ἢν δὲ φύγωσιν
αὐτοὶ, μηδὲ θεῶν Μοῖρ᾽ ἐπιοῦσα κίχῃ,

ἦλυθε πάντως. αὖτις ἀναίτιοι ἔργα τίνουσιν
ἢ παῖδες τούτων, ἢ γένος ἐξοπίσω.
θνητοὶ δ᾽ ὧδε νοεῦμεν, ὁμῶς ἀγαθός τε κακός τε·
ἐσθλὴν δ᾽ εἰς αὐτοῦ δόξαν ἕκαστος ἔχει,
πρίν τι παθεῖν· τότε δ᾽ αὖτις ὀδύρεται. ἄχρι δὲ τούτου
χάσκοντες, κούφαις ἐλπίσι τερπόμεθα.
χ᾽ ὅστις μὲν νούσοισιν ὑπ᾽ ἀργαλέῃς ἐπιέσθη,
ὡς ὑγιὴς ἔσται, τοῦτο κατεφράσατο.
ἄλλος δειλὸς ἐὼν, ἀγαθὸς δοκεῖ ἔμμεναι ἀνὴρ,
καὶ καλὸς, μορφὴν οὐ χαρίεσσαν ἔχων.
εἰ δέ τις ἀχρήμων, πενίης δέ μιν ἔργα βιᾶται,
κτήσασθαι πάντως χρήματα πολλὰ δοκεῖ.
σπεύδει δ᾽ ἄλλοθεν ἄλλος. ὁ μὲν κατὰ πόντον ἀλᾶται
ἐν νηυσὶ, χρῄζων οἴκαδε κέρδος ἄγειν,
ἰχθυόεντ᾽, ἀνέμοισι φορεύμενος ἀργαλέοισι,
φειδωλὴν ψυχῆς οὐδεμίην θέμενος.
ἄλλος γῆν τέμνων πολυδένδρεον, εἰς ἐνιαυτὸν
λατρεύει, τοῖσι καμπύλ᾽ ἄροτρα μέλει.
ἄλλος Ἀθηναίης τε καὶ Ἡφαίστου πολυτέχνεω
ἔργα δαεὶς, χειροῖν ξυλλέγεται βίοτον.
ἄλλος Ὀλυμπιάδων Μουσέων πάρα δῶρα διδαχθεὶς,
ἱμερτῆς σοφίης μέτρον ἐπιστάμενος.
ἄλλον μάντιν ἔθηκεν ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων·
ἔγνω δ᾽ ἀνδρὶ κακὸν τηλόθεν ἐρχόμενον,
ᾧ συνομαρτήσουσι θεοί· τὰ δὲ μόρσιμα πάντως
οὔτε τις οἰωνὸς ῥύσεται, οὔθ᾽ ἱερὰ,
οὔθ᾽ οἱ Παιῶνος πολυφαρμάκου ἔργον ἔχοντες
ἰητροὶ, καὶ τοῖς οὐδὲν ἔπεστι τέλος.

πολλάκι δ' ἐξ ὀλίγης ὀδύνης μέγα γίγνεται ἄλγος,
κοὐκ ἄν τις λύσαι ἤπια φάρμακα δούς·
τὸν δὲ κακαῖς νούσοισι κυκώμενον ἀργαλέαις τε
ἁψάμενος χειροῖν, αἶψα τίθησ' ὑγιῆ.
Μοῖρα δέ τοι θνητοῖσι κακὸν φέρει, ἠδὲ καὶ ἐσθλόν·
δῶρα δ' ἄφυκτα θεῶν γίγνεται ἀθανάτων.
πᾶσι δέ τοι κίνδυνος ἐπ' ἔργμασιν, οὐδέ τις οἶδε
ποῖ σχήσειν μέλλει, χρήματος ἀρχομένου.
ἀλλ' ὁ μὲν εὐδοκιμεῖν πειρώμενος, οὐ προνοήσας,
ἐς μεγάλην ἄτην καὶ χαλεπὴν ἔπεσε·
τῷ δὲ καλῶς ἔρδοντι θεὸς περὶ πάντα τίθησι
συντυχίην ἀγαθήν, ἔκλυσιν ἀφροσύνης.
πλούτου δ' οὐδὲν τέρμα πεφασμένον ἀνθρώποισιν.
οἳ γὰρ νῦν ἡμέων πλεῖστον ἔχουσι βίον,
διπλάσιον σπεύδουσι· τίς ἂν κορέσειεν ἅπαντας;
κέρδεά τοι θνητοῖς ὤπασαν ἀθάνατοι·
ἄτη δ' ἐξ αὐτῶν ἀναφαίνεται, ἣν ὁπόταν Ζεὺς
πέμψῃ τισομένην, ἄλλοτε κ' ἄλλος ἔχοι.

VI.

Οὐδὲ μάκαρ οὐδεὶς πέλεται βροτός· ἀλλὰ πονηροὶ
πάντες, ὅσους θνητοὺς ἠέλιος καθορᾷ.

VII.

Ἔργμασιν ἐν μεγάλοις πᾶσιν ἁδεῖν χαλεπόν.

VIII.

Γνωμοσύνης δ' ἀφανὲς χαλεπώτατόν ἐστι νοῆσαι
μέτρον, ὃ δὴ πάντων πείρατα μοῦνον ἔχει.

IX.

Γηράσκω δ' αἰεὶ πολλὰ διδασκόμενος.

X.

Πάμπαν δ' ἀθανάτων ἀφανὴς νόος ἀνθρώποισι.

XI.

Τίκτει γὰρ κόρος ὕβριν, ὅταν πολὺς ὄλβος ἕπηται.

XII.

Ἰσόν τοι πλουτοῦσιν, ὅτῳ πολὺς ἄργυρός ἐστι
καὶ χρυσὸς, καὶ γῆς πυροφόρου πεδία,
ἵπποι θ', ἡμίονοί τε, καὶ ᾧ μόνα ταῦτα πάρεστι,
γαστρί τε καὶ πλευραῖς καὶ ποσὶν ἁβρὰ παθεῖν,
παῖδές τ' ἠδὲ γυναῖκες· ὅταν δέ γε τῶνδ' ἐφίκηται
ὥρη, σὺν δ' ἥβη γίγνεται ἁρμοδία,
ταῦτ' ἄφενος θνητοῖσι. τὰ γὰρ περιώσια πάντα
χρήματ' ἔχων οὐδεὶς ἔρχεται εἰς Ἀΐδην.
οὐδ' ἂν ἄποινα διδοὺς θάνατον φύγοι, οὐδὲ βαρείας
νούσους, οὐδὲ κακὸν γῆρας ἐπερχόμενον.

XIII.

Πολλοὶ μὲν πλουτοῦσι κακοὶ, ἀγαθοὶ δὲ πένονται.
ἀλλ' ἡμεῖς αὐτοῖς οὐ διαμειψόμεθα
τῆς ἀρετῆς τὸν πλοῦτον· ἐπεὶ τὸ μὲν ἔμπεδον αἰεὶ,
χρήματα δ' ἀνθρώπων ἄλλοτε ἄλλος ἔχει.

XIV.

Παῖς μὲν ἄνηβος ἐὼν ἔτι νήπιος ἕρκος ὀδόντων
φύσας, ἐκβάλλει πρῶτον ἐν ἕπτ' ἔτεσι.

τοὺς δ᾽ ἑτέρους ὅτε δὴ τελέσει θεὸς ἑπτ᾽ ἐνιαυτοὺς,
ἥβης ἐκφαίνει σήματα γιγνομένης.
τῇ τριτάτῃ δὲ γένειον ἀεξομένων ἐπὶ γυίων
λαχνοῦται, χροιῆς ἄνθος ἀμειβομένης.
τῇ δὲ τετάρτῃ πᾶς τις ἐν ἑβδομάδ᾽ ἐστὶν ἄριστος
ἰσχὺν, οἵ τ᾽ ἄνδρες σήματ᾽ ἔχουσ᾽ ἀρετῆς.
πέμπτῃ δ᾽ ὥριον ἄνδρα γάμου μεμνημένον εἶναι,
καὶ παίδων ζητεῖν εἰσοπίσω γενεήν.
τῇ δ᾽ ἕκτῃ περὶ πάντα καταρτύεται νόος ἀνδρὸς,
οὐδ᾽ ἔρδειν ἔθ᾽ ὁμῶς ἔργ᾽ ἀπάλαμνα θέλει.
ἑπτὰ δὲ νοῦν καὶ γλῶσσαν ἐν ἑβδομάσι μέγ᾽ ἄριστος,
ὀκτὼ τ᾽ ἀμφοτέρων τέσσαρα καὶ δέκ᾽ ἔτη.
τῇ δ᾽ ἐνάτῃ δύναται μὲν ἔτι, μαλακώτερα δ᾽ αὐτοῦ,
πρὸς μεγάλην ἀρετὴν σώματι καὶ σοφίη.
τῇ δεκάτῃ δ᾽, ὅτε δὴ τελέσει θεὸς ἑπτ᾽ ἐνιαυτοὺς,
οὐκ ἂν ἄωρος ἐὼν μοῖραν ἔχοι θανάτου.

XV.

Ημετέρη δὲ πόλις κατὰ μὲν Διὸς οὔ ποτ᾽ ὀλεῖται
αἶσαν, καὶ μακάρων θεῶν φρένας ἀθανάτων.
τοίη γὰρ μεγάθυμος ἐπίσκοπος ὀβριμοπάτρη
Παλλὰς Ἀθηναίη χεῖρας ὕπερθεν ἔχει.
αὐτοὶ δὲ φθείρειν μεγάλην πόλιν ἀφραδίῃσιν
ἀστοὶ βούλονται, χρήμασι πειθόμενοι,
δήμου θ᾽ ἡγεμόνων ἄδικος νόος, οἷσιν ἑτοῖμον
ὕβριος ἐκ μεγάλης ἄλγεα πολλὰ παθεῖν.
οὐ γὰρ ἐπίστανται κατέχειν κόρον, οὐδὲ παρούσας
εὐφροσύνας κοσμεῖν δαιτὸς ἐν ἡσυχίῃ.

\- - - - - - - - -

πλουτοῦσιν δ' ἀδίκοις ἔργμασι πειθόμενοι.

\- - - - - - - - -

οὔθ' ἱερῶν κτεάνων, οὔτε τι δημοσίων
φειδόμενοι, κλέπτουσιν ἐφ' ἁρπαγῇ ἄλλοθεν ἄλλος,
οὐδὲ φυλάσσονται σεμνὰ Δίκης θέμεθλα,
ἣ σιγῶσα σύνοιδε τὰ γιγνόμενα, πρό τ' ἐόντα·
τῷ δὲ χρόνῳ πάντως ἦλθ' ἀποτισομένη.
ταύτῃ τοι πάσῃ πόλει ἔρχεται ἕλκος ἄφυκτον,
εἰς δὲ κακὴν ταχέως ἤλυθε δουλοσύνην,
ἣ στάσιν ἔμφυλον, πόλεμόν θ' εὕδοντ' ἐπεγείρει,
ὃς πολλῶν ἐρατὴν ὤλεσεν ἡλικίην.
ἐκ γὰρ δυσμενέων ταχέως πολυήρατον ἄστυ
τρύχεται ἐν συνόδοις τοῖς ἀδικοῦσι φίλους.
ταῦτα μὲν ἐν δήμῳ στρέφεται κακά· τῶν δὲ πενιχρῶν
ἱκνοῦνται πολλοὶ γαῖαν ἐς ἀλλοδαπὴν,
πραθέντες, δεσμοῖσί τ' ἀεικελίοισι δεθέντες.

\- - - - - - -

οὕτω δημόσιον κακὸν ἔρχεται οἴκαδ' ἑκάστῳ·
αὔλειοι δ' ἔτ' ἔχειν οὐκ ἐθέλουσι θύραι·
ὑψηλὸν δ' ὑπὲρ ἕρκος ὑπέρθορεν, εὗρε δὲ πάντας,
εἴ κε τις ἢ φεύγων ἐν μυχῷ ᾖ θαλάμῳ.
ταῦτα διδάξαι θυμὸς Ἀθηναίους με κελεύει,
ὡς κακὰ πολλὰ πόλει δυσνομία παρέχει·
εὐνομία δ' εὔκοσμα καὶ ἄρτια πάντ' ἀποφαίνει,
καὶ θαμὰ τοῖς ἀδίκοις ἀμφιτίθησι πέδας,
τραχέα λειαίνει, παύει κόρον, ὕβριν ἀμαυροῖ,
αὐαίνει δ' ἄτης ἄνθεα φυόμενα,

εὐθύνει δὲ δίκας σκολιὰς, ὑπερήφανά τ' ἔργα
πραΰνει, παύει δ' ἔργα διχοστασίης,
παύει δ' ἀργαλέης ἔριδος χόλον· ἔστι δ' ὑπ' αὐτῆς
πάντα κατ' ἀνθρώπους ἄρτια καὶ πινυτά.

XVI.

Αὐτὸς κήρυξ ἦλθον ἀφ' ἱμερτῆς Σαλαμῖνος
κόσμον ἐπέων ᾠδὴν ἀντ' ἀγορῆς θέμενος.
* * * * *

εἴην δὴ τότ' ἐγὼ Φολεγάνδριος, ἢ Σικινίτης
ἀντί γ' Ἀθηναίου, πατρίδ' ἀμειψάμενος.
αἶψα γὰρ ἂν φάτις ἥδε μετ' ἀνθρώποισι γένοιτο·
Ἀττικὸς οὗτος ἀνὴρ τῶν Σαλαμῖν' ἀφέντων.
* * * * *

ἴομεν εἰς Σαλαμῖνα, μαχησόμενοι περὶ νήσου
ἱμερτῆς, χαλεπόν τ' αἶσχος ἀπωσόμενοι.

XVII.

Δείξει δὴ μανίην μὲν ἐμὴν βαιὸς χρόνος ἀστοῖς,
δείξει, ἀληθείης ἐς μέσον ἐρχομένης.

XVIII.

Ἐκ νεφέλης φέρεται χιόνος μένος ἠδὲ χαλάζης·
βροντὴ δ' ἐκ λαμπρᾶς γίγνεται ἀστεροπῆς·
ἐξ ἀνέμων δὲ θάλασσα ταράσσεται· ἢν δέ τις αὐτὴν
μὴ κινῇ, πάντων ἐστὶ δικαιοτάτη.
ἀνδρῶν δ' ἐκ μεγάλων πόλις ὄλλυται· εἰς δὲ μονάρχου
δῆμος ἄϊδρις ἐὼν δουλοσύνην ἔπεσε.

XIX.

XIX.

Εἰ δὲ πεπόνθατε δεινὰ δι' ὑμετέρην κακότητα,
μή τι θεοῖς τούτων μοῖραν ἐπαμφέρετε.
αὐτοὶ γὰρ τούτους ηὐξήσατε, ῥύσια δόντες,
καὶ διὰ ταῦτα κακὴν ἴσχετε δουλοσύνην.
ὑμέων δ' εἷς μὲν ἕκαστος ἀλώπεκος ἴχνεσι βαίνει,
ὔμμι δὲ σύμπασι χαῦνος ἔνεστι νόος.
εἰς γὰρ γλῶσσαν ὁρᾶτε, καὶ εἰς ἔπη αἱμύλου ἀνδρός·
εἰς ἔργον δ' οὐδὲν γιγνόμενον βλέπετε.

XX.

Δήμῳ μὲν γὰρ ἔδωκα τόσον κράτος, ὅσσον ἐπαρκεῖν,
τιμῆς οὔτ' ἀφελὼν, οὔτ' ἐπορεξάμενος·
οἳ δ' εἶχον δύναμιν, καὶ χρήμασιν ἦσαν ἀγητοὶ,
καὶ τοῖς ἐφρασάμην μηδὲν ἀεικὲς ἔχειν.
ἔστην δ' ἀμφιβαλὼν κρατερὸν σάκος ἀμφοτέροισι·
νικᾶν δ' οὐκ εἴασ' οὐδετέρους ἀδίκως.

XXI.

Ὧδ' ἂν δῆμος ἄριστα σὺν ἡγεμόνεσσιν ἕποιτο,
μήτε λίην ἀνεθεὶς, μήτε πιεζόμενος.

XXII.

Νείλου ἐπὶ προχοῇσι, Κανωβίδος ἐγγύθεν ἀκτῆς.

XXIII.

Πρὸς Φιλόκυπρον, ἕνα τῶν ἐν Κύπρῳ Βασιλέων.

Νῦν δὲ σὺ μὲν Σολίοισι πολὺν χρόνον ἐνθάδ' ἀνάσσων
τὴν πόλιν εὖ ναίοις, καὶ γένος ὑμέτερον.

αὐτὰρ ἐμὲ ξὺν νηῒ θοῇ κλεινῆς ἀπὸ νήσου
ἀσκηθῆ πέμποι Κύπρις ἰοστέφανος·
οἰκισμῷ δ' ἐπὶ τῷδε χάριν καὶ κῦδος ὀπάζοι
ἐσθλὸν, καὶ νόστον πατρίδ' ἐς ἡμετέρην.

XXIV.

Πρῶτα μὲν εὐχώμεσθα Διῒ Κρονίδῃ βασιλῆϊ,
θεσμοῖς τοῖσδε τύχην ἀγαθὴν καὶ κῦδος ὀπάσσαι.

XXV.

Οὐκ ἔφυ Σόλων βαθύφρων, οὐδὲ βουλήεις ἀνήρ.
ἐσθλὰ γὰρ θεοῦ διδόντος, αὐτὸς οὐκ ἐδέξατο·
περιβαλὼν δ' ἄγραν, ἀγασθεὶς οὐκ ἀνέσπασεν μέγα
δίκτυον, θυμοῦ θ' ἁμαρτῇ καὶ φρενῶν ἀποσφαλείς.
ἤθελον γάρ κεν κρατήσας, πλοῦτον ἄφθονον λαβὼν,
καὶ τυραννήσας Ἀθηνῶν μοῦνον ἡμέραν μίαν,
ἀσκὸς ὕστερον δεδάρθαι, κἀπιτετρίφθαι γένος.

XXVI.

Χαῦνα μὲν τότ' ἐφράσαντο, νῦν δ' ἐμοὶ χολούμενοι
λοξὸν ὀφθαλμοῖς ὁρῶσι πάντες ὥστε δήϊον.

XXVII.

Εἰ δὲ γῆς ἐφεισάμην
πατρίδος, τυραννίδος δὲ καὶ βίης ἀμειλίχου
οὐ καθηψάμην, μιάνας καὶ καταισχύνας κλέος,
οὐδὲν αἰδοῦμαι. πλέον γὰρ ὧδε νικήσειν δοκῶ
πάντας ἀνθρώπους.

XXVIII.

Συμματυροίη ταῦτ' ἂν ἐν δίκῃ χρόνου
μήτηρ μεγίστη δαιμόνων Ὀλυμπίων
ἄριστα, Γῆ μέλαινα, τῆς ἐγώ ποτε
ὅρους ἀνεῖλον πολλαχῇ πεπηγότας,
πρόσθεν δὲ δουλεύουσα, νῦν ἐλευθέρα.
πολλοὺς δ' Ἀθήνας, πατρίδ' εἰς θεόκτιτον,
ἀνήγαγον πραθέντας, ἄλλον ἐκδίκως,
ἄλλον δικαίως, τοὺς δ' ἀναγκαίης ὕπο
χρησμὸν λέγοντας, γλῶσσαν οὐκ ἔτ' Ἀττικὴν
ἱέντας, ὡς ἂν πολλαχῇ πλανωμένους·
τοὺς δ' ἐνθάδ' αὐτοῦ δουλοσύνην ἀεικέα
ἔχοντας, ἤδη δεσπότας τρομευμένους,
ἐλευθέρους ἔθηκα. ταῦτα μὲν κράτει,
ὁμοῦ βίαν τε καὶ δίκην συναρμόσας,
ἔρεξα, καὶ διῆλθον ὡς ὑπεσχόμην.
θεσμοὺς δ' ὁμοίως τῷ κακῷ τε κἀγαθῷ,
εὐθεῖαν εἰς ἕκαστον ἁρμόσας δίκην,
ἔγραψα. κέντρον δ' ἄλλος, ὡς ἐγὼ, λαβὼν,
κακοφραδής τε καὶ φιλοκτήμων ἀνὴρ,
οὐκ ἂν κατέσχε θυμὸν, οὔτ' ἐπαύσατο,
πρὶν ἂν ταράξας, πῖαρ ἐξέλῃ, γάλα.

. . . .

εἰ γὰρ ἤθελον
ἃ τοῖς ἐναντίοισιν ἥνδανεν τότε,
αὖθις δ' ἃ τοῖσιν ἀτέροις, δρᾶσαι κακὰ,
πολλῶν ἂν ἀνδρῶν ἥδ' ἐχηρώθη πόλις.

τῶν οὕνεκ' ἀρχὴν πάντοθεν κυκεύμενος,
ὡς ἐν κυσὶν πολλαῖσιν ἐστράφην λύκος.

XXIX.

Ἅμα γὰρ ἄελπτα σὺν θεοῖσιν ἤνυσα,
ἅμα δ' οὐ μάτην ἔρδον.

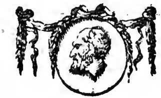
XXX.

Πίνουσι, καὶ τρώγουσιν, οἱ μὲν ἴτρια,
οἱ δ' ἄρτον αὐτῶν, οἱ δὲ συμμεμιγμένους
γούρους φακοῖσι· κεῖθι δ' οὔτε πεμμάτων
ἄπεστιν οὐδὲν, ἅττ' ἂν ἀνθρώποισι γῆ
φέρει μέλαινα· πάντα δ' ἀφθόνως πάρα.

XXXI.

Πεφυλαγμένος ἄνδρα ἕκαστον,
ὅρα μὴ κρυπτὸν ἔγχος ἔχων
κραδίῃ, φαιδρῷ
προσεννέπῃ προσώπῳ,
γλῶσσα δέ οἱ διχόμυθος
ἐκ μελαίνης φρενὸς γεγωνῇ.

ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ ΣΟΛΩΝΟΣ.

SOLONIS
QUÆ SUNT APUD STOBÆUM INTERPRETE H. GROTIO.

I. Tit. CXXIII.

Ne mihi sit lethum planctu sine: sed mea tristes
funera amicorum condecorent lachrymæ.

V. Tit. IX.

Mnemosynæ magnique Jovis sanctissima proles,
exaudite preces, quas fero, Pierides:
ut florens homines inter rumore secundo
a Diis concessa prosperitate fruar:
quem metuant hostes, & quem vereantur amici,
his placidum, ast illis fortiter horribilem.
Divitias habuisse velim: sed non bene partas
non cupiam: feris Pœna venit pedibus.
Stant veluti solido fultis adamante columnis
hæ, quas alma Deûm gratia mittit, opes.
Non intrat male parta domum fortuna benigno
numine, sed vetitis artibus implicita
obluctans sequitur: mox sese in damna resolvit;
&, velut ex parvo nascitur igne rogus,
principio tenui sic finit maxima clades:
nam male quæsitis non datur esse diu:
prospicit in finem longe Deus: ac velut olim
vere novo nebulas discutiunt animæ,
quæ postquam ex imo fluctus civere profundo,
telluris volitant per sola frugiferæ,

vastantes sata læta: dein se in sidera tollunt:
tollunt, & subito blanda serena micant:
ipse comas puro diffundit lumine Titan:
aspicere est toto nubila nulla polo:
sic se habet ira Jovis: non, qui mortalibus est mos,
mens illi quovis crimine læsa tumet:
nec latet æternum sceleris sibi conscius auctor:
arcanum facinus scit reserare dies.
Serius aut citius pœnæ delicta sequuntur:
nec si quis visus fata Deûm effugere,
nulla manet merces. Aliena piacula pendent,
aut nati, aut natis prosata posteritas.
At nos tantumdem justosque malosque valere
credimus, atque intus sat sibi quisque placet,
donec supplicio tactus dolet: ante petacem
spes animum vanis lactat imaginibus,
nec sibi desistit placidam spondere salutem,
aspera quem vastat nec medicanda lues.
Sæpe etiam pavidus fortis sibi nomina ponit,
& turpis facie se putat esse bona.
Est qui pauperie pressus jacet, & tamen audet
ingentes animo fingere divitias.
Nil intentatum. Secat ille cupidine lucri
cœrula monstriferos quos agit unda sinus:
nec metuit nimbos iterumque iterumque furentes
exspectare, animæ prodigus ipse suæ.
Alter humum curvo Cerealem versat aratro,
autumnumve satis provocat arboribus.
Pars manibus victum quærunt, artesque fatigant
Palladis ingenio Mulciberique datas.
Ast aliis Musæ, dulces ante omnia Musæ,
doctrinæ multo nectare corda rigant.

Alter Apollineo donatus munere vates,
omne malum, multo quam venit ante, docet:
verba Dei præstant. Fato quæcunque manet fors,
non hanc avertet victima, sed nec aves,
nec qui pæonias ægris mortalibus herbas
sæpe erraturam ferre laborat opem.
Sæpe dolor tenuis morbos produxit acerbos,
tollere quos nullis fit medicaminibus:
sæpe diu sævo jactatum corporis æstu
contactu sanum reddidit una manus.
Sic fato sors læta venit; contraria fato:
nec vitare datur quæ placuere Deis.
Omnia confusis sunt plena tumultibus, & quo
exeat inceptum non videt auctor opus.
Hinc qui sollicite momenta expendit agendi,
imprudens magnis luctibus obruitur:
& temere aggressis divino munere felix
exitus absolvit non bona consilia.
Divitiis nullus modus est, nec finis habendi:
nam quibus inprimis res nitet ampla domi,
his tantum cupiunt. Et quis satiaverit omnes?
Humano generi commoda dant Superi:
commoda sed Noxam pariunt: qua Juppiter usus
vindice, nunc illum, mox alium feriet.

VI. Tit. XCVIII.

Nemo beatus homo est: sed pars adscripta dolorum
omnibus ætherium quos jubar irradiat.

XII. Tit. XCVII.

Non est ille magis dives, cui copia multa
argenti atque auri est, plenaque farre seges,

muli & cornipedes; quam si quis nil habet, extra
quod ventri satis est & lateri & pedibus,
deliciasque tori. Nam quum maturuit ætas,
& vita in medio florida curriculo est,
has solas homo sentit opes. Quæcunque supersunt,
nil horum ad Stygias nos comitatur aquas.
Nec mors muneribus, nec morbi cedere norunt,
nec serpens tremulo curva senecta pede.

XIII. Tit. I.

Sæpe mali dites, & fortibus instat egestas;
at mihi virtutis munera divitiis
permutare nefas. Manet usque immobilis illa;
at fluxas nunc hic, nunc habet alter opes.

XV.

SOLONIS ELEGIA

CITATA A DEMOSTHENE, CONVERSA A PHILIPPO MELANCHTHONE.

Non urbem superi cupiunt evertere nostram;
& nobis, nisi sint numina læsa, favent;
ac nostræ custos arcis Tritonia Pallas
perpetua cura mœnia nostra tegit.
Ipsi sed patriam sceleratis mentibus ultro
conantur cives dilacerare suam.
Nam pretio quidam vendunt legesque fidemque,
aurum qui nullo jure modoque petunt.
Sævitiam exercent, rapiuntque tyrannida quidam,
induat ut justus civibus arma dolor.
Pars studet & sarcire domestica damna rapinis,
exhausit patrias quum male luxus opes;

diripiuntque urbis patrimonia publica noſtræ,
& ſibi divitias vique doloque parant:
& non Juſtitiæ formidant numen & iram,
conſiliis Superûm quæ Dea ſemper adeſt.
Hæc oculis cernit vigilantibus omnia facta:
nemo putet, falli numina poſſe Deûm.
Et quamvis pœnas differt aliquando, tacetque,
mente tamen memori facta nefanda notat.
Exigit & tandem pœnas. Non regna, nec urbes
effugiunt clades, quas meruere, graves.
Hinc urbs divitiis quondam imperioque ſuperba,
ſervitii patitur triſtia jura modo:
aut rabidi cives in mutua vulnera ſtringunt
exorta gladios ſeditione ſuos:
aut validos hoſtes ſine cauſa forte laceſſunt,
ſopitumque movent quod fuit ante malum.
Namque urbs, quæ ſocios injuſtis provocat armis,
mox ruet, & ſubitis eſt peritura modis.
Caſibus his validæ gentes dclentur, & urbes,
pro ſpreta pœnas quæ pietate luunt.
Et ſi qui excidio patriæ fortaſſe ſuperſunt,
poſthac fata illos non leviora manent.
Extorres, ſine ſpe, ſine ſede, inopesque vagantur,
aut emti pretio vincula dura gerunt.
Sic partem fert quiſque ſuam, quum publica clades
incidit, & prohibet janua nulla malum.
Non latebræ quemquam fugientem abſcondere poſſunt:
in thalamos penetrant publica damna tuos.
Hæc moneo cives, nec fabula ficta putanda eſt;
leges atque Deum ſpernere, crede, nocet.
Sed placidam retinet pacem reverentia juris,
peccanti quæ non parcere lenta ſolet.

Hæc prohibet turpem luxum, frænatque rebelles,
 creſcere nec patitur ſemina ſparſa mali:
judicis emendat fraudes, violentaque facta
 naſci inter cives diſſidiumque vetat.
Denique vita hominum tranquilla & honeſta manebit,
 ſervandi leges dum pia cura manet.

ΦΩΚΥΛΙΔΟΥ ΜΙΛΗΣΙΟΥ.

I.

Χρηΐζων πλούτου, μελέτην ἔχε πίονος ἀγροῦ,
ἀγρὸν γάρ τε λέγουσιν Ἀμαλθείης κέρας εἶναι.

II.

Καὶ τόδε Φωκυλίδεω· Τετέρων ἀπὸ τῶνδ' ἐγένοντο
φῦλα γυναικείων. ἡ μὲν κυνὸς, ἡ δὲ μελίσσης,
ἡ δὲ συὸς βλοσυρῆς, ἡ δ' ἵππου χαιτηέσσης.
εὔφορος ἥδε, ταχεῖα, περίδρομος, εἶδος ἀρίστη.
ἡ δὲ συὸς βλοσυρῆς, οὔτ' ἂρ κακὴ, οὐδὲ μὲν ἐσθλή.
ἡ δὲ κυνὸς, χαλεπή τε καὶ ἄγριος. ἡ δὲ μελίσσης,
οἰκονόμος τ' ἀγαθὴ, καὶ ἐπίσταται ἐργάζεσθαι,
ἧς εὔχου, φίλ' ἑταῖρε, λαχεῖν γάμον ἱμερόεντα.

III.

Καὶ τόδε Φωκυλίδεω· Τί πλέον γένος εὐγενὲς εἶναι,
οἷς οὔτ' ἐν μύθοις ἕπεται χάρις, οὔτ' ἐνὶ βουλῇ;

IV.

Καὶ τόδε Φωκυλίδεω· Πόλις ἐν σκοπέλῳ κατὰ κόσμον
οἰκεῦσα σμικρὴ, κρείσσων Νίνου ἀφραινούσης.

V.

Καὶ τόδε Φωκυλίδεω· Λέριοι κακοί· οὐχ ὁ μὲν, ὃς δ' οὔ·
πάντες, πλὴν Προκλέους· καὶ Προκλέης Λέριος.

VI.

Καὶ τόδε Φωκυλίδεω· Χρή τοι τὸν ἑταῖρον ἑταίρῳ φροντίζειν ἅσσ' ἂν περιγογγύζωσι πολῖται.

VII.

Χρὴ δ' ἐν συμποσίῳ, κυλίκων περινισσομενάων, ἡδέα κωτίλλοντα καθήμενον οἰνοποτάζειν.

PHOCYLIDIS MILESII

QUÆ APUD STOBÆUM SUNT HUGONE GROTIO INTERPRETE.

I. Tit. LVI.

Quisquis opes quærit, glebæ sibi comparet uber:
nam rus est vere illud, habet quod Copia, cornu.

II. Tit. LXXIII.

Hæc quoque Phocylidæ: Rebus de quatuor ortum
gens muliebris habet. Nam pars cane, pars ape nata est,
pars sue, pars & equa. Sed quam generavit equæ vis,
fœcunda est, agilis, vaga, formosissima vultu.
De sue quæ genita est, inter pravamque bonamque,
trux & difficilis. Quæ de cane, gnara laborum,
fida domus custos. Ape quæ solerte creata est,
hanc thalami sociam votis ardentibus opta.

III. Tit. LXXXVII.

Hæc quoque Phocylidæ: Pars maxima nobilitatis
nil aut consilio pollent, aut voce diserta.

ΣΙΜΩΝΙΔΟΥ.

I.

Οὐδὲν ἐν ἀνθρώποισι μένει χρῆμ' ἔμπεδον αἰεί.
ἓν δὲ τὸ κάλλιστον Χῖος ἔειπεν ἀνήρ·
ΟΙΗΠΕΡ ΦΥΛΛΩΝ ΓΕΝΕΗ, ΤΟΙΗΔΕ ΚΑΙ ΑΝΔΡΩΝ.
παῦροί μιν θνητῶν οὔασι δεξάμενοι
στέρνοις ἐγκατέθεντο. πάρεστι γὰρ ἐλπὶς ἑκάστῳ,
ἀνδρῶν ἥ τε νέων στήθεσιν ἐμφύεται.
θνητῶν δ' ὄφρα τις ἄνθος ἔχῃ πολυήρατον ἥβης,
κοῦφον ἔχων θυμὸν, πόλλ' ἀτέλεστα νοεῖ·
οὔτε γὰρ ἐλπίδ' ἔχει γηρασσέμεν, οὔτε θανεῖσθαι,
οὐδ', ὑγιὴς ὅταν ᾖ, φροντίδ' ἔχει καμάτου.
νήπιοι, οἷς ταύτῃ κεῖται νόος, οὐδέ τ' ἴσασιν
ὡς χρόνος ἔσθ' ἥβης καὶ βιότου ὀλίγος
θνητοῖς. ἀλλὰ σὺ ταῦτα μαθὼν βιότου ποτὶ τέρμα
ψυχῇ τῶν ἀγαθῶν τλῆθι χαριζόμενος.

II.

ΠΕΡΙ ΓΥΝΑΙΚΩΝ.

Χωρὶς γυναικὸς θεὸς ἐποίησεν νόον
τὰ πρῶτα. τὴν μὲν ἐξ ὑὸς τανύτριχος,
τῇ πάντ' ἀν' οἶκον βορβόρῳ πεφυρμένα
ἄκοσμα κεῖται, καὶ κυλινδεῖται χαμαί·
αὐτὴ δ' ἄλουτος, ἄπλυτός τ' ἐν εἵμασιν,
ἐν κοπρίῃσιν ἡμένη πιαίνεται.

Τὴν δ' ἐξ ἀλιτρῆς θεὸς ἔθηκ' ἀλώπεκος
γυναῖκα, πάντων ἴδριν· οὐδέ μιν κακῶν
λέληθεν οὐδὲν, οὐδὲ τῶν ἀμεινόνων.
τὸ μὲν γὰρ αὐτῆς ἐστὶ πολλάκις κακὸν,
τὸ δ' ἐσθλόν· ὀργὴν δ' ἄλλοτ' ἀλλοίην ἔχει.
Τὴν δ' ἐκ κυνὸς λιτουργὸν, αὐτομήτορα,
ἣ πάντ' ἀκοῦσαι, πάντα δ' εἰδέναι θέλει,
πάντη δὲ παπταίνουσα καὶ πλανωμένη,
λέληκεν, ἢν καὶ μηδέν' ἀνθρώπων ὁρᾷ.
παύσειε δ' ἄν μιν οὔτ' ἀπειλήσας ἀνὴρ,
οὐδ' εἰ χολωθεὶς ἐξαράξειεν λίθῳ
ὀδόντας, οὐδ' ἂν μειλίχως μυθεύμενος,
οὐδ' εἰ παρὰ ξείνοισιν ἡμένη τύχοι·
ἀλλ' ἐμπεδῶς ἄπρηκτον αὐονὴν ἔχει.
Τὴν δὲ πλάσαντες γηΐνην Ὀλύμπιοι
ἔδωκαν ἀνδρὶ πηρόν· οὔτε γὰρ κακὸν,
οὔτ' ἐσθλὸν οὐδὲν οἶδε τοιαύτη γυνή·
ἔργον δὲ μοῦνον, ἐσθίειν, ἐπίσταται·
κοὔτ', ἂν κακὸν χειμῶνα ποιήσῃ θεὸς,
ῥιγῶσα, δίφρον ἄσσον ἕλκεται πυρός.
Τὴν δ' ἐκ θαλάσσης ἐν φρεσὶν γ' ἤδη νόει,
τὴν μὲν γελᾷ τε καὶ γέγηθεν ἡμέρην.
ἐπαινέσει μιν ξεῖνος ἐν δόμοις ἰδών·
Οὐκ ἔστιν ἄλλη τῆσδε λωΐων γυνὴ
ἐν πᾶσιν ἀνθρώποισιν, οὐδὲ καλλίων.
τὴν δ', οὐκ ἀνεκτὸς οὐδ' ἐν ὀφθαλμοῖς ἰδεῖν,
οὔτ' ἄσσον ἐλθεῖν, ἀλλὰ μαίνεται τότε
ἄπλητον, ὥσπερ ἀμφὶ τέκνοισιν κύων.

ἀμείλιχος δὲ πᾶσι κἀποθυμίη,
ἐχθροῖσιν ἶσα καὶ φίλοισι, γίγνεται.
ὥσπερ θάλασσα πολλάκις μὲν ἀτρεμὴς
ἕστηκ' ἀπήμων, χάρμα ναύτῃσιν μέγα,
θέρεος ἐν ὥρῃ, πολλάκις δὲ μαίνεται
βαρυκτύποισι κύμασιν φορευμένη·
ταύτῃ μάλιστ' ἔοικε τοιαύτη γυνὴ
ὀργήν· φυὴν δ', ὡς πόντος, ἀλλοίην ἔχει.
Τὴν δ' ἐκ σποδιῆς τε καὶ παλιντριβέος ὄνου,
ἣ σύν τ' ἀνάγκῃ, σύν τ' ἐνιπῇσιν μόγις
ἔρεξεν ὧν ἅπαντα, καὶ πονήσατο
ἀρεστά· τόφρα δ' ἐσθίει μὲν ἐν μυχῷ
προνὺξ, προῆμαρ, ἐσθίει δ' ἐπ' ἐσχάρῃ·
ὅμως δὲ καὶ πρὸς ἔργον ἀφροδίσιον
ἐλθόνθ' ἑταῖρον ὁντινοῦν ἐδέξατο.
Τὴν δ' ἐκ γαλῆς, δύστηνον οἰζυρὸν γένος.
κείνῃ γὰρ οὔ τι καλὸν οὐδ' ἐφίμερον
πρόσεστιν, οὐδὲ τερπνὸν, οὐδ' ἐράσμιον·
εὐνῆς δ' ἀδηνής ἐστιν ἀφροδισίης,
τὸν δ' ἄνδρα τὸν συνόντα ναυσίῃ διδοῖ·
κλέπτουσα δ' ἔρδει πολλὰ γείτονας κακὰ,
ἄθυτα δ' ἱρὰ πολλάκις κατεσθίει.
Τὴν δ' ἵππος ἀβροχαίτεσσ' ἐγείνατο,
ἣ δούλι' ἔργα καὶ δύην περιτρέπει·
κοὔτ' ἂν μύλης ψαύσειεν, οὔτε κόσκινον
ἄρειεν, οὔτε κόπρον ἐξ οἴκου βάλοι,
οὔτε πρὸς ἰπνὸν, ἀσβολὴν ἀλευμένη,
ἵζοιτ', ἀνάγκῃ δ' ἄνδρα ποιεῖται φίλον.

λοῦται

λοῦται δὲ πάσης ἡμέρης ἀπὸ ῥύπον
δὶς, ἄλλοτε τρὶς, καὶ μύροις ἀλείφεται·
ἀεὶ δὲ χαίτην ἐκτενισμένην φορεῖ,
βαθεῖαν, ἀνθέμοισιν ἐσκιασμένην.
καλὸν μὲν ὦν θέημα τοιαύτη γυνὴ
ἄλλοισι· τῷ δ' ἔχοντι γίγνεται κακὸν,
ἢν μή τις ἢ τύραννος, ἢ σκηπτοῦχος ᾖ,
ὅστις τοιούτοις θυμὸν ἀγλαΐζεται.
  Τὴν δ' ἐκ πιθήκου· τοῦτο δὴ διακριδὸν
Ζεὺς ἀνδράσιν μέγιστον ὤπασεν κακόν.
αἴσχιστα μὲν πρόσωπα· τοιαύτη γυνὴ
εἶσιν δι' ἄστεος πᾶσιν ἀνθρώποις γέλως.
ἐπ' αὐχένα βραχεῖα κινεῖται μόγις,
ἄπυγος, αὐτόκωλος. ἆ τάλας ἀνὴρ
ὅς τις κακὸν τοιοῦτον ἀγκαλίζεται.
δήνεα δὲ πάντα καὶ τρόπους ἐπίσταται,
ὥσπερ πίθηκος, οὐδέ οἱ γέλως μέλει.
οὐδ' ἄν τιν' εὖ ἔρξειεν, ἀλλὰ τοῦθ' ὁρᾷ,
καὶ τοῦτο πᾶσαν ἡμέρην βουλεύεται,
ὅκως τι, χὼς μέγιστον, ἔρξειεν κακόν.
  Τὴν δ' ἐκ μελίσσης. τήν τις εὐτυχεῖ λαβών.
κείνῃ γὰρ οἴῃ μῶμος οὐ προσιζάνει·
θάλλει δ' ὑπ' αὐτῆς κἀπαέξεται βίος·
φίλη δὲ σὺν φιλεῦντι γηράσκει πόσει,
τεκοῦσα καλὸν κ' οὐνομάκλυτον γένος·
κἀριπρεπὴς μὲν ἐν γυναιξὶ γίγνεται
πάσῃσι, θείη δ' ἀμφιδέδρομεν χάρις·
οὐδ' ἐν γυναιξὶν ἥδεται καθημένη,

ὅκου λέγουσιν ἀφροδισίους λόγους.
τοίας γυναῖκας ἀνδράσιν χαρίζεται
Ζεὺς τὰς ἀρίστας, καὶ πολυφραδεστάτας.
Τὰ δ' ἄλλα φῦλα ταῦτα μηχανῇ Διὸς
ἔστιν τε πάντα, καὶ παρ' ἀνδράσιν μένει.
Ζεὺς γὰρ μέγιστον τοῦτ' ἐποίησεν κακόν,
γυναῖκας· ἤν τι καὶ δοκῶσιν ὠφελεῖν,
ἔχοντί τοι μάλιστα γίγνεται κακόν.
οὐ γάρ κοτ' εὔφρων ἡμέρην διέρχεται
ἅπασαν, ὅστις σὺν γυναικὶ πέλεται·
οὐδ' αἶψα λιμὸν ἐκ δόμων ἀπώσεται,
ἐχθρὸν συνοικητῆρα, δυσμενέα θεόν.
ἀνὴρ δ' ὅταν μάλιστα θυμηδεῖν δοκῇ
κατ' οἶκον, ἢ θεοῦ μοῖραν, ἢ ἀνθρώπου χάριν,
εὑροῦσα μῶμον ἐς μάχην κορύσσεται.
ὅκου γυνὴ γάρ ἐστιν, οὐδ' ἐς οἰκίην
ξεῖνον μολόντα προφρόνως δεχοίατο.
ἥτις δέ τοι μάλιστα σωφρονεῖν δοκεῖ,
αὕτη μέγιστα τυγχάνει λωβωμένη.
κεχηνότος γὰρ ἀνδρὸς - - - -
- - - - οἱ δὲ γείτονες
χαίρουσ' ὁρῶντες καὶ τόν, ὡς ἁμαρτάνει.
τὴν ἣν δ' ἕκαστος αἰνέσει μεμνημένος
γυναῖκα, τὴν δὲ τοὐτέρου μωμήσεται·
ἴσην δ' ἔχοντες μοῖραν οὐ γιγνώσκομεν.
Ζεὺς γὰρ μέγιστον τοῦτ' ἐποίησεν κακόν,
καὶ δεσμὸν ἀμφέθηκεν ἄῤῥηκτον πέδην.
ἐξ οὗ τε τοὺς μὲν Ἀΐδης ἐδέξατο
γυναικὸς εἵνεκ' ἀμφιδηριωμένους.

III.

Γυναικὸς οὐδὲν χρῆμ' ἀνὴρ ληΐζεται
ἐσθλῆς ἄμεινον, οὐδὲ ῥίγιον κακῆς.

IV.

Ὦ παῖ, τέλος μὲν Ζεὺς ἔχει βαρύκτυπος
πάντων, ὅσ' ἐστὶ, καὶ τίθησ' ὅπη θέλει.
νοῦς δ' οὐκ ἔπ' ἀνθρώποισιν· ἀλλ' ἐφήμεροι
ἀεὶ βροτοὶ δὴ ζῶμεν, οὐδὲν εἰδότες,
ὅπως ἕκαστον ἐκτελευτήσει θεός.
ἐλπὶς δὲ πάντας κἀπιπειθείη τρέφει
ἄπρηκτον ὁρμαίνοντας. οἱ μὲν ἡμέρην
μένουσιν ἐλθεῖν, οἱ δ' ἐτέων περιτροπάς.
νέωτα δ' οὐδεὶς ὅστις οὐ δοκεῖ βροτῶν
πλούτῳ τε κἀγαθοῖσιν ἵξεσθαι φίλον.
φθάνει δὲ τὸν μὲν γῆρας ἄζηλον λαβὸν,
πρὶν τέρμ' ἵκηται· τοὺς δὲ δύστηνοι νόσοι
φθείρουσι θνητῶν· τοὺς δ' Ἄρει δεδμημένους
πέμπει μελαίνης Ἀΐδης ὑπὸ χθονός·
οἱ δ' ἐν θαλάσσῃ, λαίλαπι κλονεύμενοι
καὶ κύμασιν πολλοῖσι πορφυρῆς ἁλὸς,
θνήσκουσιν, εὖτ' ἂν μὴ δυνήσωνται ζώειν·
οἱ δ' ἀγχόνην ἥψαντο δυστήνῳ μόρῳ,
καὐτάγρετοι λείπουσιν ἡλίου φάος.
οὕτω κακῶν ἄπ' οὐδέν· ἀλλὰ μυρίαι
βροτοῖσι κῆρες, κἀνεπίφραστοι δύαι,
καὶ πήματ' ἐστίν· εἰ δ' ἐμοὶ πιθοίατο,

οὐκ ἂν κακῶν ἐρῷμεν, οὐδ᾽ ἐν ἄλγεσι
κακοῖς ἔχοντες θυμὸν αἰκιζοίμεθα.

V.

Πάμπαν δ᾽ ἄμωμος οὔτις, οὐδ᾽ ἀκήριος.

VI.

Τοῦ μὲν θανόντος οὐκ ἂν ἐνθυμοίμεθα,
εἴ τι φρονοῖμεν, πλεῖον ἡμέρας μιᾶς.

VII.

Ο δ᾽ αὖ θάνατος ἔκιχε καὶ τὸν φυγόμαχον.

VIII.

Ανθρωπος ἐὼν, μήποτε φήσῃς
ὅ, τι γενήσεται,
μηδ᾽ ἄνδρα ἰδὼν, ὅσον ἐσσεῖται
χρόνον. ὠκεῖα γὰρ οὐδὲ τανυπτερύγου μυίας
οὕτως ἁ μετάστασις.

IX.

Βιοτῆς μὲν γὰρ
χρόνος ἐστὶ βραχύς· κρυφθεὶς δ᾽ ὑπὸ γῆς
κεῖται θνητὸς τὸν ἅπαντα χρόνον.

X.

Ζεὺς πάντων αὐτὸς φάρμακα μοῦνος ἔχει.

ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ ΣΙΜΩΝΙΔΟΥ.

SIMONIDIS

QUÆ APUD STOBÆUM SUNT H. GROTIO INTERPRETE.

I. Tit. XCVIII.

Veridico Chius dixerat ore Senex:
Eſt ſimilis plane foliis humana propago.
Sed pauci iſta ſuis auribus hauſta, ſimul
mentibus inſcripſere. Fovet ſpes credula cunctos,
quæ ſeſe juvenum cordibus inſinuat.
Nam dum multivoli floret vaga temporis ætas,
multa homines volvunt irrita conſilia.
Quin neque tunc lethi mordet, neque cura ſenectæ
pectora, nec morbos membra timent vegeta.
Tantilla eſt miſeris ſapientia, nec videt ævi
atque juventutis quam breve ſit ſpatium.
Tu monitus meliora, datur dum vivere, vive:
vive inquam, & Genio comiter obſequere.

II. Tit. LXXIII.

Non fecit unam feminæ mentem Deus.
Eſt quæ parentis hiſpidæ morem refert
ſuis propago, tota res cujus domi
proſtrata turpi ſordet in cœno ac ſitu:
at ipſa nunquam lota, cultu ſquallido,
pingueſcit alto confidens in ſtercore.
Eſt, ex maligna vulpe quam finxit Deus,
ſagace mente præditam, cujus nihil
boni malive præterit ſolertiam:
quin ipſa ſeſe, moris alterni, bonam
malamque præbet, blanda & irritabilis.

At quæ parentem ſedula expreſſit canem,
audire quærit omnia & noſſe omnia,
vagans, oberrans, lumine emiſſitio,
tollens latratum ſæpe viſo nemine:
illam nec ullis comprimet conjunx minis,
nec ſi ille malas rudere edentaverit,
nec ſi benignos mollis affatus paret:
tum ſæpe, quamvis hoſpites juxta ſedens,
inefficaces ſtulta clamores movet.

Eſt, quam Deorum finxit e limo manus,
durum marito tædium: quæ neſcia
boni malique deſidem vitam trahit:
opus nec ullum docta, præter mandere.
Nec, quum gelaſcit horrido cœlum Jove,
ſaltem crepanti proximat ſellam foco.

Mari creatam jam mihi conſidera.
Modo hæc renidet læta per totum diem,
ut laudet illam quisquis ignotus videt,
juretque nullam reperiri feminam
aut pulchriorem, aut cultiorem moribus:
modo illa rurſus viſu & affatu gravis,
ut ferre nemo poſſit, horrendum furit,
velut canis ſuccincta catulorum grege,
infenſa cunctis, trux & implacabilis,
amici & hoſtis neſciens diſcrimina.
Ut ſæpe, venti quum tenent ſilentium,
æſtiva ridet unda pacati maris
blandita nautis: ſæpe quum nimbi irruunt,
horreſcit altis intonata fluctibus:
ſic illa & iras tollit, & ponit truces,
pontique ritu mobiles æſtus habet.

Asellus at quam gignit & piger cinis,
necessitatis lege ineluctabili
minisque adacta, quod viro jussum, facit:
furtim interim qua nocte, qua potest die,
sese saginat, & vel ad focum vorat:
nec delicate seligens adulteros,
cuivis roganti comiter morem gerit.

At fele natum, triste & infelix genus:
in hac benignum & illecebrosum nihil,
nil reperire est dulce, nil amabile:
intacta lecti gaudiis, spernit virum
fastidiosæ plena contumaciæ:
multumque, sed per furta, vicinis nocet:
polluta ab aris abligurritum venit.

At quam superbus edidit jubis equus,
spernit laboris omne servilis genus:
non illa cribrum, non molam tangit manu:
non, si quid usquam sordidum, everrat domo:
ingens sedere credit ad furnum nefas,
perosa fumum: sponte nil præstat viro:
sed bis lavatur de die, vel ter quoque,
& delibutum corpus unguentis habet:
discriminatas pectine exili comas
gaudet revinctis impedire floribus:
extraneorum visibus spectaculum
dulce atque amœnum, conjugi damnum grave,
ni forte rex sit aut superbus satrapa
impendioso lætus oblectamine.

Deformis autem simiæ propaginem
Deus maritis pessimam misit luem:
nam quum per urbis publicam incedit viam,
turpi ore debet omnibus ludibrium,

cervice parva, vix ut inflecti queat,
inclunis & crus tota: vir certe miser
in cujus ista pestis amplexus venit:
consilia novit omnia atque omnes dolos,
ut æmulator simius: risu abstinet,
nec demeretur quempiam: hoc unum videt,
totosque secum sola consultat dies,
quo machinatu maximum incœptet malum.
Api beatus prosatam qui duxerit,
in qua invenire nil potest calumniæ;
florescit ejus vita matrimonio:
amans amanti consenescit conjugi:
stirps unde prodit pulchra, rumoris boni:
multum illa vincit quicquid est sexus sui:
divina toto gratia in vultu micat:
nec feminarum garrulos cœtus adit
libidinosis prurientes vocibus.
Tales benignus Juppiter donat viris
prudente nuptas corde, casto corpore.
Sed & priores feminæ nutu Jovis
olim exstitere, & nunc adhærescunt viris.
Hanc ille finxit maximam mortalibus
crucem. Licet putantur ad multa utiles,
qui vivit una, sentiet quid sit mali.
Nam lætus unum transiget nunquam diem,
cum femina qui degit ætatem suam:
vix Esuriginem a suo aspellet lare,
ferale numen, triste contubernium.
Quin quum maritus gaudio quam maximo
divinitus tentatur aut humanitus,
illa ad querelas jurgiumque accingitur.
Quacunque vero femina in domo est, ibi

hospes benigne nullus excipi potest.
Deinde quæ videtur apprime bona,
hæc vero hiantem maxime illudit viri
securitatem. Gaudet infortunio,
malignitatis mos ut est, vicinia.
Quumque ista fiant, cuique laudatur sua;
culpatur uxor alteri quæ contigit:
nec nos eadem sorte sentimus premi.
Mali repertor quippe tanti Juppiter
adfabricavit vinculum insolubile.
Hinc cæde multos Orcus alterna accipit
effascinatos feminarum amoribus.

IV. Tit. XCVIII.

O nate, metas Juppiter rerum omnium
habet penes se, quoque vult figit loco.
Mens nulla nobis. Victitamus in diem
ultro citroque cursitantes, inscii
quem cuique finem destinet rector Deus.
Omnes inani spes fovet fiducia
nil promoventes. Alter exspectat diem
venire, longas alter annorum vices:
nec est, futurum qui sibi non spondeat
Janum faventem copia & pecuniis.
Sed vota nondum consecutos occupat
tristis senectus, acris aut morbi lues
consumit artus, sævus aut Martis furor
mittit peremtos sub domum Plutoniam:
aut dum procellæ vortices vi suscitant,
Neptunus alto sorbet oppressos salo,
quum terminavit Parca vivendi ambitum.
Sunt, qui micantem deserunt ultro diem,

ſibique nodo ſpiritus claudunt viam.
Nil a malis immune. Sed mortalium
ſubjecta fertur mille ſors incommodis
& mille damnis. Si mihi fides foret,
nos ſponte noſtris non adeſſemus malis,
addiceremus corda nec doloribus.

V. Tit. cv.

Illæſa nulli vita, nec culpa vacans.

VI. Tit. cxxv.

Nos de peremtis cura, ſi pectus ſapit,
mordebit una non diutius die.

VII. Tit. cxix.

Mors & fugacem perſequitur virum.

VIII. Tit. cv.

Quid ventura ferat ſors homini, parce homo dicere,
nec fave augurio, quanta viro vita, quis exitus.
Nam non tam rapidis acta fugit muſca volatibus,
quam lapſæ ſubita res hominum prætereunt vice.

IX. Tit. cxxii.

Breve mortalis ſpatium vitæ.
Dein clauſus homo tellure jacet
tempus in omne.

X. Excerpt. de R. N. Tit. iii.

Ipſe Deus, cunctis quo medeatur, habet.

ΠΥΘΑΓΟΡΟΥ ΧΡΥΣΑ ΕΠΗ.

Ἀθανάτους μὲν πρῶτα θεοὺς, νόμῳ ὡς διάκειται,
τίμα· καὶ σέβου ὅρκον, ἔπειθ' ἥρωας ἀγαυούς.
τούς τε καταχθονίους σέβε δαίμονας, ἔννομα ῥέζων·
τούς τε γονεῖς τίμα, τούς τ' ἄγχιστ' ἐκγεγαῶτας·
τῶν δ' ἄλλων ἀρετῇ ποιεῦ φίλον ὅς τις ἄριστος.
πρᾳέσι δ' εἶκε λόγοις, ἔργοισί τ' ἐπωφελίμοισι.
μηδ' ἔχθαιρε φίλον σὸν ἁμαρτάδος εἵνεκα μικρῆς,
ὄφρα δύνῃ· δύναμις γὰρ ἀνάγκης ἐγγύθι ναίει.
ταῦτα μὲν οὕτως ἴσθι· κρατεῖν δ' εἰθίζεο τῶνδε,
γαστρὸς μὲν πρώτιστα, καὶ ὕπνου, λαγνείης τε,
καὶ θυμοῦ. πρήξεις δ' αἰσχρόν ποτε, μήτε μετ' ἄλλου,
μήτ' ἰδίῃ· πάντων δὲ μάλιστ' αἰσχύνεο σαυτόν.
εἶτα δικαιοσύνην ἄσκει ἔργῳ τε λόγῳ τε.
μηδ' ἀλογίστως σαυτὸν ἔχειν περὶ μηδὲν ἔθιζε.
ἀλλὰ γνῶθι μὲν ὡς θανέειν πέπρωται ἅπασι.
χρήματα δ' ἄλλοτε μὲν κτᾶσθαι φίλει, ἄλλοτ' ὀλέσσαι.
ὅσσα τε δαιμονίῃσι τύχαις βροτοὶ ἄλγε' ἔχουσιν,
ἣν ἂν μοῖραν ἔχῃς, ταύτην φέρε, μηδ' ἀγανάκτει·
ἰᾶσθαι δὲ πρέπει, καθόσον δύνῃ· ὧδε δὲ φράζευ·
οὐ πάνυ τοῖς ἀγαθοῖς τούτων πολὺ μοῖρα δίδωσι.
πολλοὶ δ' ἀνθρώποισι λόγοι δειλοί τε καὶ ἐσθλοὶ
προσπίπτουσ', ὧν μήτ' ἐκπλήσσεο, μήτ' ἄρ' ἐάσῃς
εἴργεσθαι σαυτόν· ψεῦδος δ' ἤν περ τι λέγηται,
πρᾴως ἴσχ'· ὃ δέ τοι ἐρέω, ἐπὶ παντὶ τελείσθω.

μηδεὶς μήτε λόγῳ σε παρείπῃ, μήτε τι ἔργῳ,
πρῆξαι μήτ᾽ εἰπεῖν ὅ τι τοι μὴ βέλτερόν ἐστι·
βουλεύου δὲ πρὸ ἔργου, ὅπως μὴ μῶρα πέληται.
δειλοῦ τοι πρήσσειν τε λέγειν τ᾽ ἀνόητα πρὸς ἀνδρός·
ἀλλὰ τάδ᾽ ἐκτελέειν, ἅ σε μὴ μετέπειτ᾽ ἀνιήσει.
πρῆσσε δὲ μηδὲν τῶν μὴ ἐπίστασαι, ἀλλὰ διδάσκευ
ὅσσα χρεών, καὶ τερπνότατον βίον ὧδε διάξεις.
Οὐδ᾽ ὑγιείης τῆς περὶ σῶμ᾽ ἀμέλειαν ἔχειν χρή.
ἀλλὰ ποτοῦ τε μέτρον, καὶ σίτου, γυμνασίων τε
ποιεῖσθαι· μέτρον δὲ λέγω τόδ᾽, ὃ μή σ᾽ ἀνιήσει.
εἰθίζου δὲ δίαιταν ἔχειν καθάρειον, ἄθρυπτον·
καὶ πεφύλαξό γε ταῦτα ποιεῖν, ὁπόσα φθόνον ἴσχει.
μὴ δαπανᾷν παρὰ καιρὸν, ὁποῖα καλῶν ἀδαήμων·
μηδ᾽ ἀνελεύθερος ἴσθι· μέτρον δ᾽ ἐπὶ πᾶσιν ἄριστον.
πρῆσσε δὲ ταῦθ᾽, ἅ σε μὴ βλάψει· λόγισαι δὲ πρὸ ἔργου.
Μηδ᾽ ὕπνον μαλακοῖσιν ἐπ᾽ ὄμμασι προσδέξασθαι,
πρὶν τῶν ἡμερινῶν ἔργων τρὶς ἕκαστον ἐπελθεῖν·
Πῇ παρέβην; Τί δ᾽ ἔρεξα; Τί μοι δέον οὐκ ἐτελέσθη;
ἀρξάμενος δ᾽ ἀπὸ πρώτου ἐπέξιθι· καὶ μετέπειτα
δειλὰ μὲν ἐκπρήξας, ἐπιπλήσσεο· χρηστὰ δὲ, τέρπευ.
Ταῦτα πόνει, ταῦτ᾽ ἐκμελέτα· τούτων χρὴ ἐρᾶν σε,
ταῦτά σε τῆς θείης ἀρετῆς εἰς ἴχνια θήσει.
ναὶ μὰ τὸν ἁμετέρᾳ ψυχᾷ παραδόντα τετρακτὺν,
παγὰν ἀενάου φύσεως. ἀλλ᾽ ἔρχευ ἐπ᾽ ἔργον,
θεοῖσιν ἐπευξάμενος τελέσαι. τούτων δὲ κρατήσας,
γνώσῃ ἀθανάτων τε θεῶν, θνητῶν τ᾽ ἀνθρώπων
σύστασιν, ᾗ τε ἕκαστα διέρχεται, ᾗ τε κρατεῖται·
γνώσῃ δ᾽, ᾗ θέμις ἐστὶ, φύσιν περὶ παντὸς ὁμοίην,

ὥστε σε μήτε ἄελπτ' ἐλπίζειν, μήτε τι λήθειν.
γνώσῃ δ' ἀνθρώπους αὐθαίρετα πήματ' ἔχοντας·
τλήμονες, οἵ τ' ἀγαθῶν πέλας ὄντων οὐκ ἐσορῶσιν
οὔτε κλύουσι· λύσιν δὲ κακῶν παῦροι συνίσασι.
τοίη μοῖρα βροτῶν βλάπτει φρένας· ὡς δὲ κύλινδροι
ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλα φέρονται, ἀπείρονα πήματ' ἔχοντες.
λυγρὴ γὰρ συνοπαδὸς ἔρις βλάπτουσα λέληθε
σύμφυτος, ἣν οὐ δεῖ προσάγειν, εἴκοντα δὲ φεύγειν.
Ζεῦ πάτερ, ἦ πολλῶν κε κακῶν λύσειας ἅπαντας,
εἰ πᾶσιν δείξαις, οἵῳ τῷ δαίμονι χρῶνται.
ἀλλὰ σὺ θάρσει, ἐπεὶ θεῖον γένος ἐστὶ βροτοῖσιν,
οἷς ἱερὰ προφέρουσα φύσις δείκνυσιν ἕκαστα.
ὧν εἴ σοί τι μέτεστι, κρατήσεις ὧν σε κελεύω,
ἐξακέσας, ψυχὴν δὲ πόνων ἀπὸ τῶνδε σαώσεις.
Ἀλλ' εἴργου βρωτῶν, ὧν εἴπομεν, ἔν τε καθαρμοῖς,
ἔν τε λύσει ψυχῆς κρίνων, καὶ φράζευ ἕκαστα,
ἡνίοχον γνώμην στήσας καθύπερθεν ἀρίστην.
ἢν δ' ἀπολείψας σῶμα ἐς αἰθέρ' ἐλεύθερον ἔλθῃς,
ἔσσεαι ἀθάνατος, θεὸς ἄμβροτος, οὐκ ἔτι θνητός.

AUREI PYTHAGORÆ

VERSUS

QUI APUD STOBÆUM SUNT INTERPRETE HUGONE GROTIO.

V. 4. Tit. LXXIX.

Auctores generis cole, deinde & sanguine junctos.

V. 9. Tit. I.

Res has superare memento,
ingluviem, somnumque, simulque libidinis arma,
irarumque faces. Nihil adjutoribus aude
turpe aliis, solusque nihil: te disce vereri.
Justitiam factisque simul verbisque celebra.
In re vel minima peccare assuescere noli.
Omnibus esse, mori, genitis fatale memento.
Res & opes quærique solent, iterumque perire.

V. 17. Tit. CVIII.

Mortali generi quos dat fortuna dolores,
partem ferre datam, nec succensere, memento.

V. 21. Tit. III.

Plurimus humanas sermo defertur ad aures,
inde bonus, malus inde: sed his tu parce moveri,
nec cursu desiste: pati mendacia disce
leniter. Hæc vero tibi sint ante omnia curæ:
non dictis tibi, non factis persuadeat alter,
ut dicas, facias, quod rectius esset omitti.
Quæ nocitura cave: sint consilia ante labores.

V. 27. Tit. III. & IV.

Confilio factum prævortere, ne quid aberres.
Turpia patratu patrare, nefanda profari,
ignari eft: fac tu, nequeant quæ facta dolere,
& quod non calles nihil incipe: difce quod ufus
exigit: hæc vitam tibi funt paritura beatam.

V. 32. Tit. V. & CI.

Corporis interea nunquam contemne falutem.
Sit modus in potu, dapibus, duroque labore:
quod doleat vitare, modus, me judice, verus.
delicias arce, contentus fimplice victu.

ALITER.

Eft modus, hunc ferva, potus, dapis, atque laborum:
quem fi noffe cupis, modus eft, nocitura cavere.
efto tibi non lauta nimis, non fordida menfa.

V. 37. Tit. XV.

Intempeftivos fumtus fuge: nec tamen efto
fordidus. In cunctis rebus modus optima res eft.

V. 40. Tit. III.

Ne prius in dulcem declines lumina fomnum,
quam bene perpendas ter totius acta diei,
quo prætergreffus, quid geftum in tempore, quid non,
lucis ab exortu fupremam ad vefperis horam.
Triftitiam curvis impende, & gaudia rectis.

V. 47. Excerpt. de R. N. Tit. XIII.

Per qui Bifgeminum noftræ orfus tradere menti,
naturæ æternæ fontem.

V. 54. Tit. IV.

Nonne vides, ut fponte fua fibi quisque ruinam
arceffant? mifer heu, bona qui vicina nec audit,
nec videt. Effugium pauci novere malorum.

ΦΩΚΥΛΙΔΟΥ
ΕΤΕΡΟΥ Η ΨΕΥΔΩΝΥΜΟΥ ΠΟΙΗΜΑ ΝΟΥΘΕΤΙΚΟΝ.

Μήτε γαμοκλοπέειν, μήτ' ἄρσενα Κύπριν ὀρίνειν,
μήτε δόλους ῥάπτειν, μήθ' αἵματι χεῖρα μιαίνειν.
μὴ πλουτεῖν ἀδίκως, ἀλλ' ἐξ ὁσίων βιοτεύειν.
ἀρκεῖσθαι παρεοῦσι, καὶ ἀλλοτρίων ἀπέχεσθαι.
ψεύδεα μὴ βάζειν, τὰ δ' ἐτήτυμα πάντ' ἀγορεύειν.
Πρῶτα θεὸν τίμα, μετέπειτα δὲ σεῖο γονῆας·
πᾶσι δίκαια νέμειν, μηδὲ κρίσιν ἐς χάριν ἕλκειν.
μὴ ῥίψῃς πενίην· ἀδίκως μὴ κρῖνε πρόσωπον.
ἢν σὺ κακῶς δικάσῃς, σὲ θεὸς μετέπειτα δικάσσει.
μαρτυρίην ψευδῆ φεύγειν· τὰ δίκαι' ἀγορεύειν.
παρθενίην τηρεῖν· ἀγάπην δ' ἐν πᾶσι φυλάσσειν.
μέτρα νέμειν τὰ δίκαια, καλὸν δ' ἐπίμετρον ἅπασι.
σταθμὸν μὴ κρούειν ἑτερόζυγον, ἀλλ' ἴσον ἕλκειν.
μήτ' ἐπιορκεῖν, μήτ' ἀγνοίῃ, μήτε ἑκοντί·
ψευδόρκον στυγέει θεὸς ἄμβροτος ὅστις ὀμόσσει.
σπέρματα μὴ κλέπτειν· ἐπαράσιμος, ὅστις ἕληται.
μισθὸν μοχθήσαντι δίδου· μὴ θλῖβε πένητα.
γλώσσῃ νοῦν ἐχέμεν· κρυπτὸν λόγον ἐν φρεσὶν ἴσχειν.
μήτ' ἀδικεῖν ἐθέλῃς, μήτ' οὖν ἀδικοῦντα ἐάσῃς.
πτωχῷ δ' εὐθὺ δίδου, μηδ' αὔριον ἐλθέμεν εἴπῃς.
πληρώσας σέο χεῖρ', ἔλεον χρήζοντι παράσχου.
ἄστεγον εἰς οἶκον δέξαι, καὶ τυφλὸν ὁδήγει.

ναυηγοὺς οἴκτειρον, ἐπεὶ πλόος ἐστὶν ἄδηλος.
χεῖρα πεσόντι δίδου· σῶσον δ' ἀπερίστατον ἄνδρα.
κοινὰ πάθη πάντων· ὁ βίος τροχός· ἄστατος ὄλβος.
πλοῦτον ἔχων, σὴν χεῖρα πενητεύουσιν ὄρεξον·
ὧν σοι ἔδωκε θεὸς, τούτων χρήζουσι παράσχου.
ἔστω κοινὸς ἅπας ὁ βίος, καὶ ὁμόφρονα πάντα.
Τὸ ξίφος ἀμφιβαλοῦ, μὴ πρὸς φόνον, ἀλλ' ἐς ἄμυναν·
εἴθε δὲ μὴ χρήζοις μήτ' ἔννομα, μήτ' ἀδίκως γε.
ἢν γὰρ ἀποκτείνῃς ἐχθρὸν σέο, χεῖρα μιαίνεις.
Ἀγροῦ γειτονέοντος ἀπόσχεο, μηδ' ἄρ' ὑπερβῇς.
μηδέ τιν' αὐξόμενον καρπὸν λώβησον ἀρούρης.
Ἔστωσαν ὁμότιμοι ἐπήλυδες ἐν πολιήταις·
πάντες γὰρ πενίης πειρώμεθα τῆς πολυπλάγκτου·
χώρη δ' οὔ τι βέβαιον ἔχει πέδον ἀνθρώποισι.
Ἡ φιλοχρημοσύνη μήτηρ κακότητος ἁπάσης.
χρυσὸς ἀεὶ δόλος ἐστὶ καὶ ἄργυρος ἀνθρώποισι.
χρυσὲ, κακῶν ἀρχηγὲ, βιοφθόρε, πάντα χαλέπτων,
εἴθε σε μὴ θνητοῖσι γενέσθαι πῆμα ποθεινόν.
σοῦ γὰρ ἕκητι μάχαι τε, λεηλασίαι τε, φόνοι τε,
ἐχθρὰ δὲ τέκνα γονεῦσιν, ἀδελφειοί τε συναίμοις.
Μηθ' ἕτερον κεύθοις κραδίῃ νόον, ἀλλ' ἀγορεύων·
μηδ', ὡς πετροφυὴς πολύπους, κατὰ χῶραν ἀμείβου.
Ὅστις ἑκὼν ἀδικεῖ, κακὸς ἀνήρ· ἀλλ' ὑπ' ἀνάγκης,
οὐκ ἐρέω τὸ τέλος· βουλὴ δ' εὐθύνεθ' ἑκάστου.
Μὴ γαυροῦ σοφίῃ, μήτ' ἀλκῇ, μήτ' ἐνὶ πλούτῳ.
εἷς θεός ἐστι σοφὸς, δυνατός θ' ἅμα, καὶ πολύολβος.
Μηδὲ παροιχομένοισι κακοῖς τρύχου τεὸν ἦτορ·
οὐκ ἔτι γὰρ δύναται τὸ τετυγμένον εἶναι ἄτυκτον.

Μὴ προπετὴς ἐς χεῖρα, χαλίνου δ' ἄγριον ὀργήν·
πολλάκι γὰρ πλήξας ἀέκων φόνον ἐξετέλεσσεν.
Ἔστω κοινὰ πάθη· μηδὲν μέγα, μηδ' ὑπέροπλον.
οὐκ ἀγαθὸν πλεονάζον ἔφυ θνητοῖσιν ὄνειαρ·
ἡ πολλὴ δὲ τροφὴ πρὸς ἀμέτρους ἕλκει ἔρωτας·
ὑψαυχεῖ δ' ὁ πολὺς πλοῦτος, καὶ ἐς ὕβριν ἀέξει.
Θυμὸς ὑπερχόμενος μανίην ὀλοόφρονα τεύχει·
ὀργὴ δ' ἐστὶν ὄρεξις· ὑπερβαίνουσα δὲ, μῆνις.
Ζῆλος τῶν ἀγαθῶν, ἐσθλός· φαύλων δὲ, κακοῦργος.
τόλμα κακῶν, ὀλοή· μέγ' ὀφέλλει δ' ἐσθλὰ πονεῦντας.
σεμνὸς ἔρως ἀρετῆς, ὁ δὲ Κύπριδος, αἶσχος ὀφέλλει.
ἡδὺς ἀγανόφρων κικλήσκεται ἐν πολιήταις.
μέτρῳ μὲν φαγέειν, πίνειν καὶ μυθολογεύειν.
πάντων μέτρον ἄριστον, ὑπερβασίαι δ' ἀλεειναί.
Μὴ φθονέσῃς ἀγαθῶν ἑτάροις, μὴ μῶμον ἀνάψῃς.
ἄφθονοι Οὐρανίδαι καὶ ἐν ἀλλήλοις τελέθουσιν.
οὐ φθονέει μήνη πολὺ κρείσσοσιν ἡλίου αὐγαῖς·
οὐ χθὼν οὐρανίοις ὑψώμασι, νέρθεν ἐοῦσα·
οὐ ποταμοὶ πελάγεσσιν· ἀεὶ δ' ὁμόνοιαν ἔχουσιν.
εἰ γὰρ ἔρις μακάρεσσιν ἔην, οὐκ ἂν πόλος ἔστη.
Σωφροσύνην δ' ἀσκεῖν, αἰσχρῶν δ' ἔργων ἀπέχεσθαι.
μὴ μιμοῦ κακότητα, Δίκῃ δ' ἀπόλειψον ἄμυναν.
πειθὼ μὲν γὰρ ὄνειαρ· ἔρις δ' ἔριν ἀντιφυτεύει.
μὴ πίστευε τάχιστα, πρὶν ἀτρεκέως πέρας ὄψει.
νικᾶν εὖ ἔρδοντας ἐπὶ πλεόνεσσι καθήκει.
Καλὸν ξεινίζειν ταχέως λιταῖσι τραπέζαις,
ἢ πλείσταις θαλίαισι βραδυνούσαις παρὰ καιρόν.
Μηδέποτε χρήστης πικρὸς γένῃ ἀνδρὶ πένητι.

μηδέ τις ὄρνιθας καλιῆς ἅμα πάντας ἑλέσθω·
μητέρα δ' ἐκπρολίποις, ἵν' ἔχῃς πάλι τῆσδε νεοσσούς.
Μηδέποτε κρίνειν ἀδαήμονας ἄνδρας ἐάσῃς·
τὴν σοφίην σοφὸς ἰθύνει, τέχνην δ' ὁμότεχνος.
οὐ χωρεῖ μεγάλην διδαχὴν ἀδίδακτος ἀκούειν·
οὐ γὰρ δὴ νοέουσ' οἱ μηδέποτ' ἐσθλὰ μαθόντες.
Μηδὲ τραπεζοκόρους κόλακας ποιεῖσθαι ἑταίρους.
πολλοὶ γὰρ πόσιος καὶ βρώσιός εἰσιν ἑταῖροι,
καιρὸν θωπεύοντες, ἐπὴν κορέσασθαι ἔχωσιν·
ἀχθόμενοι δ' ὀλίγοις καὶ πολλοῖς, πάντες ἄπληστοι.
Λαῷ μὴ πίστευε· πολύτροπός ἐστιν ὅμιλος.
λαός τοι, καὶ ὕδωρ, καὶ πῦρ, ἀκατάσχετα πάντα.
Μηδὲ μάτην ἐπὶ πῦρ καθίσας μινύθῃς φίλον ἦτορ.
μέτρα δὲ τεῦχε θεοῖσι· τὸ γὰρ μέτρον ἐστὶν ἄριστον.
Γαῖαν ἐπιμοιρᾶσθαι ἀταρχύτοις νεκύεσσι.
μὴ τύμβον φθιμένου ἀνορύξῃς, μηδ' ἀθέατα
δείξῃς ἠελίῳ, καὶ δαιμόνιον χόλον ὄρσῃς.
οὐ καλὸν ἁρμονίην ἀναλυέμεν ἀνθρώποιο.
καὶ τάχα δ' ἐκ γαίης ἐλπίζομεν ἐς φάος ἐλθεῖν
λείψαν' ἀποιχομένων· ὀπίσω δὲ θεοὶ τελέθονται.
ψυχαὶ γὰρ μίμνουσιν ἀκήριοι ἐν φθιμένοισι.
πνεῦμα γάρ ἐστι θεοῦ χρῆσις θνητοῖσι καὶ εἰκών·
σῶμα δ' ἄρ' ἐκ γαίης ἔχομεν, καὶ πᾶν τόδ' ἐς αὐτὴν
λυόμενον κόνις ἐστίν· ἀὴρ δ' ἀνὰ πνεῦμα δέδεκται.
Πλούτου μὴ φείδου· μέμνησ' ὅτι θνητὸς ὑπάρχεις.
οὐκ ἔν' ἐς Αἴδην ὄλβον ἔχειν, καὶ χρήματ' ἄγεσθαι.
πάντες ἴσοι νέκυες· ψυχῶν δὲ θεὸς βασιλεύει.
κοινὰ μέλαθρα δόμων αἰώνια, καὶ πατρὶς Αἴδης·

ξυνὸς χῶρος ἅπασι, πένησί τε καὶ βασιλεῦσιν.
οὐ πολὺν ἄνθρωποι ζῶμεν χρόνον, ἀλλ᾽ ἐπὶ καιρόν·
ψυχὴ δ᾽ ἀθάνατος καὶ ἀγήρως ζῇ διὰ παντός.
Μήτε κακοῖς ἄχθου, μήτ᾽ οὖν ἐπαγάλλεο χάρμῃ.
πολλά τοι ἐν βιότῳ καὶ θαρσαλέοισιν ἄπιστα.
καιρῷ λατρεύειν, μηδ᾽ ἀντιπνέειν ἀνέμοισι.
πῆμα, καὶ ἀχθομένοισι κακοῦ λύσις ἤλυθεν ἄφνω.
Μὴ μεγαληγορίῃσι τρυφῶν φρένα λυσσωθείης.
εὐεπίην ἀσκεῖν, ἥ τις μάλα πάντας ὀνήσει.
ὅπλον τοι λόγος ἀνδρὶ τομώτερόν ἐστι σιδήρου.
ὅπλον ἑκάστῳ νεῖμε θεός· φύσιν ἠερόφοιτον
ὄρνισι· πωλοῖς ταχυτῆτ᾽ ἀλκήν τε λέουσι·
ταύροις δ᾽ αὐτόχυτον κέρας ἐστίν· κέντρα μελίσσαις,
ἔμφυτον ἄλκαρ, ἔδωκε· λόγος δ᾽ ἔρυμ᾽ ἀνθρώποισι.
τῆς δὲ θεοπνεύστου σοφίης λόγος ἐστὶν ἄριστος.
βέλτερος ἀλκήεντος ἔφυ σεσοφισμένος ἀνήρ.
ἀγρούς καὶ πόλιας σοφίη καὶ νῆα κυβερνᾷ.
Οὐχ ὅσιον κρύπτειν τὸν ἀτάσθαλον ἄνδρα ἀδεικτον·
ἀλλὰ χρὴ κακοεργὸν ἀποτροπάασθαι ἀνάγκῃ.
πολλάκι συνθνήσκουσι κακοῖς οἱ συμπαρέοντες.
Φωρῶν μὴ δέξῃ κλοπίμην ἀνδρῶν παραθήκην·
ἀμφότεροι κλῶπες, καὶ ὁ δεξάμενος, καὶ ὁ κλέψας.
Μοίρας παισὶ νέμειν· ἰσότης δ᾽ ἐν πᾶσιν ἀρίστη.
Αρχόμενος φείδου πάντων, μὴ τέρμ᾽ ἐπιδεύῃς.
μὴ κτήνους θνητοῖο βορὴν κατὰ μέτρον ἕλῃαι.
Κτῆνος δ᾽ ἢν ἐχθροῖο πέσῃ καθ᾽ ὁδὸν, συνέγειρον.
πλαζόμενον δὲ βροτὸν καὶ ἀλίτροπον οὐχ ὑπαλύξεις.
βέλτερον ἀντ᾽ ἐχθροῖο τυχεῖν φίλον εὐμενέοντα.

ἀρχόμενον τὸ κακὸν κόπτειν, ἕλκος τ' ἀκέσασθαι.
μηδέ τι θηρόβορον δαίσῃ κρέας· ἀργίποσιν δὲ
λείψανα λεῖπε κυσίν· θηρῶν ἄπο θῆρες ἔδονται.
φάρμακα μὴ τεύχειν· μαγικῶν βίβλων ἀπέχεσθαι.
νηπιάχων ἁπαλῶν μὴ ἅψῃ χειρὶ βιαίᾳ.
φεῦγε διχοστασίας καὶ ἔριν, πολέμου προσιόντος.
μὴ κακὸν εὖ ἔρξῃς· σπείρειν ἴσον ἐστ' ἐνὶ πόντῳ.
Εργάζευ, μοχθῶν ὡς ἐξ ἰδίων βιοτεύῃς.
πᾶς γὰρ ἀεργὸς ἀνὴρ ζώει κλοπίμων ἀπὸ χειρῶν.
μηδ' ἄλλου παρὰ δαιτὸς ἔδοις σκυβάλισμα τραπέζης·
ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἰδίων βιότων φαγέοις ἀνύβριστα.
εἰ δέ τις οὐ δεδάηκε τέχνην, σκάπτοιτο δικέλλῃ.
ἔστι βίῳ πᾶν ἔργον, ἐπὰν μοχθεῖν ἐθέλησθα.
ναυτίλος εἰ πλώειν ἐθέλεις, εὐρεῖα θάλασσα·
εἰ δὲ γεωπονίην μεθέπειν, μακραί τοι ἄρουραι.
οὐδὲν ἄνευ καμάτου πέλει ἀνδράσιν εὐπετὲς ἔργον,
οὐδ' αὐτοῖς μακάρεσσι· πόνος δ' ἀρετὴν μέγ' ὀφέλλει.
μύρμηκες, γαίης μυχάτους προλελοιπότες οἴκους,
ἔρχονται βιότοιο κεχρημένοι, ἐππότ' ἄρουραι,
λήϊα κειράμεναι, καρπῶν πλήθουσιν ἀλωάς·
οἱ δ' αὐτοὶ πυροῖο νεοτριβὲς ἄχθος ἔχουσιν,
ἢ κριθῶν· αἰεὶ δὲ φέρων φορέοντα διώκει,
ἐκ θέρεος ποτὶ χεῖμα βορῆν σφετέρην ἐπάγοντες,
ἄτρυτοι· φῦλον δ' ὀλίγον τελέθει πολύμοχθον.
κάμνει δ' ἠεροφοῖτις ἀριστοπόνος τε μέλισσα
ἠὲ πέτρης κοίλης κατὰ χηραμὸν, ἢ δονάκεσσιν,
ἢ δρυὸς ὠγυγίης κατὰ κοιλάδος, ἔνδοθι σίμβλων
σμήνεσι μυριότρητα κατ' ἄγγεα κηροδομοῦσα.

Μὴ μείνῃς ἄγαμος, μή πως νώνυμνος ὄληαι.
δός τι φύσει κ᾽αὐτός· τέκε δ᾽ ἔμπαλιν, ὡς ἐλοχεύθης.
Μὴ προαγωγεύσῃς ἄλοχον σέο, τέκνα μιαίνων·
οὐ γὰρ τίκτει παῖδας ὁμοίους μοιχικὰ λέκτρα.
μητρυιῆς μὴ ψαῦε τὰ δεύτερα λέκτρα γονῆος·
μητέρα δ᾽ ὥς, τίμα τὴν μητέρος ἴχνια βᾶσαν.
μηδὲ κασιγνήτης ἐς ἀπότροπον ἐλθέμεν εὐνήν.
μηδ᾽ ἐπὶ παλλακίσιν πατρὸς λεχέεσσι μιγείης.
μηδὲ γυνὴ φθείρῃ βρέφος ἔμβρυον ἔνδοθι γαστρός,
μηδὲ τεκοῦσα κυσὶ ῥίψῃ καὶ γυψὶν ἕλωρα.
μηδ᾽ αὖ παιδογόνον ποτὲ τέμνειν ἄρσενα κοῦρον.
μηδὲ τεῇ ἀλόχῳ ἐγκύμονι χεῖρα βάλοιο.
μηδ᾽ ἀλόγοις ζώοισι βατήριον ἐς λέχος ἔλθοις.
μηδ᾽ ὕβριζε γυναῖκα ἐπ᾽ αἰσχυντοῖς χείλεσσι.
μὴ παραβῇς εὐνὰς φύσεως ἐς κύπριν ἄθεσμον.
οὐδ᾽ αὐτοῖς θήρεσσι συνεύαδον ἄρσενες εὐναί.
μηδέ τι θηλύτεραι λέχος ἀνδρῶν μιμήσαιντο.
μηδ᾽ ἐς ἔρωτα γυναικὸς ἅπας ῥεύσῃς ἀκάθεκτον.
οὐ γὰρ ἔρως θεός ἐστι, πάθος δ᾽ ἀΐδηλον ἁπάντων.
μηδὲ κασιγνήτων ἀλόχων ἐπὶ δέμνια βαίνειν.
στέργε τεὴν ἄλοχον· τί γὰρ ἡδύτερον καὶ ἄρειον,
ἢ ὅταν ἀνδρὶ γυνὴ φρονέῃ φίλα γήραος ἄχρι,
καὶ πόσις ᾗ ἀλόχῳ, μηδ᾽ ἐμπέσῃ ἄνδιχα νεῖκος;
μηδέ τις ἀμνήστευτα βίῃ κούρῃσι μιγείη.

Μηδὲ γυναῖκα κακὴν πολυχρήματον οἴκαδ᾽ ἄγεσθαι,
λατρεύειν δ᾽ ἀλόχῳ λυγρῆς χάριν εἵνεκα φερνῆς.
ἵππους εὐγενέας δίζεσθαι μὲν κατὰ οἶκον,
ταύρους δ᾽ ὑψιτένοντας, ἀτὰρ σκυλάκων παναγρείους·
γῆμαι δ᾽ οὐκ ἀγαθὴν ἐριδαίνομεν ἀφρονέοντες·

οὐδὲ γυνὴ κακὸν ἄνδρ' ἀπαναίνεται ἀφνεὸν ὄντα.
μηδὲ γάμῳ γάμον ἄλλον ἄγοις, ἐπὶ πήματι πῆμα.
Μηδ' ἀμφὶ κτεάνων συνομαίμοσιν εἰς ἔριν ἔλθοις.
Παισὶ δὲ μὴ χαλέπαινε τεοῖς, ἀλλ' ἤπιος ἴσθι·
ἢν δέ τι παῖς ἀλίτῃ, κωλυέτω υἱέα μήτηρ,
ἢ καὶ πρεσβύτατοι γενεῆς, ἢ δημογέροντες.
Μὴ μὲν ἐπ' ἄρσενι παιδὶ τρέφειν πλοκάμους ἐπὶ χαίτης·
μὴ κορυφὴν πλέξῃς, μήθ' ἄμματα λοξὰ κορύμβων.
ἄρσεσιν οὐκ ἐπέοικε κόμη, χλιδαὶ δὲ γυναιξί.
Παιδὸς δ' εὐμόρφου φρουρεῖν νεοτήσιον ὥρην.
πολλοὶ γὰρ λυσσῶσι πρὸς ἄρσενα μίξιν ἔρωτος.
παρθενικὴν δὲ φύλασσε πολυκλείστοις θαλάμοισι·
μηδέ μιν ἄχρι γάμων πρὸ δόμων ὀφθῆναι ἐάσῃς.
κάλλος δυστήρητον ἔφυ παίδων τοκέεσσιν.
Συγγενέσι φιλότητα νέμοις, ὁσίην θ' ὁμόνοιαν.
αἰδεῖσθαι πολιοκροτάφους, εἴκειν δὲ γέρουσιν
ἕδρης καὶ γεράων πάντων· γενεῇ δ' ἀτάλαντον
πρέσβυν ὁμήλικα πατρὸς ἴσαις τιμαῖσι γέραιρε.
Γαστρὸς ὀφειλόμενον δασμὸν παρέχου θεράπουσι.
δούλῳ τακτὰ νέμοις, ἵνα τοι καταθύμιος εἴη.
στίγματα μὴ γράψῃς, ἐπονειδίζων θεράποντα.
δοῦλον μὴ βλάψῃς, τι κακηγορέων πρὸς ἄνακτα.
λάμβανε καὶ βουλὴν παρὰ οἰκέτου εὖ φρονέοντος.
Ἁγνείη ψυχῆς, τοῦ σώματός ἐστι καθαρμός.
Ταῦτα δικαιοσύνης μυστήρια· τοῖα βιεῦντες
ζωὴν ἐκτελέοιτ' ἀγαθὴν μέχρι γήραος οὐδοῦ.

ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ ΝΟΥΘΕΣΙΩΝ.

PSEUDO - PHOCYLIDIS
VERSUS
QUI APUD STOBÆUM SUNT
INTERPRETE HUGONE GROTIO.

V. 2. Tit. XII.

Nectere parce dolos.

V. 5. Tit. XII.

Vera loqui ſemper, falſis abſiſtere cura.

V. 10. Tit. XII.

Vera loqui, nunquam teſtari falſa memento.

V. 11. Tit. XI.

Fidem ſemper ſervare memento.

V. 43. Tit. XII.

Nec tibi mens aliud condat, quam lingua profatur.

V. 47. Tit. III.

Ne tibi cor inflent ſapientia, robur, opesve.
Unus enim Deus eſt ſapiens, divesque potensque.

V. 53. Tit. V.

Sume tibi affectus medios, nec grandia quære:
nam quidquid nimium eſt in nullos ſerviet uſus,
immodicæque dapes vitiis alimenta miniſtrant.

V. 61. Tit. V.

Pulcher amor recti; Veneris, ſine crimine non eſt.

V. 63. Tit. V.

Eſſe, loqui, potare, ſuo ſtent omnia fine:
optima res modus eſt: hunc tranſiliiſſe nocebit.

V. 65. Tit. XXXVIII.

Alterius lætis noli macrefcere rebus.
Invidia cœlum vacat & gens tota Deorum:
non Phœbi radiis majoribus invida Phœbe;
non terra inferior cœli laquearibus altis;
non amnes pelago: fed habent hæc omnia pacem.

V. 71. Tit. V.

Cafta tibi placeant: factis te turpibus arce.

V. 81. Tit. IV.

Judicis arbitrium ignaris permittere noli:
doctrinam doctus regit, artem confcius artis.
Non capit indoctus fublimia doctrinarum.
Qui didicere boni nil, mens obbrutuit illis.

V. 105. Tit. CXIX.

Omnia mors æquat. Solus Deus imperat umbris:
& tam pauperibus fedes quam ditibus una eft.

V. 116. Tit. III.

Telum homini ratio, ferro vel acutius ipfo.
Nam Deus infevit cunctis animantibus arma:
hinc avibus pennæ celeres, vis tanta leoni,
fpicula funt apibus, funt & fua cornua tauris,
munimenta fui. Aft homini mens fola relicta eft.
Illa autem princeps fapientia, quam Deus afflat.
Bellipotentibus antiftant fapientipotentes.
Rura, rates, urbes fapientia fola gubernat.

V. 203. Tit. V.

Liminibus thalami natas arcete, parentes,
nec fecus innuptum finite extra clauftra vagari:
nam tenerum pudor, & gravis eft cuftodia formæ.

ΝΑΥΜΑΧΙΟΥ

ΓΑΜΙΚΑ ΠΑΡΑΓΓΕΛΜΑΤΑ.

Καλὸν μὲν δέμας ἁγνὸν ἔχειν, ἄδμητά τε μίμνειν
παρθενικὴν, καθαροῖσί τ' ἀεὶ μελεδήμασι χαίρειν,
μήτε βαρυτλήτων λαγόνων περὶ φόρτον ἄγουσαν,
μήτε πόνον τρομέουσαν ἀγάστονον Εἰλειθυίης,
ἀλλ' ἧσθαι βασίλειαν ἀφαυρῶν θηλυτεράων,
ψυχῆς ὄμμα φαεινὸν ὑπὲρ βιότοιο χέουσαν,
ἔνθα γάμοι κεδνοὶ καὶ ἀληθέες, ἔνθα μιγεῖσα
θεσπεσίοις ἐπέεσσι νοήματα φαίδιμα τίκτει.
εἰ δέ σε καὶ ξυνοῖο πόθος βιότοιο κιχάνοι,
καὶ τοῦτο προδαεὶς ἐρέω, πῶς χρή σε περῆσαι
τὸν πλοῦν, ὥς φασιν, τὸν δεύτερον ἔμφρονι θυμῷ.
Ἔστω σοι πόσις οὗτος, ὃν ἂν κρίνωσι τοκῆες.
κἂν μὲν ἔῃ πινυτὸς, σὺ μακαρτάτη· εἰ δέ κεν ἄλλως
ἀνέρα μοιρήσαιο, φέρειν καὶ τοῦτον ἀνάγκη.
ἀλλ' ἢν μέν τις σοι πεπνυμένος, ὅ ττι κεν εἴπῃ,
πείθεο· μηδ' ἔστω βίος ἄνδιχα. γίγνεο δ' αὐτῷ
μειλιχίη, καὶ μᾶλλον ὅταν τι ἓ κῆδος ἱκάνῃ.
ἀνδρὶ γὰρ ἀσχαλόωντι παραίφασίς ἐστιν ἄκοιτις.
λεῖπε δέ οἱ τὰ θύρηφι, τὰ καὶ δύναται πονέεσθαι·
σοὶ δ' οἰκωφελίη μελέτω, μέγαρόν τε φυλάσσειν.
μηδέ μιν ἐξερέεινε, τὰ μὴ θέμις ἐστὶ γυναῖκας
ἴδμεναι· εἰ δ' αὐτός σ' ἐθέλει συμφράδμονα θέσθαι,
σύνθεο μὲν τάχα μύθῳ, ἀμείβεο δ' ὀψὲ, σὺν αὐτῷ

φραζομένη, καὶ μηδὲν ὑπίσχεο, μηδὲ κέλευε
σῇ ῥέζειν ἰότητι· τὸ γὰρ τέλος ἐστὶν ἀφαιρόν.
κουρίδιος πινυτῇ πόσις ἄρκιος, οὐδέ τ' ἐκείνην
δεύτερος ἀθρήσει λεχέων ἔπι γυμνωθεῖσαν.
πρῶτα μὲν ἀφραίνοντος ἀνάσχεο, καὶ γὰρ ἀνάγκη.
πολλάκι που καὶ νοῦσον ἀνάσχεο κηδομένη περ.
ἴσχεο δ' ἐν στέρνοις τὰ σὰ κήδεα, μηδ' ἀγόρευε
πᾶσιν ὅσα πρήσσει, μηδ' ἔννεπε πάντα τοκεῦσι.
μούνη δ' ἀφραδέοντα πινυσσέμεν, ἀλλὰ κατ' αἶσαν.
καὶ πινυτὸν δεδάηκ' ἐρεθιζέμεν ἀνέρα λώβη·
πολλάκι δ' ἤπιος ἄνδρα καὶ ἄφρονα μῦθος ἔθελξεν.
εἰ δ' ὀλοοῖς ἑτάροισιν ἐφεσπόμενος κακὸς εἴη,
μὴ σὺ μὲν ἀντιβίην κείνου, τέκος, εἰς ἔριν ἔλθῃς·
ἀλλ' ἑτάρους ὄτρυνε μετὰ σφίσι νείκεα βάλλειν.
ῥηϊδίη δ' ὁδὸς ἥδε διακρῖναι φιλότητα
λευγαλέην, ἑτάροις δὲ φίλον ἀγαθοῖσι γενέσθαι
σῇ πινυτῇ. τίς γάρ κεν ἑκὼν φίλον ἄφρονα θεῖτο;
καὶ σὺ μὲν ὡς φίλον ἄνδρα καὶ ἀτρεκέως ἀγάπαζε.
γνώτω δ' ἀμφαδίην καὶ σὸς πόσις, ὅττι γε τέκνα
ἐκ θυμοῦ φιλέεις· ἐπεὶ οὔ τι γε τοῖος ἐτύχθη
οἷος ἔχειν φιλότητα, καὶ ἤθεα πιστὰ δαῆναι.
παρθενικὴ σὺ δ' ἄκουε, τά σε χρὴ πάντα φυλάσσειν.
μήτε φιλομμειδὴς μάλα γίγνεο, μήτε κατηφής.
μήτ' ἔσο πάμπαν ἀεργός, ἅλις δ' ἔχε καὶ πονοῦ ἔργον.
μήτε κακὴ δμώεσσι τεοῖς ἔσο· μήτε μάλ' ἐσθλὴ
φαίνεο. ῥηΐτεραι γὰρ ἀεί που πῆμα φέρονται.
θαρσεῖ δειδιότων μάλ' ἐπικρατέουσιν ἄνακτες.
ὀθνείων φιλότητας ἀναίνεο, πρίν κεν ἀπ' ἄλλων

εἰδείης ἐτύμως μελεδήματα καὶ νόον αὐτῶν.
μήτε γραῦν ποτὲ σοῖσι κακὴν δέξαιο μελάθροις.
πολλῶν γρῆες ἔπερσαν ἐΰκτιτα δώματα φώτων.
μηδὲ μὲν ἀκριτόμυθον ἑταιρίσσαιο γυναῖκα.
κεδνὰ κακοὶ φθείρουσι γυναικῶν ἤθεα μῦθοι.
μὴ σύ ποτε χρυσῷ περιμαίνεο, μήτ' ἐπὶ δειρῆς
πορφυρέην ὑάκινθον ἔχοις, ἢ χλωρὸν ἴασπιν.
χρυσός τοι κόνις ἐστὶ, καὶ ἄργυρος· οἳ δὲ καὶ αὐτοὶ
λᾶες ἐπὶ ῥηγμῖνι πολυψηφῖδι θαλάσσης.
πολλοὶ δ' ἐῤῥίφαται ποταμῶν παρὰ χείλεσιν αὔτως.
εἵματα δ' εἰναλίης ἐρυθαίνεται αἵματι κόχλου·
τοῖς ἔπι φυσιόωσιν ἀλίφρονες. ἀλλὰ σὺ κόσμου,
παρθένε, τηϋσίου μὴ δεύεο, μηδὲ κατόπτρῳ
χειρὶ διακρίνουσα τεὴν αὐγάζεο μορφὴν,
μηδὲ κόμης περίαλλα πολυσχιδέας πλέκε σειρὰς,
μηδὲ μέλαινε τεοῖσιν ὑπὸ βλεφάροισιν ὀπωπάς.
οὐ γὰρ θηλυτέραις φύσις ὤπασεν ἡμιτέλεστον
μορφὴν, ὄφρα καὶ ἄλλα περὶ χροῒ τεχνήσαιντο.
πῶς δ' ἂν, κοῦρα, δύναιο δαήμονι φωτὶ φανῆναι,
θνητὸν ἐφημερίῃ κομιδῇ χρέα ποικίλλουσα;
ἐξ ἑτέρης ἑτέρην σε, καὶ ἄλλην ἄλλοτε λεύσσω,
φαινομένην πολλῇσι μίαν μορφῇσι γυναῖκα.

NAUMACHII
NUPTIALIA MONITA
H. GROTIO INTERPRETE.

Pulchra quidem res eſt intacta in corpore caſto
virginitas, animi ſanctis exercita curis;
quæ nec onuſta malis trahit ilia feſſa laborum,
ſæva nec immitis Lucinæ tela tremiſcit.
Hanc ſectata viam, veluti Dea, cœtibus exſtans
femineis, trans vitam humilem ſua lumina mittit,
vera jugantur ubi connubia, fœtaque ſanctis
vocibus interno gaudet mens conſcia partu.
Quod ſi vita tibi placet hoſpita, providus horum
quæ ſors iſta trahit, monitis te ducere pergam,
ut portum curſu liceat tenuiſſe ſecundo.
  Is tibi ſit conjunx, quem dilegere parentes.
Si fuerit ſapiens, macta eſto hoc munere cœli:
ſin minus, hunc etiam ferre ac tolerare neceſſe eſt.
Si tibi vir prudens aliquid præceperit, audi,
nec tibi ſit diſcors ſtudium. Solare maritum
blanda, ſed inprimis verſant quum pectora curæ:
quippe viro triſti conjunx eſt dulce levamen.
Quicquid agendum extra eſt, & res quæcunque virorum,
illi cede: domus tibi ſit cuſtodia cordi.
Quicquid non recte ſcit femina, quærere noli.
Sin te conſiliûm ſociam velit eſſe ſuorum,
ſis voces audire celer, ſed reddere tarda,
diſpice cunctando. Nihil illum hortere rogeſve
arbitrio feciſſe tuo: res plena pericli eſt.

Quæ ſapit, illa ſatis primos ſibi credat amores,
nec velit unquam oculis ſpectari nuda ſecundis.
Si videas peccare virum, fer; (ferre neceſſe eſt)
& tacitum cela, multum licet anxia, vulnus.
Pectore conde malum. Quid agat, vulgare caveto,
vir tuus, idque ipſos malis neſcire parentes.
Ipſa mone errantem, ſed quum molliſſima fandi
tempora. Sæpe bonos irritant aſpera verba,
& duros mulcere datur ſermone benigno.
Si flectat pravis conjunx tuus uſus amicis
in pravum mores, tu ne fere jurgia contra:
ipſos inter ſe potius committe ſodales:
nec tibi, ſi ſapias, morboſum abrumpere fœdus,
atque ad amicitias potiores vertere mentem,
durum adeo. Quis ſponte malis lætetur amicis?
Mendax abſit amor: tu puro corde maritum
dilige: tum quantæ tibi ſint ſua pignora curæ
conſpiciat conjunx: nec erit tam ferreus, ut non
& conſtante fide.& ſtabili tangatur amore.
Hæc quoque ſint, virgo, memori tibi mente repoſta.
Nec nimia in riſum, triſti nec nubila vultu,
otia deſugiens, moderatos ſume labores.
Nec duro imperio famulos preme, nec tamen illis
te dederis facilem: patet indulgentia damnis:
ſecuros dominos metus & reverentia præſtant.
Externas fuge amicitias, niſi cognita quorum
ſint ſtudia & mores & vitæ totius ordo.
Improba quæ ſit anus, ſubeat tua tecta caveto:
ſtantes ſæpe domos vertit maleſuada ſenectus.
Nec ſociam multi quæ ſit ſermonis adopta:
nam mala femineos perdunt conſortia mores.
Nec gravis incedas auro, nec jaſpide fulva

impedias collum, vel purpureo hyacintho.
Argentum atque aurum nihil eſt, niſi gleba. Lapilli,
quiſquiliæ, & fluctus ſunt purgamenta marini,
qualia flumineæ ſunt multa in margine ripæ.
At, qua lana rubet, ſanies de murice fluxit.
His ſeſe oſtentat veſana ſuperbia: tu cur
ornamenta foris cupias adſciſcere non eſt,
mirarive tuam ſpeculo ſub judice formam,
aut ſuggeſta comæ variis componere nodis,
aut oculos nigrore, genas aut pingere fuco.
Non ita femineum corpus natura creavit,
ut partem ipſa daret, pars exigeretur ab arte.
Nam qui ſuſtineas ſapientis ob ora venire,
alternis varians corpus mortale figuris?
diſcolor, ipſa tibi contraria, cui nova rurſus
& nova forma placet, nunquam potes una videri.

ΕΚ ΤΩΝ ΛΙΝΟΥ.

I.

Φράζεο δὴ, σπουδὴν ἐντυνάμενος δι' ἀκουῆς
μύθων ἡμετέρων, ἀτραπὸν περὶ πάντος ἀληθῆ,
κῆρας ἀπωσάμενος πολυπήμονας, αἵ τε βεβήλων
ὄχλον ἀΐστωσαι, ἅταις περὶ πάντα πεδῶσι
παντοίαις, μορφῶν χαλεπῶν ἀπατήματ' ἔχουσαι·
τὰς μὲν ἀπὸ ψυχῆς εἴργειν φυλακαῖσι νόοιο.
οὗτος γάρ σε καθαρμὸς ἀπ' ἀμπλακιῶν ὁσιώσει,
εἴ κεν ἀληθείῃ μισῇς ὀλοὸν γένος αὐτῶν.
νηδὺν μὲν πρώτιστ' αἰσχρῶν δώτειραν ἀπάντων,
ἣν ἐπιθυμία ἡνιοχεῖ μάργοισι χαλινοῖς.

II.

Ελπεσθαι χρὴ πάντ', ἐπεὶ οὐκ ἔστ' οὐδὲν ἄελπτον.
ῥᾴδια πάντα θεῷ τελέσαι, καὶ ἀνήνυτον οὐδέν.

LINI

H. GROTIO INTERPRETE.

I.

Certius ut veri poſſis inſiſtere callem,
imbue ſollicitas noſtris ſermonibus aures,
ut procul immanes Furias de pectore pellas,
quæ pœnis vincire ſolent genus omne profanum,
indutæ varias mendaci corpore formas:
has arcere vigil mentis cuſtodia debet:
hoc etenim te rite ſacrum luſtrale piabit,
ſi potes ex animo peſtes odiſſe nefandas,
quarum prima, malis, & maxima cauſa, voluptas;
quam laxis agitat frænis furioſa cupido.

II.

Omnia ſunt ſperanda, nihil ſperare negatum:
nam nihil eſt, quod non valeat divina poteſtas.

ΠΑΝΥΑΣΙΔΟΣ ΑΛΙΚΑΡΝΑΣΣΕΩΣ.

I.

Ξεῖν' ἄγε δὴ καὶ πῖν'· ἀρετή νυ τις ἔστι καὶ αὕτη,
ὅς κ' ἀνδρῶν πολὺ πλεῖστον ἐν εἰλαπίνῃ μέθυ πίνῃ
εὖ καὶ ἐπισταμένως, ἅμα τ' ἄλλον φῶτα κελεύῃ.
ἶσον δ' ὅς τ' ἐν δαιτὶ καὶ ἐν πολέμῳ θοὸς ἀνὴρ
ὑσμίνας διέπων ταλαπενθέας, ἔνθα τε παῦροι
θαρσαλέοι τελέθουσι, μένουσί τε θοῦρον Ἄρηα·
τοῦ κεν ἐγὼ θείμην ἶσον κλέος, ὅς τ' ἐνὶ δαιτὶ
τέρπηται παρεὼν, ἅμα τ' ἄλλον λαὸν ἀνώγῃ.
οὐ γάρ μοι ζώειν γε δοκεῖ βροτὸς, ἠὲ βιῶναι
ἀνθρώποιο βίον ταλασίφρονος, ὅς τις ἀπ' οἴνου
θυμὸν ἐρητύσας, πίνει ποτὸν ἄλλο νεόφρων.
οἶνος γὰρ πυρὶ ἶσον ἐπιχθονίοισιν ὄνειαρ,
ἐσθλὸν, ἀλεξίκακον, πάσης συνοπηδὸν ἀοιδῆς.
ἐν μὲν γὰρ θαλίης ἱερὸν μέρος, ἀγλαΐης τε,
ἐν δὲ χοροιτυπίης, ἐν δ' ἱμερτῆς φιλότητος.
τῷ σε χρὴ παρὰ δαιτὶ δεδεγμένον εὔφρονι θυμῷ
πίνειν, μηδὲ βορῆς κεκορημένον, ἠΰτε γῦπα,
ἧσθαι πλημμύροντα, λελησμένον εὐφροσυνάων.

II.

Οἶνος δὲ θνητοῖσι θεῶν πάρα δῶρον ἄριστον,
ἀγλαὸς, ᾧ πᾶσαι μὲν ἐφαρμόζουσιν ἀοιδαὶ,
πάντες δ' ὀρχηθμοὶ, πᾶσαι δ' ἐραταὶ φιλότητες·
πάσας δ' ἐκ κραδίης ἀνδρῶν ἀλαπάζει ἀνίας
πινόμενος κατὰ μέτρον· ὑπὲρ μέτρον δὲ χερείων.

III.

Τοῦ κεράσας κρητῆρα μέγαν χρυσοῖο φαεινὸν,
σκύπφους αἰνύμενος θαμέας ποτὸν ἡδὺν ἔπινε.

ΡΙΑΝΟΥ.

Η ἄρα δὴ μάλα πάντες ἁμαρτίνοοι πελόμεσθα
ἄνθρωποι, φέρομεν δὲ θεῶν ἑτερόῤῥοπα δῶρα
ἀφραδεῖ κραδίῃ. βιότοιο μὲν ὅς κ᾽ ἐπιδευὴς
στρωφᾶται, μακάρεσσιν ἐπὶ ψόγον αἰνὸν ἰάπτει,
ἀχνύμενος· σφετέρην δ᾽ ἀρετὴν καὶ θυμὸν ἀτίζει,
οὐδέ τι θαρσαλέος νοέειν ἔπος, οὐδέ τι ῥέξαι,
ἐῤῥιγὼς, ὅταν ἄνδρες ἐχεκτέανοι παρέωσι·
καί οἱ θυμὸν ἔδουσι κατηφείη καὶ ὀϊζύς.
ὃς δέ κεν εὐοχθῇσι, θεὸς δ᾽ ἐπὶ ὄλβον ὀπάζῃ
καὶ πολυκοιρανίην, ἐπιλήθεται οὕνεκα γαῖαν
ποσσὶν ἐπιστείβει, θνητοὶ δέ οἱ εἰσὶ τοκῆες.
ἀλλ᾽ ὑπεροπλίῃ καὶ ἁμαρτωλῇσι νόοιο
ἶσα Διὶ βρομέει, κεφαλὴν δ᾽ ὑπὲρ αὐχένας ἴσχει,
καί περ ἐὼν ὀλίγος· μνᾶται δ᾽ εὔπηχυν Ἀθήνην,
ἠέ τιν᾽ ἀτραπιτὸν τεκμαίρεται Οὔλυμπόνδε,
ὥς κε μετ᾽ ἀθανάτοις ἐναρίθμιος εἰλαπινάζῃ.
ἡ δ᾽ Ἄτη ἁπαλοῖσι μετατρωχῶσα πόδεσσιν
ἄκρῃς ἐν κεφαλῇσιν ἀνώϊστος καὶ ἄφαντος,
ἄλλοτε μὲν γραίῃσι νεωτέρη, ἄλλοτε δ᾽ αὖτε
ὁπλοτέρῃσι γρηῢς ἐφίσταται ἀμπλακίῃσι,
Ζηνὶ θεῶν κρείοντι, Δίκῃ τ᾽ ἐπίηρα φέρουσα.

ΕΥΗΝΟΥ ΠΑΡΙΟΥ.

I.

Πολλοῖς ἀντιλέγειν μὲν ἔθος περὶ παντὸς ὁμοίως·
ὀρθῶς δ᾽ ἀντιλέγειν, οὐκ ἔτι τοῦτ᾽ ἐν ἔθει.
καὶ πρὸς μὲν τούτους ἀρκεῖ λόγος εἷς ὁ παλαιός·
» Σοὶ μὲν ταῦτα δοκοῦντ᾽ ἐστὶν, ἐμοὶ δὲ τάδε. »

II.

Τοὺς ξυνετοὺς δ᾽ ἂν τις πείσειε τάχιστα λέγων εὖ,
οἵπερ καὶ ῥάστης εἰσὶ διδασκαλίας.

III.

Πρὸς σοφίᾳ μὲν ἔχειν τόλμαν, μάλα σύμφορόν ἐστι·
χωρὶς δὲ, βλαβερὴ, καὶ κακότητα φέρει.

IV.

Πολλάκις ἀνθρώπων ὀργὴ νόον ἐξεκάλυψε
κρυπτόμενον, μανίας πουλὺ χερειότερον.

V.

Φημὶ πολυχρονίην μελέτην ἔμεναι, φίλε· καὶ δὴ
ταύτην ἀνθρώποισι τελευτῶσαν φύσιν εἶναι.

ΕΚ ΤΩΝ ΚΑΛΛΙΜΑΧΟΥ.

I.

Ὤμοσεν. ἀλλὰ λέγουσιν ἀληθέα, τοὺς ἐν ἔρωτι
ὅρκους μὴ δύνειν οὔατ᾽ ἐς ἀθανάτων.

II.

Καὶ γὰρ ἐγὼ τὰ μὲν ὅσσα καρήατι τῆμος ἔδωκα,
Ξάνθε, σὺν εὐόδμοις ἁβρὰ λίπη στεφάνοις,
ἄπνοα πάντ᾽ ἐγένοντο παραχρῆμ᾽· ὅσσα τ᾽ ὀδόντων
ἔνδοθι, νειαίραν τ᾽ εἰς ἀχάριστον ἔδυ,
καὶ τῶν οὐδὲν ἔμεινεν ἐς αὔριον. ὅσσα δ᾽ ἀκουαῖς
εἰσεθέμην, ἔτι μοι μοῦνα πάρεστι τάδε.

III.

Αἰεὶ τοῖς μίκκοις μίκκα διδοῦσι θεοί.

ΕΡΑΤΟΣΘΕΝΟΥΣ ΚΥΡΗΝΑΙΟΥ.

Οἶνός τοι πυρὶ ἶσον ἔχει μένος, εὖτ' ἂν ἐς ἄνδρας
ἔλθῃ· κυμαίνει δ', οἷα Λίβυσσαν ἅλα
Βοῤῥᾶς ἠὲ Νότος· τὰ δὲ καὶ κεκρυμμένα φαίνει
βυσσόθεν, ἐκ δ' ἀνδρῶν πάντ' ἐτίναξε νόον.

ΜΕΝΕΚΡΑΤΟΥΣ ΣΑΜΙΟΥ.

I.

Γῆρας ἐπὰν μὲν ἀπῇ, πᾶς εὔχεται· ἢν δέ ποτ' ἔλθῃ,
μέμφεται· ἔστι δ' ἀεὶ κρεῖσσον ὀφειλόμενον.

II.

Εἴ τις γηράσας ζῇν εὔχεται, ἄξιός ἐστι
γηράσκειν πολλὰς εἰς ἐτέων δεκάδας.

ΠΟΣΕΙΔΙΠΠΟΥ.

Ποίην τις βιότοιο τάμῃ τρίβον; εἰν ἀγορῇ μὲν
νείκεα καὶ χαλεπαὶ πρήξιες· ἐν δὲ δόμοις
φροντίδες· ἐν δ᾽ ἀγροῖς καμάτων ἅλις· ἐν δὲ θαλάσσῃ
τάρβος. ἐπὶ ξείνης δ᾽, ἢν μὲν ἔχῃς τι, δέος·
ἢν δ᾽ ἀπορῇς, ἀνιηρόν. ἔχεις γάμον; οὐκ ἀμέριμνος
ἔσσεαι. οὐ γαμέεις; ζῇσῃ ἐρημότερος.
τέκνα, πόνοι· πήρωσις, ἄπαις βίος. αἱ νεότητες
ἄφρονες· αἱ πολιαὶ δ᾽ ἔμπαλιν ἀδρανέες.
ἦν ἄρα τοῖνδε δυοῖν ἑνὸς αἵρεσις, ἢ τὸ γενέσθαι
μηδέποτ᾽, ἢ τὸ θανεῖν αὐτίκα τικτόμενον.

ΜΗΤΡΟΔΩΡΟΥ

ΕΚ ΤΟΥ ΕΝΑΝΤΙΟΥ.

Παντοίην βιότοιο τάμοις τρίβον. εἰν ἀγορῇ μὲν
κύδεα καὶ πινυταὶ πρήξιες· ἐν δὲ δόμοις
ἄμπαυμ᾽· ἐν δ᾽ ἀγροῖς Φύσιος χάρις· ἐν δὲ θαλάσσῃ
κέρδος. ἐπὶ ξείνης, ἢν μὲν ἔχῃς τι, κλέος·
ἢν δ᾽ ἀπορῇς, μόνος οἶδας. ἔχεις γάμον; οἶκος ἄριστος
ἔσσεται· οὐ γαμέεις; ζῇς ἔτ᾽ ἐλαφρότερον.
τέκνα, πόθος· ἄφροντις ἄπαις βίος. αἱ νεότητες
ῥωμαλέαι· πολιαὶ δ᾽ ἔμπαλιν εὐσεβέες.
οὐκ ἄρα τῶν δισσῶν ἑνὸς αἵρεσις, ἢ τὸ γενέσθαι
μηδέποτ᾽, ἢ τὸ θανεῖν. πάντα γὰρ ἐσθλὰ βίου.

ΕΡΑΤΟΣΘΕΝΟΥΣ ΚΥΡΗΝΑΙΟΥ.

Οἶνός τοι πυρὶ ἶσον ἔχει μένος, εὖτ' ἂν ἐς ἄνδρας
ἔλθῃ· κυμαίνει δ', οἷα Λίβυσσαν ἅλα
Βοῤῥᾶς ἠὲ Νότος· τὰ δὲ καὶ κεκρυμμένα φαίνει
βυσσόθεν, ἐκ δ' ἀνδρῶν πάνἸ' ἐτίναξε νόον.

ΜΕΝΕΚΡΑΤΟΥΣ ΣΑΜΙΟΥ.

I.

Γῆρας ἐπὰν μὲν ἀπῇ, πᾶς εὔχεται· ἢν δέ ποτ' ἔλθῃ,
μέμφεται· ἔσἸι δ' ἀεὶ κρεῖσσον ὀφειλόμενον.

II.

Εἴ τις γηράσας ζῆν εὔχεται, ἄξιός ἐσἸι
γηράσκειν πολλὰς εἰς ἐτέων δεκάδας.

ΠΟΣΕΙΔΙΠΠΟΥ.

Ποίην τις βιότοιο τάμῃ τρίβον; εἰν ἀγορῇ μὲν
νείκεα καὶ χαλεπαὶ πρήξιες· ἐν δὲ δόμοις
φροντίδες· ἐν δ' ἀγροῖς καμάτων ἅλις· ἐν δὲ θαλάσσῃ
τάρβος. ἐπὶ ξείνης δ', ἢν μὲν ἔχῃς τι, δέος·
ἢν δ' ἀπορῇς, ἀνιηρόν. ἔχεις γάμον; οὐκ ἀμέριμνος
ἔσσεαι. οὐ γαμέεις; ζήσῃ ἐρημότερος.
τέκνα, πόνοι· πήρωσις, ἄπαις βίος. αἱ νεότητες
ἄφρονες· αἱ πολιαὶ δ' ἔμπαλιν ἀδρανέες.
ἦν ἄρα τοῖνδε δυοῖν ἑνὸς αἵρεσις, ἢ τὸ γενέσθαι
μηδέποτ', ἢ τὸ θανεῖν αὐτίκα τικτόμενον.

ΜΗΤΡΟΔΩΡΟΥ

ΕΚ ΤΟΥ ΕΝΑΝΤΙΟΥ.

Παντοίην βιότοιο τάμοις τρίβον. εἰν ἀγορῇ μὲν
κύδεα καὶ πινυταὶ πρήξιες· ἐν δὲ δόμοις
ἄμπαυμ'· ἐν δ' ἀγροῖς Φύσιος χάρις· ἐν δὲ θαλάσσῃ
κέρδος. ἐπὶ ξείνης, ἢν μὲν ἔχῃς τι, κλέος·
ἢν δ' ἀπορῇς, μόνος οἶδας. ἔχεις γάμον; οἶκος ἄριστος
ἔσσεται· οὐ γαμέεις; ζῇς ἔτ' ἐλαφρότερον.
τέκνα, πόθος· ἄφροντις ἄπαις βίος. αἱ νεότητες
ῥωμαλέαι· πολιαὶ δ' ἔμπαλιν εὐσεβέες.
οὐκ ἄρα τῶν δισσῶν ἑνὸς αἵρεσις, ἢ τὸ γενέσθαι
μηδέποτ', ἢ τὸ θανεῖν. πάντα γὰρ ἐσθλὰ βίου.

PANYASIDIS HALICARNASSÆI

INTERPRETE H. GROTIO.

I.

Quin bibis, ô hofpes? non eft hæc infima virtus,
appofitis dapibus calices educere multos
artis ad ingenium, atque alios ad pocla vocare.
Et menfa pariter robur fpectatur & armis:
namque ut confertos ductor ruit acer in hoftes,
quamvis late alii trepident & bella pavefeant:
talis & ille mihi (levior nec gloria) lætus
qui conviva fedens alios ad gaudia cogit.
Ille mihi vita penitus caruiffe videtur,
aut certe minime vitalem ducere vitam,
qui vinum fugiens aliis fe potibus implet.
Prima hominum generi data funt bona, flamma merumque.
Pulfa mero longe cedunt mala: carmina vivunt.
Namque fui partem vino tribuere venuftas,
& jocus, & feftivus amor, mollesque choreæ.
Mente igitur grata Bacchi complectere munus,
& bibe, ne ventrem ftipans dape, vulturis inftar,
affideas menfæ, lætæ dulcedinis expers.

RHIANI

CARMEN

H. GROTIO INTERPRETE.

Dedita gens vitiis homines sumus, ipsaque Divûm
munera, & alternas sortes corrumpimus, ante
corruptis animis. Hic quem gravis urget egestas
innumera in superos audet convicia, mœsto
corde fremens: premit & vires animique vigorem
degener: hunc aliquid facere aut memorare parantem
impediunt segnisque pudor vultusque potentum:
mœror edax, pavidæque habitant in pectore curæ.
Est alius, cui divitias, cui nobile regnum
dat Deus; hic vix se terris incedere credit,
vix se mortali meminit de sanguine natum,
tantum corda tument: parvus licet, erigit altum
supposita cervice caput: fulmenque Tonantis
jam sibi, jam thalamos audet spondere Minervæ:
aut fertur sublime, viamque affectat Olympo,
dulcibus ut possit mensis accumbere Divûm.
Interea, sperata prius spectataque nulli,
lentos certa gradus, sedet ipso in vertice Pœna,
& vel anum simulans culpis juvenilibus instat,
vel culpas sequitur veteres, mentita puellam,
Justitiæ magnique Jovis mandata capessens.

EVENI PARII
AB HUGONE GROTIO CONVERSA.

I.

Sunt quibus is mos eſt, nullo ut diſcrimine contra
dicere, non etiam dicere recta velint.
His ego cenſuerim vetus hoc debere reponi:
„Illa tibi placeant, dum magis iſta mihi. „

II.

Rem bene ſi dicas, prudentes flectere paucis
eſt tibi: ſunt etenim ductilis ingenii.

III.

Audere egregium eſt atque utile, ſi ſapere adſit:
abjunctum clades & mala ferre ſolet.

IV.

Ira & quæ penita cordis ſub ſede latebant,
tormentum gravius quam furor, exterebrat.

E CALLIMACHI

ELEGIA

FRAGMENTUM AB H. GROTIO CONVERSUM.

II.

Infudi quæcunque meis unguenta capillis,
& quæ temporibus florea ferta dedi,
omnia nunc fine honore jacent: nec tradita quæ funt
dentibus, ingratus quæ fibi venter habet,
altera lux novit. Sed fi qua fidelibus haufi
auribus, hæc mecum non peritura manent.

ERATOSTHENIS

ELEGI AB H. GROTIO CONVERSI.

Tantumdem flammæ vinum valet: atque ita verfat
quem fubiit, Libycum ceu mare fert Aquilo,
aut Notus imbricitor. Mentis fecreta recludit,
ex imis animum fedibus excutiens.

POSIDIPPI ET METRODORI

DE VITÆ INCOMMODIS ET COMMODIS

CARMINA

INTERPRETE RAYMUNDO CUNICHIO.

Quod mihi jam vitæ placeat genus? & fora fervent
litibus, & curis mœret onufta domus.

Rura labor, terror maria insidet. Urbe paterna
 si procul externos mens sit adire lares,
ditem anget graviter servanda pecunia, egentem
 nuda & inops anget pauperies gravius.
Duxeris uxorem; curarum millia duces
 multa domum: nolis ducere; solus eris.
Sit proles; curis patrem enecet: orbus at idem,
 mancus eris, ceu sit pars tibi demta tui.
Mente caret juvenis: postquam sapientia venit
 sera, sibi queritur genua labare senex.
Et vitam optamus? multo est sors optima, nunquam
 vel nasci, primo vel periisse die.

Quod mihi non vitæ placeat genus? & fora laudem,
 & requiem fesso præbet amica domus.
Rura petis; animos oblectant rura: per altum
 is mare; longinquo a litore lucra refers.
Quum peregre es, dives, poteris clarescere: pauper,
 pauperiem solus noveris ipse tuam.
Duxeris uxorem; gnatis augebere: cælebs
 si fueris, nullo colla premere jugo.
Dulce patri gnati circum oscula; sed tamen orbi
 patris sollicito corda timore vacant.
Et senium, & viridem possum laudare juventam:
 nam juvenis præstat robore, mente senex.
Et vitam culpas? vitæ genus elige quodvis;
 quippe vides multis omnia plena bonis.

ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ

ΥΜΝΟΣ ΕΙΣ ΔΙΑ.

Κύδιστ' ἀθανάτων, πολυώνυμε, παγκρατὲς αἰεὶ
Ζεῦ, φύσεως ἀρχηγὲ, νόμου μέτα πάντα κυβερνῶν,
χαῖρε· σὲ γὰρ πάντεσσι θέμις θνητοῖσι προσαυδᾷν.
ἐκ σοῦ γὰρ γένος ἐσμὲν, ἰῆς μίμημα λαχόντες
μοῦνον, ὅσα ζώει τε καὶ ἕρπει θνήτ' ἐπὶ γαῖαν.
τῷ σε καθυμνήσω, καὶ σὸν κράτος αἰὲν ἀείσω.
σοὶ δὴ πᾶς ὅδε κόσμος ἑλισσόμενος περὶ γαῖαν
πείθεται, ᾗ κεν ἄγῃς, καὶ ἑκὼν ὑπὸ σεῖο κρατεῖται.
τοῖον ἔχεις ὑποεργὸν ἀνικήτοις ἐνὶ χερσὶν
ἀμφήκη, πυρόεντα, ἀειζώοντα κεραυνόν.
τοῦ γὰρ ὑπὸ πληγῆς φύσεως πάντ' ἐῤῥίγασιν,
ᾧ σὺ κατευθύνεις κοινὸν λόγον, ὃς διὰ πάντων
φοιτᾷ, μιγνύμενος μεγάλοις μικροῖς τε φάεσσιν.
ὃς τόσσος γεγαὼς ὕπατος βασιλεὺς διὰ παντὸς - -

- - - - - - - - - - - - - -

οὐδέ τι γίγνεται ἔργον ἐπὶ χθονὶ σοῦ δίχα, δαῖμον,
οὔτε κατ' αἰθέριον θεῖον πόλον, οὔτ' ἐνὶ πόντῳ,
πλὴν ὁπόσα ῥέζουσι κακοὶ σφετέρῃσιν ἀνοίαις·
ἀλλὰ σὺ καὶ τὰ περισσὰ ἐπίστασαι ἄρτια θεῖναι,
καὶ κοσμεῖς τὰ ἄκοσμα, καὶ οὐ φίλα σοὶ φίλα ἐστίν.
ὧδε γὰρ εἰς ἓν ἅπαντα συνήρμοκας ἐσθλὰ κακοῖσιν,
ὥσθ' ἕνα γίγνεσθαι πάντων λόγον αἰὲν ἐόντα,
ὃν φεύγοντες ἐῶσιν, ὅσοι θνητῶν κακοί εἰσι,

δύσμοροι, οἵτ' ἀγαθῶν μὲν ἀεὶ κτῆσιν ποθέοντες,
οὔτ' ἐσορῶσι θεοῦ κοινὸν νόμον, οὔτε κλύουσιν,
ᾧ κεν πειθόμενοι σὺν νῷ βίον ἐσθλὸν ἔχοιεν.
αὐτοὶ δ' αὖ ὁρμῶσιν ἄνευ καλοῦ ἄλλος ἐπ' ἄλλα,
οἱ μὲν ὑπὲρ δόξης σπουδὴν δυσέριστον ἔχοντες,
οἱ δ' ἐπὶ κερδοσύνας τετραμμένοι οὐδενὶ κόσμῳ,
ἄλλοι δ' εἰς ἄνεσιν, καὶ σώματος ἡδέα ἔργα,
σπεύδοντες μάλα πάμπαν ἐναντία τῶνδε γενέσθαι.
ἀλλὰ Ζεῦ πάνδωρε, κελαινεφὲς, ἀρχικέραυνε,
ἀνθρώπους ῥύοιο ἀπειροσύνης ἀπὸ λυγρῆς,
ἣν σὺ, πάτερ, σκέδασον ψυχῆς ἄπο, δὸς δὲ κυρῆσαι
γνώμης, ᾗ πίσυνος σὺ δίκης μέτα πάντα κυβερνᾷς,
ὄφρ' ἂν τιμηθέντες ἀμειβώμεσθά σε τιμῇ,
ὑμνοῦντες τὰ σὰ ἔργα διηνεκὲς, ὡς ἐπέοικε
θνητὸν ἐόντ'· ἐπεὶ οὔτε βροτοῖς γέρας ἄλλο τι μεῖζον,
οὔτε θεοῖς, ἢ κοινὸν ἀεὶ νόμον ἐν δίκῃ ὑμνεῖν.

CLEANTHIS
HYMNUS AD JOVEM
JACOBO DUPORTO INTERPRETE.

Magne pater Divûm, cui nomina multa, fed una
omnipotens femper virtus, tu Juppiter auctor
naturæ, certa qui fingula lege gubernas,
rex, falve! Te nempe licet mortalibus ægris
cunctis compellare: omnes tua namque propago
nos fumus, æternæ quafi imago vocis & echo
tantum, quotquot humi fpirantes repimus. Ergo
te cantabo, tuum & robur fine fine celebrans.
Quippe tuo hic totus, terram qui circuit, orbis
paret, quoquo agis, imperio, atque obtemperat ultro.
Invictis telum manibus tibi tale miniftrum
anceps, ignitum, haud moriturum denique fulmen:
ictu etenim illius tota & natura tremifcit:
illo & communem rationem dirigis, & quæ
mundi agitat molem, magno fe corpore mifcens.
Tantus tu rerum dominus, rectorque fupremus:
nec fine te factum in terris, Deus, aut opus ullum
æthere nec dio fit, nec per cœrula ponti,
errore acta fuo nifi quæ gens impia patrat:
confufa in fefe tu dirigis ordine certo:
aufpice te ingratis & ineft fua gratia rebus
felice harmonia. Tu fcilicet omnia in unum
fic bona mifta malis compingis, ut una refurgat
cunctorum ratio communis & usque perennans,
quam refugit fpernitque hominum mens læva malorum.
Heu miferi! bona qui quærunt fibi femper & optant,

divinam tamen hanc communem & denique legem
nec ſpectare oculis, nec fando attendere curant:
cui ſi parerent, poterant traducere vitam
cum ratione & mente bonam: nunc ſponte feruntur
in mala præcipites, trahit & ſua quemque voluptas.
Hunc agit ambitio laudiſque immenſa cupido;
illum & avarities & amor veſanus habendi;
blanda libido alium, Veneriſque licentia dulcis:
ſic alii tendunt alio in diverſa ruentes.
At tu, Juppiter alme, tonans in nubibus atris,
da ſapere, & mentem miſeris mortalibus aufer
inſanam: hanc tu pelle, pater: da apprendere poſſe
conſilium, fretus quo tu omnia rite gubernas:
nos ut honorati pariter tibi demus honorem,
perpetuis tua facta hymnis præclara canentes,
ut fas eſt homini: nec enim mortalibus ullum
nec ſuperis majus poterit contingere donum,
quam canere æterno communem carmine legem.

TRADUCTION

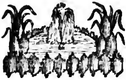
DE

L'HYMNE DE CLEANTHE

PAR Mr. DE BOUGAINVILLE.

Pere & maître des Dieux, auteur de la Nature,
Jupiter, ô sagesse! ô loi sublime & pure!
unité souveraine à qui tous les mortels
sous mille noms divers élevent des autels;
je t'adore, nos cœurs te doivent leur hommage,
nous sommes tes enfans, ton ombre, ton image:
& tout ce qui respire animé par tes mains,
à célébrer ta gloire invite les humains.
Béni sois à jamais! ma voix reconnoissante
consacre ses accens à ta bonté puissante:
tu régis l'Univers. Ce tout illimité
qui renferme la terre en son immensité,
ce tout harmonieux, émané de toi-même,
s'applaudit d'obéir à ton ordre suprême;
ton souffle intelligent circule en ce grand corps,
en féconde la masse, en meut tous les ressorts;
la foudre étincellante en ta main redoutable
porte un effroi vengeur dans l'ame du coupable.
Présent à tous les tems, tu remplis tous les lieux,
la Terre, l'Océan, le Ciel t'offre à mes yeux.
Tout dérive de toi, j'en excepte nos vices,
nos injustes projets, nos fureurs, nos caprices;
par toi l'ordre naquit du Chaos étonné;
chaque être tient le rang par toi seul assigné:

par toi des élémens la discorde est bannie,
& des biens & des maux la constante harmonie,
les enchaînant entre eux par un secret lien,
forme de leur accord un monde où tout est bien.
L'homme insensé, qu'aveugle un jour perfide & sombre,
cherche par tout ce bien & n'en saisit que l'ombre;
ta loi seule, ta loi, vrai flambeau des humains,
de la félicité leur montre les chemins.
Mais l'un dort inutile au sein de la paresse,
l'autre boit de Vénus la coupe enchanteresse:
de la soif des grandeurs cet autre est dévoré,
ou séche auprès de l'or dont il est altéré.
Grand Dieu, pere du jour & maître du tonnerre,
du crime & de l'erreur daigne purger la terre,
affranchis la raison du joug de ses tyrans,
parle, laisse entrevoir aux mortels ignorants
des éternelles loix le plan sage & sublime.
Puisse alors de nos cœurs le concert unanime
te rendre un pur hommage égal à tes bienfaits,
& digne enfin de toi, s'il peut l'être jamais.
Ame de l'Univers, Dieu, par qui tout respire,
qu'à célébrer ton nom le monde entier conspire;
que la terre à l'envi s'unisse avec les cieux:
c'est le devoir de l'homme & le bonheur des Dieux.

INNO DI CLEANTE
A GIOVE
TRADOTTO IN VERSI ITALIANI
DA GIROLAMO POMPEI
GENTILUOMO VERONESE.

O glorioso fra gli eterni, in guise
molte nomato, onnipossente ognora,
tu che, tutto con legge governando,
de la natura sei principio e duce,
salve, o Giove; però che gli uomin tutti
dritto è ben, che a te volgan le parole;
che siam tua stirpe, e solo noi, fra quanti
vivon mortali e muovon su la terra,
lo imitar de la voce abbiam sortito.
Quindi con inni io loderotti, e sempre
canterò tua possanza. Obbediente
a te rendesi già, dovunque il traggi,
questo ciel tutto, che al suol gira intorno,
e volentieri governar si lascia
da la tua forza: tal ministro, aguzzo
d' ambo le parti, ardente, e sempre vivo
il fulmin hai ne l' invincibil mano;
però che tutte inorridiscon sotto
de' colpi suoi le cose di natura,
e una favella, che da ognun s' intende,
tu con esso indirizzi, ed esso scorre

pur fra le cose tutte, a grandi misto
e a piccioli fulgori. Un tanto e sommo
sendo tu regnator per ogni loco,
nè in terra, o Nume, senza te, nè sopra
de l' etereo divin polo, nè in mare
opra fassi veruna, eccetto quante
di propria insania lor fanno i malvagi.
Ma tu comporre ciò ben anche sai
che troppo eccede, e ciò che d' ornamento
è privo, adorno rendi, e torni amico
ciò che amico non è; che in tal concerto
tutte unisti a le ree cose le buone;
onde di tutte un ordine si forma,
che sempre dura, e che lascian, fuggendo,
quanti sono malvagi in fra i mortali.
Miseri! che pur sempre desiosi
d' acquistar beni, la comun di Dio
legge nè ascoltan nè guardano, a cui
rispondendo con senno, aver felice
potrebber vita: ma, scevri dal bello,
corron essi chi ad un chi ad altro oggetto,
quai per la gloria da un ardor portati
che mal soffre contrasto, e quali, senza
onesto modo alcun, volti a le frodi,
e quali pure a l' ozio ed a' soavi
piacer del corpo; ed a gran passi in vece
s' affrettano a produr contrari effetti.
Ma tu, che aduni gli atri nembi, o Giove,
e il fulmin tratti, ed ogni don dispensi,
gli uomin libera tu da la funesta
trista ignoranza, e la disperdi, o padre,
da l' alme, e loro di trovar concedi

quel conſiglio, in cui tu fidando, reggi
con giuſtizia ogni coſa; onde onorati
ſia che a vicenda ti rendiamo onore,
l' opere tue ſempre laudando, come
a chi mortale ſia far ſi conviene;
che a gli uomini, e a gli Dei verun più grande
onore altro non v' ha; che giuſtamente
l' ordin ſempre laudar de l' Univerſo.

ΗΣΙΟΔΟΥ

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ.

Οὐκ ἄρα μοῦνον ἔην ἐρίδων γένος, ἀλλ᾽ ἐπὶ γαῖαν
εἰσὶ δύω· τὴν μέν κεν ἐπαινήσειε νοήσας·
ἡ δ᾽ ἐπιμωμητή· διὰ δ᾽ ἄνδιχα θυμὸν ἔχουσιν.
ἡ μὲν γὰρ πόλεμόν τε κακὸν καὶ δῆριν ὀφέλλει,
σχετλίη· οὔ τις τήνγε φιλεῖ βροτὸς, ἀλλ᾽ ὑπ᾽ ἀνάγκης
ἀθανάτων βουλῆσιν ἔριν τιμῶσι βαρεῖαν.
τὴν δ᾽ ἑτέρην προτέρην μὲν ἐγείνατο Νὺξ ἐρεβεννὴ,
θῆκε δέ μιν Κρονίδης ὑψίζυγος, αἰθέρι ναίων,
γαίης ἐν ῥίζῃσι καὶ ἀνδράσι, πολλὸν ἀμείνω·
ἥ τε καὶ ἀπάλαμόν περ ὅμως ἐπὶ ἔργον ἐγείρει.
εἰς ἕτερον γάρ τίς τε ἰδὼν ἔργοιο χατίζων
πλούσιον, ὃς σπεύδει μὲν ἀρόμεναι ἠδὲ φυτεύειν,
οἶκόν τ᾽ εὖ θέσθαι· ζηλοῖ δέ τε γείτονα γείτων,
εἰς ἄφενον σπεύδοντ᾽· ἀγαθὴ δ᾽ ἔρις ἥδε βροτοῖσι.
καὶ κεραμεῖ κεραμεὺς κοτέει, καὶ τέκτονι τέκτων,
καὶ πτωχὸς πτωχῷ φθονέει, καὶ ἀοιδὸς ἀοιδῷ.
Ω Πέρση, σὺ δὲ ταῦτα τεῷ ἐνικάτθεο θυμῷ·
μηδέ σ᾽ ἔρις κακόχαρτος ἀπ᾽ ἔργου θυμὸν ἐρύκοι
νείκε᾽ ὀπιπτεύοντ᾽, ἀγορῆς ἐπακουὸν ἐόντα.
ὤρη γάρ τ᾽ ὀλίγη πέλεται νεικέων τ᾽ ἀγορέων τε,
ᾧ τινι μὴ βίος ἔνδον ἐπηετανὸς κατάκειται
ὡραῖος, τὸν γαῖα φέρει, Δημήτερος ἀκτὴν,
τοῦ κεκορεσσάμενος νείκεα καὶ δῆριν ὀφέλλοις
κτήμασ᾽ ἐπ᾽ ἀλλοτρίοις. σοὶ δ᾽ οὐκ ἔτι δεύτερον ἔσται

ὧδ' ἔρδειν· ἀλλ' αὖθι διακρινώμεθα νεῖκος
ἰθείῃσι δίκαις, αἵ τ' ἐκ Διός εἰσιν ἄρισται.
ἤδη μὲν γὰρ κλῆρον ἐδασσάμεθ'· ἀλλὰ τὰ πολλὰ
ἁρπάζων ἐφόρεις, μέγα κυδαίνων βασιλῆας
δωροφάγους, οἳ τήνδε δίκην ἐθέλουσι δικάσσαι·
νήπιοι· οὐδὲ ἴσασιν ὅσῳ πλέον ἥμισυ παντὸς,
οὐδ' ὅσον ἐν μαλάχῃ τε καὶ ἀσφοδέλῳ μέγ' ὄνειαρ.
κρύψαντες γὰρ ἔχουσι θεοὶ βίον ἀνθρώποισι.
ῥηϊδίως γάρ κεν καὶ ἐπ' ἤματι ἐργάσαιο,
ὥστε σε κ' εἰς ἐνιαυτὸν ἔχειν, καὶ ἀεργὸν ἐόντα.
αἶψά κε πηδάλιον μὲν ὑπὲρ καπνοῦ καταθεῖο,
ἔργα βοῶν δ' ἀπόλοιτο καὶ ἡμιόνων ταλαεργῶν.
ἀλλὰ Ζεὺς ἔκρυψε χολωσάμενος φρεσὶν ᾗσιν,
ὅτι μιν ἐξαπάτησε Προμηθεὺς ἀγκυλομήτης.
τοὔνεκ' ἄρ' ἀνθρώποισιν ἐμήσατο κήδεα λυγρά.
κρύψε δὲ πῦρ· τὸ μὲν αὖθις ἐῢς παῖς Ἰαπετοῖο
ἔκλεψ' ἀνθρώποισι Διὸς παρὰ μητιόεντος
ἐν κοίλῳ νάρθηκι, λαθὼν Δία τερπικέραυνον.
τὸν δὲ χολωσάμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
Ἰαπετιονίδη, πάντων πέρι μήδεα εἰδὼς,
χαίρεις πῦρ κλέψας, καὶ ἐμὰς φρένας ἠπεροπεύσας,
σοί τ' αὐτῷ μέγα πῆμα καὶ ἀνδράσιν ἐσσομένοισι.
τοῖς δ' ἐγὼ ἀντὶ πυρὸς δώσω κακὸν, ᾧ κεν ἅπαντες
τέρπωνται κατὰ θυμὸν, ἑὸν κακὸν ἀμφαγαπῶντες.
Ὣς ἔφατ'· ἐκ δ' ἐγέλασσε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
Ἥφαιστον δ' ἐκέλευσε περικλυτὸν ὅτι τάχιστα
γαῖαν ὕδει φύρειν, ἐν δ' ἀνθρώπου θέμεν αὐδὴν,
καὶ σθένος, ἀθανάταις δὲ θεαῖς εἰς ὦπα ἐΐσκειν

παρθενικῆς καλὸν εἶδος ἐπήρατον· αὐτὰρ Ἀθήνην
ἔργα διδασκέμεναι, πολυδαίδαλον ἱστὸν ὑφαίνειν·
καὶ χάριν ἀμφιχέαι κεφαλῇ χρυσῆν Ἀφροδίτην,
καὶ πόθον ἀργαλέον, καὶ γυιοβόρους μελεδῶνας·
ἐν δὲ θέμεν κύνεόν τε νόον καὶ ἐπίκλοπον ἦθος
Ἑρμείην ἤνωγε διάκτορον Ἀργειφόντην.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἐπίθοντο Διῒ Κρονίωνι ἄνακτι.
αὐτίκα δ' ἐκ γαίης πλάσσε κλυτὸς Ἀμφιγυήεις
παρθένῳ αἰδοίῃ ἴκελον, Κρονίδεω διὰ βουλάς·
ζῶσε δὲ καὶ κόσμησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
ἀμφὶ δέ οἱ Χάριτές τε θεαὶ, καὶ πότνια Πειθὼ
ὅρμους χρυσείους ἔθεσαν χροΐ· ἀμφὶ δὲ τήν γε
Ὧραι καλλίκομοι στέφον ἄνθεσιν εἰαρινοῖσι.
ἐν δ' ἄρα οἱ στήθεσσι διάκτορος Ἀργειφόντης
ψεύδεά θ', αἱμυλίους τε λόγους, καὶ ἐπίκλοπον ἦθος
τεῦξε, Διὸς βουλῇσι βαρυκτύπου· ἐν δ' ἄρα φωνὴν
θῆκε θεῶν κῆρυξ, ὀνόμηνε δὲ τήνδε γυναῖκα
Πανδώρην, ὅτι πάντες Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
δῶρον ἐδώρησαν, πῆμ' ἀνδράσιν ἀλφηστῇσιν.
αὐτὰρ ἐπεὶ δόλον αἰπὺν ἀμήχανον ἐξετέλεσσεν,
εἰς Ἐπιμηθέα πέμπε πατὴρ κλυτὸν Ἀργειφόντην
δῶρον ἄγοντα θεῶν, ταχὺν ἄγγελον. οὐδ' Ἐπιμηθεὺς
ἐφράσαθ' ὥς οἱ ἔειπε Προμηθεὺς, μήποτε δῶρον
δέξασθαι πὰρ Ζηνὸς Ὀλυμπίου, ἀλλ' ἀποπέμπειν
ἐξοπίσω, μή πού τι κακὸν θνητοῖσι γένηται.
αὐτὰρ ὁ δεξάμενος, ὅτε δὴ κακὸν εἶχ', ἐνόησε.
πρὶν μὲν γὰρ ζώεσκον ἐπὶ χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων
νόσφιν ἄτερθε κακῶν, καὶ ἄτερ χαλεποῖο πόνοιο,

νούσων τ' ἀργαλέων, αἵ τ' ἀνδράσι κῆρας ἔδωκαν.
ἀλλὰ γυνὴ χείρεσσι πίθου μέγα πῶμ' ἀφελοῦσα
ἐσκέδασ'· ἀνθρώποισι δ' ἐμήσατο κήδεα λυγρά.
μούνη δ' αὐτόθι Ἐλπὶς ἐν ἀῤῥήκτοισι δόμοισιν
ἔνδον ἔμεινε πίθου ὑπὸ χείλεσιν, οὐδὲ θύραζε
ἐξέπτη· πρόσθεν γὰρ ἐπέμβαλε πῶμα πίθοιο.
ἄλλα δὲ μυρία λυγρὰ κατ' ἀνθρώπους ἀλάληται.
πλείη μὲν γὰρ γαῖα κακῶν, πλείη δὲ θάλασσα·
νοῦσοι δ' ἀνθρώποισιν ἐφ' ἡμέρῃ ἠδ' ἐπὶ νυκτὶ
αὐτόματοι φοιτῶσι, κακὰ θνητοῖσι φέρουσαι
σιγῇ, ἐπεὶ φωνὴν ἐξείλετο μητιέτα Ζεύς.
οὕτως οὔ τι που ἔστι Διὸς νόον ἐξαλέασθαι.
εἰ δ' ἐθέλεις, ἕτερόν τοι ἐγὼ λόγον ἐκκορυφώσω
εὖ καὶ ἐπισταμένως· σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν.
Ὡς ὁμόθεν γεγάασι θεοὶ θνητοί τ' ἄνθρωποι,
χρύσεον μὲν πρώτιστα γένος μερόπων ἀνθρώπων
ἀθάνατοι ποίησαν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες.
οἳ μὲν ἐπὶ Κρόνου ἦσαν, ὅτ' οὐρανῷ ἐμβασίλευεν·
ὡς δὲ θεοὶ ζώεσκον, ἀκηδέα θυμὸν ἔχοντες,
νόσφιν ἄτερθε πόνων καὶ ὀϊζύος· οὐδέ τι δειλὸν
γῆρας ἐπῆν· αἰεὶ δὲ πόδας καὶ χεῖρας ὁμοῖοι
τέρποντ' ἐν θαλίῃσι κακῶν ἔκτοσθεν ἁπάντων.
θνῆσκον δ' ὡς ὕπνῳ δεδμημένοι· ἐσθλὰ δὲ πάντα
τοῖσιν ἔην· καρπὸν δ' ἔφερε ζείδωρος ἄρουρα
αὐτομάτη πολλόν τε καὶ ἄφθονον· οἱ δ' ἐθελημοὶ
ἥσυχοι ἔργα νέμοντο σὺν ἐσθλοῖσιν πολέεσσιν.
αὐτὰρ ἐπειδὴ τοῦτο γένος κατὰ γαῖα κάλυψεν,
οἱ μὲν δαίμονες ἁγνοὶ ἐπιχθόνιοι καλέονται,

ἐσθλοὶ, ἀλεξίκακοι, φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων,
πλουτοδόται· καὶ τοῦτο γέρας βασιλήϊον ἔσχον.
Δεύτερον αὖτε γένος πολὺ χειρότερον μετόπισθεν
ἀργύρεον ποίησαν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες,
χρυσέῳ οὔτε φυὴν ἐναλίγκιον, οὔτε νόημα.
ἀλλ' ἑκατὸν μὲν παῖς ἔτεα παρὰ μητέρι κεδνῇ
ἐτρέφετ' ἀτάλλων μέγα νήπιος ᾧ ἐνὶ οἴκῳ.
ἀλλ' ὅταν ἡβήσειε, καὶ ἥβης μέτρον ἵκοιτο,
παυρίδιον ζώεσκον ἐπὶ χρόνον, ἄλγε' ἔχοντες
ἀφραδίαις. ὕβριν γὰρ ἀτάσθαλον οὐκ ἐδύναντο
ἀλλήλων ἀπέχειν, οὐδ' ἀθανάτους θεραπεύειν
ἤθελον, οὐδ' ἔρδειν μακάρων ἱεροῖς ἐπὶ βωμοῖς,
ἣ θέμις ἀνθρώποισι κατ' ἤθεα. τοὺς μὲν ἔπειτα
Ζεὺς Κρονίδης ἔκρυψε, χολούμενος οὕνεκα τιμὰς
οὐκ ἐδίδουν μακάρεσσι θεοῖς οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν.
αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τοῦτο γένος κατὰ γαῖα κάλυψε,
τοὶ μὲν ἐπιχθόνιοι μάκαρες θνητοὶ καλέονται
δεύτεροι, ἀλλ' ἔμπης τιμὴ καὶ τοῖσιν ὀπηδεῖ.
Ζεὺς δὲ πατὴρ τρίτον ἄλλο γένος μερόπων ἀνθρώπων
χάλκειον ποίησ', οὐκ ἀργυρῷ οὐδὲν ὁμοῖον,
ἐκ μελιᾶν, δεινόν τε καὶ ὄβριμον· οἷσιν Ἄρηος
ἔργ' ἔμελε στονόεντα, καὶ ὕβριες· οὐδέ τι σῖτον
ἤσθιον, ἀλλ' ἀδάμαντος ἔχον κρατερόφρονα θυμὸν
ἄπλατοι· μεγάλη δὲ βίη καὶ χεῖρες ἄαπτοι
ἐξ ὤμων ἐπέφυκον ἐπὶ στιβαροῖσι μέλεσσιν.
τοῖς δ' ἦν χάλκεα μὲν τεύχεα, χάλκεοι δέ τε οἶκοι,
χαλκῷ δ' εἰργάζοντο· μέλας δ' οὐκ ἔσκε σίδηρος.
καὶ τοὶ μὲν χείρεσσιν ὑπὸ σφετέρῃσι δαμέντες

βῆσαν ἐς εὐρώεντα δόμον κρυεροῦ Ἀΐδαο,
νώνυμνοι· θάνατος δὲ καὶ ἐκπάγλους περ ἐόντας
εἷλε μέλας, λαμπρὸν δ' ἔλιπον φάος ἠελίοιο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τοῦτο γένος κατὰ γαῖα κάλυψεν,
αὖθις ἔτ' ἄλλο τέταρτον ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ
Ζεὺς Κρονίδης ποίησε δικαιότερον καὶ ἄρειον,
ἀνδρῶν ἡρώων θεῖον γένος, οἳ καλέονται
ἡμίθεοι, προτέρῃ γενεῇ, κατ' ἀπείρονα γαῖαν.
καὶ τοὺς μὲν πόλεμός τε κακὸς καὶ φύλοπις αἰνὴ,
τοὺς μὲν ἐφ' ἑπταπύλῳ Θήβῃ, Καδμηΐδι γαίῃ,
ὤλεσε μαρναμένους μήλων ἕνεκ' Οἰδιπόδαο·
τοὺς δὲ καὶ ἐν νήεσσιν ὑπὲρ μέγα λαῖτμα θαλάσσης
ἐς Τροίην ἀγαγὼν, Ἑλένης ἕνεκ' ἠϋκόμοιο·
ἔνθ' ἤτοι τοὺς μὲν θανάτου τέλος ἀμφεκάλυψε.
τοῖς δὲ δίχ' ἀνθρώπων βίοτον καὶ ἤθε' ὀπάσσας
Ζεὺς Κρονίδης κατένασσε πατὴρ ἐς πείρατα γαίης·
καὶ τοὶ μὲν ναίουσιν ἀκηδέα θυμὸν ἔχοντες
ἐν μακάρων νήσοισι, παρ' Ὠκεανὸν βαθυδίνην,
ὄλβιοι ἥρωες· τοῖσι μελιηδέα καρπὸν
τρὶς ἔτεος θάλλοντα φέρει ζείδωρος ἄρουρα.
Μηκέτ' ἔπειτ' ὤφειλον ἐγὼ πέμπτοισι μετεῖναι
ἀνδράσιν, ἀλλ' ἢ πρόσθε θανεῖν, ἢ ἔπειτα γενέσθαι.
νῦν γὰρ δὴ γένος ἐστὶ σιδήρεον· οὐδέ ποτ' ἦμαρ
παύσονται καμάτου καὶ ὀϊζύος, οὐδέ τι νύκτωρ
φθειρόμενοι· χαλεπὰς δὲ θεοὶ δώσουσι μερίμνας.
ἀλλ' ἔμπης καὶ τοῖσι μεμίξεται ἐσθλὰ κακοῖσιν.
Ζεὺς δ' ὀλέσει καὶ τοῦτο γένος μερόπων ἀνθρώπων,
εὖτ' ἂν γεινόμενοι πολιοκρόταφοι τελέθωσιν.

οὐδὲ πατὴρ παίδεσσιν ὁμοίιος, οὐδέ τι παῖδες,
οὐδὲ ξεῖνος ξεινοδόκῳ, καὶ ἑταῖρος ἑταίρῳ,
οὐδὲ κασίγνητος φίλος ἔσσεται, ὡς τὸ πάρος περ.
αἶψα δὲ γηράσκοντας ἀτιμήσουσι τοκῆας·
μέμψονται δ' ἄρα τοὺς χαλεποῖς βάζοντ' ἐπέεσσι,
σχέτλιοι, οὐδὲ θεῶν ὄπιν εἰδότες· οὐδέ κεν οἵ γε
γηράντεσσι τοκεῦσιν ἀπὸ θρεπτήρια δοῖεν,
χειροδίκαι· ἕτερος δ' ἑτέρου πόλιν ἐξαλαπάξει.
οὐδέ τις εὐόρκου χάρις ἔσσεται, οὔτε δικαίου,
οὔτ' ἀγαθοῦ· μᾶλλον δὲ κακῶν ῥεκτῆρα, καὶ ὕβριν
ἀνέρα τιμήσουσι· δίκη δ' ἐν χερσὶ, καὶ αἰδὼς
οὐκ ἔσται· βλάψει δ' ὁ κακὸς τὸν ἀρείονα φῶτα,
μύθοισι σκολιοῖς ἐνέπων, ἐπὶ δ' ὅρκον ὀμεῖται·
ζῆλος δ' ἀνθρώποισιν ὀϊζυροῖσιν ἅπασιν
δυσκέλαδος κακόχαρτος ὁμαρτήσει στυγερώπης.
καὶ τότε δὴ πρὸς Ὄλυμπον ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης,
λευκοῖσιν φαρέεσσι καλυψαμένω χρόα καλὸν,
ἀθανάτων μετὰ φῦλον ἴτην, προλιπόντ' ἀνθρώπους,
Αἰδὼς καὶ Νέμεσις· τὰ δὲ λείψεται ἄλγεα λυγρὰ
θνητοῖς ἀνθρώποισι· κακοῦ δ' οὐκ ἔσσεται ἀλκή.
Νῦν δ' αἶνον βασιλεῦσ' ἐρέω φρονέουσι καὶ αὐτοῖς.
ὧδ' ἴρηξ προσέειπεν ἀηδόνα ποικιλόγηρυν,
ὕψι μάλ' ἐν νεφέεσσι φέρων ὀνύχεσσι μεμαρπώς·
ἡ δ' ἐλεὸν, γναμπτοῖσι πεπαρμένη ἀμφ' ὀνύχεσσι,
μύρετο· τὴν δ' ὅγ' ἐπικρατέως πρὸς μῦθον ἔειπε.
Δαιμονίη, τί λέληκας; ἔχει νύ σε πολλὸν ἀρείων.
τῇδ' εἶς, ᾗ σ' ἂν ἐγώ περ ἄγω, καὶ ἀοιδὸν ἐοῦσαν·
δεῖπνον δ', αἴ κ' ἐθέλω, ποιήσομαι, ἠὲ μεθήσω.

Ὡς ἔφατ᾽ ὠκυπέτης ἴρηξ, τανυσίπτερος ὄρνις.
ἄφρων δ᾽, ὅς κ᾽ ἐθέλῃ πρὸς κρείσσονας ἀντιφερίζειν·
νίκης τε στέρεται, πρός τ᾽ αἴσχεσιν ἄλγεα πάσχει.
ὦ Πέρση, σὺ δ᾽ ἄκουε δίκης, μηδ᾽ ὕβριν ὄφελλε,
ὕβρις γάρ τε κακὴ δειλῷ βροτῷ· οὐδὲ μὲν ἐσθλὸς
ῥηϊδίως φερέμεν δύναται, βαρύθει δέ θ᾽ ὑπ᾽ αὐτῆς,
ἐγκύρσας ἄτῃσιν· ὁδὸς δ᾽ ἑτέρηφι παρελθεῖν
κρείσσων ἐς τὰ δίκαια· δίκη δ᾽ ὑπὲρ ὕβριος ἴσχει,
ἐς τέλος ἐξελθοῦσα· παθὼν δέ τε νήπιος ἔγνω.
αὐτίκα γὰρ τρέχει Ορκος ἅμα σκολιῇσι δίκῃσιν.
τῆς δὲ Δίκης ῥόθος ἑλκομένης ᾗ κ᾽ ἄνδρες ἄγωσι
δωροφάγοι, σκολιαῖς δὲ δίκαις κρίνωσι θέμιστας·
ἡ δ᾽ ἕπεται κλαίουσα πόλιν τε καὶ ἤθεα λαῶν,
ἠέρα ἑσσαμένη, κακὸν ἀνθρώποισι φέρουσα,
οἵ τε μιν ἐξελάσωσι, καὶ οὐκ ἰθεῖαν ἔνειμαν.
οἳ δὲ δίκας ξείνοισι καὶ ἐνδήμοισι διδοῦσιν
ἰθείας, καὶ μή τι παρεκβαίνουσι δικαίου,
τοῖσι τέθηλε πόλις, λαοὶ δ᾽ ἀνθεῦσιν ἐν αὐτῇ,
εἰρήνη δ᾽ ἀνὰ γῆν κουροτρόφος· οὐδέ ποτ᾽ αὐτοῖς
ἀργαλέον πόλεμον τεκμαίρεται εὐρύοπα Ζεύς,
οὐδέ ποτ᾽ ἰθυδίκαισι μετ᾽ ἀνδράσι λιμὸς ὀπηδεῖ,
οὐδ᾽ ἄτη· θαλίῃς δὲ μεμηλότα ἔργα νέμονται.
τοῖσι φέρει μὲν γαῖα πολὺν βίον· οὔρεσι δὲ δρῦς
ἄκρη μέν τε φέρει βαλάνους, μέσση δὲ μελίσσας·
εἰροπόκοι δ᾽ ὄϊες μαλλοῖς καταβεβρίθασι·
τίκτουσιν δὲ γυναῖκες ἐοικότα τέκνα γονεῦσιν·
θάλλουσιν δ᾽ ἀγαθοῖσι διαμπερές· οὐδ᾽ ἐπὶ νηῶν
νείσονται, καρπὸν δὲ φέρει ζείδωρος ἄρουρα.

οἷς δ' ὕβρις τε μέμηλε κακὴ καὶ σχέτλια ἔργα,
τοῖσδε δίκην Κρονίδης τεκμαίρεται εὐρύοπα Ζεύς.
πολλάκι καὶ ξύμπασα πόλις κακοῦ ἀνδρὸς ἀπηύρα,
ὅστις ἀλιτραίνει, καὶ ἀτάσθαλα μηχανάαται.
τοῖσιν δ' οὐρανόθεν μέγ' ἐπήλασε πῆμα Κρονίων,
λιμὸν ὁμοῦ καὶ λοιμόν· ἀποφθινύθουσι δὲ λαοί.
οὐδὲ γυναῖκες τίκτουσιν· μινύθουσι δὲ οἶκοι,
Ζηνὸς φραδμοσύνῃσιν Ὀλυμπίου. ἄλλοτε δ' αὖτε
ἢ τῶν γε στρατὸν εὐρὺν ἀπώλεσεν, ἢ ὅγε τεῖχος,
ἢ νέας ἐν πόντῳ Κρονίδης ἀποτίνυται αὐτῶν.
Ω βασιλεῖς, ὑμεῖς δὲ καταφράζεσθε καὶ αὐτοὶ
τήνδε δίκην. ἐγγὺς γὰρ ἐν ἀνθρώποισιν ἐόντες
ἀθάνατοι λεύσσουσιν, ὅσοι σκολιῇσι δίκῃσιν
ἀλλήλους τρίβουσι, θεῶν ὄπιν οὐκ ἀλέγοντες.
τρὶς γὰρ μυρίοι εἰσὶν ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ
ἀθάνατοι Ζηνὸς, φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων,
οἵ ῥα φυλάσσουσίν τε δίκας καὶ σχέτλια ἔργα,
ἠέρα ἑσσάμενοι, πάντη φοιτῶντες ἐπ' αἶαν.
ἡ δέ τε παρθένος ἐστὶ Δίκη, Διὸς ἐκγεγαυῖα,
κυδρή τ' αἰδοίη τε θεοῖς οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν·
καὶ ῥ' ὁπότ' ἄν τις μιν βλάπτῃ σκολιῶς ὀνοτάζων,
αὐτίκα πὰρ Διῒ πατρὶ καθεζομένη Κρονίωνι,
γηρύετ' ἀνθρώπων ἄδικον νόον, ὄφρ' ἀποτίσῃ
δῆμος ἀτασθαλίας βασιλέων, οἳ λυγρὰ νοεῦντες
ἄλλῃ παρκλίνουσι δίκας, σκολιῶς ἐνέποντες.
ταῦτα φυλασσόμενοι, βασιλῆες, ἰθύνετε μύθους,
δωροφάγοι, σκολιῶν δὲ δικῶν ἐπὶ πάγχυ λάθεσθε.
οἷ αὐτῷ κακὰ τεύχει ἀνὴρ ἄλλῳ κακὰ τεύχων·

ἡ δὲ κακὴ βουλὴ τῷ βουλεύσαντι κακίστη.
Ὦ Πέρση, σὺ δὲ ταῦτα μετὰ φρεσὶ βάλλεο σῇσι,
καί νυ δίκης ἐπάκουε, βίης δ' ἐπιλήθεο πάμπαν.
τόνδε γὰρ ἀνθρώποισι νόμον διέταξε Κρονίων,
ἰχθύσι μὲν καὶ θηρσὶ καὶ οἰωνοῖς πετεηνοῖς,
ἔσθειν ἀλλήλους, ἐπεὶ οὐ δίκη ἐστὶν ἐπ' αὐτοῖς.
ἀνθρώποισι δ' ἔδωκε δίκην, ἣ πολλὸν ἀρίστη
γίγνεται. εἰ γάρ τις κ' ἐθέλῃ τὰ δίκαι' ἀγορεύειν
γιγνώσκων, τῷ μέν τ' ὄλβον διδοῖ εὐρύοπα Ζεύς·
ὃς δέ κε μαρτυρίῃσιν ἑκὼν ἐπίορκον ὀμόσσας
ψεύσεται, ἐν δὲ δίκην βλάψας, νήκεστον ἀάσθη,
τοῦδέ τ' ἀμαυροτέρη γενεὴ μετόπισθε λέλειπται·
ἀνδρὸς δ' εὐόρκου γενεὴ μετόπισθεν ἀμείνων.
σοὶ δ' ἐγὼ ἐσθλὰ νοέων ἐρέω, μέγα νήπιε Πέρση.
τὴν μέν τοι κακότητα καὶ ἰλαδὸν ἐστὶν ἑλέσθαι
ῥηϊδίως· λείη μὲν ὁδὸς, μάλα δ' ἐγγύθι ναίει.
τῆς δ' ἀρετῆς ἱδρῶτα θεοὶ προπάροιθεν ἔθηκαν
ἀθάνατοι· μακρὸς δὲ καὶ ὄρθιος οἶμος ἐπ' αὐτὴν,
καὶ τρηχὺς τὸ πρῶτον· ἐπὴν δ' εἰς ἄκρον ἵκηαι,
ῥηϊδίη δὴ ἔπειτα πέλει, χαλεπή περ ἐοῦσα.
οὗτος μὲν πανάριστος, ὃς αὐτὸς πάντα νοήσει·
ἐσθλὸς δ' αὖ κἀκεῖνος, ὃς εὖ εἰπόντι πίθηται.
ὃς δέ κε μήτ' αὐτὸς νοέῃ, μήτ' ἄλλου ἀκούων
ἐν θυμῷ βάλληται, ὃδ' αὖτ' ἀχρήϊος ἀνήρ.
ἀλλὰ σύ γ' ἡμετέρης μεμνημένος αἰὲν ἐφετμῆς
ἐργάζευ, Πέρση, Δῖον γένος, ὄφρα σε λιμὸς
ἐχθαίρῃ, φιλέῃ δὲ ἐϋστέφανος Δημήτηρ
αἰδοίη, βιότου δὲ τεὴν πίμπλησι καλιήν.

λιμὸς γάρ τοι πάμπαν ἀεργῷ σύμφορος ἀνδρί.
τῷ δὲ θεοὶ νεμεσῶσι καὶ ἀνέρες, ὅς κεν ἀεργὸς
ζώῃ, κηφήνεσσι κοθούροις εἴκελος ὀργὴν,
οἵ τε μελισσάων κάματον τρύχουσιν ἀεργοὶ
ἔσθοντες· σοὶ δ᾽ ἔργα φίλ᾽ ἔστω μέτρια κοσμεῖν,
ὥς κέ τοι ὡραίου βιότου πλήθωσι καλιαί.
ἐξ ἔργων δ᾽ ἄνδρες πολύμηλοί τ᾽ ἀφνειοί τε·
καί τ᾽ ἐργαζόμενος, πολὺ φίλτερος ἀθανάτοισιν
ἔσσεαι ἠδὲ βροτοῖς. μάλα γὰρ στυγέουσιν ἀεργούς.
ἔργον δ᾽ οὐδὲν ὄνειδος, ἀεργίη δέ τ᾽ ὄνειδος.
εἰ δέ κεν ἐργάζῃ, τάχα σε ζηλώσει ἀεργὸς
πλουτεῦντα· πλούτῳ δ᾽ ἀρετὴ καὶ κῦδος ὀπηδεῖ.
δαίμονι δ᾽ οἷος ἔησθα. τὸ ἐργάζεσθαι ἄμεινον,
εἴ κεν ἀπ᾽ ἀλλοτρίων κτεάνων ἀεσίφρονα θυμὸν
εἰς ἔργον τρέψας, μελετᾷς βίου, ὥς σε κελεύω.
αἰδὼς τοι πρὸς ἀνολβίην, θάρσος δὲ πρὸς ὄλβον.
χρήματα δ᾽ οὐχ ἁρπακτά· θεόσδοτα πολλὸν ἀμείνω.
εἰ γάρ τις καὶ χερσὶ βίῃ μέγαν ὄλβον ἕληται,
ἢ ὅγ᾽ ἀπὸ γλώσσης ληΐσσεται, (οἷά τε πολλὰ
γίγνεται, εὖτ᾽ ἂν δὴ κέρδος νόον ἐξαπατήσῃ
ἀνθρώπων, αἰδῶ δέ τ᾽ ἀναιδείη κατοπάζῃ)
ῥεῖά τε μιν μαυροῦσι θεοὶ, μινύθουσι δὲ οἶκοι
ἀνέρι τῷ· παῦρον δέ τ᾽ ἐπὶ χρόνον ὄλβος ὀπηδεῖ.
Ἶσον δ᾽ ὅς θ᾽ ἱκέτην, ὅς τε ξεῖνον κακὸν ἔρξει·
ὅς τε κασιγνήτοιο ἑοῦ ἀνὰ δέμνια βαίνει,
κρυπταδίης εὐνῆς ἀλόχου, παρακαίρια ῥέζων·
ὅς τέ τευ ἀφραδίῃς ἀλιταίνεται ὀρφανὰ τέκνα·
ὅς τε γονῆα γέροντα κακῷ ἐπὶ γήραος οὐδῷ

νεικείῃ

νεικείῃ χαλεποῖσι καθαπτόμενος ἐπέεσσιν.
τῷ δή τοι Ζεὺς αὐτὸς ἀγαίεται, ἐς δὲ τελευτὴν
ἔργων ἀντ' ἀδίκων χαλεπὴν ἐπέθηκεν ἀμοιβήν.
ἀλλὰ σὺ τῶν μὲν πάμπαν ἔεργ' ἀεσίφρονα θυμόν·
καδδύναμιν δ' ἔρδειν ἱέρ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν
ἁγνῶς καὶ καθαρῶς, ἐπὶ δ' ἀγλαὰ μηρία καίειν·
ἄλλοτε δὴ σπονδῆς θυέεσσί τε ἱλάσκεσθαι,
ἠ μὲν ὅτ' εὐνάζῃ, καὶ ὅταν φάος ἱερὸν ἔλθῃ,
ὥς κε τοι ἵλαον κραδίην καὶ θυμὸν ἔχωσιν·
ὄφρ' ἄλλων ὠνῇ κλῆρον, μὴ τὸν τεὸν ἄλλος.
Τὸν φιλέοντ' ἐπὶ δαῖτα καλεῖν, τὸν δ' ἐχθρὸν ἐᾶσαι·
τὸν δὲ μάλιστα καλεῖν, ὅς τις σέθεν ἐγγύθι ναίει.
εἰ γάρ τοι καὶ χρῆμ' ἐγκώμιον ἄλλο γένοιτο,
γείτονες ἄζωστοι ἔκιον, ζώσαντο δὲ πηοί.
πῆμα κακὸς γείτων, ὅσσον τ' ἀγαθὸς μέγ' ὄνειαρ·
ἔμμορέ τοι τιμῆς, ὅς τ' ἔμμορε γείτονος ἐσθλοῦ·
οὐδ' ἂν βοῦς ἀπόλοιτ', εἰ μὴ γείτων κακὸς εἴη.
εὖ μὲν μετρεῖσθαι παρὰ γείτονος, εὖ δ' ἀποδοῦναι
αὐτῷ τῷ μέτρῳ, καὶ λώϊον, αἴ κε δύνηαι,
ὡς ἂν χρηΐζων καὶ ἐς ὕστερον ἄρκιον εὕρῃς.
μὴ κακὰ κερδαίνειν· κακὰ κέρδεα ἶσ' ἄτῃσιν.
δὼς ἀγαθή, ἅρπαξ δὲ κακή, θανάτοιο δότειρα.
ὃς μὲν γάρ κεν ἀνὴρ ἐθέλων, ὅγε κἂν μέγα δώῃ,
χαίρει τῷ δώρῳ, καὶ τέρπεται ὃν κατὰ θυμόν.
ὃς δέ κεν αὐτὸς ἕληται, ἀναιδείηφι πιθήσας,
καί τε σμικρὸν ἐόν, τό γ' ἐπάχνωσεν φίλον ἦτορ.
εἰ γάρ κεν καὶ σμικρὸν ἐπὶ σμικρῷ καταθεῖο,
καὶ θαμὰ τοῦτ' ἔρδοις, τάχα κεν μέγα καὶ τὸ γένοιτο.

ὅς δ' ἐπ' ἐόντι φέρει, ὅδ' ἀλύξεται αἴθοπα λιμόν.
οὐδὲ τό γ' εἰν οἴκῳ κατακείμενον ἀνέρα κήδει.
οἴκοι βέλτερον εἶναι, ἐπεὶ βλαβερὸν τὸ θύρηφι.
ἐσθλὸν μὲν παρεόντος ἑλέσθαι· πῆμα δὲ θυμῷ
χρηΐζειν ἀπεόντος· ἅ σε φράζεσθαι ἄνωγα.
ἀρχομένου δὲ πίθου, καὶ λήγοντος κορέσασθαι·
μεσσόθι φείδεσθαι· δειλὴ δ' ἐνὶ πυθμένι φειδώ.
μισθὸς δ' ἀνδρὶ φίλῳ εἰρημένος ἄρκιος ἔστω.
καί τε κασιγνήτῳ γελάσας ἐπὶ μάρτυρα θέσθαι.
πίστεις δ' ἄρα ὁμῶς καὶ ἀπιστίαι ὤλεσαν ἄνδρας.
Μηδὲ γυνή σε νόον πυγοστόλος ἐξαπατάτω,
αἱμύλα κωτίλλουσα, τεὴν διφῶσα καλιήν.
ὃς δὲ γυναικὶ πέποιθε, πέποιθ' ὅγε φηλήτῃσι.
Μουνογενὴς δὲ πάϊς σώζοι πατρώϊον οἶκον·
γηραιὸς δὲ θάνοις ἕτερον παῖδ' ἐγκαταλείπων
φερβέμεν· ὧς γὰρ πλοῦτος ἀέξεται ἐν μεγάροισι.
ῥεῖα δέ κεν πλεόνεσσι πόροι Ζεὺς ἄσπετον ὄλβον.
πλείων μὲν πλεόνων μελέτη, μείζων δ' ἐπιθήκη.
σοὶ δ' εἰ πλούτου θυμὸς ἐέλδεται ἐν φρεσὶ σῇσι,
ὧδ' ἔρδειν· ἔργον δέ τ' ἐπ' ἔργῳ ἐργάζεσθαι.
Πληϊάδων Ατλαγενέων ἐπιτελλομενάων,
ἄρχεσθ' ἀμητοῦ· ἀρότοιο δὲ, δυσομενάων·
αἳ δή τοι νύκτας τε καὶ ἤματα τεσσαράκοντα
κεκρύφαται· αὖτις δὲ περιπλομένου ἐνιαυτοῦ
φαίνονται, τὰ πρῶτα χαρασσομένοιο σιδήρου.
οὗτός τοι πεδίων πέλεται νόμος, οἵ τε θαλάσσης
ἐγγύθι ναιετάουσ', οἵ τ' ἄγκεα βησσήεντα,
πόντου κυμαίνοντος ἀπόπροθι, πίονα χῶρον

ναίουσιν. γυμνὸν σπείρειν, γυμνὸν δὲ βοωτεῖν,
γυμνὸν δ᾽ ἀμάειν, εἴ χ᾽ ὥρια πάνθ᾽ ἐθέλησθα
ἔργα κομίζεσθαι Δημήτερος· ὥς τοι ἕκαστα
ὥρι᾽ ἀέξηται, μή πως τὰ μεταξὺ χατίζων
πτώσσῃς ἀλλοτρίους οἴκους, καὶ μηδὲν ἀνύσσῃς·
ὡς καὶ νῦν ἐπ᾽ ἔμ᾽ ἦλθες· ἐγὼ δέ τοι οὐκ ἐπιδώσω,
οὐδ᾽ ἐπιμετρήσω. ἐργάζευ, νήπιε Πέρση,
ἔργα, τά τ᾽ ἀνθρώποισι θεοὶ διετεκμήραντο,
μή ποτε σὺν παίδεσσι γυναικί τε θυμὸν ἀχεύων,
ζητεύῃς βίοτον κατὰ γείτονας, οἱ δ᾽ ἀμελῶσιν.
δὶς μὲν γὰρ καὶ τρὶς τάχα τεύξεαι· ἢν δ᾽ ἔτι λυπῇς,
χρῆμα μὲν οὐ πρήξεις, σὺ δ᾽ ἐτώσια πόλλ᾽ ἀγορεύσεις.
ἀχρεῖος δ᾽ ἔσται ἐπέων νομός. ἀλλά σ᾽ ἄνωγα
φράζεσθαι χρειῶν τε λύσιν, λιμοῦ τ᾽ ἀλεωρήν.
  Οἶκον μὲν πρώτιστα, γυναῖκά τε, βοῦν τ᾽ ἀροτῆρα,
κτητὴν, οὐ γαμετὴν, ἥ τις καὶ βουσὶν ἕποιτο.
χρήματα δ᾽ εἰν οἴκῳ πάνθ᾽ ἄρμενα ποιήσασθαι,
μὴ σὺ μὲν αἰτῇς ἄλλον, ὁ δ᾽ ἀρνῆται, σὺ δὲ τητᾷ,
ἡ δ᾽ ὥρη παραμείβηται, μινύθῃ δέ τοι ἔργον.
μηδ᾽ ἀναβάλλεσθαι ἔς τ᾽ αὔριον, ἔς τ᾽ ἔννηφιν.
οὐ γὰρ ἐτωσιοεργὸς ἀνὴρ πίμπλησι καλιὴν,
οὐδ᾽ ἀναβαλλόμενος· μελέτη δέ τοι ἔργον ὀφέλλει.
αἰεὶ δ᾽ ἀμβολιεργὸς ἀνὴρ ἄτῃσι παλαίει.
  Ημος δὴ λήγει μένος ὀξέος ἠελίοιο
καύματος ἰδαλίμου, μετοπωρινὸν ὀμβρήσαντος
Ζηνὸς ἐρισθενέος, μετὰ δὲ τρέπεται βρότεος χρὼς
πολλὸν ἐλαφρότερος· (δὴ γὰρ τότε σείριος ἀστὴρ
βαιὸν ὑπὲρ κεφαλῆς κηριτρεφέων ἀνθρώπων

ἔρχεται ἠμάτιος, πλεῖον δέ τε νυκτὸς ἐπαυρεῖ.)
ἦμος ἀδηκτοτάτη πέλεται τμηθεῖσα σιδήρῳ
ὕλη, φύλλα δ' ἔραζε χέει, πτόρθοιό τε λήγει·
τῆμος ἄρ' ὑλοτομεῖν μεμνημένος ὥριον ἔργον.
ὅλμον μὲν τριπόδην τάμνειν, ὕπερον δὲ τρίπηχυν,
ἄξονά θ' ἑπταπόδην· μάλα γάρ νύ τοι ἄρμενον οὕτως·
εἰ δέ κεν ὀκταπόδην, ἀπὸ καὶ σφῦραν κε τάμοιο.
τρισπίθαμον δ' ἄψιν τάμνειν δεκαδώρῳ ἁμάξῃ.
πόλλ' ἐπὶ καμπύλα κᾶλα· φέρειν δὲ γύην, ὅταν εὕρῃς,
εἰς οἶκον, κατ' ὄρος διζήμενος, ἢ κατ' ἄρουραν,
πρίνινον· ὃς γὰρ βουσὶν ἀροῦν ὀχυρώτατός ἐστιν,
εὖτ' ἂν Ἀθηναίης δμωὸς ἐν ἐλύματι πήξας
γόμφοισιν πελάσας προσαρήρεται ἱστοβοῆϊ.
δοιὰ δὲ θέσθαι ἄροτρα, πονησάμενος κατὰ οἶκον,
αὐτόγυον καὶ πηκτόν· ἐπεὶ πολὺ λώϊον οὕτως.
εἰ χ' ἕτερόν γ' ἄξαις, ἕτερόν κ' ἐπὶ βουσὶ βάλοιο.
δάφνης δ' ἢ πτελέης ἀκιώτατοι ἱστοβοῆες.
δρυὸς ἔλυμα, γύην πρίνου, βόε δ' ἐνναετήρω
ἄρσενε κεκτῆσθαι, (τῶν γὰρ σθένος οὐκ ἀλαπαδνόν)
ἥβης μέτρον ἔχοντε, τὼ ἐργάζεσθαι ἀρίστω.
οὐκ ἂν τώ γ' ἐρίσαντες ἐν αὔλακι καμμὲν ἄροτρον
ἄξειαν, τὸ δὲ ἔργον ἐτώσιον αὖθι λίποιεν.
τοῖς δ' ἅμα τεσσαρακονταετὴς αἰζηὸς ἕποιτο,
ἄρτον δειπνήσας τετράτρυφον, ὀκτάβλωμον,
ὅς κ' ἔργου μελετῶν ἰθεῖαν αὔλακ' ἐλαύνοι,
μηκέτι παπταίνων μεθ' ὁμήλικας, ἀλλ' ἐπὶ ἔργῳ
θυμὸν ἔχων· τοῦ δ' οὔ τι νεώτερος ἄλλος ἀμείνων
σπέρματα δάσσασθαι, καὶ ἐπισπορίην ἀλέασθαι.

κουρότερος γὰρ ἀνὴρ μεθ᾽ ὁμήλικας ἐπτοίηται.
Φράζεσθαι δ᾽ εὖτ᾽ ἂν γεράνου φωνὴν ἐπακούσῃς
ὑψόθεν ἐκ νεφέων ἐνιαύσια κεκληγυίης,
ἥ τ᾽ ἀρότοιό τε σῆμα φέρει, καὶ χείματος ὥρην
δεικνύει ὀμβρηροῦ· κραδίην δ᾽ ἔδακ᾽ ἀνδρὸς ἀβούτεω·
δὴ τότε χορτάζειν ἕλικας βόας ἔνδον ἐόντας.
ῥηΐδιον γὰρ ἔπος εἰπεῖν· Βόε δὸς καὶ ἅμαξαν.
ῥηΐδιον δ᾽ ἀπανήνασθαι· Πάρα δ᾽ ἔργα βόεσσι.
Φησὶ δ᾽ ἀνὴρ φρένας ἀφνειὸς πήξασθαι ἅμαξαν,
νήπιος· οὐδὲ τό γ᾽ οἶδ᾽, ἑκατὸν δέ τε δούραθ᾽ ἁμάξης,
τῶν πρόσθεν μελέτην ἐχέμεν οἰκήϊα θέσθαι.
εὖτ᾽ ἂν δὲ πρώτιστ᾽ ἄροτος θνητοῖσι φανείη,
δὴ τότ᾽ ἐφορμηθῆναι, ὁμῶς δμῶές τε καὶ αὐτὸς,
αὔην καὶ διερὴν ἀρόων, ἀρότοιο καθ᾽ ὥρην,
πρωῒ μάλα σπεύδων, ἵνα τοι πλήθωσιν ἄρουραι.
ἔαρι πολεῖν· θέρεος δὲ νεωμένη οὔ σ᾽ ἀπατήσει.
νειὸν δὲ σπείρειν ἔτι κουφίζουσαν ἄρουραν.
νειὸς ἀλεξιάρη, παίδων εὐκηλήτειρα.
εὔχεσθαι δὲ Διῒ χθονίῳ, Δημήτερί θ᾽ ἁγνῇ,
ἐκτελέα βρίθειν Δημήτερος ἱερὸν ἀκτὴν,
ἀρχόμενος τὰ πρῶτ᾽ ἀρότου, ὅταν ἄκρον ἐχέτλης
χειρὶ λαβὼν, ὅρπηκι βοῶν ἐπὶ νῶτον ἵκηαι,
ἔνδρυον ἑλκόντων μεσάβων. ὁ δὲ τυτθὸς ὄπισθεν
δμωὸς ἔχων μακέλην πόνον ὀρνίθεσσι τιθείη,
σπέρματα κακκρύπτων. εὐθημοσύνη γὰρ ἀρίστη
θνητοῖς ἀνθρώποις· κακοθημοσύνη δὲ κακίστη.
ὧδέ κεν ἁδροσύνῃ στάχυες νεύοιεν ἔραζε,
εἰ τέλος αὐτὸς ὄπισθεν Ὀλύμπιος ἐσθλὸν ὀπάζοι.

ἐκ δ' αἰγέων ἐλάσειας ἀράχνια· καί σε ἔολπα
γηθήσειν, βιότου αἱρεύμενον ἔνδον ἐόντος.
εὐοχθέων δ' ἵξεαι πολιὸν ἔαρ, οὐδὲ πρὸς ἄλλους
αὐγάσεαι· σέο δ' ἄλλος ἀνὴρ κεχρημένος ἔσται.
εἰ δέ κεν ἠελίοιο τροπαῖς ἀρόῃς χθόνα δῖαν,
ἥμενος ἀμήσεις, ὀλίγον περὶ χειρὸς ἐέργων,
ἀντία δεσμεύων κεκονιμένος, οὐ μάλα χαίρων.
οἴσεις δ' ἐν φορμῷ· παῦροι δέ σε θηήσονται.
ἄλλοτε δ' ἀλλοῖος Ζηνὸς νόος αἰγιόχοιο·
ἀργαλέος δ' ἄνδρεσσι καταθνητοῖσι νοῆσαι.
εἰ δέ κεν ὄψ' ἀρόσῃς, τόδε κέν τοι φάρμακον εἴη.
ἦμος κόκκυξ κοκκύζει δρυὸς ἐν πετάλοισι
τὸ πρῶτον, τέρπει τε βροτοὺς ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν,
τῆμος Ζεὺς ὕοι τρίτῳ ἤματι, μηδ' ἀπολήγοι,
μήτ' ἄρ' ὑπερβάλλων βοὸς ὁπλὴν, μήτ' ἀπολείπων·
οὕτω κ' ὀψαρότης πρωτηρότῃ ἰσοφαρίζοι.
ἐν θυμῷ δ' εὖ πάντα φυλάσσεο· μηδέ σε λήθοι
μήτ' ἔαρ γιγνόμενον πολιὸν, μήθ' ὥριος ὄμβρος.
Πὰρ δ' ἴθι χάλκειον θῶκον, καὶ ἐπαλέα λέσχην,
ὥρῃ χειμερίῃ, ὁπότε κρύος ἀνέρας ἔργον
ἰσχάνει· ἔνθα κ' ἄοκνος ἀνὴρ μέγα οἶκον ὀφέλλοι·
μή σε κακοῦ χειμῶνος ἀμηχανίη καταμάρψῃ
σὺν πενίῃ, λεπτῇ δὲ παχὺν πόδα χειρὶ πιέζῃς.
πολλὰ δ' ἀεργὸς ἀνὴρ κενεὴν ἐπὶ ἐλπίδα μίμνων,
χρηΐζων βιότοιο, κακὰ προσελέξατο θυμῷ.
ἐλπὶς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένον ἄνδρα κομίζει,
ἥμενον ἐν λέσχῃ, τῷ μὴ βίος ἄρκιος εἴη.
δείκνυε δὲ δμώεσσι, θέρευς ἔτι μέσσου ἐόντος·

Οὐκ αἰεὶ θέρος ἐσσεῖται, ποιεῖσθε καλιάς.
μῆνα δὲ Ληναιῶνα, κάκ' ἤματα, βούδορα πάντα·
τοῦτον ἀλεύασθαι, καὶ πηγάδας· αἵ τ' ἐπὶ γαῖαν,
πνεύσαντος Βορέαο, δυσηλεγέες τελέθουσιν,
ὅς τε διὰ Θρήκης ἱπποτρόφου εὐρέϊ πόντῳ
ἐμπνεύσας ὤρινε· μέμυκε δὲ γαῖα καὶ ὕλη·
πολλὰς δὲ δρῦς ὑψικόμους, ἐλάτας τε παχείας,
οὔρεος ἐν βήσσῃς πιλνᾷ χθονὶ πουλυβοτείρῃ
ἐμπίπτων, καὶ πᾶσα βοᾷ τότε νήριτος ὕλη.
θῆρες δὲ φρίσσουσ', οὐρὰς δ' ὑπὸ μέζε' ἔθεντο,
τῶν καὶ λάχνῃ δέρμα κατάσκιον· ἀλλά νυ καὶ τῶν
ψυχρὸς ἐὼν διάησι, δασυστέρνων περ ἐόντων.
καί τε διὰ ῥινοῦ βοὸς ἔρχεται, οὐδέ μιν ἴσχει.
καί τε δι' αἶγα ἄησι τανύτριχα· πώεα δ' οὔ τι,
οὕνεκ' ἐπηεταναὶ τρίχες αὐτῶν, οὐ διάησιν
ἲς ἀνέμου Βορέου. τροχαλὸν δὲ γέροντα τίθησι.
καὶ διὰ παρθενικῆς ἁπαλόχροος οὐ διάησιν,
ἥ τε δόμων ἔντοσθε φίλῃ παρὰ μητέρι μίμνει,
οὔπω ἔργ' εἰδυῖα πολυχρύσου Ἀφροδίτης·
εὖτε λοεσσαμένη τέρενα χρόα, καὶ λίπ' ἐλαίῳ
χρισαμένη, νυχίη καταλέξεται ἔνδοθεν οἴκου
ἤματι χειμερίῳ, ὅτ' ἀνόστεος ὃν πόδα τένδει
ἔν τ' ἀπύρῳ οἴκῳ καὶ ἤθεσι λευγαλέοισιν.
οὐ γάρ οἱ ἠέλιος δείκνυ νομὸν ὁρμηθῆναι·
ἀλλ' ἐπὶ κυανέων ἀνδρῶν δῆμόν τε πόλιν τε
στρωφᾶται, βράδιον δὲ Πανελλήνεσσι φαείνει.
καὶ τότε δὴ κεραοὶ καὶ νήκεροι ὑληκοῖται
λυγρὸν μαλκιόωντες ἀνὰ δρία βησσήεντα

Φεύγουσιν· καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶ τοῦτο μέμηλεν,
οἳ σκέπα μαιόμενοι πυκινοὺς κευθμῶνας ἔχουσι,
καὶ γλάφυ πετρῆεν· τότε δὴ τρίποδι βροτῷ ἶσοι,
οὗ τ᾽ ἐπὶ νῶτα ἔαγε, κάρη δ᾽ εἰς οὖδας ὁρᾶται,
τῷ ἴκελοι φοιτῶσιν ἀλευόμενοι νίφα λευκήν.
καὶ τότε ἕσσασθαι ἔρυμα χροὸς, ὥς σε κελεύω,
χλαῖναν μὲν μαλακὴν, καὶ τερμιόεντα χιτῶνα.
στήμονι δ᾽ ἐν παύρῳ πολλὴν κρόκα μηρύσασθαι.
τὴν περιέσσασθαι, ἵνα τοι τρίχες ἀτρεμέωσι,
μηδ᾽ ὀρθαὶ φρίσσωσιν, ἀειρόμεναι κατὰ σῶμα.
ἀμφὶ δὲ ποσσὶ πέδιλα βοὸς ἶφι κταμένοιο
ἄρμενα δήσασθαι, πίλοις ἔντοσθε πυκάσσας.
πρωτογόνων δ᾽ ἐρίφων, ὁπόταν κρύος ὥριον ἔλθῃ,
δέρματα συῤῥάπτειν νεύρῳ βοὸς, ὄφρ᾽ ἐπὶ ὤμῳ
ὑετοῦ ἀμφιβάλῃ ἀλέην. κεφαλῆφι δ᾽ ὕπερθεν
πῖλον ἔχειν ἀσκητὸν, ἵν᾽ οὔατα μὴ καταδεύῃ.
ψυχρὴ γάρ τ᾽ ἠὼς πέλεται, Βορέαο πεσόντος.
τὸν φθάμενος, ἔργον τελέσας, οἴκονδε νέεσθαι,
μή ποτέ σ᾽ οὐρανόθεν σκοτόεν νέφος ἀμφικαλύψῃ,
χρῶτά τε μυδαλέον θείη, κατὰ δ᾽ εἵματα δεύσῃ·
ἀλλ᾽ ὑπαλεύασθαι· μεὶς γὰρ χαλεπώτατος οὗτος
χειμέριος, χαλεπὸς προβάτοις, χαλεπὸς δ᾽ ἀνθρώποις.
τῆμος θὤμισυ βουσὶν, ἐπ᾽ ἀνέρι δὲ πλέον εἴη
ἁρμαλιῆς· μακραὶ γὰρ ἐπίῤῥοθοι εὐφρόναι εἰσί.
Εὖτ᾽ ἂν δ᾽ ἑξήκοντα μετὰ τροπὰς ἠελίοιο
χειμέρι᾽ ἐκτελέσῃ Ζεὺς ἤματα, δή ῥα τότ᾽ ἀστὴρ
Ἀρκτοῦρος προλιπὼν ἱερὸν ῥόον Ὠκεανοῖο
πρῶτον παμφαίνων ἐπιτέλλεται ἀκροκνέφαιος.

τόνδε μετ' ὀρθρογόη Πανδιονὶς ὦρτο χελιδὼν
ἐς φάος ἀνθρώποις, ἔαρος νέον ἱσταμένοιο.
τὴν φθάμενος, οἴνας περιταμνέμεν· ὣς γὰρ ἄμεινον.
ἀλλ' ὁπότ' ἂν φερέοικος ἀπὸ χθονὸς ἂν φυτὰ βαίνῃ;
Πληϊάδας φεύγων, τότε δὴ σκάφος οὐκ ἔτι οἰνέων·
ἀλλ' ἅρπας τε χαρασσέμεναι, καὶ δμῶας ἐγείρειν.
φεύγειν δὲ σκιεροὺς θώκους, καὶ ἐπ' ἠῶ κοῖτον,
ὥρῃ ἐν ἀμητοῦ, ὅτε τ' ἠέλιος χρόα κάρφει·
τημοῦτος σπεύδειν, καὶ οἴκαδε καρπὸν ἀγείρειν,
ὄρθρου ἀνιστάμενος, ἵνα τοι βίος ἄρκιος εἴη.
ἠὼς γάρ τ' ἔργοιο τρίτην ἀπομείρεται αἶσαν·
ἠώς τοι προφέρει μὲν ὁδοῦ, προφέρει δὲ καὶ ἔργου·
ἠὼς, ἥ τε φανεῖσα πολέας ἐπέβησε κελεύθου
ἀνθρώπους, πολλοῖσι δ' ἐπὶ ζυγὰ βουσὶ τίθησιν.
Ἦμος δὲ σκόλυμός τ' ἀνθεῖ, καὶ ἠχέτα τέττιξ
δενδρέῳ ἐφεζόμενος λιγυρὴν καταχεύετ' ἀοιδὴν
πυκνὸν ὑπὸ πτερύγων, θέρεος καματώδεος ὥρῃ,
τῆμος πιόταταί τ' αἶγες, καὶ οἶνος ἄριστος,
μαχλόταταί δὲ γυναῖκες, ἀφαυρότατοι δέ τε ἄνδρες
εἰσὶν, ἐπεὶ κεφαλὴν καὶ γούνατα Σείριος ἄζει,
αὐαλέος δέ τε χρὼς ὑπὸ καύματος. ἀλλὰ τότ' ἤδη
εἴη πετραίη τε σκιὴ, καὶ Βίβλινος οἶνος,
μᾶζά τ' ἀμελγαίη, γάλα τ' αἰγῶν σβεννυμενάων,
καὶ βοὸς ὑλοφάγοιο κρέας μήπω τετοκυίης,
πρωτογόνων τ' ἐρίφων· ἐπὶ δ' αἴθοπα πινέμεν οἶνον,
ἐν σκιῇ ἑζόμενον, κεκορημένον ἦτορ ἐδωδῆς,
ἀντίον ἀκραέος Ζεφύρου τρέψαντα πρόσωπον,
κρήνης τ' αἰενάου καὶ ἀποῤῥύτου, ἥ τ' ἀθόλωτος.

τρὶς δ' ὕδατος προχέειν, τὸ δὲ τέτρατον ἱέμεν οἴνου.
δμωσὶ δ' ἐποτρύνειν Δημήτερος ἱερὸν ἀκτὴν
δινέμεν, εὖτ' ἂν πρῶτα φανῇ σθένος Ὠρίωνος,
χώρῳ ἐν εὐαεῖ, καὶ ἐϋτροχάλῳ ἐν ἀλωῇ.
μέτρῳ δ' εὖ κομίσασθαι ἐν ἄγγεσιν. αὐτὰρ ἐπὴν δὴ
πάντα βίον κατάθηαι ἐπάρμενον ἔνδοθεν οἴκου,
θῆτά τ' ἄοικον ποιεῖσθαι, καὶ ἄτεκνον ἔριθον
δίζεσθαι κέλομαι· χαλεπὴ δ' ὑπόπορτις ἔριθος.
καὶ κύνα καρχαρόδοντα κομεῖν· μὴ φείδεο σίτου·
μή ποτέ σ' ἡμερόκοιτος ἀνὴρ ἀπὸ χρήμαθ' ἕληται.
χόρτον δ' ἐσκομίσαι καὶ συρφετὸν, ὄφρα τοι εἴη
βουσὶ καὶ ἡμιόνοισιν ἐπηετανόν. αὐτὰρ ἔπειτα
δμῶας ἀναψύξαι φίλα γούνατα, καὶ βόε λῦσαι.
Εὖτ' ἂν δ' Ὠρίων καὶ Σείριος ἐς μέσον ἔλθῃ
οὐρανὸν, Ἀρκτοῦρον δ' ἐσίδῃ ῥοδοδάκτυλος Ἠὼς,
ὦ Πέρση, τότε πάντας ἀπόδρεπε οἴκαδε βότρυς.
δεῖξαι δ' ἠελίῳ δέκα τ' ἤματα καὶ δέκα νύκτας·
πέντε δὲ συσκιάσαι, ἕκτῳ δ' εἰς ἄγγε' ἀφύσσαι
δῶρα Διωνύσου πολυγηθέος. αὐτὰρ ἐπὴν δὴ
Πληϊάδες θ', Ὑάδες τε, τό τε σθένος Ὠρίωνος
δύνωσι, τότ' ἔπειτ' ἀρότου μεμνημένος εἶναι
ὡραίου· πλειὼν δὲ κατὰ χθονὸς ἄρμενος εἴη.
Εἰ δέ σε ναυτιλίης δυσπεμφέλου ἵμερος αἱρεῖ,
εὖτ' ἂν Πληϊάδες, σθένος ὄβριμον Ὠρίωνος
φεύγουσαι, πίπτωσιν ἐς ἠεροειδέα πόντον,
δὴ τότε παντοίων ἀνέμων θύουσιν ἀῆται·
καὶ τότε μηκέτι νῆας ἔχειν ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ,
γῆν δ' ἐργάζεσθαι μεμνημένος, ὥς σε κελεύω.

νῆα δ' ἐπ' ἠπείρου ἐρύσαι, πυκάσαι τε λίθοισι
πάντοθεν, ὄφρ' ἴσχωσ' ἀνέμων μένος ὑγρὸν ἀέντων,
χείμαρον ἐξερύσας, ἵνα μὴ πύθῃ Διὸς ὄμβρος.
ὅπλα δ' ἐπάρμενα πάντα τεῷ ἐνικάτθεο οἴκῳ,
εὐκόσμως στολίσας νηὸς πτερὰ ποντοπόροιο·
πηδάλιον δ' εὐεργὲς ὑπὲρ καπνοῦ κρεμάσασθαι.
αὐτὸς δ' ὡραῖον μίμνειν πλόον, εἰσόκεν ἔλθῃ·
καὶ τότε νῆα θοὴν ἅλαδ' ἑλκέμεν, ἐν δέ τε φόρτον
ἄρμενον ἐντύνασθαι, ἵν' οἴκαδε κέρδος ἄρηαι·
ὥσπερ ἐμός τε πατὴρ καὶ σὸς, μέγα νήπιε Πέρση,
πλωΐζεσκεν νηυσὶ, βίου κεχρημένος ἐσθλοῦ·
ὅς ποτε καὶ τῇδ' ἦλθε, πολὺν διὰ πόντον ἀνύσσας,
Κύμην Αἰολίδα προλιπὼν, ἐν νηῒ μελαίνῃ·
νάσσατο δ' ἄγχ' Ελικῶνος ὀϊζυρῇ ἐνὶ κώμῃ,
Ασκρῃ, χεῖμα κακῇ, θέρει ἀργαλέῃ, οὐδέ ποτ' ἐσθλῇ.
Τύνη δ', ὦ Πέρση, ἔργων μεμνημένος εἶναι
ὡραίων πάντων, περὶ ναυτιλίης δὲ μάλιστα.
νῆ' ὀλίγην αἰνεῖν, μεγάλῃ δ' ἐνὶ φορτία θέσθαι·
μείζων μὲν φόρτος, μεῖζον δ' ἐπὶ κέρδεϊ κέρδος
ἔσσεται, εἴ κ' ἄνεμοί γε κακὰς ἀπέχωσιν ἀήτας.
εὖτ' ἂν ἐπ' ἐμπορίην τρέψῃς ἀεσίφρονα θυμὸν,
βούληαι δὲ χρέα τε φυγεῖν καὶ ἀτερπέα λιμὸν,
δείξω δή τοι μέτρα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης.
Ημματα πεντήκοντα μετὰ τροπὰς ἠελίοιο,
ἐς τέλος ἐλθόντος θέρεος, καματώδεος ὥρης,
ὡραῖος πέλεται θνητοῖς πλόος· οὔτε κε νῆα
καυάξαις, οὔτ' ἄνδρας ἀποφθίσειε θάλασσα,
εἰ μὴ δὴ πρόφρων γε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,

ἢ Ζεὺς ἀθανάτων βασιλεὺς ἐθέλῃσιν ὀλέσσαι.
ἐν τοῖς γὰρ τέλος ἐστὶν ὁμῶς ἀγαθῶν τε κακῶν τε.
ἦμος δ' εὐκρινέες τ' αὖραι, καὶ πόντος ἀπήμων,
εὔκηλος· τότε νῆα θοὴν, ἀνέμοισι πιθήσας,
ἑλκέμεν ἐς πόντον, φόρτον δ' εὖ πάντα τίθεσθαι.
σπεύδειν δ' ὅττι τάχιστα πάλιν οἶκόνδε νέεσθαι·
μηδὲ μένειν οἶνόν τε νέον, καὶ ὀπωρινὸν ὄμβρον,
καὶ χειμῶν' ἐπιόντα, Νότοιό τε δεινὰς ἀήτας,
ὅς τ' ὤρινε θάλασσαν, ὁμαρτήσας Διὸς ὄμβρῳ
πολλῷ ὀπωρινῷ· χαλεπὸν δέ τε πόντον ἔθηκεν.
ἄλλος δ' εἰαρινὸς πέλεται πλόος ἀνθρώποισιν.
ἦμος δὴ τὸ πρῶτον, ὅσον τ' ἐπιβᾶσα κορώνη
ἴχνος ἐποίησεν, τόσσον πέταλ' ἀνδρὶ φανείη
ἐν κράδῃ ἀκροτάτῃ, τότε δ' ἄμβατός ἐστι θάλασσα.
εἰαρινὸς δ' οὗτος πέλεται πλόος. οὔ μιν ἔγωγε
αἴνημ'· οὐ γὰρ ἐμῷ θυμῷ κεχαρισμένος ἐστὶν,
ἁρπακτός. χαλεπῶς κε φύγοις κακόν. ἀλλά νυ καὶ τὸν
ἄνθρωποι ῥέζουσιν ἀϊδρείῃσι νόοιο.
χρήματα γὰρ ψυχὴ πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσι.
δεινὸν δ' ἐστὶ θανεῖν μετὰ κύμασι. ἀλλά σ' ἄνωγα
φράζεσθαι τάδε πάντα μετὰ φρεσὶν, ὅσσ' ἀγορεύω.
μηδ' ἐνὶ νηυσὶν ἅπαντα βίον κοίλῃσι τίθεσθαι·
ἀλλὰ πλέω λείπειν, τὰ δὲ μείονα φορτίζεσθαι.
δεινὸν γὰρ πόντου μετὰ κύμασι πήματι κύρσαι.
δεινὸν τ', εἴ κ' ἐφ' ἄμαξαν ὑπέρβιον ἄχθος ἀείρας,
ἄξονα καυάξαις, τὰ δὲ φορτί' ἀμαυρωθείη.
μέτρα φυλάσσεσθαι. καιρὸς δ' ἐπὶ πᾶσιν ἄριστος.
Ὡραῖος δὲ γυναῖκα τεὸν ποτὶ οἶκον ἄγεσθαι,

μήτε τριηκόντων ἐτέων μάλα πόλλ' ἀπολείπων,
μήτ' ἐπιθεὶς μάλα πολλά· γάμος δέ τοι ὥριος οὗτος.
ἡ δὲ γυνὴ τέτορ' ἡβώῃ, πέμπτῳ δὲ γαμοῖτο.
παρθενικὴν δὲ γαμεῖν, ὥς κ' ἤθεα κεδνὰ διδάξῃς·
τὴν δὲ μάλιστα γαμεῖν, ἥ τις σέθεν ἐγγύθι ναίει,
πάντα μάλ' ἀμφὶς ἰδὼν, μὴ γείτοσι χάρματα γήμῃς.
οὐ μὲν γάρ τι γυναικὸς ἀνὴρ ληΐζετ' ἄμεινον
τῆς ἀγαθῆς· τῆς δ' αὖτε κακῆς οὐ ῥίγιον ἄλλο,
δειπνολόχου, ἥ τ' ἄνδρα καὶ ἴφθιμόν περ ἐόντα
εὕει ἄτερ δαλοῦ, καὶ ἐν ὠμῷ γήραϊ θῆκεν.

Εὖ δ' ὄπιν ἀθανάτων μακάρων πεφυλαγμένος εἶναι.
μηδὲ κασιγνήτῳ ἶσον ποιεῖσθαι ἑταῖρον·
εἰ δέ κε ποιήσῃς, μή μιν πρότερος κακὸν ἔρξῃς.
μηδὲ ψεύδεσθαι γλώσσης χάριν. εἰ δέ κεν ἄρχῃ,
ἤ τι ἔπος εἰπὼν ἀποθύμιον, ἠὲ καὶ ἔρξας,
δὶς τόσα τίνυσθαι μεμνημένος· εἰ δέ κεν αὖθις
ἡγῆτ' ἐς φιλότητα, δίκην δ' ἐθέλῃσι παρασχεῖν,
δέξασθαι. δειλός τοι ἀνὴρ φίλον ἄλλοτε ἄλλον
ποιεῖται. σὲ δὲ μή τι νόον κατελεγχέτω εἶδος.
μηδὲ πολύξεινον, μηδ' ἄξεινον καλέεσθαι,
μηδὲ κακῶν ἕταρον, μηδ' ἐσθλῶν νεικεστῆρα.
μηδέ ποτ' οὐλομένην πενίην θυμοφθόρον ἀνδρὶ
τέτλαθ' ὀνειδίζειν, μακάρων δόσιν αἰὲν ἐόντων.
γλώσσης τοι θησαυρὸς ἐν ἀνθρώποισιν ἄριστος
φειδωλῆς, πλείστη δὲ χάρις κατὰ μέτρον ἰούσης.
εἰ δὲ κακὸν εἴποις, τάχα κ' αὐτὸς μεῖζον ἀκούσαις.
μηδὲ πολυξείνου δαιτὸς δυσπέμφελος εἶναι
ἐκ κοινοῦ· πλείστη δὲ χάρις, δαπάνη τ' ὀλιγίστη.

Μηδέ ποτ' ἐξ ἠοῦς Διῒ λείβειν αἴθοπα οἶνον
χερσὶν ἀνίπτοισι, μηδ' ἄλλοις ἀθανάτοισιν·
οὐ γὰρ τοίγε κλύουσιν, ἀποπτύουσι δέ τ' ἀράς.
μηδ' ἀντ' ἠελίοιο τετραμμένος ὀρθὸς ὀμιχεῖν·
αὐτὰρ ἐπὴν κε δύῃ, μεμνημένος, ἔς τ' ἀνιόντος,
μήτ' ἐν ὁδῷ, μήτ' ἐκτὸς ὁδοῦ προβάδην οὐρήσῃς,
μηδ' ἀπογυμνωθείς· μακάρων τοι νύκτες ἔασιν·
ἑζόμενος δ' ὅ γε θεῖος ἀνὴρ πεπνυμένα εἰδώς,
ἢ ὅ γε πρὸς τοῖχον πελάσας εὐερκέος αὐλῆς.
μηδ' αἰδοῖα γονῇ πεπαλαγμένος ἔνδοθεν οἴκου
ἱστίῃ ἐμπελαδὸν παραφαινέμεν, ἀλλ' ἀλέασθαι.
μηδ' ἀπὸ δυσφήμοιο τάφου ἀπονοστήσαντα
σπερμαίνειν γενεήν, ἀλλ' ἀθανάτων ἀπὸ δαιτός.
Μηδέ ποτ' ἀενάων ποταμῶν καλλίῤῥοον ὕδωρ
ποσσὶ περᾷν, πρίν γ' εὔξῃ ἰδὼν ἐς καλὰ ῥέεθρα,
χεῖρας νιψάμενος πολυηράτῳ ὕδατι λευκῷ.
ὃς ποταμὸν διαβῇ, κακότητι δὲ χεῖρας ἄνιπτος,
τῷδε θεοὶ νεμεσῶσι, καὶ ἄλγεα δῶκαν ὀπίσσω.
Μηδ' ἀπὸ πεντόζοιο, θεῶν ἐν δαιτὶ θαλείῃ,
αὖον ἀπὸ χλωροῦ τάμνειν αἴθωνι σιδήρῳ.
μηδέ ποτ' οἰνοχόην τιθέμεν κρητῆρος ὕπερθε
πινόντων· ὀλοὴ γὰρ ἐπ' αὐτῷ μοῖρα τέτυκται.
μηδὲ δόμον ποιῶν ἀνεπίξεστον καταλείπειν,
μή τοι ἐφεζομένη κρώζῃ λακέρυζα κορώνη.
μηδ' ἀπὸ χυτροπόδων ἀνεπιῤῥέκτων ἀνελόντα
ἔσθειν, μηδὲ λόεσθαι· ἐπεὶ καὶ τοῖς ἔνι ποινή.
μηδ' ἐπ' ἀκινήτοισι καθίζειν (οὐ γὰρ ἄμεινον)
παῖδα δυωδεκαταῖον, ὅ τ' ἀνέρ' ἀνήνορα ποιεῖ·

μηδὲ δυωδεκάμηνον· ἶσον καὶ τοῦτο τέτυκται.
μηδὲ γυναικείῳ λουτρῷ χρόα φαιδρύνεσθαι
ἀνέρα· λευγαλέη γὰρ ἐπὶ χρόνον ἔστ' ἐπὶ καὶ τῷ
ποινή. μηδ' ἱεροῖσιν ἐπ' αἰθομένοισι κυρήσας,
μωμεύειν ἀΐδηλα· θεός νύ τι καὶ τὰ νεμεσσᾷ.
μηδέ ποτ' ἐν προχοῇ ποταμῶν ἅλαδε προρεόντων,
μηδ' ἐπὶ κρηνάων οὐρεῖν· μάλα δ' ἐξαλέασθαι·
μηδ' ἐναποψύχειν· τὸ γὰρ οὔ τοι λώϊόν ἐστιν.
Ὧδ' ἔρδειν, δεινὴν δὲ βροτῶν ὑπαλεύεο φήμην.
φήμη γάρ τε κακὴ πέλεται, κούφη μὲν ἀεῖραι
ῥεῖα μάλ', ἀργαλέη δὲ φέρειν, χαλεπὴ δ' ἀποθέσθαι.
φήμη δ' οὔ τις πάμπαν ἀπόλλυται, ἥν τινα πολλοὶ
λαοὶ φημίζουσι· θεός νύ τίς ἐστι καὶ αὐτή.
Ἤματα δ' ἐκ Διόθεν πεφυλαγμένος εὖ κατὰ μοῖραν,
πεφραδέμεν δμώεσσι. τριηκάδα μηνὸς ἀρίστην
ἔργα τ' ἐποπτεύειν, ἠδ' ἁρμαλιὴν δατέασθαι,
εὖτ' ἂν ἀληθείην λαοὶ κρίνοντες ἄγωσιν.
αἵδε γὰρ ἡμέραι εἰσὶ Διὸς παρὰ μητιόεντος.
πρῶτον ἔνη, τετράς τε, καὶ ἑβδόμη, ἱερὸν ἦμαρ.
τῇ γὰρ Ἀπόλλωνα χρυσάορα γείνατο Λητώ.
ὀγδοάτη τ' ἐνάτη τε, δύω γε μὲν ἤματα μηνὸς
ἔξοχ' ἀεξομένοιο βροτήσια ἔργα πένεσθαι.
ἑνδεκάτη τε, δυωδεκάτη τ', ἄμφω γε μὲν ἐσθλαί·
ἡ μὲν ὄϊς πείκειν, ἡ δ' εὔφρονα καρπὸν ἀμᾶσθαι.
ἡ δὲ δυωδεκάτη τῆς ἑνδεκάτης μέγ' ἀμείνων.
τῇ γάρ τοι νεῖ νήματ' ἀερσιπότητος ἀράχνης
ἤματος ἐκ πλείου, ὅτε τ' ἴδρις σωρὸν ἀμᾶται·
τῇδ' ἱστὸν στήσαιτο γυνὴ, προβάλοιτό τε ἔργον.

μηνὸς δ' ἱσταμένου τρισκαιδεκάτην ἀλέασθαι
σπέρματος ἄρξασθαι· φυτὰ δ' ἐνθρέψασθαι ἀρίστη.
ἕκτη δ' ἡ μέσση μάλ' ἀσύμφορός ἐστι φυτοῖσιν·
ἀνδρογόνος τ' ἀγαθή· κούρῃ δ' οὐ σύμφορός ἐστιν,
οὔτε γενέσθαι πρῶτ', οὔτ' ἂρ γάμου ἀντιβολῆσαι.
οὐδὲ μὲν ἡ πρώτη ἕκτη κούρῃσι γενέσθαι
ἄρμενος, ἀλλ' ἐρίφους τάμνειν καὶ πώεα μήλων·
σηκόν τ' ἀμφιβαλεῖν ποιμνήϊον ἤπιον ἦμαρ.
ἐσθλὴ δ' ἀνδρογόνος, φιλέει δέ τε κέρτομα βάζειν,
ψεύδεά θ', αἱμυλίους τε λόγους, κρυφίους τ' ὀαρισμούς.
μηνὸς δ' ὀγδοάτῃ κάπρον καὶ βοῦν ἐρίμυκον
ταμνέμεν, οὐρῆας δὲ δυωδεκάτῃ ταλαεργούς.
εἰκάδι δ' ἐν μεγάλῃ, πλέῳ ἤματι, ἵστορα φῶτα
γείνασθαι· μάλα γάρ τε νόον πεπυκασμένος ἐστίν.
ἐσθλὴ δ' ἀνδρογόνος δεκάτη, κούρῃσι δὲ τετρὰς
μέσση. τῇ δέ τε μῆλα, καὶ εἰλίποδας ἕλικας βοῦς,
καὶ κύνα καρχαρόδοντα, καὶ οὐρῆας ταλαεργοὺς
πρηΰνειν, ἐπὶ χεῖρα τιθείς. πεφύλαξο δὲ θυμῷ
τετράδ' ἀλεύασθαι φθίνοντός θ' ἱσταμένου τε
ἄλγεα θυμοβορεῖν. μάλα τοι τετελεσμένον ἦμαρ.
ἐν δὲ τετάρτῃ μηνὸς ἄγεσθαι ἐς οἶκον ἄκοιτιν,
οἰωνοὺς κρίνας, οἳ ἐπ' ἔργματι τούτῳ ἄριστοι.
πέμπτας δ' ἐξαλέασθαι· ἐπεὶ χαλεπαί τε καὶ αἰναί.
ἐν πέμπτῃ γάρ φασιν Ερινύας ἀμφιπολεύειν,
Ορκον τινυμένας, τὸν Ερις τέκε πῆμ' ἐπιόρκοις.
μέσσῃ δ' ἑβδομάτῃ Δημήτερος ἱερὸν ἀκτὴν
εὖ μάλ' ὀπιπτεύοντα ἐϋτροχάλῳ ἐν ἀλωῇ
βάλλειν· ὑλοτόμον τε ταμεῖν θαλαμήϊα δοῦρα,

νήϊα

νήϊά τε ξύλα πολλὰ, τά τ᾽ ἄρμενα νηυσὶ πέλονται.
τετράδι δ᾽ ἄρχεσθαι νῆας πήγνυσθαι ἀραιάς.
εἰνὰς δ᾽ ἡ μέσση ἐπιδείελα λώϊον ἦμαρ·
πρωτίστη δ᾽ εἰνὰς παναπήμων ἀνθρώποισιν.
ἐσθλὴ μὲν γάρ θ᾽ ἥδε φυτευέμεν, ἠδὲ γενέσθαι,
ἀνέρι τ᾽ ἠδὲ γυναικί· καὶ οὔ ποτε πάγκακον ἦμαρ.
παῦροι δ᾽ αὖτε ἴσασι τρισεινάδα μηνὸς ἀρίστην
ἄρξασθαί τε πίθου, καὶ ἐπὶ ζυγὸν αὐχένα θεῖναι
βουσὶ καὶ ἡμιόνοισι καὶ ἵπποις ὠκυπόδεσσι,
νῆα πολυκληΐδα θοὴν εἰς οἴνοπα πόντον
εἰρύμεναι· παῦροι δέ τ᾽ ἀληθέα κικλήσκουσι.
τετράδι δ᾽ οἶγε πίθον· πέρι πάντων ἱερὸν ἦμαρ
μέσση· παῦροι δ᾽ αὖτε μετ᾽ εἰκάδα μηνὸς ἀρίστην
ἠοῦς γιγνομένης· ἐπιδείελα δ᾽ ἐστὶ χερείων.
αἵδε μὲν ἡμέραι εἰσὶν ἐπιχθονίοις μέγ᾽ ὄνειαρ·
αἱ δ᾽ ἄλλαι μετάδουποι, ἀκήριοι, οὔ τι φέρουσαι.
ἄλλος δ᾽ ἀλλοίην αἰνεῖ, παῦροι δέ τ᾽ ἴσασιν.
ἄλλοτε μητρυιὴ πέλει ἡμέρη, ἄλλοτε μήτηρ.
τάων εὐδαίμων τε καὶ ὄλβιος, ὃς τάδε πάντα
εἰδὼς ἐργάζηται, ἀναίτιος ἀθανάτοισιν,
ὄρνιθας κρίνων, καὶ ὑπερβασίας ἀλεείνων.

ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ ΗΣΙΟΔΟΥ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΗΜΕΡΩΝ.

SENTENTIÆ EX HESIODI OPERIBUS ET DIEBUS EXCERPTÆ A JOANNE STOBÆO LATINIS VERSIBUS REDDITÆ AB H. GROTIO.

V. 11. Tit. XXIX. & XXXVIII.

Nam piger alterius magnos si spectat acervos,
qui serat arboribus terram, qui verset aratro,
qui regat arte domum, flagrat sub corde cupido
æmula: certamen pulchrum mortalibus hoc est.
Sic figulo figulus, fabro faber invidet, & sic
odit inops inopem, sic vatem denique vates.

V. 30. Floril. Tit. X. & E. M. Tit. I.

Heu miseri! ignorant quanto præstantior asse
sit semis: quantum lapathus juvet, herbaque malvæ.
Dii vitam miseris mortalibus absconderunt.

V. 47. Tit. LXXIII.

His ego pro rapto igne malum dabo, quod tamen omnes
læto corde colant & ament, sua damna foventes.

V. 57. Ibid.

Indita mens illi fallax, nec gnara vereri.

V. 66. Ibid.

Illi Mercurius subter præcordia fixit
blanditiam, falsosque dolos, mentitaque verba.

V. 84. Tit. CXI.

Sola ſed intactis Spes in penetralibus hæſit
margine preſſa cadi, nec ſe proiecit in auras
evolitans. Quippe illa cadum jam clauſerat ante.

V. 88. Tit. XCVIII.

Plena malis tellus, plenæ ſunt æquoris undæ:
præterea adveniunt morbi noctuque diuque,
exitium humano generi & tormenta ferentes.

V. 173. Tit. II.

Nulla boni juſtique & fas ſervantis & æquum
gratia: laudatur ſcelerum fraudisque repertor,
& vi cuncta trahens: nuſquam pudor: aurea nuſquam
juſtitia: inſultant pravi potioribus ultro
falſiloquo ſermone, ſed & jurare parati.
Invidia a tergo miſeris mortalibus inſtat
læta malis, immane tuens, ſæva omina portans.

V. 194. Tit. IV.

Mente caret, quiſquis certare potentibus audet:
ſpe ſine vincendi probrum ſubit atque dolores.

V. 239. Tit. IX.

Juſtitia eſt virgo, ſoboles Jovis altitonantis,
quam Dii ſuſpiciunt cœleſtia templa colentes.
Læſerit hanc aliquis deflectens tramite recto;
illa ſedens ſolium juxta ſublime parentis
facta hominum narrat crudelia, nec tacet ante
pendat quam populus regum pro crimine pœnas,
obliquis qui jura parant invertere dictis.

V. 252. Ecl. Phyſ. Tit. VII.

Juppiter hanc poſuit legem mortalibus ipſe.
Fit fera namque feris, & piſcis piſcibus eſca,

alitibusque ales; nullo quia jure tenentur:
aſt hominum generi data lux præſtantior æqui.

V. 263. Tit. I. & III.

Improbitas nullo datur amplectenda labore:
tam prope nos habitat; tam molli calle petenda.
Sudorem ante aditum virtutis Dii poſuerunt:
& longa huc & celſa ſimul via ducit euntem,
ardua principio: ſed ubi eſt ad culmina ventum,
incipiet molli ſeſe ſubmittere clivo.
Ille quidem ante omnes, per ſe ipſe quid utile, quid non,
qui videt, & longe fines proſpectat agendi:
qui bene conſultis didicit parere, ſecundus:
at qui conſiliis pollet nihil ipſe, nec audit
ſuadentes alios, nullos homo vivit ad uſus.

V. 278. Tit. XXX.

Ille iram Superûm atque odium mortale meretur,
qui ſic vivit iners, tanquam ſine acumine fucus
depaſcens ignavus apum congeſta labore.

V. 283. Tit. XXIX.

Divitias pariunt ſtudia indefeſſa laborum.
Ipſi ſudantem clementius aſpiciunt Dii.
Non labor in probro, ſed diffugiſſe laborem.
Impiger invidia pigrum ſtimulabis, opima
ſorte nitens. Comitantur opes virtuſque decuſque.

V. 292. Ibid.

Sæpe pudor miſeros facit, & fiducia dites.
Quæ non rapta datur divinitus, eſt melior res.

V. 319. Tit. II.

Vicinus malus, atra lues: bonus, optima merx eſt:
quem qui indeptus erit, mactum ſe credat honore.

V. 325. Tit. x. & xxix.

Ne male lucreris: mala lucra æqualia noxæ.
Donare, egregium: raptus, malus & necis auctor.
Nam quicunque dedit quamvis ingentia dona,
ipse sibi placet, & subter præcordia gaudet:
at si quis rapuit, perrupta lege pudoris,
vel minimum, luctu languescit tabifico cor.
Nam si vel modicum modico superaddere tentes,
atque iterum atque iterum, tandem consurget acervus.

V. 343. Tit. lxxxv. & lxxiii.

Ne malecasta tibi prædetur femina mentem,
blanda, tuos lepido captans sermone penates.
Credere femineis, est furi credere, verbis.

V. 380. Ecl. Mor. Tit. v.

Cras & cras iterum noli differre paratus:
qui nimium differt, in luctum damna lacessit.

V. 468. Tit. xxx.

Pauper & ignavus, sed spe lactatus inani,
perpetuo mala multa suo sub corde volutat.
Ah! nimium spes illa nocens, quæ sola sedentem
in triviis hominem victus solatur egenum.

V. 631. Tit. xci.

Argentum miseris mortalibus, altera vita est.

V. 640. Tit. lxxi. lxx. lxix.

Quære tibi uxorem, quum justa adoleverit ætas,
nec multum decies ternis provectior annis,
nec minor: hic verus thalamo modus. Apta puella
connubiis, quinto floris jam puberis anno.

Quære toro intactam, pulchris quam moribus ornes:
neu sit læta tua vicinia labe, caveto.
Commoda si qua viro conjunx obvenerit, hæc est
fortunæ pars prima bonæ: mala, pessima sors est,
delitiosa, virum quæ torre potentius omni
urit, & ad celeris perducit fata senectæ.

V. 662. Tit. XCVI. & XXXV.

Ne cui pauperiem mortalia corda domantem
objectes, quando dono datur illa Deorum.
Humanas res inter opes carissima, lingua est
parca sui: magnus favor est moderata loquentis.

V. 770. Tit. CV.

Ipsa dies homini jam mater jamque noverca est.

ΚΩΜΙΚΩΝ

ΤΙΝΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΓΝΩΜΑΙ.

ΕΚ ΤΩΝ ΑΛΕΞΙΔΟΣ.

I.

Εἰ τοῦ μεθύσκεσθαι πρότερον τὸ κραιπαλᾷν
παρεγένεθ᾽ ἡμῖν, οὐδ᾽ ἂν εἷς οἶνόν ποτε
προσίετο πλεῖον τοῦ μετρίου· νυνὶ δὲ τὴν
τιμωρίαν οὐ προσδοκῶντες τῆς μέθης
ἥξειν, προχείρως τοὺς ἀκράτους πίνομεν.

II.

Ὁμοιότατον ἄνθρωπος οἴνῳ τὴν φύσιν
τρόπον τιν᾽ ἐστί. καὶ γὰρ οἶνον τὸν νέον
πολλή γ᾽ ἀνάγκη καὶ τὸν ἄνδρ᾽ ἀποζέσαι
πρώτιστον, ἀφυβρίσαι τ᾽· ἀπανθήσαντα δὲ,
σκληρὸν γενέσθαι· παρακμάσαντα δ᾽ ὧν λέγω
τούτων ἁπάντων, ἀπαρυθέντα τὴν ἄνω
ταύτην ἄνοιαν ἐπιπολάζουσαν, ποτὲ
πότιμον γενέσθαι, καὶ καταστῆναι πάλιν,
ἡδὺν θ᾽ ἅπασι τοὐπίλοιπον διατελεῖν.

III.

Οὐκ ἔστιν οὔτε τεῖχος, οὔτε χρήματα,
οὔτ᾽ ἄλλο δυσφύλακτον οὐδὲν ὡς γυνή.

ΕΚ ΤΩΝ ΑΜΦΙΔΟΣ.

I.

Εν οἷς ἂν ἀτυχήσῃ τις ἄνθρωπος τόποις,
ἥκιστα τούτοις πλησιάζων ἥδεται.

II.

Ὅστις γὰρ ὀμνύοντι μηδὲν πείθεται,
αὐτὸς ἐπιορκεῖν ῥᾳδίως ἐπίσταται.

ΕΚ ΤΩΝ ΑΝΑΞΑΝΔΡΙΔΟΥ.

I.

Ὅστις λόγους γὰρ, παρακαταθήκην ὡς, λαβὼν,
ἐξεῖπεν, ἄδικός ἐστιν, ἢ ἀκρατὴς ἄγαν.
ὁ μὲν διὰ κέρδος, ἄδικος· ὁ δὲ τούτου δίχα,
ἀκρατής. ἴσως δέ γ' εἰσὶν ἀμφότεροι κακοί.

II.

Οὔ τοι τὸ γῆράς ἐστιν, ὡς οἴει, πάτερ,
τῶν φορτίων μέγιστον. ἀλλ' ὃς ἂν φέρῃ
ἀγνωμόνως αὔθ', οὗτός ἐστιν αἴτιος·
ὁ δ' εὐκόλως, ἐνίοτε κοιμίζειν ποιεῖ,
μεταλαμβάνων ἐπιδέξι' αὐτοῦ τὸν τρόπον,
λύπην ἀφαιρῶν, ἡδονήν τε προστιθείς.
λύπην δ' ἐποίησ', ὅστις εἶχε δυσκόλως.

ΕΚ ΤΩΝ ΑΝΤΙΦΑΝΟΥΣ.

I.

Δέσποιν᾽, ὅταν τις ὀμνύοντος καταφρονῇ,
ᾧ μὴ ξύνοιδε πρότερον ἐπιωρκηκότι,
οὗτος καταφρονεῖν τῶν θεῶν ἐμοὶ δοκεῖ,
καὶ πρότερον ὀμόσας αὐτὸς ἐπιωρκηκέναι.

II.

Ἐπὶ χρήμασιν ἰδὼν ἔμπορος φρονεῖ μέγα,
ὧν ἐστὶ πάντων ἐνίοτ᾽ ἄνεμος κύριος.

III.

Κρύψαι, Φειδία,
ἅπαντα τἄλλα τις δύναιτ᾽ ἂν, πλὴν δυοῖν,
οἶνόν τε πίνων, εἰς ἔρωτά τ᾽ ἐμπεσών·
ἀμφότερα μηνύει γὰρ ἀπὸ τῶν βλεμμάτων,
καὶ τῶν λόγων αὖ· ὥστε τοὺς ἀρνουμένους
μάλιστα ταῦτα καταφανεῖς πολλοὺς ποιεῖν.

IV.

Οὐκ ἔστιν οὐδὲν βαρύτερον τῶν φορτίων
ὅλως, γυναικὸς προῖκα πολλὴν φερομένης.

V.

Πενθεῖν δὲ μετρίως τοὺς προσήκοντας φίλους.
οὐ γὰρ τεθνᾶσιν, ἀλλὰ τὴν αὐτὴν ὁδὸν,
ἣν πᾶσιν ἐλθεῖν ἐστ᾽ ἀναγκαίως ἔχον,
προεληλύθασιν· εἶτα χ᾽ ἡμεῖς ὕστερον

ἐς ταυτὸ καταγώγειον αὐτοῖς ἥξομεν,
κοινῇ τὸν ἄλλον συνδιατρίψοντες χρόνον.

VI.

Πλοῦτος δὲ βάσανός ἐστιν ἀνθρώπου τρόπων.
ὅταν εὐπορῶν γὰρ αἰσχρὰ πράττῃ πράγματα,
τί τοῦτον ἀπορήσαντ' ἂν οὐκ οἴει ποιεῖν;

VII.

Πρὸς γὰρ τὸ γῆρας, ὥσπερ ἐργαστήριον,
ἅπαντα τἀνθρώπεια προσφοιτᾷ κακά.

VIII.

Σφόδρ' ἐστὶν ἡμῶν ὁ βίος οἴνῳ προσφερής·
ὅταν ᾖ τὸ λοιπὸν μικρὸν, ὄξος γίγνεται.

IX.

Καλῶς πένεσθαι μᾶλλον, ἢ πλουτεῖν κακῶς.
τὸ μὲν γὰρ ἔλεον, τὸ δ' ἐπιτίμησιν φέρει.

X.

Τί δ'; οὐχὶ θανάτου μισθοφόρος, ὦ φιλτάτη,
ὃς ἕνεκα τοῦ ζῆν ἔρχετ' ἀποθανούμενος;

XI.

Τὸ γῆρας ὥσπερ βωμός ἐστι τῶν κακῶν.
πάντ' ἔστ' ἰδεῖν ἐς τοῦτο καταπεφευγότα.

XII.

Τοῦ γάρ ποτ' ἄλλου, πρὸς θεῶν, τις οὕνεκα
εὔξαιτο πλουτεῖν, εὐπορεῖν τε χρημάτων,
ἢ τοῦ δύνασθαι παραβοηθεῖν τοῖς φίλοις,

σπείρειν τε καρπὸν Χάριτος, ἡδίστης θεῶν;
τοῦ γὰρ πιεῖν τε καὶ φαγεῖν τὰς ἡδονὰς
ἔχομεν ὁμοίας· οὐχὶ τοῖς λαμπροῖσι δὲ
δείπνοις τὸ πεινῆν παύεται.

ΕΚ ΤΩΝ ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΥ.

I.

Καὶ κλεῖεθ' ἡ θύρα μοχλοῖς· ἀλλ' οὐδὲ εἷς
τέκτων ὀχυρὰν οὕτως ἐποίησεν θύραν,
δι' ἧς γαλῆ καὶ μοιχὸς οὐκ εἰσέρχεται.

II.

Ὅτε μειράκιον ἦν, τοὺς ἀώρους ἠλέουν·
νυνὶ δ' ὅταν γέροντος ἐκφορὰν ἴδω,
κλαίω. πρὸς ἐμὲ γὰρ ἐστι τοῦτ' ἐκεῖν' ὁδοῦ.

III.

Οὐδέποτ' ἀθυμεῖν τὸν κακῶς πράττοντα δεῖ,
ἄνδρες, τὰ βελτίω δὲ προσδοκᾷν ἀεί.

IV.

Τὰ μεγάλα δῶρα τῆς τύχης ἔχει φόβον.
καὶ τὸ πάνυ λαμπρὸν οὐκ ἀκίνδυνον κυρεῖ·
οὐδ' ἀσφαλὲς πᾶν ὕψος ἐν θνητῷ γένει,
ὃ περιέτρεψεν ἢ χρόνος τις ἢ φθόνος,
ἐπὰν ἐπ' ἄκρον τις τοῦ καλῶς πράττειν δράμῃ.
ἡ δὲ μεσότης ἐν πᾶσιν ἀσφαλεστέρα,
τῷ μήτε λίαν ἐν ταπεινῷ τῆς τύχης

*

μέρει φέρεσθαι, μήτ' ἐν ὑψηλῷ πάλιν.
κἂν γὰρ πέσῃ τις ἐξ ἐλάττονος μέτρου,
εὐπερικάλυπτον ἔσχε τὴν δυσπραξίαν·
ὄγκου δὲ μεγάλου πτῶμα γίγνεται μέγα.
πρὸς γὰρ τὸ λαμπρὸν ὁ φθόνος βιάζεται,
σφάλλει δ' ἐκείνους, οὓς ἂν ὑψώσῃ τύχη.

ΕΚ ΤΩΝ ΔΙΦΙΛΟΥ.

I.

Εὖ γ' ὁ κατάχρυσος εἶπε τοῦτ' Εὐριπίδης·
„Νικᾷ δὲ χρεία μ', ἡ κακῶς τ' ὀλουμένη
γαστήρ.“ ταλαιπωρότερον οὐδέν ἐστι γὰρ
τῆς γαστρὸς, εἰς ἣν πρῶτον ἂν πάντ' ἐμβάλοις,
ἀλλ' οὐχ ἕτερον ἀγγεῖον. ἐν πήρᾳ φέροις
ἄρτους ἂν, ἀλλ' οὐ ζωμὸν, ἢ διαφθερεῖς·
εἰς σπυρίδα μάζας ἐμβαλεῖς, ἀλλ' οὐ φακῆν·
οἰνάριον εἰς λάγηνον, ἀλλ' οὐ κάραβον.
εἰς τὴν θεοῖς ἐχθρὰν δὲ ταύτην εἰσφορεῖς
τὰ πάνθ', ἑαυτοῖς οὐδὲν ὁμολογούμενα.
κοὐ προστίθημι τἄλλα, διότι πανταχοῦ
διὰ τὴν τάλαιναν πάντα τλητὰ γίγνεται.

II.

Ὅστις γὰρ αὐτὸς αὑτὸν οὐκ αἰσχύνεται
συνειδόθ' αὑτῷ φαῦλα διαπεπραγμένῳ,
πῶς τόν γε μηδὲν εἰδότ' αἰσχυνθήσεται;

III.

Πένητος ἀνδρὸς οὐδὲν εὐτυχέστερον.
τὴν γὰρ ἐπὶ τὸ χεῖρον μεταβολὴν οὐ προσδοκᾷ.

ΕΚ ΤΩΝ ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ.

I.

Ἀεὶ κράτιστόν ἐστι τἀληθῆ λέγειν
ἐν παντὶ καιρῷ. τοῦτ' ἐγὼ παρεγγυῶ
εἰς ἀσφάλειαν τῷ βίῳ πλεῖστον μέρος.

II.

Ἂν μὲν πλέωμεν ἡμερῶν που τεττάρων,
σκεπτόμεθα τἀναγκαῖ' ἑκάστης ἡμέρας·
δέον δὲ φείσασθαί τι τοῦ γήρως χάριν,
οὐ φειδόμεσθ', ἐφόδια περιποιούμενοι.

III.

Ἅπαντα τὰ ζῶ' ἐστὶ μακαριώτερα
καὶ νοῦν ἔχοντα μᾶλλον ἀνθρώπου πολύ.
τὸν ὄνον ὁρᾷν ἔξεστι πρῶτα τουτονί.
οὗτος κακοδαίμων ἐστὶν ὁμολογουμένως.
τούτῳ κακὸν δι' αὑτὸν οὐδὲν γίγνεται·
ἃ δ' ἡ φύσις δέδωκε, ταῦτ' ἔχει μόνα.
ἡμεῖς δὲ, χωρὶς τῶν ἀναγκαίων κακῶν,
αὐτοὶ παρ' αὑτῶν ἕτερα προσπορίζομεν.
λυπούμεθ' ἂν πτάρῃ τις· ἂν εἴπῃ κακῶς,
ὀργιζόμεθ'· ἂν ἴδῃ τις ἐνύπνιον, σφόδρα

φοβούμεθ᾽· ἂν γλαὺξ ἀνακράγῃ, δεδοίκαμεν.
ἀγωνίαι, δόξαι, φιλοτιμίαι, νόμοι,
ἅπαντα ταῦτ᾽ ἐπίθετα τῇ φύσει κακά.

IV.

Γέρων γέροντι γλῶτταν ἡδίστην ἔχει,
παῖς παιδὶ, καὶ γυναικὶ πρόσφορον γυνὴ,
νοσῶν τ᾽ ἀνὴρ νοσοῦντι· καὶ δυσπραξίᾳ
ληφθεὶς, ἐπῳδός ἐστι τῷ πειρωμένῳ.

V.

Σ. πρὸς τὸ πρᾶγμ᾽ ἔχω
κακῶς. Α. ἐπαριστερῶς γὰρ αὐτὸ λαμβάνεις.
τὰ δυσχερῆ γὰρ καὶ τὰ λυπήσαντά σε
ὁρᾷς ἐν αὐτῷ· τὰ δ᾽ ἀγάθ᾽ οὐκ ἐπιβλέπεις.
εὕροις δ᾽ ἂν οὐδὲν τῶν ἁπάντων, Σιμύλε,
ἀγαθὸν, ὅπου τι μὴ πρόσεστι καὶ κακόν.
γυνὴ πολυτελὴς, ἔστ᾽ ὀχληρὸν, οὐδ᾽ ἐᾷ
ζῆν τὸν λαβόνθ᾽ ὡς βούλετ᾽· ἀλλ᾽ ἔνεστί τι
ἀγαθὸν ἀπ᾽ αὐτῆς, παῖδες· ἐλθόντ᾽ εἰς νόσον,
τὸν ἔχοντα ταύτην ἐθεράπευσεν ἐπιμελῶς·
ἀτυχοῦντι συμπαρέμεινεν· ἀποθανόντα τε
ἔθαψε· περιέστειλεν οἰκείως. ὅρα
εἰς ταῦθ᾽, ὅταν λυπῇ τι τῶν καθ᾽ ἡμέραν.
οὕτω γὰρ οἴσεις πᾶν τὸ πρᾶγμ᾽· ἂν δ᾽ ἐκλέγῃς
ἀεὶ τὸ λυποῦν, μηδὲν ἀντιπαρατιθεὶς
τῶν προσδοκωμένων, ὀδυνήσῃ διὰ τέλους.

VI.

Εἰ γὰρ ἐγένου σὺ, Τρόφιμε, τῶν πάντων μόνος,
ὅτ᾽ ἔτικτεν ἡ μήτηρ σ᾽, ἐφ᾽ ᾧ γε διατελεῖν

πράττων ἃ βούλει, καὶ διευτυχῶν ἀεὶ,
καὶ τοῦτο τῶν θεῶν τις ὡμολόγησέ σοι,
ὀρθῶς ἀγανακτεῖς· ἔστι γάρ σ' ἐψευσμένος,
ἄτοπόν τε πεποίηκ'. εἰ δ' ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς νόμοις,
ἐφ' οἷσπερ ἡμεῖς, ἔσπασας τὸν ἀέρα
τὸν κοινὸν, ἵνα σοί τι τραγικώτερον λαλῶ,
οἰστέον ἄμεινον ταῦτα καὶ λογιστέον.
τὸ δὲ κεφάλαιον τῶν λόγων· ἄνθρωπος εἶ,
οὗ μεταβολὴν θᾶττον πρὸς ὕψος, καὶ πάλιν
ταπεινότητα, ζῶον οὐδὲν λαμβάνει·
καὶ μάλα δικαίως. ἀσθενέστερον γὰρ ὂν
φύσει, μεγίστοις οἰκονομεῖται πράγμασιν·
ὅταν πέσῃ δὲ, πλεῖστα συντρίβει καλά.
σὺ δ' οὔθ' ὑπερβάλλοντα, Τρόφιμ', ἀπώλεσας
ἀγαθά· τὰ νυνὶ δ' ἐστὶ μέτριά σοι κακά·
ὡς τἀνάμεσόν που καὶ τὸ λοιπὸν εὖ φέρε.

VII.

Εἰρήνη γεωργὸν κἂν πέτραις
τρέφει καλῶς· πόλεμος δὲ κἂν πεδίῳ κακῶς.

VIII.

Θυγάτηρ ἐπίγαμος, κἂν ὅλως μηδὲν λαλῇ,
διὰ τοῦ σιωπᾶν, πλεῖστα περὶ αὐτῆς λέγει.

IX.

Πλεονεξία μέγιστον ἀνθρώποις κακόν.
οἱ γὰρ θέλοντες προσλαβεῖν τὰ τῶν πέλας,
ἀποτυγχάνουσι πολλάκις νικώμενοι,
τὰ δ' ἴδια προστιθέασι τοῖς ἀλλοτρίοις.

X.

Οὐπώποτ' ἐζήλωσα πολυτελῆ νεκρόν.
εἰς τὸν ἴσον οἶκον τῷ σφόδρ' ἔρχετ' εὐτελεῖ.

XI.

Μὴ τοῦτο βλέψῃς, εἰ νεώτερος λέγω,
ἀλλ' εἰ φρονούντων τοὺς λόγους ἀνδρῶν ἐρῶ.

XII.

Ο σκληρότατος πρὸς υἱὸν ἐν τῷ νουθετεῖν,
τοῖς μὲν λόγοις πικρός ἐστι, τοῖς δ' ἔργοις πατήρ.

XIII.

Οστις δὲ διαβολαῖσι πείθεται ταχὺ,
ἤ τοι πονηρὸς αὐτός ἐστι τοὺς τρόπους,
ἢ παντάπασι παιδαρίου γνώμην ἔχει.

XIV.

Οὔτ' ἐκ χερὸς μεθέντα καρτερὸν λίθον
ῥᾷον κατάσχειν, οὔτ' ἀπὸ γλώττης λόγον.

XV.

Οὗτος κράτιστός ἐστ' ἀνὴρ, ὦ Γοργία,
ὅστις ἀδικεῖσθαι πλεῖστ' ἐπίσταται βροτῶν.

XVI.

Τὸ κουφότατόν σε τῶν κακῶν πάντων δάκνει,
πενία. τί γὰρ τοῦτ' ἔστιν, ὃ γένοιτ' ἂν εἷς
φίλος βοηθήσας, ἰατρὸς ῥᾳδίως;

XVII.

XVII.

Τρία γάρ ἐστι, δέσποτα,
δι' ὧν ἅπαντα γίγνετ', ἢ κατὰ τοὺς νόμους,
ἢ ταῖς ἀνάγκαις, ἢ τὸ τρίτον ἔθει τινί.

XVIII.

Τῷ μὲν τὸ σῶμα διατεθειμένῳ κακῶς
χρεία 'στὶν ἰατροῦ· τῷ δὲ τὴν ψυχὴν, φίλου.
λύπην γὰρ εὔνους οἶδε θεραπεύειν λόγος.

XIX.

Ὑπερήφανόν που γίγνεθ' ἡ λίαν τρυφή·
ὅ τε πλοῦτος ἐξώκειλε τὸν κεκτημένον
εἰς ἕτερον ἦθος, οὐκ ἐν ᾧ τὸ πρόσθεν ἦν.

XX.

Ὤιμεν ἐγὼ τοὺς πλουσίους, ὦ Φανία,
οἷς μὴ τὸ δανείζεσθαι πρόσεστιν, οὐ στένειν
τὰς νύκτας, οὐδὲ στρεφομένους ἄνω κάτω
ΟΙΜΟΙ λέγειν· ἡδὺν δὲ καὶ πρᾷόν τινα
ὕπνον καθεύδειν, ἀλλὰ τῶν πτωχῶν τινά.
νυνὶ δὲ καὶ τοὺς μακαρίους καλουμένους
ὑμᾶς, ὁρῶ ποιοῦντας ἡμῖν ἐμφερῆ.

XXI.

Ἀλλ' ὅταν ἐρῶντα νοῦν ἔχειν τις ἀξιοῖ,
παρὰ τίνι τἀνόητον οὗτος ὄψεται;

XXII.

Ὁ προκαταγιγνώσκων δὲ πρὶν ἀκοῦσαι σαφῶς,
αὐτὸς πονηρός ἐστι, πιστεύσας κακῶς.

XXIII.

Πολλοὺς δι' ἀνάγκην γὰρ πονηροὺς οἶδ' ἐγὼ,
ὅταν ἀτυχήσωσιν, γεγονότας, οὐ φύσει
ὄντας τοιούτους.

ΕΚ ΤΩΝ ΦΙΛΗΜΟΝΟΣ.

I.

Ἀγαθῆς γυναικός ἐστιν, ὦ Νικοστράτη,
μὴ κρείττον' εἶναι τἀνδρὸς, ἀλλ' ὑπήκοον.
γυνὴ δὲ νικῶσ' ἄνδρα, κακόν ἐστιν μέγα.

II.

Ἀνὴρ δίκαιός ἐστιν, οὐχ ὁ μὴ ἀδικῶν,
ἀλλ' ὅστις, ἀδικεῖν δυνάμενος, μὴ βούλεται.
οὐδ' ὃς τὰ μικρὰ λαμβάνειν ἀπέσχετο,
ἀλλ' ὃς τὰ μεγάλα καρτερεῖ μὴ λαμβάνων,
ἔχειν δυνάμενος καὶ κρατεῖν ἀζημίως.
οὐδ' ὅς γε ταῦτα πάντα διατηρεῖ μόνον,
ἀλλ' ὅστις ἄδολον γνησίαν τ' ἔχων φύσιν,
εἶναι δίκαιος, κοὐ δοκεῖν εἶναι θέλει.

III.

Εἴ τις δὲ θυσίαν προσφέρων, ὦ Πάμφιλε,
ταύρων γε πλῆθος, ἢ ἐρίφων, ἢ νὴ Δία
ἑτέρων τοιούτων, ἢ κατασκευάσματα,
χρυσᾶς ποιήσας χλαμύδας, ἤτοι πορφυρᾶς,
ἢ δι' ἐλέφαντος ἢ σμαράγδου ζώδια,

εὔνουν νομίζει τὸν θεὸν καθιστάναι,
πεπλάνητ᾽ ἐκεῖνος, καὶ φρένας κούφας ἔχει.
δεῖ γὰρ τὸν ἄνδρα χρήσιμον πεφυκέναι,
μὴ παρθένους φθείροντα, μὴ μοιχώμενον,
κλέπτοντα, καὶ σφάττοντα χρημάτων χάριν.

\- - - - - - - -

μηδὲ βελόνης,
ὦ φίλτατ᾽, ἐπιθύμησον ἀλλοτρίας ποτέ.
ὁ θεὸς γὰρ ἔργοις τοῖς δικαίοις ἥδεται·
πονοῦντα δ᾽ ἐᾷ τὸν ἴδιον ὑψῶσαι βίον,
τὴν γῆν ἀροῦντα νύκτα καὶ τὴν ἡμέραν.
θεῷ δὲ θῦε διὰ τέλους δίκαιος ὤν,
μὴ λαμπρὸς ὢν ταῖς χλαμύσιν ὡς τῇ καρδίᾳ.
βροντῆς δ᾽ ἀκούσας μηδαμῶς πόῤῥω φύγῃς,
μηδὲν συνειδὼς αὐτὸς αὑτῷ, δέσποτα.
ὁ γὰρ θεὸς βλέπει σε πλησίον παρών.

IV.

Ἥδιον οὐδὲν, οὐδὲ μουσικώτερον
ἔστ᾽, ἢ δύνασθαι λοιδορούμενον φέρειν.
ὁ λοιδορῶν γὰρ, ἐὰν ὁ λοιδορούμενος
μὴ προσποιῆται, λοιδορεῖται λοιδορῶν.

V.

Κἂν δοῦλος ᾖ τις, οὐδὲν ἧττον, δέσποτα,
ἄνθρωπος οὗτός ἐστιν, ἂν ἄνθρωπος ᾖ.

VI.

Οὐκ ἔστιν ἡμῖν οὐδεμία Τύχη θεὸς,
οὐκ ἔστιν· ἀλλὰ ταὐτόματον, ὃ γίγνεται
ὡς ἔτυχ᾽ ἑκάστῳ, προσαγορεύεται Τύχη.

VII.

Οὔτε γὰρ ἰατρὸς οὐδὲ εἷς, ἂν εὖ σκοπῇς,
τοὺς αὐτὸς αὑτοῦ βούλεθ' ὑγιαίνειν φίλους,
οὔτε στρατιώτης πόλιν ὁρᾷν ἄνευ κακοῦ.

VIII.

Πάντ' ἐστὶν ἐξευρεῖν, ἐὰν μὴ τὸν πόνον
φεύγῃ τις, ὃς πρόσεστι τοῖς ζητουμένοις.

IX.

Πολὺ μεῖζόν ἐστι τοῦ κακῶς ἔχειν κακὸν,
τὸ καθ' ἕνα πᾶσι τοῖς ἐπισκοπουμένοις
δεῖν τὸν κακῶς ἔχοντα, πῶς ἔχει λέγειν.

X.

Α. Σύρα, Σύρα. Σ. Τί ἐστι; Α. Πῶς ἡμῖν ἔχεις;
Σ. Μηδέποτ' ἐρώτα τοῦτ', ἐπὰν γέροντ' ἴδῃς,
ἢ γραῦν τιν'· ἴσθι δ' εὐθὺς ὅτι κακῶς ἔχει.

XI.

Ανθρωπον ὄντα ῥᾴδιον παραινέσαι
ἐστὶν, ποιῆσαι δ' αὐτὸν οὐχὶ ῥᾴδιον.
τεκμήριον δὲ τοὺς ἰατροὺς οἶδ' ἐγὼ
ὑπὲρ ἐγκρατείας τοῖς νοσοῦσιν εὖ σφόδρα
πάντας λαλοῦντας· εἶτ' ἐπὰν πταίσωσί τι,
αὑτοὺς ποιοῦντας πάνθ', ὅσ' οὐκ εἴων τότε.
ἕτερον τό τ' ἀλγεῖν καὶ τὸ θεωρεῖν ἔστ' ἴσως.

XII.

Α. Τίς ἐστιν οὗτος; Β. Ιατρός. Α. Ὡς κακῶς ἔχει
ἅπας ἰατρὸς, ἂν κακῶς μηδεὶς ἔχῃ.

XIII.

Τὸν μὴ λέγοντα τῶν δεόντων μηδὲ ἕν,
μακρὸν νόμιζε, κἂν δύ' εἴπῃ συλλαβάς.
τὸν δ' εὖ λέγοντα μὴ νόμιζ' εἶναι μακρὸν,
μηδ' ἂν σφόδρ' εἴπῃ πολλὰ, καὶ πολὺν χρόνον.
τεκμήριον δὲ τοῦδε τὸν Ὅμηρον λάβε.
οὗτος γὰρ ἡμῖν μυριάδας ἐπῶν γράφει,
ἀλλ' οὐδεὶς Ὅμηρον εἴρηκεν μακρόν.

XIV.

Εἰ τὰ δάκρυ' ἡμῖν τῶν κακῶν ἦν φάρμακον,
ἀεὶ θ' ὁ κλαύσας τοῦ πονεῖν ἐπαύετο,
ἠλλαττόμεσθ' ἂν δάκρυα, δόντες χρυσίον.
νῦν δ' οὐ προσέχει τὰ πράγματ', οὐδ' ἀποβλέπει
ἐς ταῦτα, δέσποτ', ἀλλὰ τὴν αὐτὴν ὁδὸν,
ἐάν τε κλαίῃς, ἄν τε μὴ, πορεύσεται.
τί οὖν πλέον σοί γ'; οὐδέν. ἡ λύπη δ' ἀεὶ,
ὥσπερ τὰ δένδρα καρπὸν, ἔχει τὰ δάκρυα.

ΕΚ ΤΩΝ ΔΙΟΔΩΡΟΥ.

Ἐγὼ μὲν οὖν τὸν νόμον ἐμαυτῷ τουτονὶ
τίθεμαι, δοκιμάζων, ὥσπερ εἴρηται, ποιεῖν.
κρεῖττον γάρ ἐστιν εὖ τεθραμμένην λαβεῖν
γυναῖκ' ἄπροικον, ἢ κακὴν μετὰ χρημάτων,
τὴν ἐσομένην καὶ ταῦτα μέτοχον τοῦ βίου.

ΕΚ ΤΩΝ ΕΥΒΟΥΛΟΥ.

Τρεῖς γὰρ μόνους κρατῆρας ἐγκεραννύω
τοῖς εὖ φρονοῦσι· τὸν μὲν ὑγιείας ἕνα,

ὃν πρῶτον ἐκπίνουσι· τὸν δὲ δεύτερον
ἔρωτος ἡδονῆς τε· τὸν τρίτον δ' ὕπνου,
ὃν εἰσπιόντες οἱ σοφοὶ κεκλημένοι
οἴκαδε βαδίζουσ'· ὁ δὲ τέταρτος οὐκ ἔτι
ἡμέτερος ἐστ', ἀλλ' ὕβρεως· ὁ δὲ πέμπτος, βοῆς·
ἕκτος δὲ κώμων· ἕβδομος δ' ὑπωπίων·
ὄγδοος ἀνακλητέρων· ὁ δ' ἔνατος χολῆς·
δέκατος δὲ μανίας, ὥστε καὶ βάλλειν ποιεῖν.
πολὺς γὰρ εἰς ἓν μικρὸν ἀγγεῖον χυθεὶς
ὑποσκελίζει ῥᾷστα τοὺς πεπωκότας.

ΕΚ ΤΩΝ ΙΠΠΑΡΧΟΥ.

Πολύ γ' ἐστὶ πάντων κτῆμα τιμιώτατον
ἅπασιν ἀνθρώποισιν εἰς τὸ ζῆν τέχνη.
τὰ μὲν γὰρ ἄλλα καὶ πόλεμος, καὶ μεταβολὴ
τύχης ἀνάλωσ'· ἡ τέχνη δὲ σώζεται.

ΕΚ ΤΩΝ ΚΡΑΤΗΤΟΣ.

I.

Ὁ γὰρ χρόνος μ' ἔκαμψε, τέκτων μὲν σοφὸς,
ἅπαντα δ' ἐργαζόμενος ἀσθενέστερα.

II.

Ὀνείδισάς μοι γῆρας, ὡς κακὸν μέγα,
οὗ μὴ τυχόντι θάνατος ἐσθ' ἡ ζημία,
οὗ πάντες ἐπιθυμοῦμεν· ἂν δ' ἔλθῃ ποτὲ,
ἀνιώμεθ'. οὕτως ἐσμὲν ἀχάριστοι φύσει.

III.

Γαστρὸς δὲ πειρῶ πᾶσαν ἡνίαν κρατεῖν.
μόνη γὰρ ὧν πέπονθεν οὐκ ἔχει χάριν,
ἀεὶ δὲ τοῦ δέοντος ἐνδεῖται πλέον.
ὅστις δὲ γαστρὸς μὴ κρατεῖν ἐπίσταται,
οὗτος τὰ πλείω τῶν κακῶν ἔχει κακά.

IV.

Γλώσσης μάλιστα πανταχοῦ πειρῶ κρατεῖν·
ὃ καὶ γέροντι καὶ νέῳ τιμὴν φέρει
ἡ γλῶσσα σιγὴν καιρίαν κεκτημένη.

ΕΚ ΤΩΝ ΝΙΚΟΣΤΡΑΤΟΥ.

Εἰ τὸ συνεχῶς καὶ πολλὰ καὶ ταχέως λαλεῖν
ἦν τοῦ φρονεῖν παράσημον, αἱ χελιδόνες
ἐλέγοντ' ἂν ἡμῶν σωφρονέστεραι πολύ.

ΕΚ ΤΩΝ ΦΕΡΕΚΡΑΤΟΥΣ.

Ὦ γῆρας, ὡς ἐπαχθὲς ἀνθρώποισιν εἶ,
καὶ πανταχῇ λυπηρὸν, οὐ καθ' ἓν μόνον·
ἐν ᾧ γὰρ οὐδὲν δυνάμεθ', οὐδ' ἰσχύομεν,
σὺ τηνικαῦθ' ἡμᾶς προδιδάσκεις εὖ φρονεῖν.

ΕΚ ΤΩΝ ΦΙΛΙΠΠΟΥ.

Οὐ χαλεπόν ἐστι τῷ κακῶς διακειμένῳ
εἰπεῖν τιν' ἐσθίοντα, Μὴ κακῶς ἔχε,

πύκτῃ τ' ἐπιτιμᾷν, οὐδὲν ἔργον μαχομένῳ·
αὐτὸν δὲ μάχεσθαι οὐκ ἔτ' ἐστὶ ῥᾴδιον
ἕτερόν τι τὸ λέγειν ἐστὶ καὶ τὸ πεπονθέναι.

ΕΚ ΤΩΝ ΦΙΛΙΠΠΙΔΟΥ.

I.

Αἰσχρὰν γυναῖκ' ἔγημας, ἀλλὰ πλουσίαν.
κάθευδ' ἀηδῶς, ἡδέως μασώμενος.

II.

Ὅταν ἀτυχεῖν σοι συμπέσῃ τι, δέσποτα,
Εὐριπίδου μνήσθητι, καὶ ῥᾴων ἔσῃ·
» Οὐκ ἔστιν ὅστις πάντ' ἀνὴρ εὐδαιμονεῖ. »
εἶναι δ' ὑπόλαβε καὶ σὲ τῶν πολλῶν ἕνα.

ΕΚ ΤΩΝ ΣΩΤΑΔΟΥ.

Εἰ καὶ βασιλεὺς πέφυκας, ὡς θνητὸς ἄκουσον.
ἂν μακρὰ πτύῃς, φλεγματίῳ κρατῇ περισσῷ.
ἂν εὐιματῇς, ταῦτα πρὸ σοῦ προβάτιον εἶχεν.
ἂν χρυσοφορῇς, τοῦτο τύχης ἐστὶν ἔπαρμα.
ἂν πλούσιος ᾖς, τοῦτο χρόνου ἄδηλος ἰσχύς.
ἂν δ' ἀλαζονῇς, τοῦτ' ἀνοίας ἐστὶ φρύαγμα.
ἂν δὲ σωφρονῇς, τοῦτο θεῶν δῶρον ὑπάρχει.
ἡ σωφροσύνη πάρεστιν, ἂν μετρῇς σεαυτόν.

ΕΚ ΤΩΝ ΕΡΙΦΟΥ.

Λόγος γάρ ἐστ᾽ ἀρχαῖος οὐ κακῶς ἔχων·
οἶνον λέγουσι τοὺς γέροντας, ὦ πάτερ,
πείθειν χορεύειν οὐ θέλοντας.

ΕΚ ΤΩΝ ΠΟΣΕΙΔΙΠΠΟΥ.

I.

Ἔργον γε λύπην ἐκφυγεῖν· ἡ δ᾽ ἡμέρα
ἀεί τι καινὸν εἰς τὸ φροντίζειν φέρει.

II.

Ο μὴ πεπλευκὼς οὐδὲν ἑώρακεν κακόν.
τῶν μονομαχούντων ἐσμὲν ἀθλιώτεροι.

III.

Τὴν χλανίδα πάντες, ὡς ἔοικεν, οὐκ ἐμὲ,
προσηγόρευον· οὐδὲ εἷς νῦν μοι λαλεῖ.

IV.

Ὧν τοῖς θεοῖς ἄνθρωπος εὔχεται τυχεῖν,
τῆς εὐθανασίας κρεῖττον οὐδὲν εὔχεται.

ΕΚ ΤΩΝ ΤΙΜΟΚΛΕΟΥΣ.

I.

Ἀγορὰν ἰδεῖν εὔοψον, εὐποροῦντι μὲν
ἥδιστον· ἂν δ᾽ ἀπορῇ τις, ἀθλιώτατον.

II.

Ω ᾽τὰν, ἄκουσον, ἤν τι σοι δοκῶ λέγειν.
ἄνθρωπός ἐστι ζῶον ἐπίπονον φύσει,

καὶ πολλὰ λυπηρ᾽ ὁ βίος ἐν ἑαυτῷ φέρει.
παραψυχὰς οὖν φροντίδων ἀνεύρατο
ταύτας. ὁ γὰρ νοῦς τῶν ἰδίων λήθην λαβὼν,
πρὸς ἀλλοτρίῳ τε ψυχαγωγηθεὶς πάθει,
μεθ᾽ ἡδονῆς ἀπῆλθε, παιδευθεὶς ἅμα.
τοὺς γὰρ τραγῳδοὺς πρῶτον, εἰ βούλει, σκόπει,
ὡς ὠφελοῦσι πάντας. ὢν μὲν γὰρ πένης,
πτωχότερον αὐτοῦ καταμαθὼν τὸν Τήλεφον
γενόμενον, οὕτω τὴν πενίαν ῥᾷον φέρει.
ὁ νοσῶν τι μανικὸν, Αλκμαίων᾽ ἐσκέψατο.
ὀφθαλμιᾷ τις· εἰσὶ Φινεΐδαι τυφλοί.
τέθνηκέ τῳ παῖς· ἡ Νιόβη κεκούφικε.
χωλός τις ἔστι· τὸν Φιλοκτήτην ὁρᾷ.
γέρων τις ἀτυχεῖ, κατέμαθεν τὸν Οἰνέα.
ἅπαντα γάρ τοι, μείζον᾽ ἢ πέπονθέ, τις
ἀτυχήματ᾽ ἄλλοις γεγονότ᾽ ἐννοούμενος,
τὰς αὐτὸς αὐτοῦ συμφορὰς ἧττον στένει.

ΕΚ ΤΩΝ ΚΛΕΑΡΧΟΥ.

Εἰ τοῖς μεθυσκομένοις ἑκάστης ἡμέρας
ἀλγεῖν συνέβαινε τὴν κεφαλὴν πρὸ τοῦ πιεῖν
τὸν ἄκρατον, ἡμῶν οὐδὲ εἷς ἔπινεν ἄν·
νῦν δὲ πρότερόν γε τοῦ πόνου τὴν ἡδονὴν
προλαμβάνοντες ὑστεροῦμεν τἀγαθοῦ.

COMICORUM
QUORUNDAM VETERUM
SENTENTIÆ.

EX ALEXIDE.

I.

Sane ebrietatem crapula si anteverteret,
nemo temetum supra qui satis est modum
haurire vellet. Sed enim nunc improvidi
non exspectantes pœnam vinolentiæ,
promte quæ obveniunt exsiccamus pocula.

II.

Ex parte vino non male assimulaveris
humanum ingenium. Namque uti vinum novum,
ita juvenis animus opus est ut deferbeat,
& despumando ducat aspritudinem.
At mox ubi illa nimia vis abscesserit,
& quæ natabat in sublimi amentia
exhausta fuerit, tempus est considere,
ut sese præbens omnibus potabilem
perpetua placeat lenitate in posterum.

III.

Non murus, non vis auri, non quidquid putes,
custoditu difficile est æque, ac femina.

EX AMPHIDE.

I.

Quibus male homines rem gesserunt in locis,
ad ea se rursum non libenter applicant.

II.

Quicunque negat habere juranti fidem,
detegitur ipse promtus in perjurium.

EX ANAXANDRIDE.

I.

Commissa cui sunt verba, depositum velut,
si retegit, est iniquus, aut est garrulus:
si spe lucri, est iniquus: hac sine, garrulus.
Censendus autem uterque pariter improbus.

II.

Non est senectus, ut tu, pater, existimas,
onus adeo difficile· sed qui fert eam
minus decore, ipse impedimentum est sibi.
At contra facilem reddit ac tractabilem
qui placide illius moribus se accommodat,
tristitiam demens atque apponens gaudium.
Male qui fert, sibi perpetuam mœstitiam parit.

EX ANTIPHANE.

I.

Hera, quisquis aspernatur jurantem alterum,
quem non compertum noverit perjurii,

Deorum hic aſpernari ſanctitudinem,
& ipſe pejeraſſe ſuſpectus mihi eſt.

II.

Divitiis inſoleſcit mercator ſuis,
in quas dominii ventus ipſo plus habet.

III.

Res celare cæteras
utcunque poſſis, Phidia, hæc præter duo,
ſi nimium biberis, & ſi in amorem incubueris:
utrumque de ſe manifeſtum indicium facit
oratione ac vultu, ſic ut qui neget
tamen ipſe ſuo ſe prodat teſtimonio.

IV.

Nullum eſſe gravius impedimentum poteſt,
quam mulier, dote ſarcinata quum advenit.

V.

Lugere amicos luctu moderato decet:
nec enim perierunt, ſed eam, quam neceſſitas
indixit cunctis, antevorterunt viam:
& nos citati mox ſuo quiſque ordine
cogemur omnes in idem diverſorium,
pariterque cum illis ævum agemus alterum.

VI.

Exploratrices ingeniorum ſunt opes:
nam qui ſecundis rebus vivit turpiter,
quid preſſum paupertate facturum putas?

VII.

Senectus veluti ſtabulum eſt: nam quidquid mali
humana recipit vita, in illam confluit.

VIII.

Eſt noſtra vino vita quam ſimillima:
aceſcit, eſt quum reliqua parva portio.

IX.

Sis pauper honeſte potius quam dives male:
namque hoc fert crimen, illud miſericordiam.

X.

Amice, qui non mortis ſit peculium,
miles, qui vitæ cauſa ſe auctorat neci?

XI.

Aram malorum jure ſenectutem voces:
namque ad eam ſeſe recipit quod ubique eſt mali.

XII.

Quid quæſo cauſæ eſt, cur quis optet a Deis
pecunia florere & rerum copia,
niſi ut poſſimus amicis opitularier,
& ſerere frugem Gratiæ, ſuavis Deæ?
namque ea voluptas quæ in potu atque eſu eſt ſita,
par ferme eſt cunctis: neque magis lautæ dapes
eſuriem ſedent.

EX APOLLODORO.

I.

Clauduntur ædes peſſulis, repagulis:
ſed januam faber haud ita unquam muniit,
ut non pateret feli aditus & adultero.

II.

Miſerabar juvenis olim acerba funera:
at nunc quoties intueor exſequias ſenis,
id lachrymo. Nam mox eadem me ſpectat via.

III.

Non debet animus desponderi in miseriis:
sed exspectanda sunt meliora in posterum.

IV.

Habent superba dona Fortunæ metum.
rebus negata fulgidis securitas,
tutumque hominibus nil & excelsum simul:
aut livor illud, aut edax sternit dies,
summum ad gradum quum claritatis venerit.
Mediocritatis tutior possessio,
per quam nec aliquis premitur afflictus solo,
nec se invidenda tollit in fastigia.
Nam qui minore volvitur spatio cadens,
multo facilius damna dissimulat sua.
Majore moles vasta cum strepitu ruit:
invidia claris semper est rebus comes,
& quum favet Fortuna, captatum venit.

E DIPHILO.

I.

Egregie, ut multa, dixit bonus Euripides:
„Me dira egestas subigit & miserabilis
venter." Nam certe ventre nihil est miserius:
in illum cuncta conjicis: at in vas alid
idem non liceat. Panem fers in mantica,
jus non fers: aliter manticam corruperis.
Imples placenta sportulam, non lentibus:
in utrem villum immittis, non & carabum.
At in illum Diis invisum compingi solent
etiam quæ inter se nil habent commercii.

Nec cætera addo: quippe quum constet satis
illius ergo miseri peccari omnia.

II.

Qui non veretur ipse semet, conscius
sibi mali facinoris, quod commiserit,
hic quomodo alios nescios reverebitur?

III.

Paupertino homine nihil est fortunatius:
nam solus in deterius non metuit vices.

E MENANDRO.

I.

In re omni conducibile est quovis tempore
verum proloquier: idque in vita spondeo
securitatis esse partem maximam.

II.

Si navigandum sit diebus quatuor,
quantum sat est paramus in totidem dies.
Cur non item sollicita parsimonia est,
viaticum ne desit ætati malæ?

III.

Hominibus alia quotquot sunt animantia
tum sunt beatiora, tum sapiunt magis.
Principio, sodes, asinum specta istum mihi.
Is est infelix extra controversiam:
at nulla propriæ accepta culpæ fert mala;
sed quæ natura injunxit, his defungitur.
Nos vero, præter ea quæ fert necessitas,
ipsi alia nostra sponte super arcessimus.

Dolemus

Dolemus ubi quis sternuit: convicium
quis dixit? indignamur: vidit somnium?
metuimus: ululat noctua? exhorrescimus.
Leges, honores, ambitus, certatio,
mala hæc adscita nobis sunt, non adsita.

IV.

Seni senilis lingua jucundissima;
puerque puero, & apta mulier mulieri,
& æger ægro: pressus infortunio
lenimen est homini malis exercito.

V.

S. Ut fatear, displicet
res ipsa. *A.* Nempe quia sinistrorsum rapis.
Quidquid molestum, quidquid adversum accidit,
tecum ipse spectas, & connives ad bona.
Atqui nihil usquam, Simyle, invenias boni,
cui nulla se mali admiscuerit portio.
Mulier opipara, res molesta est, nec sinit
virum pro arbitrio vivere: hæc eadem tamen
sua commoda adfert; liberos: mersum gravi
morbo maritum curat familiariter,
nec conflictantem cum fortuna deserit:
defuncti exsequias rite curat. Respice
ad ista, si quid tædii animo obvenerit.
Ita rem feres facilius. Sin quidquid dolet
excernas semper tibi, nec contra compares
quod est utibile, jam tolerando non eris.

VI.

Si solum, Trophime, te omnium mortalium
in hoc progenuit mater, ut tibi perpetim

agere ita liceret, animo ut collibitum foret,
idque ita futurum si aliquis promisit Deus,
recte indignaris. Nam rem fecit improbam,
qui te fefellit. Sin iisdem legibus,
quibus nos omnes, hunc communem spiritum
hausisti, ut aliquid etiam paratragœdiem,
ferenda sunt modeste hæc, ut ratio jubet.
Omnis sermonum summa redit istuc: homo es,
quo nullum est animal, quod mutetur celerius,
aut sursum enitens, aut deorsum decidens:
neque pol immerito: nam natura virium
quum sit vescarum, res molitur maximas,
suoque lapsu multa egregia proterit.
At tu quæ amisti, Trophime, non ingentia
sunt adeo: tum quæ pateris sunt mediocria:
quo magis hoc triste ferre te modice decet.

VII.

Vel inter saxa agricolam nutriat
pax alma: bello sordet & felix ager.

VIII.

Ætate nata nubili, ut dicat nihil,
satis tamen ipso significat silentio.

IX.

Summum est aviditas generis humani malum:
aliena namque pro suis qui vindicant,
persæpe non tantum improba spe decidunt
victi, sed apponunt & alienis sua.

X.

Nunquam laudavi sumtuosum mortuum:
namque in idem cum vili atque contemto redit.

XI.

Ne tu loquentis respice ætatem precor:
sed an, quæ deceant verba prudentem, loquar.

XII.

Qui commonefacit filium severiter,
verbis acerbus ut sit, revera est pater.

XIII.

Qui mentem addicit credulam calumniis,
aut ipse est pravis inquinatus moribus,
aut certe ingenio nil supra puerum valet.

XIV.

Nec saxum facile valida projectum manu
reprehendas, nec sermonem qui lingua fugit.

XV.

O Gorgia, ille vir virorum est optimus,
qui melius aliis callet ferre injurias.

XVI.

Adeon' te excruciat, quod malorum est omnium
levissimum, paupertas? quantillum est enim,
amicus unus cui medendo sufficit?

XVII.

Tria sunt, here,
ex queis geruntur cuncta, nempe ex legibus,
aut ex necessitate, aut consuetudine.

XVIII.

Cuicunque affectum est corpus, ei medico est opus:
at cui laborat animus, is amico indiget.
benevolus amicus medicus ægrimoniæ est.

XIX.

Delitiæ nimiæ pariunt infolentiam;
pecuniæque dominum trajiciunt fuum
in mores alios quam quos induerat prius.

XX.

Ego autumabam divites, ô Phania,
in ære vivunt qui fuo, nec noctibus
fufpiria agere, nec fus deque vortier,
nec dicere EHEU; fed tranquilla molliter
frui quiete: illa effe pauperum mala.
At nunc vos video, quos beatos prædicant,
vitam cum noftra vivere æquiparabilem.

XXI.

Amantem fi quis mente credit præditum,
ubi ille rerum inveniet, quæfo, amentiam?

XXII.

Quicunque damnat caufa non bene cognita,
damnandus ipfe eft credulitatis crimine.

XXIII.

Multos jam vidi, quos malos neceffitas
finxit miferiis, quum non effent ejufmodi
fuopte ingenio.

E PHILEMONE.

I.

Bonæ mulieris, ô Nicoftrata, eft, dare
non imperiofam, fed morigeram fe viro.
viro fuperior femina, immenfum eft malum.

II.

Injuriam qui non facit, non protinus
justus; sed ille qui potest, non vult tamen.
manus nec ille qui suas parvo abstinet:
ingentia sed impune qui quum tollere
sibique habere possit, animo temperat.
Immo nec ille, observat ista qui omnia:
sed ille mente præditus qui candida,
re justus esse, non videri esse, expetit.

III.

Adducat si quis victimas, ô Pamphile,
sive ex caprigeno pecore, sive ex buccero,
sive adeo pecudes alias, aut dono ferat
paludamentum ex auro, sive ex purpura,
aut ex ebore aut smaragdo sigillaria,
atque his propitium speret adipisci Deum,
decipitur vanitate mentis credulæ.
Sed oportet ipsum hominem esse puris moribus,
non felem virginalem, non adulterum,
non furem, non qui occidit quæsti gratia.
- - - - - - - - -
Ne tu ad aciculam
unquam alienam animum adjexis, mi carissime.
Nam justis factis gaudet omnipotens Deus:
eoque augere rem sinit laboribus,
occando, sarriendo noctes & dies.
Deo sacrifica semper ingenio probo,
neu tu albam vestem magis quam mores induas.
Neu si de cœlo tonerit fugias protinam,
here, quippe nullæ conscius culpæ tibi.
Te namque cernit, cuncta qui videt, Deus.

IV.

Nullus concentus eſt auditu ſuavior,
quam quum diſſimulat, petitur qui conviciis:
nam qui ridetur, id ſi non ægre tulit,
ridendo riſor ipſe ridiculus manet.

V.

Here, quiſquis eſt homo natus, quamvis ſerviat
is ſervitutem, tamen eſſe homo non deſinit.

VI.

Profecto hominibus nulla Fortuna eſt dea:
nulla, inquam: verum quidquid temere provenit,
Fortunæ a nobis accipit vocabulum.

VII.

Si circumſpicias, nemo eſt medicorum omnium,
recte valere amicos qui cupiat ſuos;
nec miles urbis placidum qui exoptet ſtatum.

VIII.

Nihil eſt quod homini non ſit indagabile,
ſi quæritandi non recuſetur labos.

IX.

Male ſeſe habere levius eſt multo malum,
quam male ſe habentem cogier viſentibus,
quo ſe modo habeat, ſingulis exponere.

X.

A. Syra heus Syra. *S.* Hem quid me vis? *A.* Ut vero vales?
S. Nunquam iſtud percunctare, ſenem ſi videris,
anumve: quippe liquido non recte valent.

XI.

Facile omnes homines aliis consilium damus;
sed in re nostra non tam facile est exsequi.
A medicis argumentum est in promtu situm,
præcepta videas quos dare invalentibus
victus severi: at ipsi si in morbo cubent,
eadem illa facere, quæ aliis interdixerant.
Credo una nolunt dolor esse & curatio.

XII.

A. Quid hoc est hominis? *B*. Medicus. *A*. Pro superum fidem
quam miser est omnis medicus, si nemo est miser!

XIII.

Quicunque dicit ad rem quæ non pertinent,
duas loquutus syllabas, prolixus est.
At bene dicentem ne prolixum dixeris,
quantumvis dicat multa & multo tempore.
Ab Homero sume testimonium tibi:
is quum exararit versuum tot millia,
nemo est Homerum qui prolixum judicet.

XIV.

Lamenta nostris si mederentur malis,
& possent fletu deliniri miseriæ,
auro licerent contra & pluris lachrymæ.
Nunc non attendit luctum res, nec respicit:
sed plores, seu non plores, insistit viam.
Quid proficis? nec hilum. At interea tamen
ut arbor poma, sic dolor lachrymas parit.

E DIODORO.

Legem hanc condixi, atque ipſe conſtitui mihi:
ita ſoivi, ita ſanxi, ita animi ſtat ſententia:
pol ſatius inopem ducere eductam probe,
quam male moratam dote fretam dapſili,
vitæ conſortem aſſiduæ conſuetudinis.

EX EUBULO.

Bacchus loquitur.

Tres ego crateras ſolos his queis cor ſapit
miſcere ſoleo. Sanitati is eſt ſacer
qui primus bibitur: alterum ſibi vindicant
amor & voluptas: tertium poſcit ſopor:
quem poſtquam ebiberunt, qui eſſe ſapientes volunt,
domum recedunt: quartus contumeliæ,
non ultra noſter: quintus vociferantium:
ſextus nequitiæ: ſugillarum ſeptimus:
octavus revocatoris: nonus bilis eſt:
decimus furoris, tela ut mittantur quoque.
Nam Liber multus parvo infuſus vaſculo
ſuos potatores facile evertit e gradu.

EX HIPPARCHO.

In ætate hominum nihil arte eſt pretioſius,
aut ad degendam vitam conducibilius.
Res alias quippe belli & fortunæ vices
tranſmutant facile: ars ſemper incolumis manet.

E CRATETE.

I.

Me tempus incurvavit, egregius faber,
fed qui imbecilliora reddit omnia.

II.

Senectam ætatem quid mihi ut malum exprobras?
quam non apifci vitæ pretio conftitit,
quam cuncti concupifcimus: at quum venerit,
toleramus ægre. Tam ingrato ingenio fumus!

III.

Frænis regendus venter adductis tibi eft:
folus datorum gratias nullas agit,
fupraque fines indigentiæ indiget.
Ventrem domare qui fuum non fufficit,
malum neceffe eft femper accumulet malo.

IV.

Linguæ modum tenere præcipuum puta.
Juveni fenique gloriam femper parit
edocta lingua conticere in tempore.

E NICOSTRATO.

Si multa indefinenter & propere eloqui
fapientiæ effet fignum, certe hirundines
fapientiores hominibus multo forent.

E PHERECRATE.

O quam fenectus triftis es mortalibus,
& tædiofa, vel ob hoc præter cætera,

quod, quum deficiunt vires ac valentia,
ſapientiam tum primum nos doctum venis!

E PHILIPPO.

Sane haud difficile eſt ægrotanti dicere
vegetum valentem: Ne tam te habeas molliter:
& caſtigare pugilem, quum a pugna vaces.
At ipſum depugnare non æque eſt facul.
Aliud diſſerere eſt, aliud rem ſentiſcere.

E PHILIPPIDE.

I.

Dotata nupſit uxor & turpis tibi,
ut ſuave cœnes atque inſuave dormias.

II.

Here, ſi qua tibi unquam calamitas advenerit,
feres facilius dicti memor Euripidis:
Felix ab omni parte nemo uſquam eſt homo:
Tum vero e multis eſſe te unum exiſtima.

E SOTADE.

Si rex es, homo ſed tamen es, quapropter audi.
Si grande ſcreas, plenus es ergo pituitæ.
Si veſte nites, at prius hanc oves tulere.
Si vincula fers aurea, ſortis iſte luſus.
Si divitiæ ſunt tibi, temporis rapina eſt.
Si corde tumes, ſtultitiæ teneris æſtu.
Sin ſobria mens eſt tibi, munus eſt deorum,
te nempe tuo ſi pede tute metiaris.

EX ERIPHO.

Antiquus fermo eſt, ac non aſpernabilis, pater: vinum, ajunt, quamvis invitos ſenes ſalire cogit.

E POSIDIPPO.

I.

Difficile eſt luctum fugere. Nam quot ſunt dies, materiam pariunt ſemper ad luctum novam.

II.

Qui mare non ſenſit, neſcit is quid ſit malum. nam nos miſeria gladiatores vincimus.

III.

Omnes locutos non mihi puto, ſed togæ: uſque adeo nemo eſt nunc ſalutantum ſuper.

IV.

Res inter omnes quas Deos expoſcimus locum meretur principem tranquilla mors.

E TIMOCLE.

I.

Forum videre pleuum egregiis piſcibus, diti voluptas, crux eſt ſumma pauperi.

II.

Advorte ſodes numquid ex uſu loquar. miſerum ſuapte natura animal eſt homo,

& vita quanta quanta eſt ſcatet incommodis:
lenimenta ideo curis & ſolatia
ſibi ipſa reperit. Namque mens proprii mali
oblita, alienis dum ſe mulcet miſeriis,
doctrinam pariter cum voluptate imbibit.
primum tragœdos, ſi placet, conſidera
quam pulchra dent documenta. Nam qui pauper eſt,
ubi pauperiorem ſe cognovit Telephum,
ibi paupertatem fert ſuam patientius.
Limfatur aliquis? Alcmæonem conſpicit.
Oculis laborans, cæcos Phinidas videt.
Natum effert alius: Niobe lugentem levat.
Dolet hic ſe claudum: ſed Philoctetem videt.
Miſer in ſenecta eſt: intuetur Œneum.
Ita quiſque, dum eveniſſe majores ſuis
olim aliis calamitates ſecum cogitat,
animo æquiore fert fortunæ injurias.

E CLEARCHO.

Hominibus ſi vinoſis ſemper pridie
caput doleret, antequam biberent merum,
nemo eſſet noſtrûm deditus temulentiæ:
nunc ante dolorem præcipientes gaudia,
a concupito mox bono relinquimur.

ΓΝΩΜΑΙ ΜΟΝΟΣΤΙΧΟΙ

ΕΚ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΠΟΙΗΤΩΝ ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΛΑΙΑ ΣΥΝΤΕΤΑΓΜΕΝΑΙ.

ΕΙΣ ΑΓΑΘΟΝ ΑΝΔΡΑ.

Ανὴρ δὲ χρηστὸς χρηστὸν οὐ μισεῖ ποτέ.
Γνώμης γὰρ ἐσθλῆς ἔργα χρηστὰ γίγνεται.
Εσθλῷ γὰρ ἀνδρὶ ἐσθλὰ καὶ διδοῖ θεός.
Ζήλου τὸν ἐσθλὸν ἄνδρα καὶ τὸν σώφρονα.

ΕΙΣ ΑΛΗΘΕΙΑΝ.

Ελευθέρου γὰρ ἀνδρὸς, ἀλήθειαν λέγειν.
Η γλῶσσ᾽ ἁμαρτάνουσα τἀληθῆ λέγει.

ΕΙΣ ΑΜΑΡΤΙΑΝ.

Αἰσχρὸν δὲ μηδὲν πράττε, μηδὲ μάνθανε.
Αμαρτάνει τι καὶ σοφοῦ σοφώτερος.
Δὶς ἐξαμαρτεῖν ταυτὸν, οὐκ ἀνδρὸς σοφοῦ.
Εργων πονηρῶν χεῖρ᾽ ἐλευθέραν ἔχε.
Ο μηδὲν εἰδὼς οὐδὲν ἐξαμαρτάνει.

ΕΙΣ ΑΝΑΓΚΗΝ.

Οὐδεὶς ἀνάγκης μεῖζον ἰσχύει νόμος.
Πρὸς τὴν ἀνάγκην πάντα τἄλλ᾽ ἐστ᾽ ἀσθενῆ.
Τὸ τῆς ἀνάγκης οὐ λέγειν ὅσον ζυγόν.
Υπὸ τῆς ἀνάγκης πάντα δουλεῦται ταχύ.

Ὑπὸ τῆς ἀνάγκης πολλὰ ποιοῦμεν κακά.
Χρεία διδάσκει, κἂν βραδύς τις ᾖ, σοφόν.

ΕΙΣ ΑΡΓΙΑΝ.

Ἀνάπαυσίς ἐστι τῶν κακῶν, ἀπραξία.

ΕΙΣ ΑΡΕΤΗΝ.

Ἀρετὴ, μέγιστον τῶν ἐν ἀνθρώποις καλῶν.
Ἀρετῆς βέβαιαι δ' εἰσὶν αἱ κτήσεις μόναι.
Ἃ μὴ προσήκει μήτ' ἄκουε, μήθ' ὅρα.
Βέλτιόν ἐστι σῶμά γ' ἢ ψυχὴν νοσεῖν.
Ἐλεύθερον φύλασσε τὸν σαυτοῦ τρόπον.
Ἔστιν δὲ καρπὸς ἀγαθὸς εὔτακτος βίος.
Καλὸν φύουσι καρπὸν οἱ σεμνοὶ τρόποι.
Λάβε πρόνοιαν τοῦ προσήκοντος βίου.
Μακάριος ὅστις μακαρίοις ὑπηρετεῖ.
Ὅπλον μέγιστόν ἐστιν ἡ 'ρετὴ βροτοῖς.
Σαυτὸν φύλαττε τοῖς τρόποις ἐλεύθερον.
Ψυχῆς ἐπιμελοῦ τῆς σεαυτοῦ καθὰ δύνῃ.
Ψυχὴν ἔθιζε πρὸς τὰ χρηστὰ πράγματα.

ΕΙΣ ΑΧΑΡΙΣΤΙΑΝ.

Ἀχάριστος, ὅστις εὖ παθὼν ἀμνημονεῖ.
Ἀεὶ δ' ὁ σωθεὶς ἐστὶν ἀχάριστος φύσει.
Ἅμ' ἠλέηται, καὶ τέθνηκεν ἡ χάρις.
Ἐπιλανθάνονται πάντες οἱ παθόντες εὖ.
Καλόν γε θησαύρισμα, κειμένη χάρις.
Μετὰ τὴν δόσιν τάχιστα γηράσκει χάρις.
Χάριν λαβὼν εὔκαιρον, εὔκαιρον δίδου.

Χάριν χαρίζου, καθ' ὅσον ἰσχύεις ὅμως.
Χάριτας δικαίας καὶ δίδου καὶ λάμβανε.
Χάριν λαβὼν μέμνησο, καὶ δοὺς ἐπιλάθου.

ΕΙΣ ΒΑΣΙΛΕΑ.

Ἀρχῆς τετευχὼς, ἴσθι ταύτης ἄξιος.
Εἰκὼν δὲ βασιλεύς ἐστιν ἔμψυχος θεοῦ.

ΕΙΣ ΒΙΟΝ.

Ἀμελοῦντα τοῦ ζῆν οὐκ ἔνεστ' εὐσχημονεῖν.
Ἄνθρωπός ἐστι πνεῦμα καὶ σκιὰ μόνον.
Βιοῖ μὲν οὐδεὶς ὃν προαιρεῖται βίον.
Βίος ἐστὶν, ἄν τις τῷ βίῳ χαίρῃ βιῶν.
Βίος κέκληται δ', ὅτι βίᾳ πορίζεται.
Γῆ πάντα τίκτει, καὶ πάλιν κομίζεται.
Ζῶμεν γὰρ οὐχ ὡς θέλομεν, ἀλλ' ὡς δυνάμεθα.
Οὐ γὰρ θέμις ζῆν πλὴν θεοῖς ἄνευ κακῶν.
Οὐκ ἔστι βίον εὑρεῖν ἄλυπον οὐδενί.
Τὸ ζῆν ἀλύπως, ἀνδρός ἐστιν εὐτυχοῦς.
Τυφλόν γε καὶ δύστηνον ἀνθρώποις βίος.
Ὡς ἡδὺς ὁ βίος, ἄν τις αὐτὸν μὴ μάθῃ.

ΕΙΣ ΒΟΗΘΕΙΑΝ.

Ἀνὴρ γὰρ ἄνδρα, καὶ πόλις σώζει πόλιν.
Μέμνησο πλουτῶν τοὺς πένητας ὠφελεῖν.
Ὑπὲρ γυναικὸς καὶ φίλου πονητέον.
Χεὶρ χεῖρα νίπτει, δάκτυλός τε δάκτυλον.

ΕΙΣ ΒΟΥΛΗΝ.

Ἀνὴρ ἄβουλος ἐς κενὸν μοχθεῖ τρέχων.
Ἀβουλία γὰρ πολλὰ βλάπτονται βροτοί.

Ανὴρ ἄβουλος ἡδοναῖς θηρεύεται.
Βουλῆς γὰρ ὀρθῆς οὐδὲν ἀσφαλέστερον.
Βουλῆς γὰρ οὐδέν ἐστιν ἔχθιον κακῆς.
Εν νυκτὶ βουλὴ τοῖς σοφοῖσι γίγνεται.
Σοφοῦ παρ' ἀνδρὸς προσδέχου συμβουλίαν.
Σοφὴ σοφῶν γὰρ γίγνεται συμβουλία.

ΕΙΣ ΓΑΜΟΝ.

Αλυπον ἕξεις τὸν βίον χωρὶς γάμου.
Γαμεῖν ὁ μέλλων εἰς μετάνοιαν ἔρχεται.
Γάμος γὰρ ἀνθρώποισιν εὐκταῖον κακόν.
Γαμεῖν δὲ μέλλων, βλέψον εἰς τοὺς γείτονας.
Δαίμων ἑαυτῷ πλουσίαν γήμας ἔσῃ.
Εκ τῶν ὁμοίων οἱ κακοὶ γαμοῦσ' ἀεί.
Ζευχθεὶς γάμοισιν οὐκ ἐλεύθερός γ' ἔσῃ.
Ηθος προκρίνειν χρημάτων γαμοῦντα δεῖ.
Μηδέποτε γήμῃ μηδὲ εἷς εὔνους ἐμοί.
Νόμιζε γήμας δοῦλος εἶναι τῷ βίῳ.
Νύμφη δ' ἄπροικος οὐκ ἔχει παῤῥησίαν.
Ο μὴ γαμῶν ἄνθρωπος οὐκ ἔχει κακά.
Ρᾷον βίον ζῇς, ἂν γυναῖκα μὴ τρέφῃς.
Ως ἔστι τὸ γαμεῖν ἔσχατον τοῦ δυστυχεῖν.
Ως τρισκακοδαίμων, ὅστις ὢν πένης γαμεῖ.

ΕΙΣ ΓΕΛΩΤΑ.

Γέλως ἄκαιρος ἐν βροτοῖς δεινὸν κακόν.
Γελᾷ δ' ὁ μῶρος, κἄν τι μὴ γελοῖον ᾖ.

ΕΙΣ

ΕΙΣ ΓΗΡΑΣ.

Γῆρας διδάσκει πάντα, καὶ χρόνου τριβή.
Γνῶμαι δ' ἀμείνους εἰσὶ τῶν γεραιτέρων.
Εσθλοῦ γὰρ ἀνδρὸς γῆρας εὐπροσήγορον.
Εφόδιον εἰς τὸ γῆρας αἰεὶ κατατίθου.
Ηξει τὸ γῆρας πᾶσαν αἰτίαν φέρον.
Καλὸν τὸ γηρᾶν, καὶ τὸ μὴ γηρᾶν πάλιν.
Ομιλίας δὲ τὰς γεραιτέρας φίλει.
Οχληρὸς ἐστὶν ἐν νέοις ἀνὴρ γέρων.
Πολιὰ χρόνου μήνυσις, οὐ φρονήσεως.
Τοῦ ζῆν γὰρ οὐδεὶς ὡς ὁ γηράσκων ἐρᾷ.
Φοβοῦ τὸ γῆρας· οὐ γὰρ ἔρχεται μόνον.
Χαλεπὸν τὸ γῆράς ἐστιν ἀνθρώποις βάρος.

ΕΙΣ ΓΟΝΕΙΣ.

Βεβαιοτάτην φιλίαν ἔχε πρὸς τοὺς γονεῖς.
Βούλου γονεῖς πρὸ παντὸς ἐν τιμαῖς ἔχειν.
Γονεῖς δὲ τίμα καὶ φίλους εὐεργέτει.
Γεννητόρων ἕκατι κατθανεῖν καλόν.
Ελπιζε, τιμῶν τοὺς γονεῖς, πράξειν καλῶς.
Ηδύ γε πατὴρ φρόνησιν ἀντ' ὀργῆς ἔχων.
Θεὸς μέγιστος τοῖς φρονοῦσιν οἱ γονεῖς.
Ικανῶς βιώσεις, γηροβοσκῶν τοὺς γονεῖς.
Νόμιζε σαυτῷ τοὺς γονεῖς εἶναι θεούς.
Πρὸς υἱὸν ὀργὴν οὐκ ἔχει χρηστὸς πατήρ.
Ως ἡδὺ τῷ φύσαντι πείθεσθαι τέκνα.

ΕΙΣ ΓΥΝΑΙΚΑ.

Βίου σπάνις πέφυκεν ἀνδράσιν γυνή.
Γυναικὶ πάσῃ κόσμον ἡ σιγὴ φέρει.
Γυναικὸς ἐσθλῆς ἐστὶ σώζειν οἰκίαν.
Γυναικὶ κόσμος ὁ τρόπος, οὐχὶ χρυσία.
Γυνὴ δικαία, τοῦ βίου σωτηρία.
Γυναικὸς ἐσθλῆς ἐπιτυχεῖν οὐ ῥᾴδιον.
Γυναῖκα θάπτειν κρεῖσσόν ἐστιν ἢ γαμεῖν.
Γυνὴ τὸ σύνολόν ἐστι δαπανηρὸν φύσει.
Γυναικὶ μὴ πίστευε τὸν σαυτοῦ βίον.
Γυνὴ γὰρ οὐδὲν οἶδε, πλὴν ὃ βούλεται.
Γυνὴ δὲ χρηστὴ πηδάλιον ἐστ' οἰκίας.
Γυναικὶ δ' ἄρχειν οὐ δίδωσιν ἡ φύσις.
Γυνὴ γὰρ οἴκῳ πῆμα καὶ σωτηρία.
Γυνὴ γυναικὸς πώποτ' οὐδὲν διαφέρει.
Ἐν γὰρ γυναιξὶ πίστιν οὐκ ἔνεστ' ἰδεῖν.
Ζῆλος γυναικὸς πάντα πυρπολεῖ δόμον.
Ζήτει γυναῖκα σύμμαχον τῶν πραγμάτων.
Ζῆν οὐκ ἔδει γυναῖκα κατὰ πολλοὺς τρόπους.
Θησαυρός ἐστι τῶν κακῶν κακὴ γυνή.
Θηρῶν ἁπάντων ἀγριωτέρα γυνή.
Θάλασσα, καὶ πῦρ, καὶ γυνή, κακὰ τρία.
Ἱστοὶ γυναικῶν ἔργα, κοὐκ ἐκκλησίαι.
Ἰὸς πέφυκεν ἀσπίδος κακὴ γυνή.
Ἴσον λεαίνης καὶ γυναικὸς ὠμότης.
καλὸν γυναικὸς εἰσορᾶν καλοὺς τρόπους.
Λύπη παροῦσα πάντοτ' ἐστὶν ἡ γυνή.
Λέοντι συζῆν, ἢ γυναικὶ συμβιοῦν.

Μεστὸν κακῶν πέφυκε φορτίον γυνή.
Οπου γυναῖκές εἰσι, πάντ᾽ ἐκεῖ κακά.
Οὐδὲν γυναικὸς χεῖρον, οὐδὲ τῆς καλῆς.
Πολλοὶ γυναικῶν δυστυχοῦσιν οὕνεκα.
Ρύπος γυνὴ πέφυκεν ἠργυρωμένος.
Τερπνὸν κακὸν πέφυκεν ἀνθρώποις γυνή.
Υπερήφανον πρᾶγμ᾽ ἐστὶν ὡραία γυνή.
Υπὲρ γυναικὸς καὶ φίλου πονητέον.
Φύσει γυνὴ δυσηνιὸν ἐστι καὶ πικρόν.
Χειμὼν κατ᾽ οἴκους ἐστὶν ἀνδράσιν γυνή.
Ως ἔστ᾽ ἄπιστος ἡ γυναικεία φύσις.

ΕΙΣ ΔΗΜΟΝ.

Ισχυρὸν ὄχλος ἐστὶν, οὐκ ἔχει δὲ νοῦν.

ΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΝ.

Ανδρὸς δικαίου καρπὸς οὐκ ἀπόλλυται.
Απάτης δικαίας οὐκ ἀποστατεῖ θεός.
Βάδιζε τὴν εὐθεῖαν, ἣν δίκαιος ᾖς.
Βίου δικαίου γίγνεται τέλος καλόν.
Δίκαιος ἴσθ᾽, ἵνα καὶ δικαίων δὴ τύχῃς.
Δίκαιος εἶναι, μᾶλλον ἢ χρηστὸς θέλε.
Δίκαια δράσας συμμάχου τεύξῃ θεοῦ.
Δίκαιος ἐὰν ᾖς, τῷ τρόπῳ χρήσῃ νόμῳ.
Δίκαιος ἀδικεῖν οὐκ ἐπίσταται τρόπος.
Εν παντὶ δεῖ καιρῷ τὸ δίκαιον ἐπικρατεῖν.
Ο μηδὲν ἀδικῶν οὐδενὸς δεῖται νόμου.
Πρὸς σὺ λέγοντας οὐδὲν ἀντειπεῖν ἔχω.

Τοῖς γὰρ δικαίοις ἀντέχειν οὐ ῥᾴδιον.
Τρόπος δίκαιος, κτῆμα τιμιώτατον.
Τὸ μηδὲν ἀδικεῖν πᾶσιν ἀνθρώποις πρέπει.
Τὸ μηδὲν ἀδικεῖν καὶ φιλανθρώπους ποιεῖ.
Χρηστοῦ παρ' ἀνδρὸς μηδὲν ὑπονόει κακόν.

ΕΙΣ ΔΟΞΑΝ.

Καλῶς ἀκούειν μᾶλλον ἢ πλουτεῖν θέλε.
Κενῆς δὲ δόξης οὐδὲν ἀθλιώτερον.

ΕΙΣ ΔΟΥΛΟΥΣ ΚΑΙ ΔΕΣΠΟΤΑΣ.

Δούλου δὲ χεῖρον οὐδὲν, οὐδὲ τοῦ καλοῦ.
Εἷς ἐστὶ δοῦλος οἰκίας ὁ δεσπότης.
Λυπεῖ με δοῦλος δεσπότου μεῖζον φρονῶν.
Φεύγειν ἀεὶ δεῖ δεσπότας θυμουμένους.

ΕΙΣ ΔΥΣΤΥΧΙΑΝ.

Ανθρωπος· ἱκανὴ πρόφασις εἰς τὸ δυστυχεῖν.
Δεῖ τοὺς μὲν εἶναι δυστυχεῖς, τοὺς δ' εὐτυχεῖς.
Δρυὸς πεσούσης πᾶς ἀνὴρ ξυλεύεται.
Επ' ἀνδρὶ δυστυχοῦντι μὴ πλάσῃς κακόν.
Μὴ ᾿μβαινε δυστυχοῦντι· κοινὴ γὰρ Τύχη.
Μηδέποτε σαυτὸν δυστυχῶν ἀπελπίσῃς.
Νόμιζε κοινὰ πάντα δυστυχήματα.
Οἴ μοι· τὸ γὰρ ἄφνω δυστυχεῖν μανίαν ποιεῖ.
Τῶν δυστυχούντων εὐτυχὴς οὐδεὶς φίλος.

ΕΙΣ ΕΓΚΡΑΤΕΙΑΝ.

Η κοιλία καὶ πολλὰ χωρεῖ, κὠλίγα.

ΕΙΣ ΕΛΠΙΔΑ.

Ανθρωπος ἀτυχῶν, σώζεται ταῖς ἐλπίσι.
Αελπτον οὐδέν· πάντα δ' ἐλπίζειν χρεών.
Αἱ δ' ἐλπίδες βόσκουσι τοὺς κενοὺς βροτῶν.
Εν ἐλπίσιν χρὴ τοὺς σοφοὺς ἔχειν βίον.

ΕΙΣ ΕΠΑΙΝΟΝ.

Υπὲρ σεαυτοῦ μὴ φράσῃς ἐγκώμια.
Φίλων ἔπαινον μᾶλλον ἢ σαυτοῦ λέγε.

ΕΙΣ ΕΥΓΕΝΗ.

Ανὴρ ἄριστος οὐκ ἂν εἴη δυσγενής.
Ζῆν αἰσχρὸν αἰσχρῶς τοῖς καλῶς πεφυκόσιν.

ΕΙΣ ΕΥΤΥΧΙΑΝ.

Βέβαια δ' οὐδεὶς θνητὸς εὐτυχεῖ γεγώς.
Δίκαιον εὖ πράττοντα μεμνῆσθαι θεοῦ.
Εσθλῶν κακίους ἐνίοτ' εὐτυχέστεροι.
Εὐδαιμονί' εἴωθεν ὑπερηφανίας ποιεῖν.
Ενιοι κακῶς φρονοῦσι πράσσοντες καλῶς.
Θεῶν δ' ὄνειδος τοὺς κακοὺς εὐδαιμονεῖν.
Ιδίᾳ κατὰ φρόνησιν οὐδεὶς εὐτυχεῖ.
Καλὸν δὲ κοινόν ἐστι χρηστὸς εὐτυχῶν.
Μήπω μέγαν εἴπῃς, πρὶν τελευτήσαντ' ἴδῃς.
Πολλοὶ μὲν εὐτυχοῦσιν, οὐ φρονοῦσι δέ.
Τὸν εὐτυχοῦντα καὶ φρονεῖν νομίζομεν.
Τῶν εὐτυχούντων πάντες εἰσὶ συγγενεῖς.
Τίς δ' οὐκ ἂν εἴη χρηστὸς, ὄλβιος γεγώς;
Ως εὐκόλως πίπτουσιν αἱ λαμπραὶ τύχαι.

ΕΙΣ ΕΥΣΕΒΕΙΑΝ.

Θνητοὶ γεγῶτες μὴ φρονεῖθ᾽ ὑπὲρ θεούς.
Ὑπὲρ εὐσεβείας καὶ λάλει καὶ μάνθανε.

ΕΙΣ ΕΥΧΗΝ.

Εὐχῆς δικαίας οὐκ ἀνήκοος θεός.

ΕΙΣ ΕΡΩΤΑ.

Γέρων ἐραστὴς, ἐσχάτη κακὴ τύχη.
Μόνον ἔστ᾽ ἀπαρηγόρητον ἀνθρώποις ἔρως.
Ὀργὴ φιλούντων ὀλίγον ἰσχύει χρόνον.
Πολλοῖς ὑπέκκαυμ᾽ ἔστ᾽ ἔρωτος μουσική.
Φεῦ φεῦ· βροτοῖς ἔρωτες ὡς κακὸν μέγα.

ΕΙΣ ΕΧΘΡΑΝ.

Ἐχθροὺς ἀμύνου μὴ ᾽πὶ τῇ σαυτοῦ βλάβῃ.
Ἐχθροῖς ἀπιστῶν οὔ ποτ᾽ ἂν πάθοις βλάβην.
Λόγον παρ᾽ ἐχθροῦ μή ποθ᾽ ἡγήσῃ φίλον.

ΕΙΣ ΖΩΗΝ.

Ζῆν βουλόμενος, μὴ πράττε θανάτου ἄξια.
Ζῆν αἰσχρὸν, οἷς ζῆν ἐφθόνησεν ἡ τύχη.
πάντες καλῶς ζῆν θέλομεν, ἀλλ᾽ οὐ δυνάμεθα.
Τί ζῆν ὄφελος, ᾧ μὴ ᾽στι τὸ ζῆν εἰδέναι;
Ὡς ἡδὺ τὸ ζῆν, μὴ φθονούσης τῆς τύχης.

ΕΙΣ ΗΔΟΝΗΝ.

Ἐξ ἡδονῆς γὰρ φύεται τὸ δυστυχεῖν.
Ἡ γὰρ παράκαιρος ἡδονὴ τίκτει βλάβην.
Οὐδεὶς ἔπαινον ἡδοναῖς ἐκτήσατο.

Φεῦγ' ἡδονὴν φέρουσαν ὕστερον βλάβην.
Ως πολλὰ διὰ τὰς ἡδονὰς λυπούμεθα.

ΕΙΣ ΘΑΝΑΤΟΝ.

Αλλ' ἔσθ' ὁ θάνατος λοῖσθος ἰατρὸς νόσων.
Βροτοῖς ἅπασι κατθανεῖν ὀφείλεται.
Ζωῆς πονηρᾶς θάνατος εὐπορώτερος.
Η ζῆν ἀλύπως, ἢ θανεῖν εὐδαιμόνως.
Θνητὸς πεφυκὼς μὴ γέλα τεθνηκότα.
Καλὸν τὸ θνήσκειν, οἷς ὕβριν τὸ ζῆν φέρει.
Κρεῖσσον τὸ μὴ ζῆν ἐστὶν, ἢ ζῆν ἀθλίως.
Ον οἱ θεοὶ φιλοῦσιν, ἀποθνήσκει νέος.
Τὸ γὰρ θανεῖν οὐκ αἰσχρὸν, ἀλλ' αἰσχρῶς θανεῖν.

ΕΙΣ ΘΕΟΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΘΕΙΑΝ ΔΙΚΗΝ.

Αγει τὸ θεῖον τοὺς κακοὺς πρὸς τὴν δίκην.
Αεὶ γὰρ εὖ πίπτουσιν οἱ Διὸς κύβοι.
Θεὸς συνεργῶν πάντα ποιεῖ ῥαδίως.
Θεοῦ γὰρ οὐδεὶς εὐτυχεῖ βροτῶν ἄνευ.
Θεοῦ θέλοντος κἂν ἐπὶ ῥιπὸς πλέοις.
Θεῷ μάχεσθαι δεινόν ἐστι καὶ τύχῃ.
Θεοῦ δὲ πληγὴν οὐχ ὑπερπηδᾷ βροτός.
Καὶ ζῶν ὁ φαῦλος καὶ θανὼν κολάζεται.
Λήσειν διὰ τέλους μὴ δόκει πονηρὸς ὤν.
Ο τι δ' ἂν ποιῇς νόμιζ' ὁρᾷν θεούς τινας.
Οὐδεὶς παρανομῶν πρὸς θεοὺς ἐχέγγυος.
Πάντη γὰρ ἐστὶ, πάντα τε βλέπει θεός.
Τὸ μὴ δίκαιον ἔργον οὐ λήθει θεούς.

ΕΙΣ ΙΑΤΡΟΥΣ.

Πολλῶν ἰατρῶν εἴσοδός μ᾽ ἀπώλεσεν.

ΕΙΣ ΚΑΙΡΟΝ.

Ἅπαντα καιρῷ χάριν ἔχει τρυγώμενα.
Καλὸν τὸ καιροῦ παντὸς εἰδέναι μέτρον.
Καιρὸς γάρ ἐστι τῶν νόμων κρείττων πολύ.
Καιροὶ δὲ καταλύουσι τὰς τυραννίδας.
Καιροῦ τυχὼν γὰρ πτωχὸς ἰσχύει μέγα.
Πολλῶν ὁ καιρὸς γίγνεται παραίτιος.
Πολλοὺς ὁ καιρὸς ἄνδρας οὐκ ὄντας ποιεῖ.
Τάχισθ᾽ ὁ καιρὸς μεταφέρει τὰ πράγματα.
Τὸν καιρὸν εὔχου πάντοθ᾽ ἵλεων ἔχειν.
Ὡς μέγα τὸ μικρόν ἐστιν ἐν καιρῷ δοθέν.
Ὥρα τὰ πάντα τοῦ βίου κρίνει καλῶς.

ΕΙΣ ΚΑΛΛΟΣ.

Δύσμορφος εἴην μᾶλλον, ἢ καλὸς κακός.
Μὴ κρῖν᾽, ὁρῶν τὸ κάλλος, ἀλλὰ τὸν τρόπον.
Ὡς ἡδὺ κάλλος, ὅταν ἔχῃ νοῦν σώφρονα.

ΕΙΣ ΚΕΡΔΟΣ.

Βίον πορίζου πάντοθεν πλὴν ἐκ κακῶν.
Βέλτιστε, μὴ τὸ κέρδος ἐν πᾶσι σκόπει.
Εἰ μὴ τὸ λαβεῖν ἦν, οὐδ᾽ ἂν εἷς πονηρὸς ἦν.
Ζήτει συναγαγεῖν ἐκ δικαίων τὸν βίον.
Ἦθος πονηρὸν φεῦγε καὶ κέρδος κακόν.
Κέρδος πονηρὸν μὴ λαβεῖν βούλου ποτέ.
Κακοῖς τὸ κέρδος, τῆς δίκης ὑπέρτερον.
Κέρδη πονηρὰ ζημίαν ἀεὶ φέρει.

Τὰ μικρὰ κέρδη μείζονας βλάβας φέρει.
Τὸ κέρδος ἡγοῦ κέρδος, ἂν δίκαιον ᾖ.
Τὰ δ' αἰσχρὰ κέρδη συμφορὰς ἐργάζεται.

ΕΙΣ ΚΡΙΣΙΝ.

Ανεξέταστον μὴ κόλαζε μηδένα.
Κατηγορεῖν οὐκ ἔστι, καὶ κρίνειν ὁμοῦ.
Κρίνειν τὸ δίκαιον, μὴ τὸ συμφέρον, θέλε.

ΕΙΣ ΚΡΥΦΙΑ.

Αφεὶς τὰ φανερὰ μὴ δίωκε τἀφανῆ.
Η μὴ ποίει τὸ κρυπτὸν, ἢ μόνος ποίει.
Σοφοὶ δὲ συγκρύπτουσιν οἰκείας βλάβας.
Υπόνοια δεινὸν ἐστὶν ἀνθρώποις κακόν.

ΕΙΣ ΛΙΜΟΝ.

Απανθ' ὁ λιμὸς γλυκέα πλὴν αὐτοῦ ποιεῖ.
Γαστὴρ ἄναλτος καὶ νεῶν εὗρεν δρόμον.
Λιμὸς μέγιστον ἄλγος ἀνθρώποις ἔφυ.
Λιμῷ γὰρ οὐδὲν ἐστὶν ἀντειπεῖν ἔπος.
Πολλῶν ὁ λιμὸς γίγνεται διδάσκαλος.

ΕΙΣ ΛΟΓΟΝ.

Ανδρὸς χαρακτὴρ ἐκ λόγου γνωρίζεται.
Ιατρὸς ὁ λόγος τοῦ κατὰ ψυχὴν πάθους.
Ισχυρότερον δέ γ' οὐδέν ἐστι τοῦ λόγου.
Λόγος γάρ ἐστι φάρμακον λύπης μόνον.
Λόγοις ἀμείβου τὸν λόγοις πείθοντά σε.
Λύπην γὰρ εὔνους οἶδεν ἰᾶσθαι λόγος.
Λόγῳ διοικεῖται βροτῶν βίος μόνῳ.

Ξίφος τιτρώσκει σῶμα, τὸν δὲ νοῦν λόγος.
Οὐκ ἔστ᾽ ἀπ᾽ ἔργων μὴ καλῶν ἔπη καλά.
Ὀργῆς ματαίας εἰσὶν αἴτιοι λόγοι.
Ῥῆμα παρὰ καιρὸν ῥιφθὲν ἀνατρέπει βίον.
Ῥίψας λόγον τις οὐκ ἀναιρεῖται πάλιν.
Σοφῷ παρ᾽ ἀνδρὶ πρῶτον εὑρέθη λόγος.
Χωρὶς τό τ᾽ εἰπεῖν πολλὰ καὶ τὸ τὰ καίρια.
Χρηστὸς πονηροῖς οὐ τιτρώσκεται λόγοις.
Ψυχῆς νοσούσης ἐστὶ φάρμακον λόγος.

ΕΙΣ ΛΥΠΗΝ.

Ἀεὶ τὸ λυποῦν ἐκδίωκε τοῦ βίου.
Ἆρ᾽ ἐστὶ συγγενές τι λύπη καὶ βίος.
Βιοῦν ἀλύπως θνητὸν ὄντ᾽ οὐ ῥᾴδιον.
Λύπη μανίας ὁμότοιχος εἶναί μοι δοκεῖ.
Λῦπαι γὰρ ἀνθρώποισι τίκτουσιν νόσους.
Νόσον πολὺ κρεῖττόν ἐστιν, ἢ λύπην φέρειν.
Οὐκ ἔστι λύπης χεῖρον ἀνθρώπῳ κακόν.

ΕΙΣ ΜΕΘΗΝ.

Καλὸν τὸ νήφειν, ἢ τὸ πολλὰ κραιπαλᾷν.
Κάτοπτρον εἴδους χαλκός ἐστ᾽, οἶνος δὲ νοῦ.
Ὁ πολὺς ἄκρατος μίκρ᾽ ἀναγκάζει φρονεῖν.

ΕΙΣ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ.

Θνητὸς πεφυκὼς τοὐπίσω πειρῶ βλέπειν.
Μένει δ᾽ ἕκαστον τοῦθ᾽, ὅπερ μέλλει παθεῖν.
Μή μοι γένοιθ᾽ ἃ βούλομ᾽, ἀλλ᾽ ἃ συμφέρει.

ΕΙΣ ΜΕΤΑΝΟΙΑΝ.

Η δὲ μετάνοια γίγνετ᾽ ἀνθρώποις κρίσις.

ΕΙΣ ΜΕΤΡΙΟΤΗΤΑ.

Ανθρωπον ὄντα σαυτὸν ἀναμίμνησκ᾽ ἀεί.
Βούλου δ᾽ ἀρέσκειν πᾶσι, μὴ σαυτῷ μόνον.
Εἰ θνητὸς εἶ, βέλτιστε, θνητὰ καὶ φρόνει.
Εν δ᾽ εὐπροσηγόροισιν ἔστι τις χάρις.
Ισος μὲν ἴσθι πᾶσι, κἂν προύχῃς βίῳ.
Καλὸν φρονεῖν τὸν θνητὸν ἀνθρώποις ἴσα.
Σωτηρίας σημεῖον, ἥμερος τρόπος.
Τὸ ΓΝΩΘΙ ΣΑΥΤΟΝ πανταχοῦ ᾽στι χρήσιμον.

ΕΙΣ ΜΗΤΡΥΙΑΝ.

Δεινότερον οὐδὲν ἄλλο μητρυιᾶς κακόν.

ΕΙΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΝ.

Εν γῇ πένεσθαι κρεῖττον, ἢ πλουτοῦντα πλεῖν.

ΕΙΣ ΝΕΟΤΗΤΑ.

Ακμὴ τὸ σύνολον οὐδὲν ἄνθους διαφέρει.
Μέμνησο νέος ὢν, ὡς γέρων ἔσῃ ποτέ.
Νέος πεφυκὼς πολλὰ χρηστὰ μάνθανε.
Νέῳ δὲ σιγᾶν μᾶλλον ἢ λαλεῖν πρέπει.
Νέος ὢν ἀκούειν τῶν γεραιτέρων θέλε.

ΕΙΣ ΝΟΜΟΥΣ.

Αναρχίας δὲ μεῖζον οὐκ ἔστιν κακόν.
Βίας παρούσης οὐδὲν ἰσχύει νόμος.

Ισχυρὸν ὁ νόμος ἐστὶν, ἢν ἄρχοντ᾽ ἔχῃ.
Νόμῳ τὰ πάντα γίγνεται καὶ κρίνεται.
Νόμοις ἕπεσθαι τοῖσιν ἐγχώροις καλόν.
Ρήτωρ πονηρὸς τοὺς νόμους λυμαίνεται.

ΕΙΣ ΞΕΝΟΥΣ.

Ξένους πένητας μὴ παραδράμῃς ἰδών.
Ξένοις ἐπαρκῶν τῶν ἴσων τεύξῃ ποτέ.
Ξενίας ἀεὶ φρόντιζε, μὴ καθυστέρει.
Ξένοισι πιστοῖς πιστὸς ὢν γίγνου φίλος.
Ξένον ἀδικήσεις μηδέποτε καιρὸν λαβών.
Ξένῳ μάλιστα συμφέρει τὸ σωφρονεῖν.
Ξένος ὢν, ἀπράγμων ἴσθι, καὶ πράξεις καλῶς.
Ξένον προτιμᾷν μᾶλλον ἀνθρώποις ἔθος.
Ξένον δὲ σιγᾷν κρεῖττον ἢ κεκραγέναι.
Ξένος πεφυκὼς τοὺς ξενοδόκους σέβου.
Ξένους ξένιζε· καὶ σὺ γὰρ ξένος γ᾽ ἔσῃ.
Πλάνη βίον τίθησι σωφρονέστερον.

ΕΙΣ ΟΡΚΟΝ.

Ανδρῶν δὲ φαύλων ὅρκον εἰς ὕδωρ γράφε.
Αφροδίσιος γὰρ ὅρκος οὐκ ἐμποίνιμος.
Θεὸν ἐπιορκῶν μὴ δόκει λεληθέναι.
Ορκον δὲ φεῦγε, κἂν δικαίως ὀμνύῃς.
Ορκος γὰρ οὐδεὶς ἀνδρὶ φηλήτῃ βαρύς.
Οὐκ ἀνδρὸς ὅρκοι πίστις, ἀλλ᾽ ὅρκων ἀνήρ.

ΕΙΣ ΟΡΓΗΝ.

Ανθρωπος ὢν, γίγνωσκε τῆς ὀργῆς κρατεῖν.
Βλάπτει τὸν ἄνδρα θυμὸς εἰς ὀργὴν πεσών.

Γίνου δ᾽ ἐς ὀργὴν μὴ ταχύς γ᾽, ἀλλὰ βραδύς.
Ἔξω γὰρ ὀργῆς πᾶς ἀνὴρ σοφώτερος.
Ζήσεις βίον κράτιστον, ἂν θυμοῦ κρατῇς.
Θυμοῦ κρατῆσαι κἀπιθυμίας καλόν.
Νίκησον ὀργὴν τῷ λογίζεσθαι καλῶς.
Ὀργὴ δὲ πολλὰ δρᾶν ἀναγκάζει κακά.
Ὀργῇ δὲ φαύλῃ πόλλ᾽ ἔνεστ᾽ ἀσχήμονα.
Ὅσος τὸ κατέχειν ἐστὶ τὴν ὀργὴν πόνος.
Οὐδεὶς μετ᾽ ὀργῆς ἀσφαλῶς βουλεύεται.
Πόλλ᾽ ἐστὶν ὀργῆς ἐξ ἀπαιδεύτου κακά.
Ὦ μῶρε, θυμὸς ἐν κακοῖς οὐ ξύμφορον.
Ὡς οἶδ᾽ ἐν ὀργῇ πάντα γίγνεσθαι κακά.

ΕΙΣ ΠΑΙΔΑΣ.

Αὐθαίρετος λύπη ᾽στὶν ἡ τέκνων σπορά.
Μακάριόν ἐστιν υἱὸν εὔτακτον τρέφειν.
Μακάριος, ὅστις εὐτύχησεν εἰς τέκνα.
Στῦλοι γὰρ οἴκων παῖδές εἰσιν ἄρσενες.
Χαλεπόν γε θυγάτηρ κτῆμα, καὶ δυσδιάθετον.
Φιλίας μέγιστος δεσμὸς, αἱ τέκνων γοναί.
Ὦ παῖδες, οἷον φίλτρον ἀνθρώποις φρενός.

ΕΙΣ ΠΑΙΔΕΙΑΝ.

Ἀναφαίρετον κτῆμ᾽ ἐστὶ παιδεία βροτοῖς.
Ἅπαντας ἡ παίδευσις ἡμέρους ποιεῖ.
Ἄριστόν ἐστι πάντ᾽ ἐπίστασθαι καλά.
Αὐτά σε διδάσκει τοῦ βίου τὰ πράγματα.
Βλέπων πεπαίδευμ᾽ ἐς τὰ τῶν ἄλλων κακά.
Βακτηρία γάρ ἐστι παιδεία βίου.

Γράμματα μαθεῖν δεῖ, καὶ μαθόντα νοῦν ἔχειν.
Διπλοῦν ὁρῶσιν οἱ μαθόντες γράμματα.
Κάλλιστόν ἐστι κτῆμα παιδεία βροτοῖς.
Καλὸν δὲ καὶ γέροντι μανθάνειν σοφά.
Ὁ γράμματ' εἰδὼς καὶ περισσὸν νοῦν ἔχει.
Ὁ σοφὸς ἐν αὐτῷ περιφέρει τὴν οὐσίαν.
Ὁ μὴ δαρεὶς ἄνθρωπος οὐ παιδεύεται.
Ὁ γραμμάτων ἄπειρος οὐ βλέπει βλέπων.
Οὐκ ἔστι σοφίας κτῆμα τιμιώτερον.
Σοφοῖς ὁμιλῶν καὐτὸς ἐκβήσῃ σοφός.
Σοφία γάρ ἐστι καὶ μαθεῖν ὃ μὴ νοεῖς.
Σοφία δὲ πλούτου κτῆμα τιμιώτερον.
Σοφοῦ παρ' ἀνδρὸς χρὴ σοφόν τι μανθάνειν.
Τιμὴ πέφυκε πᾶσι παιδεία βροτοῖς.
Ὡς οὐδὲν ἡ μάθησις, ἂν μὴ νοῦς παρῇ.

ΕΙΣ ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΝ.

Ρᾷον παραινεῖν, ἢ παθόντα καρτερεῖν.

ΕΙΣ ΠΑΤΡΙΔΑ.

Μακάριος ὅστις εὐτυχῶν οἴκοι μένει.
Τί γὰρ πατρῴας ἀνδρὶ φίλτερον χθονός;
Τῷ γὰρ καλῶς πράσσοντι πᾶσα γῆ πατρίς.
Ὡς πανταχοῦ γε πατρὶς ἡ βόσκουσα γῆ.

ΕΙΣ ΠΕΝΙΑΝ.

Ἀεὶ νομίζονθ' οἱ πένητες τῶν θεῶν.
Αἰσχρὸν γενέσθαι πτωχὸν, ἀσθενῆ θ' ἅμα.
Ερημος ἔστ' ἄνθρωπος ἠπορημένος.
Λεπτῶς καλῶς ζῆν κρεῖσσον, ἢ λαμπρῶς κακῶς.

Μισῶ πένητα πλουσίῳ δωρούμενον.
Οὐδὲν πενίας βαρύτερόν ἐσ͂ι φορτίον.
Πενία δ' ἀγνώμονάς γε τοὺς πολλοὺς ποιεῖ.
Πενίαν φέρειν οὐ παντὸς, ἀλλ' ἀνδρὸς σοφοῦ.
Πένητας ἀργοὺς οὐ τρέφει ῥαθυμία.
Πενία δ' ἄτιμον καὶ τὸν εὐγενῆ ποιεῖ.
Πενία διδάσκει δ' ἄνδρα τῇ χρείᾳ κακόν.
Πενία δὲ τοῖς ἔχουσιν οὐ σμικρὰ νόσος.
Πενίας γὰρ οὐδείς ἐσ͂ι μείζων πολέμιος.
Πενίαν φέρειν καὶ γῆρας ἐσ͂ι δύσκολον.
Τῶν γὰρ πενήτων εἰσὶν οἱ λόγοι κενοί.
Χρεία δ' ἀνάγκης οὐκ ἀποστατεῖ πολύ.

ΕΙΣ ΠΙΣΤΙΝ.

Μὴ πάντα πειρῶ πᾶσι πιστεύειν ἀεί.

ΕΙΣ ΠΛΕΟΝΕΞΙΑΝ.

Ἰσότητα δ' αἱροῦ, καὶ πλεονεξίαν φύγε.

ΕΙΣ ΠΛΟΥΤΟΝ.

Βουλόμεθα πλουτεῖν πάντες, ἀλλ' οὐ δυνάμεθα.
Δύναται τὸ πλουτεῖν καὶ φιλανθρώπους ποιεῖν.
Δύναμις πέφυκε τοῖς βροτοῖς τὰ χρήματα.
Ἐὰν δ' ἔχωμεν χρήμαθ', ἕξομεν φίλους.
Ἥδιστόν ἐσ͂ι τῶν ὑπαρχόντων κρατεῖν.
Μὴ σπεῦδε πλουτεῖν, μὴ ταχὺς πένης γένῃ.
Οὐδεὶς ἐπλούτησεν ταχέως δίκαιος ὤν.
Πλοῦτος δὲ πολλῶν ἐπικάλυμμ' ἐσ͂ιν κακῶν.
Πλούτῳ πεποιθὼς ἄδικα μὴ πειρῶ ποιεῖν.

Ῥάθυμος ὢν σὺ πλούσιος, πένης ἔσῃ.
Τὰ χρήματ᾽ ἀνθρώποισιν εὑρίσκει φίλους.
Χρυσὸς δ᾽ ἀνοίγει πάντα, κ᾽ Ἀΐδου πύλας.

ΕΙΣ ΠΟΛΥΠΡΑΓΜΟΣΥΝΗΝ.

Πολυπραγμονεῖν τἀλλότρια μὴ βούλου κακά.
Πολλοὶ σχολὴν ἄγουσιν εἰς τὰ χείρονα.
Τὸ πολλὰ πράττειν ἐστὶ πανταχοῦ σαπρόν.
Τὸ πολλὰ πράττειν κινδύνας πολλὰς ἔχει.

ΕΙΣ ΠΟΝΗΡΟΥΣ.

Ἀνὴρ πονηρὸς δυστυχεῖ, κἂν εὐτυχῇ.
Ἀνδρὸς πονηροῦ φεῦγε συνοδίαν ἀεί.
Ἀσυλλόγιστόν ἐστιν ἡ πονηρία.
Ἀνουθέτητόν ἐστιν ἡ πονηρία.
Ἀνδρὸς πονηροῦ σπλάγχνον οὐ μαλάσσεται.
Ἑαυτὸν οὐδεὶς ὁμολογεῖ κακοῦργος ὤν.
Ἤθη πονηρὰ τὴν φύσιν διαστρέφει.
Κακοῖς ὁμιλῶν καὐτὸς ἐκβήσῃ κακός.
Κακῷ σὺν ἀνδρὶ μηδ᾽ ὅλως ὁδοιπόρει.
Κακοῦ γὰρ ἀνδρὸς δῶρ᾽ ὄνησιν οὐκ ἔχει.
Τὸν δόλιον ἄνδρα φεῦγε παρ᾽ ὅλον τὸν βίον.
Φασὶν κακίστους οἱ πονηροὶ τοὺς καλούς.
Φθείρουσιν ἤθη χρήσθ᾽ ὁμιλίαι κακαί.
Ὡς ἔργον εὖ ζῆν ἐν πονηροῖς ἤθεσιν.
Ὡς πάντα τιμῆς ἐστὶ, πλὴν κακοῦ τρόπου.

ΕΙΣ

ΕΙΣ ΠΡΟΣΟΧΗΝ.

Εἰ μὴ φυλάξεις μίκρ', ἀπολεῖς τὰ μείζονα.
Τῆς ἐπιμελείας πάντα δοῦλα γίγνεται.

ΕΙΣ ΣΙΩΠΗΝ.

Γλώσση ματαίᾳ ζημία προστρίβεται.
Διὰ δὲ σιωπῆς πικρότερον κατηγορεῖ.
Εἰ μὴ καθέξεις γλῶσσαν, ἔστι σοι κακά.
Ἐνίοις τὸ σιγᾷν ἐστὶ κρεῖττον τοῦ λέγειν.
Εὐκαταφρόνητόν ἐστι σιγηλὸς τρόπος.
Ἢ λέγε τι σιγῆς κρεῖττον, ἢ σιγὴν ἔχε.
Ἡ γλῶσσα πολλοὺς εἰς ὄλεθρον ἤγαγεν.
Ἡ γλῶσσα πολλῶν ἐστιν αἰτία κακῶν.
Ἢ δεῖ σιωπᾷν, ἢ λέγειν ἀμείνονα.
Κρεῖττον σιωπᾷν, ἢ λαλεῖν ἃ μὴ πρέπει.
Οὐδὲν σιωπῆς ἐστι χρησιμώτερον.
Οὐ δεῖ, σιωπᾷν, καὶ λαλεῖν, ὅπου χρεών.
Πολλοῖς ἀπόκρισις ἡ σιωπὴ τυγχάνει.
Σιγὴ ποτ' ἐστὶν αἱρετωτέρα λόγου.

ΕΙΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΙΝ.

Βροτοῖς ἅπασιν ἡ συνείδησις θεός.

ΕΙΣ ΣΩΦΡΟΣΥΝΗΝ.

Εὔτακτον εἶναι τἀλλότρια δειπνοῦντα δεῖ.
Ταμιεῖον ἀρετῆς ἐστι σωφροσύνη μόνη.

ΕΙΣ ΤΕΧΝΗΝ.

Λιμὴν ἀτυχίας ἐστὶν ἀνθρώποις τέχνη.
Τύχη τέχνην εὕρηκας, οὐ τέχνη τύχην.

ΕΙΣ ΤΙΜΗΝ.

Ἀγαπῶν ἑαυτὸν οὔ τις ἀμελεῖθ᾽ ἡδέως.
Τιμώμενοι γὰρ πάντες ἥδονται βροτοί.

ΕΙΣ ΤΟΛΜΑΝ.

Εὔτολμος εἶναι κρῖνε, τολμηρὸς δὲ μή.
Ἐστιν τὸ τολμᾶν, ὦ φίλ᾽, ἀνδρὸς οὐ σοφοῦ.
Προπέτεια πολλοῖς ἐστιν αἰτία κακῶν.
Τὸ πολλὰ τολμᾶν πόλλ᾽ ἁμαρτάνειν ποιεῖ.

ΕΙΣ ΤΥΧΗΝ.

Ἄνθρωπος ὢν μέμνησο τῆς κοινῆς τύχης.
Βέβαιον οὐδὲν ἐν βίῳ δοκεῖ πέλειν.
Δοὺς τῇ τύχῃ τὸ μικρὸν, ἐκλήψῃ μέγα.
Δυσπαρακολούθητον δὲ πρᾶγμ᾽ ἔσθ᾽ ἡ τύχη.
Οἷς μὲν δίδωσιν, οἷς δ᾽ ἀφαιρεῖται τύχη.
Πολλοὺς κακῶς πράσσοντας ὤρθωσεν τύχη.
Ῥέπει παρούσης τῆς τύχης τὰ πράγματα.
Στρέφει δὲ πάντα τὰν βίῳ μικρὰ τύχη.
Τύχης τὰ θνητῶν πράγματ᾽, οὐκ εὐβουλίας.
Ταὐτόματον ἡμῶν κάλλιω βουλεύεται.
Τὸ τῆς τύχης τοι μεταβολὰς πολλὰς ἔχει.
Ὡς ποικίλον πρᾶγμ᾽ ἐστὶ καὶ πλάνον τύχη.

ΕΙΣ ΥΒΡΙΝ.

Δύσμοιρος ἴσθι μᾶλλον ἢ κακήγορος.
Οὐδὲν πέπονθας δεινὸν, ἂν μὴ προσποιῇ.

ΕΙΣ ΥΓΙΕΙΑΝ.

Οὐκ ἔσθ᾽ ὑγείας κρεῖτλον οὐδὲν ἐν βίῳ.
Υγίεια καὶ νοῦς, ἐσθλὰ τῷ βίῳ δύο.

ΕΙΣ ΥΠΕΡΗΦΑΝΙΑΝ.

Αλαζονείας οὔ τις ἐκφεύγει δίκην.
Οτ᾽ εὐτυχεῖς μάλισλα, μὴ μέγα φρόνει.
Ο Ζεὺς κολασλὴς τῶν ἄγαν ὑπερφρόνων.

ΕΙΣ ΥΠΝΟΝ.

Υπνος δὲ θανάτου τις προμελέτησις πέλει.
Υπνος δὲ πᾶσίν ἐσλιν ὑγίεια βίου.
Υπνος τὰ μικρὰ τοῦ θανάτου μυσλήρια.
Υπνος πέφυκε σώματος σωτηρία.
Υπνος δὲ πεῖναν τὴν κακίσχατον δαμᾷ.

ΕΙΣ ΥΠΟΜΟΝΗΝ.

Ανδρὸς, τὰ προσπίπλονλα γενναίως φέρειν.
Ενεγκε λύπην καὶ βλάβην ἐῤῥωμένως.
Κούφως φέρειν δεῖ τὰς παρεσλώσας τύχας.
Νίκα λογισμῷ τὴν παροῦσαν συμφοράν.
Πειρῶ τύχης ἄνοιαν εὐχερῶς φέρειν.
Στεῤῥῶς φέρειν δεῖ συμφορὰν τὸν εὐγενῆ.
Τὴν τῶν κρατούνλων μάθε φέρειν ἐξουσίαν.
Φρονοῦνλός ἐσλι ζημίαν πράως φέρειν.
Φέρειν ἀνάγκη θνητὸν ὄνλα τὴν τύχην.

ΕΙΣ ΦΘΟΝΟΝ.

Αὐτὸς πενωθεὶς τοῖς ἔχουσι μὴ φθόνει.
Οὐδεὶς δὲ πρὸς τοὺς ἐκποδὼν ἔφυ φθόνος.

ΕΙΣ ΦΙΛΟΥΣ.

Αδικον τὸ λυπεῖν τοὺς φίλους ἑκουσίως.
Απασιν εὖ πράτ]ουσιν ἥδομαι φίλοις.
Ανδρὸς κακῶς πράσσον]ος ἐκποδὼν φίλοι.
Βέβαιος ἴσθι, καὶ βεβαίως χρῶ φίλοις.
Δεῖ τοὺς φιλοῦν]ας πίσ]ιν, οὐ λόγους, ἔχειν.
Εν τοῖσι δεινοῖς χρημάτων κρείτ]ων φίλος.
Εὔχου δ' ἔχειν τι, κἂν ἔχῃς, ἕξεις φίλους.
Εν τοῖς κακοῖσι τοὺς φίλους εὐεργέτει.
Ισον θεῷ σοῦ τοὺς φίλους τιμᾷν θέλε.
Ιδίας νόμιζε τῶν φίλων τὰς συμφοράς.
Κρίνει φίλους ὁ καιρὸς, ὡς χρυσὸν τὸ πῦρ.
Καλὸν τὸ μηδὲν εἰς φίλους ἁμαρτάνειν.
Καλὸν θέαμα δ' ἐσ]ὶν εὖ πράτ]ων φίλος.
Κακὸν φέρουσι καρπὸν οἱ κακοὶ φίλοι.
Λίαν φιλῶν σεαυτὸν οὐχ ἕξεις φίλον.
Μισοῦν]α μίσει, καὶ φιλοῦνθ' ὑπερφίλει.
Μὴ φεῦγ' ἑταῖρον ἐν κακοῖσι κείμενον.
Μακάριος ὅσ]ις ἔτυχε γενναίου φίλου.
Μηδέποτε πειρῶ δύο φίλων εἶναι κριτής.
Νόμιζ' ἀδελφοὺς τοὺς ἀληθινοὺς φίλους.
Οργὴν ἑταίρου καὶ φίλου πειρῶ φέρειν.
Οργῆς χάριν τὰ κρυπ]ὰ μὴ 'κφάνῃς φίλου.
Οὐκ ἔσ]ιν οὐδὲν κτῆμα κάλλιον φίλου.
Πειρῶ φίλοισι μὴ κακοῖς εἶναι φίλος.
Πένητας οὐδεὶς βούλεται κτᾶσθαι φίλους.
Πολλοὶ τραπέζης, οὐκ ἀληθείας φίλοι.
Πονηρὸν ἄνδρα μηδέποτε ποιοῦ φίλον.

Φίλον δι' ὀργὴν ἐν κακοῖς μὴ περιΐδῃς.
Φίλος φίλῳ γὰρ συμπονῶν αὐτῷ πονεῖ.
Φίλου τρόπους γίγνωσκε, μισήσῃς δὲ μή.
Φίλος με βλάπτων οὐδὲν ἐχθροῦ διαφέρει.
Φίλους ἔχων, νόμιζε θησαυροὺς ἔχειν.
Φιλίας δικαίας κτῆσις ἀσφαλεστάτη.
Φίλον βέβαιον ἐν κακοῖσι μὴ φοβοῦ.

ΕΙΣ ΦΙΛΑΥΤΙΑΝ.

Οὐκ ἔστιν οὐδεὶς, ὅστις οὐχ αὑτὸν φιλεῖ.
Φιλεῖ δ' ἑαυτοῦ πλεῖον οὐδεὶς οὐδένα.

ΕΙΣ ΦΙΛΟΠΟΝΙΑΝ.

Ἅπαντα τὰ καλὰ τοῦ πονοῦντος γίγνεται.
Ἅπανθ' ὁ τοῦ ζητοῦντος εὑρίσκει πόθος.
Ἐκ τοῦ φιλοπονεῖν γίγνεθ' ὧν θέλεις κρατεῖν.
Ἔργοις φιλόπονος ἴσθι, μὴ λόγοις μόνον.
Ἰδίας ὁδοὺς ζητοῦσι φιλόπονοι φύσεις.
Μοχθεῖν ἀνάγκη τοὺς θέλοντας εὐτυχεῖν.
Μόχθου γὰρ οὐδεὶς τοῦ παρελθόντος λόγος.
Πόνου μεταλλαχθέντος οἱ πόνοι γλυκεῖς.
Πόνος γὰρ, ὡς λέγουσιν, εὐκλείας πατήρ.
Σὺν μυρίοισι τὰ καλὰ γίγνεται πόνοις.
Τῆς ἐπιμελείας δοῦλα πάντα γίγνεται.
Τὸ συνεχὲς ἔργον παντὸς εὑρίσκει τέλος.
Τῷ γὰρ πονοῦντι καὶ θεὸς συλλαμβάνει.
Φιλεῖ δὲ τῷ κάμνοντι συσπεύδειν θεός.
Φιλόπονος ἴσθι, καὶ βίον κτήσῃ καλόν.

Ως ἡδὺ τοῖς σωθεῖσι μεμνῆσθαι πόνων.
Ως πολλὰ θνητοῖς ἡ σχολὴ ποιεῖ κακά.

ΕΙΣ ΦΡΟΝΗΣΙΝ.

Αγαθὸν μέγιστον ἡ φρόνησίς ἐστ' ἀεί.
Αν εὖ φρονῇς, τὰ πάντα γ' εὐδαίμων ἔσῃ.
Ἀεὶ κράτιστόν ἐστι τἀσφαλέστατον.
Ἐμπειρία γὰρ τῆς ἀπειρίας κρατεῖ.
Ηδιστόν ἐστιν εὐτυχοῦντα νοῦν ἔχειν.
Κοινὸν τύχη· γνώμη δὲ, τῶν κεκτημένων.
Μισῶ σοφιστὴν, ὅστις οὐχ αὑτῷ σοφός.
Ο παρ' ἡλικίαν νοῦς μῖσος ἐξεργάζεται.
Οὐδεὶς ὃ νοεῖς μὲν οἶδεν, ὃ δὲ ποιεῖς βλέπει.
Πᾶσιν γὰρ εὖ φρονοῦσι συμμαχεῖ Τύχη.
Σοφὸς γὰρ οὐδεὶς, ὃς τὰ πάντα προσκοπεῖ.
Συνετὸς πεφυκὼς φεῦγε τὴν κακουργίαν.
Τὸ ΜΗΔΕΝ ΕΙΚΗ πανταχοῦ 'στι χρήσιμον.
Ψυχῆς μέγας χαλινὸς ἀνθρώποις ὁ νοῦς.

ΕΙΣ ΦΥΣΙΝ.

Η δοῦσα πάντα καὶ κομίζεται φύσις.
Η φύσις ἑκάστῳ τοῦ γένους ἐστὶν πατρίς.
Η φύσις ἁπάντων τῶν διδαγμάτων κρατεῖ.
Φύσιν πονηρὰν μεταβαλεῖν οὐ ῥᾴδιον.

ΕΙΣ ΧΡΟΝΟΝ.

Αγει δὲ πρὸς φῶς τὴν ἀλήθειαν χρόνος.
Ηθους δὲ βάσανός ἐστιν ἀνθρώποις χρόνος.
Λύπης δὲ πάσης γίγνετ' ἰατρὸς χρόνος.
Μακρὸς γὰρ αἰὼν συμφορὰς πολλὰς ἔχει.

Ο κοινὸς ἰατρός σε θεραπεύσει χρόνος.
Ο χρόνος ἁπάσης ἐστὶν ὀργῆς φάρμακον.
Πάντ' ἐκκαλύπτων ὁ χρόνος εἰς τὸ φῶς ἄγει.
Πάλιν χρόνῳ τἀρχαῖα καινὰ γίγνεται.
Σύμβουλος οὐδείς ἐστι βελτίων χρόνου.
Σοφὸν λέγουσι τὸν χρόνον πεφυκέναι.
Χρόνος δίκαιον ἄνδρα μηνύει ποτέ.
Χρόνῳ τὰ πάντα γίγνεται καὶ κρίνεται.
Χρόνος μαλάττει πάντα κἀξεργάζεται.
Χρόνος ἀναιρεῖ πάντα, καὶ λήθην ἄγει.

ΕΙΣ ΧΡΕΟΣ.

Λαβὼν ἀπόδος, ἄνθρωπε, καὶ λήψῃ πάλιν.
Τὰ δάνεια δούλους τοὺς ἐλευθέρους ποιεῖ.

ΕΙΣ ΨΕΥΔΟΣ.

Ἀλλ' οὐδὲν ἕρπει ψεῦδος εἰς γῆρας χρόνου.
Ψεῦδος δὲ μισεῖ πᾶς σοφὸς καὶ χρήσιμος.
Ψευδὴς διαβολὴ τὸν βίον λυμαίνεται.
Ψευδόμενος οὐδεὶς λανθάνει πολὺν χρόνον.
Ψευδῆ δὲ τοῖς ἐσθλοῖσιν οὐ πρέπει λέγειν.

ΕΙΣ ΨΟΓΟΝ.

Ἤθους δικαίου φαῦλος οὐ ψαύει λόγος.
Νικᾷ γὰρ αἰεὶ διαβολὴ τὰ κρείττονα.
Τὸν αὐτὸν αἰνεῖν καὶ ψέγειν, ἀνδρὸς κακοῦ.

SENTENTIÆ
SINGULIS VERSIBUS CONTENTÆ
EX DIVERSIS POETIS.

IN PROBUM VIRUM.

Nunquam bono eſt exoſus alter vir bonus.
Quippe opera recta ſenſus recti proferunt.
Bonis hominibus quid niſi bona det Deus?
Bonos proboſque colere & imitari decet.

IN VERITATEM.

Perhibere vera ſemper ingenuum decet.
Profari vera lubricum linguæ ſolet.

IN PECCATUM.

Facias nihil tu turpe, ne diſcas quidem.
Sapiente qui plus ſapiat eſt quum fallitur.
Qui ſapit, eundem non bis errabit modum.
Mali facinoris liberam ſerva manum.
Quicunque nil ſcit, ille vir peccat nihil.

IN NECESSITATEM.

Neceſſitate nulla lex valentior.
Infirma cuncta, ſi ingruat neceſſitas.
Neceſſitatis onus inenarrabile.
Neceſſitati cuncta ſuccumbunt cito.
Neceſſitate multa patramus mala.
Hebetes diſertos efficit neceſſitas.

IN OTIUM.

Mali eſt levamen, eſſe ſine negotio.

IN VIRTUTEM.

Humana virtus omnia antiſtat bona.
Virtutis una, quæ manet, poſſeſſio eſt.
Quod indecorum eſt tu nec audi, nec vide.
Mens ſana ſano corpore eſt præſtantior.
Mores tueri liberos magnum puta.
Compoſita recte vita, pulchra obventio eſt.
Mores decori, frugis eſt pulchræ ſeges.
Curanda res eſt, ex decoro vivere.
Beatus ille, quoi beatus imperat.
Virtus hominibus implet armorum vicem.
Te liberum ipſe moribus præſta tuis.
Quantum potes, fac mentis ut curam geras.
Ita tempera animum, ut rebus aſſueſcat bonis.

IN INGRATAM MEMORIAM.

Qui benefici non meminit, ingratum voca.
Debere vitam, ſemper ingratos facit.
Simul miſeritum eſt, ipſa moritur gratia.
Cunctis memoria eſt fluxa, queis factum bene eſt.
Bénefacta bene locata, theſaurus gravis.
Poſt munera cito conſeneſcit gratia.
In tempore acceptum ipſe redde in tempore.
Bene quære multis facere, ſed pro viribus.
Beneficia juſta confer, & juſta accipe.
Sumti benefici ſis memor, dati immemor.

IN REGEM.

Fac, lectus imperare, te dignum imperi.
Rex eſt imago viva viventis Dei.

IN VITAM.

Non fert honeſta vita negligentiam.
Homo flatus eſt & umbra; præterea nihil.
Homo nullus ævum degit arbitrii ſui.
Ea vera vita eſt, vivere ex ſententia.
Vi quia paratur vita, vita dicitur.
Tellus ut edit, ita reſorbet omnia.
Ut quimus, haud ut volumus, ævum ducimus.
Illæſa ſolis vita conceſſa eſt Deis.
Vacuam invenire non datur vitam malis.
Humana vita cœcum & infelix iter.
Felicis hominis indolentem vivere.
Quam vita dulcis, vita quid ſit neſciis!

IN AUXILIUM.

Servat virum vir, civitatem civitas.
Memento, dives, facere pauperibus bene.
Danda opera amici, conjugiſve in gratiam.
Digitum lavabit digitus, & manum manus.

IN CONSILIUM.

Fruſtra laborat curſus expers conſili.
Conſilii inopia maximas noxas nocet.
Improvido res propria, deliciis capi.
Nam tutior res nulla conſilio bono.
Hoſtilior res nulla conſilio malo.
Conſilia noctu capere, mos ſapientium eſt.
Tu non niſi a prudente conſilium pete.
Sapientium conſilia ſunt ſapientia.

IN NUPTIAS.

Secura vita eſt abſque matrimonio.
Ad pœnitendum properat, qui uxorem accipit.

Connubium homini inire votivum eſt malum.
Quæris maritus eſſe? vicinos vide.
Eris tibi Deus, divitem ſi duxeris.
Mali malorum ſe applicant connubio.
Haud liber ultra eſt, nuptiæ quem vinciunt.
Ex moribus, non ære nupturam æſtima.
Mihi bene volentum nemo uxorem duxerit.
Uxore ducta vivere ut ſervus para.
Sine dote nupta jus loquendi non habet.
Multis malis caret ille, qui uxorem haud habet.
Vivas facilius, conjugem ſi non alas.
Extrema malorum linea matrimonium eſt.
Qui pauper uxorem accipit, miſerrimus.

IN RISUM.

Grave eſt malum homini riſus haud in tempore.
Mens ſtulta ridet, quando ridendum eſt nihil.

IN SENECTUTEM.

Senium, dieſque longa res multas docent.
Conſilia tutiora ſunt, quæ dant ſenes.
Boni ſenectus comis acceſſu viri.
Bonum ſenectæ compara viaticum.
Veniet ſenectus omne crimen ſuſtinens.
Res pulchra ſenium, pulchra non ſeneſcere.
Seniliores quære amicitias tibi.
Res tædioſa ſenior in juvenum grege.
Annos notat canitia, non prudentiam.
Vitæ cupido maxime tentat ſenes.
Metue ſenectam: quippe comitata advenit.
Homini ſenectus tædioſa eſt ſarcina.

IN PARENTES.

Amor ad parentes esto constantissimus.
Venerarier parentes inprimis stude.
Honesta mors est pro parentibus mori.
Reverens parentum sis, amicis beneficus.
Quisquis parentes bene colit, speret bene.
Amatur genitor, cui pro ira prudentia est.
Numen parentes maximum sapientibus.
Senes parentes qui fovet, vivet bene.
Tu tibi parentes alteros credas Deos.
Boni parentis ira nulla in filium.
Quam dulce natos esse morigeros patri!

IN MULIEREM.

Nihil viro uxor est nisi esuries mera.
Decus mulieri cuilibet silentium.
Salvam domum præstare, matronæ est probæ.
Non ornat aurum feminam, at mores probi.
Mulier probe morata, vitæ est sospita.
Certe invenire feminam haud facile est bonam.
Sepelire satius feminam quam ducere.
Mulier profecto dapsile est negotium.
Cave salutem feminæ credas tuam.
Scit quod cupiscit femina, ulterius nihil.
Honesta mulier est gubernaclum domus.
Natura quippe feminæ imperium negat.
Mulier familiæ pestis est, mulier salus.
Mulier mulieri propemodum distat nihil.
Vix feminarum in genere reperire est fidem.
Mulieris æmulatus incendit domum.
Quære adjuvamen rebus uxorem tuis.
Nullam esse decuit feminam multis modis.

Ingens mali thesaurus est mulier mala.
Inter feras fera nulla ferior muliere.
Tria magna mala sunt, æquor, ignis, femina.
Muliebre telæ sunt opus, non concio.
Ipsum venenum est aspidis mulier mala.
Feritas leænæ quanta, tanta est feminæ.
Spectare mores dulce matronæ probos.
Mulier perenne pignus ægrimoniæ est.
Melius leonis feminæ commercio.
Mulier malorum plena semper sarcina est.
Ubicunque est mulier, ibi malorum omne est genus.
Nihil muliere pejus est, pulchra quoque.
Multis miseriæ causa femineum genus.
Sordes mulierem puta, sed argento illitas.
Malum viris est mulier, at dulce est malum.
Formosa mulier, plena res superbiæ.
Danda opera amici, conjugisve in gratiam.
Mulier suopte ingenio effrænis & fera est.
Mulier marito sæva tempestas domi.
Ingenia feminina, perfidiæ penus.

IN POPULUM.

Plebs nempe res est valida, sed mentis carens.

IN JUSTUM.

Juri obsequentum fructus haud unquam perit.
Bonos nec ipse Juppiter spernit dolos.
Vis justus esse? tramitem rectum tene.
Quæ justa vita est, exitus pulchros habet.
Ut justa consequaris, quod justum est face.
Benignus esse quære; sed justus magis.
Sectanti justa fautor adsistet Deus.

Si juſtus es, pro lege tibi mores erunt.
Male facere neſcit, quiſquis aſſuevit bono.
Debet quod jus eſt vincere omni tempore.
Qui nihil inique patrat, huic lege haud eſt opus.
Haud ego loquenti recta reſponſavero.
Juſtis recalcitrare, difficilis labor.
Poſſeſſio pretioſa, morum integritas.
Decet iſtud omnes, abſtinere injuriis.
Humanitatis limen, injuſti fuga.
Nil ſuſpicandum de probis eſt ſequius.

IN GLORIAM.

Opulentiæ antepone rumorem bonum.
Nihil eſt inani gloria infelicius.

IN SERVOS ET DOMINOS.

Res nulla ſervo pejor eſt etiam bono.
Unus familiæ ſervus ipſe adeo eſt herus.
Res tædioſa eſt ſervus plus ſapiens hero.
Fugiendus herus eſt ſemper, ira percitus.

IN INFORTUNIUM.

Homo: iſta cauſa ad calamitates eſt ſatis.
Aliis neceſſe eſt bene ſit, aliis ſit male.
Quercu ruente, ligna quivis colligit.
Miſeri miſeriæ ne quid adfingas mali.
Miſero cave inſultare: Fors hera omnium eſt.
Animum miſeria urgente ne deſpondeas.
Commune cuivis crede, quod cuiquam accidit.
Eheu! ut homines ſubita dementant mala.
Felix amicus nullus infelicibus.

IN CONTINENTIAM.

Multum parumque venter ex æquo capit.

IN SPEM.

Spes fervat hominem rebus in duris bona.
Nil eft fupra fpem: cuncta fperari data.
Ut quifque vanus, hoc magis fpe pafcitur.
Spe femper aliqua, qui fapit, vitam fovet.

IN LAUDEM.

Noli ipfe laudis facere tibi præconium.
Celebrare amici quam tuas laudes velis.

IN NOBILEM.

Virtute fummum ne voces ignobilem.
Vita indecora nobiles minime decet.

IN FELICITATEM.

Firma & perennis nemini eft felicitas.
Dei tuenda memoria in rebus bonis.
Feliciores fæpe perverfi probis.
Superbiam utero nimia fert felicitas.
Eft agere recte, fapere non recte tamen.
Crimen Deorum eft improbi felicitas.
Suo arbitratu nullus eft felix fatis.
Viri probi communis eft felicitas.
Ne dic beatum, quem mori non videris.
Multis adeft fortuna, non prudentia.
Fortuna famam fæpe dat prudentiæ.
Felicium fe quifque cognatum vocat.
Quis non bonum fe præftet in re profpera?
Fortuna fplendens quam levi impulfu ruit!

IN PIETATEM.

Supra Deos ne fapito, mortales fati.
Ea fator atque difce, quæ pietas probat.

IN PRECES.

Preces piorum facilis exaudit Deus.

IN AMOREM.

Senex amator, ultimum infortunium.
Unum inter homines confilii eft expers, amor.
Amantium ira ferre ætatem non poteft.
Plerifque fomes eft amoris mufica.
Proh dolor, amores quanta funt homini mala!

IN INIMICITIAM.

Ulcifcere hoftes, non tamen damno tuo.
Fidere inimico fi caves, damno cares.
Nulla ab inimico verba crede benevola.

IN VITAM.

Nil facito dignum morte, fi adamas vivere.
Vita indecens, fortuna quum vitam invidet.
Bene vivere omnes volumus, at non poffumus.
Quid vivere opus eft nefcienti vivere?
Quam vita dulce eft, fata dum non invident!

IN VOLUPTATEM.

Nempe eft voluptas mater infortunii.
Tempeftiva aliqua ni voluptas fit, nocet.
Clarum voluptas nemini pepèrit decus.
Noxam trahentes poft fe delicias fuge.
Quam multa capimus ob voluptatem mala!

IN MORTEM.

Mors ultima eft medicina morborum omnium.
Mortem fubire certa lex mortalibus.
Laboriofa ætate mors felicior.
Felicis ævum fine malis agere, aut mori.

Mortalis

Mortalis ipſe mortuum ne irrideas.
Qneis fœda vita reſtat, his pulchrum eſt mori.
Satius mori, quam calamitoſe vivere.
Flore in juvenili moritur, quem Dii diligunt.
Mors ipſa non eſt fœda, ſed fœde mori.

IN DEUM ET IN DIVINAM JUSTITIAM.

Vindex iniquos ducit ad pœnam Deus.
Quando Jovis non alea ex voto cadit?
Rem facile quamvis peragit adjutor Deus.
Dei abſque nutu nemo fortunam invenit.
Deo volente naviges vel vimine.
Obſiſtere eſt difficile fortunæ & Deo.
Contra Dei ictum non data eſt homini fuga.
Viviſque mortuiſque pœna inſtat malis.
Latere ſemper poſſe ne ſpera nocens.
Quidquid agis, eſſe crede, qui videant, Deos.
Nemo in Deos qui peccat, hoc tutum tulit.
Adeſt ubique, nilque non cernit Deus.
Iniqua facta non latent unquam Deos.

IN MEDICOS.

Turba medicorum me frequentans perdidit.

IN OCCASIONEM.

Sunt gratiora cuncta carpta in tempore.
Occaſionis noſſe res pulchra eſt modum.
Validior ipſa lege res occaſio eſt.
Ad regna quoque vertenda valet occaſio.
Mendicus etiam ſæpe valet in tempore.
Ex parte rebus cauſa ſæpe occaſio eſt.
Occaſione vir fit, is qui non fuit.

Desubito tempus demovet res de statu.
Opta tibi usque temporis faventiam.
Quam magna res, quæ parva, sed data tempore!
Res tempus omnes optime dijudicat.

IN PULCHRITUDINEM.

Turpem esse præstat ore, quam pulchrum & malum.
Mores in arbitrando, non faciem vide.
Quam dulce, facies pulchra cum ingenio probo!

IN LUCRUM.

Omni arte vitam quære, dum ne ars sit mala.
Amice, ubique lucra sectari cave.
Ex rebus aufer CAPERE, & abstuleris malos.
Vitam ex honestis tibi para negotiis.
Injusta fuge compendia & mores malos.
Ex non honesto lucra sectari cave.
Apud malos utilia plus justis valent.
Questus iniquos damna consequi solent.
Majòra parvis damna juncta sunt lucris.
Lucrum esse lucrum crede, si justum est lucrum.
Habent mala lucra calamitates pedisequas.

IN JUDICIUM.

Ne judicato nisi bene auditum prius.
Judex & accusator esse idem nequit.
Judex, quod est jus, non quod ex usu est, vide.

IN OCCULTA.

Abstrusa, omissis quæ patent, quæras cave.
Aut occulendum nil patra, aut solus patra.
Sui ipse dissimulator est sapiens mali.
Suspicio pestis pessima est mortalibus.

IN FAMEM.

Se præter unam cætera edulcat fames.
Et navigare reperit alvi inania.
Fames dolorum maximus mortalibus.
Famem adeo reſponſare nil contra datur.
Commenta multa nobis ſuggerit fames.

IN SERMONEM.

Cujus notæ ſit quiſque, indicium oratio eſt.
Morbos ad animi medica valet oratio.
Oratione nulla vis potentior.
Mœroris unum remedium eſt oratio.
Verbis agas agente cum verbis viro.
Sanare luctum ſcit benevola oratio.
Mortalium res ſola regit oratio.
Ut corpus enſis, verba mentem ſauciant.
Rei indecoræ nec decora oratio eſt.
Inanis iræ cauſa ſæpe oratio eſt.
Vitæ lues vox miſſa non in tempore.
Emiſſa ab ore verba revocare haud datur.
Sapiente ab homine nata primum oratio eſt.
Aliud loqui opportuna, quam multum loqui.
Non vulneratur vir bonus verbo improbo.
Sermo medela eſt animi ad ægrimonias.

IN MŒROREM.

Expelle vita quidquid ad luctum facit.
Res ſunt cognatæ, vita & anxietudines.
Mortalis ullus vix ſit exſors triſtium.
Inſaniæ triſtitiam vicinam arbitror.
Triſtitia morbos parturit mortalibus.
Morbum quam triſtitatem exantles facilius.
Mœrore nullum hominibus eſt pejus malum.

IN EBRIETATEM.

Eſt crapulante melior is, qui ſobrius.
Æs præbet ori ſpecula, ſed menti merum.
Multum meracum pauca ſapere nos facit.

IN FUTURUM.

Homo natus id quod inſtat, ut videas age.
Quod deſtinatum ſorte, non fugies pati.
Ne ſit mihi quod cupio, ſed quod expedit.

IN POENITENTIAM.

Prudentiores pœnitentia efficit.

IN MODESTIAM.

Hominem eſſe temet perpetim dicta tibi.
Aliis placere quære, non ſoli tibi.
Mortalia modo cogita, ut mortalis es.
In comitate magna vis eſt gratiæ.
Quamvis ſuperior ſorte, da te æquum omnibus.
Mortale ſupra ſapere nil hominem decet.
Signum ad ſalutem grande, morum comitas.
Hoc, NOSCE TEMET, utile eſt per omnia.

IN NOVERCAM.

Nulla eſt noverca peſtis exitialior

IN NAVIGATIONEM.

Terra eſſe pauper malim, quam dives mari.

IN JUVENTUTEM.

Nil flore differt vegetus ætatis vigor.
Juvenis memento te fore aliquando ſenem.
Dum floret ætas, diſce quod ſcitum juvet.

Juvenem magis tacere quam fari decet.
Audi libenter ipſe adhuc juvenis ſenes.

IN LEGES.

Summum malorum eſt, populus impatiens regi.
Leges profecto nil valent, ubi vis valet.
Lex valida, legem quum magiſtratus fovet.
Nil non fit aut dijudicatur legibus.
Res eſt honeſta pro locis leges ſequi.
Orator improbus lues eſt legibus.

IN HOSPITES.

Prætervidere pauperem externum cave.
Bene de extero quid meritus exſpectes idem.
Cura hoſpitalis eſſe, nec in hoc ſis piger.
Amicus eſto fidus in fidum hoſpitem.
Occaſione lædito nulla hoſpitem.
Bene ſe modeſte gerere peregrinum decet.
Rerum abſtine peregrinus & vives bene.
Mos eſt hominibus anteferre extraneos.
Silere quam clamare peregrinum decet.
Honorem habe, peregrine, ſuſceptoribus.
Bene hoſpiti fac: tu quoque hoſpes fors eris.
Peregrina vitam vita prudentem facit.

IN JUSJURANDUM.

Scribantur in aqua, ſi qua jurat improbus.
Amantium impunita ſunt perjuria.
Deum latere ne putes quod pejeras.
Jurare fugias, falſa non jures licet.
Nulla imbrobo conditio jurandi gravis.
Fides ſacramento vir, haud illud viro.

IN IRAM.

Mortalis, iræ diſce moderari impetum.
Nociva res eſt animus iræ traditus.
Ne propera ad iram: quam potes, tarde veni.
Plus quiſque ſemper poſitus extra iram ſapit.
Vitam dat ire commode, ira cum modo.
Res pulchra & iram & cupiditatem vincere.
Ratione rem putando, vince iræ impetum.
Ad prava ſæpe impellit iracundia.
Flagitia ſecum multa fert ira impotens.
O quantus labor eſt iræ frænare impetum!
Conſilia ſunt intuta, quibus ira adſidet.
Ira imperita mater eſt magnis malis.
Stulte, in miſeriis ira, damnoſum eſt malum.
Ut omne malorum genus ex ira naſcitur!

IN LIBEROS.

Spontalis eſt miſeria, ſatio liberûm.
Felicitas exim'a, ſapiens filius.
Felix, boni cui contigerunt liberi!
Domuum columina quippe ſunt nati mares.
Filia, moleſtum incommodumque peculium eſt.
Vinclum eſt amoris grande, ſatio liberûm.
O nati, quanti animo eſtis humano illices!

IN DOCTRINAM.

Bonum eſt quod haud aufertur, eruditio.
Doctrina mores eſſe non patitur feros.
Honeſta cuncta noſſe, res pulcherrima eſt.
Per ſe ipſa vitæ ſat docent negotia.
Evaſi doctus ſpectans aliena ad mala.
Doctrina baculus dicier vitæ poteſt.

Prudentia opus eſt, ubi didiceris literas.
Qui literas didicere, bis tantum vident.
Doctrina hominibus optima eſt poſſeſſio.
Addiſcere aliquid, digna res etiam ſene.
Qui literas didicere, mentis plus habent.
Qui ſapit, is in ſe cuncta circumfert ſua.
Male eruditur ille qui non vapulat.
Illiterata vita cum oculis cæcitas.
Pretioſa res eſt nulla præ ſapientia.
Dat ſapere conſors vita cum ſapientibus.
Quæ neſcias didiciſſe, pars ſapientiæ eſt.
Plus opibus ipſis ſunt opes ſapientiæ.
Eſt unde ſapias, diſcere a ſapientibus.
Cunctis hominibus gloria eruditio.
Quam nihil eſt diſciplina, ni mens adſiet!

IN HORTATIONEM.

Patientiam ſuadere facile, non pati.

IN PATRIAM.

Beatus ille, qui domi felix manet.
Nam quid paterno dulcius tandem ſolo?
Eſt patria tellus omnis, ubicunque eſt bene.
Ubicunque recte vixeris, patriam puta.

IN PAUPERTATEM.

Deorum cura pauperes credi ſolent.
Turpe eſt pauperiem comitans imbecillitas.
Homo pauper ſolitudo & vaſtities mera eſt.
Honeſta tenuis vita præ dite ac mala.
Res pauper eſt odioſa, donans diviti.
Onus inopia longe omnium graviſſimum.

Indigna multos facere paupertas jubet.
Perferre inopiam non nisi sapientium est.
Desidia nescit educare pauperem.
Pauper inhonorus, genere sit clarus licet.
Peccare egestas sæpe nolentes docet.
Inopia morbus est laboranti gravis.
Penuria hostis nullus est infestior.
Tolerare inopiam cum senectute arduum est.
Haud pondus ullum pauperum verbis inest.
Necessitati proximum indigentia est.

IN FIDEM.

Credenda cunctis esse cuncta ne putes.

IN CUPIDITATEM HABENDI PLUS ALIIS.

Æqualis esse aliis pete, nec habere plus.

IN DIVITIAS.

Ditescere omnes volumus. at non possumus.
Pecunia homines gratiosos efficit.
Homines profecto quantum habent, tantum valent.
Sat erit amicûm, si sat est pecuniæ.
Opes tenere, non teneri opibus, juvat.
Ditescere properans, inops fies cito.
Nemo & repente dives, & justus fuit.
Mire divitiæ sunt vitiis obtentui.
Iniqua nunquam facito opum fiducia.
Si dives es pigerque, mox inops eris.
Divitiæ amicos comparant mortalibus.
Aurum omnia aperit, Inferûm portas quoque.

IN CURIOSITATEM.

Ne curiose alterius inquire in mala.
Nil agere, causa plurimis ut agant male.
Nimis agere multa, putidum semper nimis.
Multa agere multis initium eit mœroribus.

IN IMPROBOS.

Malus, quod est beatus, hoc ipso est miser.
Hominis mali usquequaque congressus fuge.
Rationis actu nescit improbitas regi.
Animus malignus vitium inemendabile est.
Miserescere haud scit improbi cordis rigor.
Nemo maleficus se fatetur maleficum.
Bonæ indolis venena sunt mores mali.
Facient malorum te malum commercia.
Hominem malignum nec viæ comitem cape.
Haud ulla munus improbi fert commoda.
Per tota vitæ spatia fallacem fuge.
Bonos vocare pessimos, mos est malis.
Colloquia mores prava corrumpunt bonos.
Quantum est, bonum esse audere temporibus malis!
Ut cuncta nunc sunt cara, nisi mores mali!

IN ATTENTIONEM.

Majora perdes, minima nisi servaveris.
Sunt cuncta ubique famula diligentiæ.

IN SILENTIUM.

Afferre damna lubricum linguæ solet.
Quæ fit silendo, gravior accusatio est.

Linguam nisi tenebis, impendent mala.
Multis tacere quam loqui ntilius fuit.
Taciturna facile ingenia contemni solent.
Silentio ni melius quid portas, tace.
Multis hominibus lingua perniciem attulit.
Malis initium lingua permultis dedit.
Meliora ni dicturus es dictis, tace.
Decet tacere, quam loqui quæ non decet.
In ætate utibilius nil silentio est.
Pulchrum, ubi decet, silere; & ubi oportet, loqui.
Silentium implet sæpe responsi vicem.
Est ubi loquela melius est silentium.

IN CONSCIENTIAM.

Homini Deus sua cuique conscientia est.

IN MODESTIAM.

Modestia est servanda cœnanti foris.
Virtutis omnis horreum modestia est.

IN ARTEM.

Ars est hominibus portus infortunii.

IN HONOREM.

Qui sese amat, non facile se fert negligi.
Omnes enim homines sese honorari expetunt.

IN AUDACIAM.

Audentiam tibi sume, non audaciam.
Amice, non sapientis est res, temeritas.
Sæpe est malorum causa festinatio.
Peccet necesse est multa, qui multa audeat.

IN FORTUNAM.

Homo es: ergo fortunæ eſto communis memor.
Nihil, ut videtur, proprium in vita datur.
Dans parva ſorti, recipics quæ magna ſint.
Fortuna perdifficile quiddam eſt aſſequi.
Fortuna multos ſpoliat, alios munerat.
Multos jacentes ſæpe Fortuna erigit.
Adſtante Forte dormiunt negotia.
Fortuna parva verſat humana omnia.
Humana caſus vita, non prudentia eſt.
Meliora quam nos ſæpe caſus conſulit.
Fortuna varias ſemper alternat vices.
Fortuna apprime res eſt & varia & vaga.

IN INJURIAM.

Miſer eſſe multo quam maledicus mavelis.
Nihil grave accidit, niſi tibi vindicas.

IN SANITATEM.

Nil ſanitate vita habet præſtantius.
Vitæ bona duo, ſanitas, prudentia.

IN SUPERBIAM.

Pœnam arrogantiæ effugit nemo ſuæ.
Quum maxime es beatus, a faſtu abſtine.
Quisquis ſuperbit, vindicem exſpectet Jovem.

IN SOMNUM.

Somnus futuræ mortis eſt meditatio.
Sopor eſt hominibus ipſa vitæ ſanitas.
Somnum eſſe mortis parva dic Myſteria.

Incolumitas eſt corporis noſtri, ſopor.
Domatur a ſomno malum ultimum fames.

IN PATIENTIAM.

Tolerare caſus fortiter virum decet.
Damna ac labores diſce generoſe pati.
Fiet levis fortuna, ſi leviter feras.
Ratione ſubjuganda præſens calamitas.
Forti animo ferre fortunæ aude amentiam.
Tolerare caſus nobilem animoſe decet.
Aequo potentum imperia diſce animo pati.
Sapientis opus eſt, facile jacturam pati.
Homini neceſſe eſt ferre fortunæ impetum.

IN INVIDIAM.

Noli ipſe pauper invidere habentibus.
Livoris eſt mos mortuos omittere.

IN AMICOS.

Injuſta res eſt ſponte amicos lædere.
Habere amicos aveo queis res ſint bonæ.
Fugiunt amici, quem fugit felicitas.
Conſtans ubique ſis, amicis maxime.
Non bene ſtat intra verba amicorum fides.
Amicus in re ancipite plus auro valet.
Opta aliquid habeas: qui habet, is & amicos habet.
Bene fac amicis, res habent quorum male.
Ita cole amicos ut ſecundos a Deo.
Tuas amicus crede amici miſerias.
Aurum probatur igne, amicus tempore.
Pulcherrimum, peccare in amicos nihil.

Felix amicus, optimum ſpectaculum.
Malo ex amico fructus oritur peſſimus.
Amans ſui ipſe nimis, amicus nemini.
Qui te odit, odio habeto: amantem plus ama.
Fugias amicum fugere dejectum malis.
Generoſa amicus mente, felicis bonum.
Ne recipe amicos inter arbitrium duos.
Veros amicos, alteros fratres puta.
Toleres amici & comitis iracundiam.
Arcana amici ne per iram prodito.
Nulla eſt amico pulchrior poſſeſſio.
Cura eſſe amicus, verum amicis non malis.
Nemo eſt amicos pauperes ſibi qui legat.
Re non amant plerique, ſed menſa tenus.
Tibi nunquam amicum facito moratum male.
Amicum ob iram deſerere cave in malis.
Dans operam amico amicus, operam dat ſibi.
Mores amici noveris, non oderis.
Lædens amicus diſtat inimico nihil.
Tibi ſi eſt amicus, eſſe theſaurum puta.
Tutius habetur juſta amicitia nihil.
Fidelem amicum ne time in rebus malis.

IN AMOREM SUI.

Nemo eſt, amicus ipſe qui non ſit ſibi.
Haud ullus alii quam ſibi eſt amicior.

IN INDUSTRIAM.

Pretium eſt laboris quidquid eſt pulchrum uſpiam.
Inveniet avidus cuncta quærentis labor.

Cupido labore quod cupis datur aſſequi.
Eſto opere, non ſermone ſolo induſtrius.
Itinere trito non it anima induſtria.
Opus eſt laboret, eſſe qui felix cupit.
Nihil moleſti retinet exactus labor.
Juvant labores, tranſiit poſtquam labor.
Ut fama perhibet, gloriæ pater eſt labos.
Labore pulchræ res egent quam maximo.
Labori aſſiduo nihil eſt quod non ſerviat.
Ubique finem reperit aſſiduus labor.
Et ipſe fautor eſt laboranti Deus.
Habet laborans collaborantem Deum.
Si non laboris te piget, vives bene.
Meminiſſe dulce eſt, quæ fuit durum pati.
Quam multa hominibus otium excudit mala!

IN PRUDENTIAM.

Bonum undequaque maximum prudentia eſt.
Eris beatus, ſapere ſi recte vales.
Præſtare ſemper crede quod tutiſſimum eſt.
Perita cura vincit imperitiam.
Fortuna ſi adſit, ſapere res dulciſſima eſt.
Communis eſt fortuna: mens proprium bonum.
Odi profeſſum ſapere, qui ſibi non ſapit.
Odio eſt, quicunque præter ætatem ſapit.
Quid cogites, ſcit nemo: quid facias, patet.
Sapientibus Fortuna ſe fert opiferam.
Non cuncta proſpectare ſapienti datum.
Valens ſagaci mente, quod pravum eſt, fuge.
NIL AGERE TEMERE ſemper eſt tutiſſimum.
Ratio inter homines obtinet fræni vicem.

IN NATURAM.

Natura donat ac reforbet omnia.
Natura generi cuique tanquam patria eft.
Natura fuperat omne doctrinæ genus.
Haud facile commutatur ingenium malum.

IN TEMPUS.

In lucis auras protrahit verum dies.
Eft moris explorator humani dies.
Omni medetur longa triftitiæ dies.
Mala multa fecum longa ferre ætas folet.
Tempus, communis medicus, tibi medebitur.
Iræ mederi novit omnigenæ dies.
Nudata cuncta tempus in lucem trahit.
Amant vetufta tempore inftaurarier.
Dies hominibus ipfa confilium optimum.
Antiqua tempus fapere fatur dictio.
Tandem bonus quis vir fit, oftendit dies.
Judex & auctor omnium rerum dies.
Res mollit omnes atque confummat dies.
Oblivionem tempus affert omnium.

IN MUTUUM.

Capias ut iterum, redde quod jam ceperas.
Fœnus freqúenter liberos fervos facit.

IN MENDACIUM.

Mendacium recufat ætatem pati.
Vir frugi & fapiens odio habet mendacia.

Vitam dissociat mentiens calumnia.
Semper latere quisquis mentitur nequit.
Inter bonos mendacio uti non decet.

IN VITUPERIUM.

Vox prava non pertingit ad mores bonos.
Calumniæ mos vincere id quod rectius.
Hominis mali est culpare quem laudaverit.

IN

POETARUM

HOC VOLUMINE CONTENTORUM

SENTENTIAS

VARIÆ LECTIONES, NOTÆ
ET EMENDATIONES.

IN THEOGNIDEM.

V. 6. ῥαδινῆς dativus eſt pluralis, ut v. 980. Vulgo ῥαδινῆς, quod ad Φοίνικος ſolœce refertur, ſiquidem Φοῖνιξ arbor generis eſt maſculini. Callim. H. in Apoll. ἐπένευσεν ὁ Δήλιος ἡδύ τι Φοῖνιξ. Mendam vidit E. Vinetus, in eo tamen falſus, quod ῥαδιναῖς ſcribendum eſſe cenſebat. Ceterum epitheton iſtud arboribus tribuitur, ut e Theocrito notum, apud quem ῥαδιναὶ κυπάρισσοι: quod fraudi fuit interpretum nonnullis *palmam teneram* vertentibus: debuiſſent ſaltem *proceram*. Sed multo ſæpius occurrunt ῥαδιναὶ χεῖρες, *graciles manus*, & proinde *delicatæ*. Apollon. Argon. III. 106. τὴν δ' Ηρη ῥαδινῆς ἐπεμάσσατο χειρός.

11. θηροφόνε. Vulgo θηροφόνη, quod male græcum eſſe opinor. Vide quæ notavi ad Comici Theſmoph. 320. Iſtas feminini generis formas commenti ſunt librarii. Non melioris eſt commatis, quod vulgo legitur in Heſiodi Εργ. 649. τῆς δ' αὖτε κακῆς οὐ ῥίγιον ἄλλο δειπνολόχης. Utriusque generis ſunt θηροφόνος, δειπνολόχος, aliaque ejuſdem compoſitionis nomina.

17. De proverbio, *quod pulchrum eſt, placere;* vide M. A. Mureti Var. Lect. IV. 4.

20. ἔπεσι. Sic bene Aldina editio: ſequiores ν ſubjecerunt ſine cauſa. Quippe vocalis producitur tum vi cæſuræ, tum ob ſequentem liquidam.

22. Θεύγνιδος. Sic quatuor a me collati codd. Aldus edidit Θεόγνιδος.

26. πάντας ἁνδάνει. Perperam in uno cod. πάντως. In Eurip. Oreſte v. 1633. edidi recte, ut opinor: οὐ γάρ μ'

ἀνδάνουσιν αἱ κακαί. Id eſt, οὐχ ἀνδάνουσίν με. Jam forte ἀνδάνειν τινὰ, *placere alicui*, Græcum videbitur Viro docto, qui Bibliothecam Criticam Amſtelædami in lucem emittit; cujus operis in Parte V. p. 40. de iſta locutione quædam ſcripta ſunt conſideratius retractanda.

30. μήτ' ἀρετὰς, μήτ' ἄφενος. Hoc poſtulat Græci ſermonis elegantia. Vulgo bis rurſus μηδ' —

35. Laudatur a multis hoc diſtichon, quos recenſet Th. Gataker Adverſ. Miſc. p. 174. quorum habent quidam διδάξεαι. Conſentiunt quatuor mei codd. in vulgato μαθήσεαι. Vertit Gatakerus:

Nam diſces ſectando bonos bona: ſin tibi pravi
ſint ſocii, perdes & bona, ſi qua inerant.

40. Pentametrum, quem, flagitante ſenſu, in ſuum locum repoſui, exhibent codices in ſententia quæ incipit v. 611. Cum eo ſedem ſuam commutaverat ille, qui in vulgatis libris hoc loco legitur, in noſtra autem edit. eſt v. 612.

εὐθυντῆρα κακῆς ὕβριος ὑμετέρης.

41. ἀστοὶ μὲν γὰρ ἔασι σαόφρονες.. Sic legitur alio loco, ubi rurſus codd. diſtichon hoc exhibent. In hac vero ſententia vulgata lectio eſt: ἀστοὶ μὲν γὰρ ἔθ' οἵδε σαόφρονες. In duorum ſeqq. verſuum interpunctione aliquid ab operis fuit turbatum, cujus mendi immunis eſt tertia exemplarium pars.

56. εἴσω. Inepte vulgo ἔξω. Iſta facile ab imperitis librariis commutabantur, quod ſæpe factum deprehendi. Succurrit exemplum, v. in Euripidis Iphigen. Aul. 345. ubi quum manifeſtum ſit poëtam ſcripſiſſe δυσπρόσιτος, ἔξω τε κλείθρων σπάνιος, libri tamen exhibent εἴσω. Per δορὰς αἰγῶν intellige amictum e pellibus caprinis, qui σισύρα appellabatur, cujusque in militia uſus erat.

58. Huic verſui ſubjici potuiſſet diſtichon, quod eſt infra

v. 1067. & tota ſententia quæ incipit a v. 1065. ſine ullo horum fragmentorum diſpendio, expungi.

61. Πολυπαΐδη, ποίεο ἀστῶν. Sic ſcabritiem vulgatæ lectionis expolivi, quæ habet ποιεῦ Πολυπαΐδη ἀστῶν.

66. πίστις ἔπ' οὐδεμίη. Sic optime unus e Regiis codd. ἔπ', plene ἔπι, id eſt ἔπεστι. Alii cum Aldo habent ἔστ' metro reclamante. Ceteræ editt. ἔτ'. In ſeq. v. nomini δόλους copulam ſubjeci, quæ vulgo abeſt.

73. ὁμῶς, peræque, pariter, quod adverbium in Theognidis poëſi frequens eſt. Perperam vulgo ὅλως.

84. ἄγοι. Sic recte edidit Turnebus. In Aldina & codd. ἄγει.

87. ἔπεσι. Sic IV. codd. Fulcro non indiget verſus: vide not. ad v. 20.

92. δεινὸς, formidabilis. Sophocles Philoct. 147. ὁπόταν δὲ μόλῃ δεινὸς ὁδίτης. Ne quis ſuſpicetur ſcribi hic debuiſſe δειλὸς, quæ alioqui facile permutantur.

93. Hoc diſtichon non legitur hoc loco in vulgatis libris, ubi eſt v. 1079. In codd. vero eodem loco poſitum eſt, nempe poſt ſententiam quæ incipit v. 1041. ſed ſubjectum duobus aliis, quæ habuimus ſupra 87-90.

95. ἐπαινήσει. Sic bene unus e Regiis. Alii cum Aldo ἐπαινέσει, unde in ſequiores editt. venit ἐπαινέσσει.

103. μηδείς σ' ἀνθρώπων πείσῃ. Omiſſum vulgo pronomen repoſui.

106. ἐθέλοι. Sic ſcriptum oportuit. Solœce vulgo ἐθέλει.

115. μήποτέ τοι κακὸν ἄνδρα. Perperam vulgo τὸν κακόν. Importunus eſt articulus & indoli linguæ repugnans, ubi de indefinita perſona ſermo eſt.

117. πολλοὶ πὰρ κρητῆρι φίλοι γίγνονται ἑταῖροι. Sic legitur hic verſus in vulgatis libris, ubi iterum hoc diſtichon occurrit v. 643. Semel tantum diſtichon poſui, melioremque

elegi lectionem. Hoc loco vulgo legitur πολλοί τοι πόσιος καὶ βρώσιος εἰσὶν ἑταῖροι, qui versus in Pseudo-Phocylidis præceptis exstat.

121. ἄντχετος ἄτη, id est ἀνάσχετος, *tolerabilis.* Perperam in codd. & in priscis editt. ἄσχετος.

124. ψυδρὸς ἐών. Unus e Regg. codd. cum Aldo ψεδνὸς, tres alii ψυδνὸς, quæ forte vera est lectio; quamque fere me pœnitet non admisisse. ψυδρὸς recepi ex emendatione viri longe doctissimi D. Ruhnken, cujus observata videas de forma & significatione hujus nominis in Epist. Crit. II. p. 215. repetitæ editionis. Verum si litera modo differunt formæ peræque probæ, significationisque nequaquam diversæ, κυδρός, κυδνάς. ἀκιδρὸς, ἀκιδνός. μολυχρὸς, μολυχνός. μυσαχρὸς, μυσαχνός. πελλαιχρὸς, πελλαιχνός. ἰσχρὸς, ἰσχνός. quas recenset Hemsterhusius ad Hesychii glossam ἴσχεον, quidni censeamus ex eadem analogia probas esse perinde voces ψυδρὸς & ψυδνός? Apud Hesychium reperitur, describentis ut videtur errore, ψυδνή (L. ψεδνή) χέρσος, ἀραιὰ, ὀλίγη. Hoc in versu vulgatum ψεδνὸς depravatum est ex ψυδνὸς, quod sincerum & genuinum Theognidi restituendum.

128. πειραθείης. Sic Aldus & codd. In ceteris editt. πειρασθείης.

129. ἐς ὤνιον. *Tanquam si rem venum expositam spectaturus venias.* Corrupte in libris ἐς ὥριον, vel conjunctim ἐσώριον, unde nata est insulsissima interpretatio, quam in aliis editionibus videas.

147. εὐσεβέων, participium. Sic Aldus & Codd. Perperam in sequioribus editt. εὐσεβέως.

148. πασάμενος. Perperam in libris πασσάμενος. Nemini græce tantulum docto ignorare fas est, quid intersit inter πάσασθαι prima correpta & πάσασθαι prima producta:

quod si cui minus sit compertum, legat Valckenarii Animadv. ad Ammonium III. 7.

157. χολωθεὶς. In Stobæo χαλεφθεὶς, quod non nemini exquisitius videri possit, ita ut alterum, in quo consentiunt libri mei omnes, pro glossemate habeatur. Sane in Hesychio occurrit χαλεψάμενος, χολωθείς. In pentametro idem Stobæus habet, μηδ' ἀχρημοσύνην, Κύρνε, κακὴν πρόφερε, quod Turnebus recepit. Nos vero Aldinam editionem & codd. sequimur, in quibus ἀχρημοσύνην οὐλομένην πρόφερε.

159. ἄλλοτε ἄλλως. Hoc flagitat sententiæ series, sicque recte scriptum est in Reg. Stobæi codice. Perperam vulgo ἄλλοτε ἄλλῳ.

177. μεγακήτεα. Clemens Alex. p. 574. distichon hoc laudat & habet βαθυκήτεα, ut etiam in Stobæi cod. scriptum est. De hac varietate lectionis videndus Hemsterhusius ad Luciani Timonem p. 139. ubi facete Mercurius ad ista Theognidis adludit. Clemens præterea, ut in Stobæi quoque cod. scriptum, exhibet πετρέων. Idiotismos Jonicæ dialecti, qua usum fuisse maxime Theognidem constat, a librariis obliteratos, omnes reponere parvuli laboris erat: vel tironi hoc facile. Sed πετρέων legaturne, μουσέων, aliaque ejus formæ, an μουσῶν, πετρῶν, nihil hoc ad mores. Id nobis curæ solummodo erit, ne solœcissent poëtæ isti. ῥιπτεῖν est a ῥιπτέω. Sic in codd. nostris, in Aldina, in Clemente. Sequiorum editorum prava sedulitate ῥίπτειν excusum fuit.

179. καὶ γὰρ ἀνὴρ — Sic codd. & Aldus. E Stobæo Turnebus edidit πᾶς γὰρ ἀνὴρ —

181. χρὴ δ' ἄρ' ὁμῶς. Excudi volui χρή τ' ἄρ' ὁμῶς. Id est χρή τοι ἄρα. Sicque scripsi in apographo typothetæ tradito. Vulgo χρὴ γὰρ ὁμῶς. Atqui nullus hic locus est particulæ ratiocinativæ γάρ.

187. κλήσασθαι. Vulgo βήσεσθαι: duo codices βήθεσθαι. Verbi ſignificationem eleganti verſione expreſſit Grotius: ſed videndum an ſincerum ſit & formæ legitimæ. Nullibi, quod ſciam, occurrit forma media verbi βαίνειν, eo ſenſu, quo hic intelligendum eſt: active & paſſive tantum uſurpatur, ut in iſto verſu, quem citat Euſtathius ad Odyſſ. p. 1678.

βαινόμενος, βαίνων, ὁτὲ νυμφίος, ἄλλοτε νύμφη.

Præterea ſcripturus fuiſſe videtur poëta βήσασθαι: nam more inſolito futurum βήσεσθαι hic verbo βούλεται ſubjungitur. Sed quidquid horum ſit, Xenophontis apud Stobæum lectionem prætulimus, edit. Geſneri p. 499. Locum e Reg. cod. deſcriptum propono: Θεόγνιδός εἰσιν ἔπη τοῦ Μεγαρέως. οὗτος δὲ ὁ ποιητὴς περὶ οὐδενὸς ἄλλου λόγον πεποίηται, ἢ περὶ ἀρετῆς καὶ κακίας ἀνθρώπων· καὶ ἔστιν ἡ ποίησις, σύγγραμμα περὶ ἀνθρώπων· ὥσπερ εἴ τις ἱππικὸς ὢν, συγγράψειε περὶ ἱππικῆς. ἡ γοῦν ἀρχή μοι δοκεῖ τῆς ποιήσεως ὀρθῶς ἔχειν. ἄρχεται γὰρ πρῶτον ἀπὸ τοῦ εὖ γενέσθαι. ᾤετο γὰρ οὔτε ἄνθρωπον, οὔτε τῶν ἄλλων οὐδὲν ἂν ἀγαθὸν εἶναι, εἰ μὴ τὰ γεννήσαντα ἀγαθὰ εἴη. ἔδοξεν οὖν αὐτῷ παραδείγμασι τοῖς ἄλλοις ζώοις χρήσασθαι, ὅσα μὴ εἰκῇ τρέφεται, ἀλλὰ μετὰ τέχνης ἕκαστα θεραπεύεται, ὅπως γενναιότατα ἔσονται. δηλοῖ δὲ ἐν τοῖσδε τοῖς ἔπεσι·

κριοὺς μὲν καὶ ὄνους διζήμεθα, Κύρνε, καὶ ἵππους
εὐγενέας· καί τις βούλεται ἐξ ἀγαθοῦ
κλήσασθαι· γῆμαι δὲ κακὴν κακοῦ οὐ μελεδαίνει
ἐσθλὸς ἀνὴρ, ἤν τις χρήματα πολλὰ διδῷ.
οὐδὲ γυνὴ κακοῦ ἀνδρὸς ἀναίνεται εἶναι ἄκοιτις
πλουσίου· ἀλλ᾽ ἀφνειὸν βούλεται ἀντ᾽ ἀγαθοῦ.
χρήματα γὰρ τιμῶσι, καὶ ἐκ κακοῦ ἐσθλὸς ἔγημε,
καὶ κακὸς ἐξ ἀγαθοῦ. πλοῦτος ἔμιξε γένος.

ταῦτα τὰ ἔπη λέγει τοὺς ἀνθρώπους οὐκ ἐπίστασθαι γεννᾷν ἐξ ἀλλήλων, κᾆτα γίγνεσθαι τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων κάκιον ἀεὶ,

μιγνύμενον τὸ χεῖρον τῷ βελτίονι. οἱ δὲ πολλοὶ ἐκ τούτων τῶν ἐπῶν οἴονται τὸν ποιητὴν πολυπραγμοσύνην τῶν ἀνθρώπων κατηγορεῖν, καὶ ἀντὶ χρημάτων ἀγένειαν καὶ κακίαν ἀντικαταλλάττεσθαι εἰδότας. ἐμοὶ δὲ δοκεῖ ἄγνοιαν κατηγορεῖν τῶν ἀνθρώπων περὶ τὸν αὐτῶν βίον.

189. οὐδὲ γυνὴ — Sic bene Stobæus. Vulgo οὐδεμία. — ἀναίνεται εἶναι. Aures gratior accideret fonus, fi legeretur ἀναίνεται εἶμεν. Hæc infinitivi forma occurrit infra v. 938.

191. χρήματα γὰρ — & hoc rurfus e Stobæo fumfimus. Vulgo χρήματα μὲν —

198. ἐντύει. Sic ad metri normam legendum. Vulgo ἐντύνει, cujus verbi media longa eft.

200. παρμόνιμον. Syncope pro παραμόνιμον. Sic conjunctim fcribi debuit. In tribus codd. vox male in duas divifa πὰρ μόνιμον. Inde depravata Aldi lectio γὰρ μόνιμον: unde viro cuidam docto in mentem venit, ne otiofa effet copula, emendare αἰεὶ καὶ μονίμως.

205. In Aldina edit. legitur : οὐ γὰρ ἐπ' αὐτοὺς γίνονται μάκαρες πρήγματος ἀμπλακίης. In edit. Turnebi: οὐ γὰρ ἐπ' αὐτοῖς γίγνονται μάκαρες πρήγματος ἀμπλακίης. Utramvis eligeris lectionem, nullum ex ea fenfum exfculpes. Satius erat ifta fine ulla interpretatione prætermififfe, quam iftam adtexuiffe verfionem, quam ex Rad. Wintertoni editione defcribo: *Sed hæc hominum fallunt mentem: non enim ob ea fiunt beati, rei errore.* Poterant ne infulfius? In codd. initio pentametri eft τίνονται, cum varia lectione in uno τίσονται. Et fenfum & verba certiffime reftituimus: οὐ γὰρ ἐπ' αὐτοῖς τίνυσθαι μάκαρες πρήγμασιν ἀμπλακίας, *Non enim in ipfo actu ulcifci folent Dei peccata, non ipfo in temporis puncto, quo admittuntur.* Sic cohærent hujus fententiæ partes, quam videas etiam in Solonis elegia p. 74. v. 29.

207. αὐτὸς ἔτισε. Minus bene vulgo αὐτὸς τῖσε.

212. ἐστὶ. Sic bene Aldus & codicum nonnulli. Vulgo ἐστὶν. Post hunc versum legitur in impressis distichon, quod amovi, quia iisdem verbis recurrit infra v. 501. nisi quod hic pro οἶνος πινόμενος πουλὺς, legatur οἶνόν τοι πίνειν πουλὺν, quod nihil aliud est quam librarii παραδιόρθωμα, non intelligentis, qui masculino nomini jungerentur adjectiva neutra κακὸν, ἀγαθόν.

213. Et pars etiam hujus sententiæ bis posita est in vulgatis libris, quos vide v. 1069. E duabus lectionibus meliorem clegi. Hic vulgo legitur in primo pentametro, ὀργὴν συμμίσγων ἥν τιν' ἕκαστος ἔχει. In secundo hexametro pro ὀργὴν unus e codd. habet ὁρμὴν, quæ voces sæpe permutantur, ut observatum fuit Ruhnkenio ad Hesiodum, Epist. Crit. I. p. 83.

216. προσομιλήσῃ. Sic in Athenæo legitur p. 317. A. Vulgo προσομιλήσει.

217. Aldus & codd. τοτέ. Turnebus ποτε.

218. In impressis sic legitur hic pentameter: κρεισσόν τοι σοφίη γίγνεται εὐτροπίης, cui quidem, ut ait ille, *Œdipo opus est conjectore, qui Sphyngi interpres fuit.*. Nec tamen sua versione nudatum ejus latus in bellulis libris, quos erudiendæ Juventuti tradunt in manus. In codd. ultima vox est ἀτροπίης. Altero in loco quem modo indicavi, impressi habent: κρεῖσσόν τοι σοφίη καὶ μεγάλης ἀρετῆς. Inde Theognidis versum reconcinnare pronum fuit:

κρεῖσσον τοι σοφίη γίγνεται ἀπροπίης.

219. μηδὲν ἄγαν ἄσχαλλε. Perperam in libris μηδ' ἄγαν, turpiter claudicante versu. Corrigebat vir doctus μηδὲ λίαν ἄσχαλλε. Certior & facilior est medicina nostra. Sic infra 665. μηδὲν ἄγαν χαλεποῖσιν ἄσῶ φρένα.

226. Post hunc versum in Gnomologorum editt. omnibus leguntur sex versus qui Solonis sunt, quique rursus exhi-

bentur inter Solonis fragmenta, nempe in fine Elegiæ V. Ineptum eſt bis eadem in eodem libello edere, diverſis auctoribus tributa, quum tamen neceſſario ſint unius. Nos aliena poſſeſſione Theognidem depellimus.

230. Pentametrum hunc ſic edidit Aldus: λύειν ὡς πόλεως τοίχοι ἁλωσομένης. Turnebus vero ſic: λύειν, ὡς πόλεως τείχη ἁλωσομένης. Rurſus Oedipo vel Sibylla opus eſt. Faculam oſtendunt codices in quibus omnibus: ἀλύειν, κύρν᾽, ὡς πολέ᾽ ἁλωσομένη. Vides jam de nihilo non eſſe, quod in fine præcedentis verſus Aldus habeat σωζομένοισιν, ut etiam eſt in codd. Iſtud ν paragogicum fere indicium eſt ſequentem verſum a vocali incipere, quæ forte in Aldi codice evanuerat. Luxatus fuit mala librariorum manu pentameter, cujus ſenſum & metrum proclive fuit reſtituere:

ἀλύειν, πόλεως ὥσπερ ἁλωσομένης.

236. εὐκόσμως. Sic tres codices, quod ob euphoniam prætuli. Aldus ἐν κόσμῳ. Scripſerat forte Poëta ἐν κώμοις.

237. κεύθεσι. Eſt vox homerica κεῦθος. Lexicographis incognitum κεῦθμα, nec memini alibi quam hic legiſſe: habent enim libri omnes ὑπὸ κεύθμασι γαίης. Augeantur inde lexica, ſi pravo exemplo lectionem mutavi.

247. παρὰ σεῦ οὐ τυγχάνω. Sic IV. codd. Aldus οὐ omiſit cum verſus labe: nec a quoquam fuit repoſitum. Alia alii fulcra ſuppoſuerunt. In quibusdam editionibus invenio παρὰ σοῦ ἐπιτυγχάνω αἰδοῦς. Sed longe facetiſſimum eſt, quod commenti ſunt alii, αἰδοῦς triſyllabum facere, nec tamen animadvertentes miſerum verſum crurifragio ſic in duobus ultimis pedibus mulcari.

250. ἥδιστον δὲ τυχεῖν, οὗ τις ἕκαστος ἐρᾷ. Sic in Stobæo, niſi quod habet ὧν pro οὗ. In Theognidis vero libris: πρᾶγμα δὲ τερπνότατον, οὗ τις ἐρᾷ τὸ τυχεῖν.

258. Aldus & plerique codd. habent: ὡς θαμὰ θ᾽ ὑδρεύει.

Non facile eſt ſenſum hujus fragmenti declarare, quod ſumtum videtur ex amatoria elegia. Mallem legi: ἡ δέ θ' ἅμ' ὑδρεύει, καί με γοῶσα καλεῖ. *Illa vero ſimul ac it aquatum, gemens me vocat.*

270. Vulgo χρήματα δ' ἐξκαταθῆς, πόλλ' ἀνιηρὰ παθών. Verbum quod ab ἐπεὶ pendet, optativum eſſe debet, ut duo quæ præcedunt.

275. ἀπάλαμνά male vertunt *difficilia.* Ex oppoſito nomine intelligitur illud ſignificare *indecora*, *mala*, *inhoneſta*, *turpia.* Solon XIV. 12. οὐδ' ἔρδειν ἔθ' ὁμῶς ἔργ' ἀπάλαμνα θέλει. Infra in hiſce Excerptis 473. μυθεῖται δ' ἀπάλαμνα, τὰ νήφοντ' εἴδεται αἰσχρά.

277. Vulgo legitur μηδενὶ πιστὸς ἐών. Atqui nomen πιστὸς Theognidi valde frequentatum, nullibi apud eum occurrit pro πιστεύων, *fidens*; quam ſignificationem ſententia hujus loci requirit. πιστὸς ἐὼν librarii errore ſcriptum fuiſſe opinor, pro eo quod repoſui, πιστεύων. Activa ſignificatione πιστὸς pro *fretus*, afferri ait in Theſauro H. Stephanus a Budeo ex Platone. Budeum conſulere non vacat: ſed aliud exemplum non minus certum in promtu habeo. Sophocles Oed. Col. 1031.

ἀλλ' ἔσθ' ὅτῳ σὺ πιστὸς ὢν ἔδρας τάδε.

Nemo non videt πιστὸς ne eo quidem ſenſu quo adhibetur a Tragico hic locum habere.

278. συννημοσύνῃ. Codd. omnes φιλημοσύνῃ.

279. μηδ' εἰ Ζῆν' αὐτὸν παρέχοι — locum manifeſte corruptum ſic emendo. Vulgo μηδ' εἰ Ζῆν' ἐθέλει παρέχειν.

284. εὐτραπέλοισι, *urbanis*, *dicacibus.* νόμος, *cantilena*, *fabula. C'eſt une chanſon aux railleurs.* Sic recte T. Faber, teſte ejus filia ad Callim. H. in Delum 304. male vulgo ἐκτραπέλοισι.

290. πέλεται. Sic reperit Turnebus in quodam exemplari:

ipse tamen edidit μέλεται, quod & Aldus & codd. habent. Joanni Piersono singulari ingenio & doctrina viro haud sine causa videbatur huic pentametro ulcus subesse ὕπουλον. Manifesta est librarii fraus, quam in voce ἀδαής deprehendere mihi videor. Scripserat Theognis:

φθεγγόμενος δ' ἀαδὴς εἶσι πατρὶ μέλεται.

ἀαδής & significatione & ratione compositionis plane idipsum est, quod nobis Gallis *déplaisant*. Apud Hesychium Glossa exstat ἀαδές, ἀηδές. Quod neutiquam est Doricum; sed ab a privativo & ἀδεῖν. Eidem Piersono, quem vide verisimilium p. 55, non adsentior, seq. v. pro ἀναγκαίη reponenti ἀνιηρή. Est enim eadem utriusque nominis significatio. Quæcunque coacti patimur, quæque vix effugere licet, ea sunt maxime ἀνιηρά. Inde si quid valde est *ingratum*, id recte ἀναγκαῖον appellatur, quia ἀνάγκην seu *vim* adfert. In ἀναγκαίη intensior est significatio.

294. γεγόνῃ. Sic Turnebus ad syntaxeos legem: Aldus & codd. γεγόνει.

305. εἶδε, ἴσθι, *scias*. Sic bene Turnebus. Ediderat Aldus εἰ δὲ — Codices alii εἰς δὲ φέρει, alii εἰς δὲ φέρει. In præc. versu μιν, αὐτόν, significat τὸν πεπνυμένον ἄνδρα.

308. Post hunc versum legitur in impressis sententia duobus distichis constans, quorum sine controversia Solon auctor est. Sunt inter ejus fragmenta XIII.

319. βραδὺς εὔβουλος. Sic Aldus & codd. Ultima in εὔβουλος producitur vi cæsuræ, ut eadem syllaba apud Homerum centies. Nihil erat causæ cur Turnebus ederet εὐβούλως.

324. ὡὑτός. Sic scribi oportuit. Vulgo, solemni librariorum errore, αὐτός. *Non amplius est idem*, ὁ αὐτός.

328. δυνησόμενον. Non mihi liquet de ratione qua construi debeat hoc participium. Interpretes subaudire videntur

verbum ſubſtantivum, quod valde durum eſt. Corruptelam ſubodoror. Corrigebat vir doctus in margine libri quem habeo, δυνησέμεναι. Sed δυνήσειν forma activa non eſt in uſu.

329. μετ' ἀνθρώποις, *inter homines*. Sic ex indole linguæ emendo vulgatum μετ' ἀνθρώπων, quod eſt in codd. omnibus.

331. Ζεῦ. Sic unus cod. Tres alii cum Aldo & Turnebo Ζεύς.

334. δείης. Sic recte Turnebus. Tres codd. cum Aldo, δείη. Unus, δοίην.

341. ἆ δειλή — Sic duo codd. alii ὦ.

349. ἐπιφαίνων. Hoc, ita flagitante ſententia, repoſui. Perperam in libris ἐπιφαίνειν.

352. ἀποτινυμένου. Perperam vulgo ἀποτιννυμένου. τίνω in lingua Jonica primam producit, quæ Atticis brevis eſt.

355. ἐπέσθω. Sic quidem libri unanimi conſenſu: ſed mendoſe, ni fallor. Scribendum ἐπέσθω.

356. ὀξυτέρη κραδίη. Inverſo ordine & labefactato metro Aldus, κραδίη ὀξυτέρη, quod etiam in duobus eſt codd. Alii cum Turnebo, καρδίη ὀξυτέρη.

357. Hujus ſententiæ primum diſtichon non legitur hoc loco in vulgatis libris, ubi exſtat inter verſus additos qui extra numerum ſunt. Secundum diſtichon etiam concinnius ibi legitur quam inter numeratos.

363. ὑπ' ἁμάξαν. Sic Aldus & codd. Turnebus edidit ὑφ' ἅμαξαν. Non hilum intereſt. Sed Jonice ſcripſit Theognis; eſtque hoc e dialecto, tametſi apud Herodotum vocem hanc aſperatam videre memini.

369. πῶς δὴ σεῦ. Sic IV. codd. Mendam Aldinæ editionis πῶς δὲ σεῦ correxit neſcio quis πῶς δὲ σέο.

370. μοίρῃ. Vulgo μοίρᾳ. Jonicam formam præſtant tres codd.

371. τεεφθῇ. Fœda in libris menda τεεφθῇ; nec interpretibus fuboluit: vertunt enim: *five probitate delectetur mens.* Atqui Græce non dicitur τέρπεσθαι ἐπί τι. Sed ἐπὶ τινί. Multoque minus τέρπεσθαι πρὸς ὕβριν. Sed græcum eft τρέπεσθαι ἐπί τι & πρός τι. Sic in Homerio Epigr. εἰς κάμινον.

ἢν δ' ἐπ' ἀναιδείην τρεφθέντες ψευδῆ ἄρησθε.

374. ἥν τις ἰών. Perperam in libris ἥν τιν' ἰών.

376. Legendum omnino: ὅμως πενίην μητέρ' ἀμηχανίης ἔλαβον. Confentiunt libri omnes in πενίης. Sed plerique habent etiam ἀμηχανίης. Sententiam corrupit librariorum ftupor cafus fusque deque habentium. Mox fequitur de Paupertate v. 384. ἡ γὰρ καὶ χαλεπὴν τίκτει ἀμηχανίην.

386. εὖτ' ἂν δή. Sic codd. In impreffis ἔστ' ἂν δή.

389. ἐμπέφυε. Mendofe libri ἐμπεφύῃ.

392. Libri omnes ἔντρεπε δ' ἀθανάτων. Adverfativa particula inepte inferta. Scribendum erat, ut fecimus, ἐντρέπου ἀθανάτων. vel ἐντρέπε' ἀθανάτων, pro ἐντρέπεο. Eftque hoc a codd. fcriptura minus remotum, proinde verifimilius. Activum ἐντρέπω hic locum non habet.

401. Hic in impreffis legitur: οὐδένα θησαυρὸν παισὶν καταθήσῃ ἀμείνω. Recurritque idem verfus 1157. ubi καταθήσειν παισὶν ἄμεινον. Apud Stobæum longe diverfa lectio. Ex linguæ indole cum ἔνδον oportet καταθήσεαι: cum παισὶν vero, καταθήσεις.

403. κακίων. Sic Aldus & codd. bono fenfu: *Homine nullo, qui velit poffitque facere bene, pejor amicus videaris.* Turnebus nefcio unde, dedit κακίας: tanquam fi dixiffet Theognis γνώμην ἔπεσθαι τῷ κακῷ.

405. θωρήξομαι. Sic unus cod. recte, ut Turnebus. Tres alii & Aldus θωρύξομαι. E variis lectionibus a Turnebo collectis receptum in recentioribus editt. θωρήσσομαι.

410. Libri omnes: ὑπερτερίης δ᾽ ἄμμιν ἔνεστι νόος, quod latine ſic redditur: *præſtantior vero nobis ineſt mens.* Bene ſit interpreti! Bonus ille homo ὑπερτερίης accepiſſe videtur pro nomine adjectivo. Atqui ſubſtantivum eſt ὑπερτερίη. Heſychius: ὑπερτερίησι, νεωτερισμοῖς, ὑπερηφανίαις. Hanc ſignificationem ſequens, facillime quis duarum literarum mutatione græca emendabit, reponendo: ὑπερτερίης δ᾽ ἄμμιν ἄπεστι νόος: vel liberius, ὑπερτερίης δ᾽ οὐδὲν ἔνεστι νόῳ: vel ὑπερτερίη δ᾽ οὔ τις ἔνεστι νόῳ. Sed ſubſtantivo ὑπερτερίη innata eſt etiam *præſtantiæ* ſignificatio, cui, ſi quis eam retinere velit, græca accommodabit, nobiscum legendo: ὑπερτερίη δ᾽ ἄμμιν ἔνεστι νόῳ.

414. πόλλ᾽ ἀμέλητα μέλει. Apud Stobæum melius: πόλλ᾽ ἀλάλητα πέλει. Longe etiam apud eum diverſa eſt ſequentis diſtichi lectio, quam receptæ in Theognide non præfero.

417. ἀρχήν. Sic Stobæus. In Theognide autem πάντων.

420. πολλὴν γαῖαν ἐφεσσάμενον. Vide Hemſterhuſium ad Heſychii gloſſam ἐπιέσσασθαι γῆν, ταφῆναι. & Valckenarium ad Herodotum p. 630. 12. Vulgo, πολλὴν γῆν ἐπαμησάμενον.

424. τοῦτό γ᾽ ἔδωκε. Sic IV. codd. Ingratum hiatum efficit omiſſio particulæ in impreſſis.

433. Hæc ſententia in impreſſis bis poſita. Recurrit verſus finem ad v. 1159. Eam ſemel tantum exhibeo, melioribus adſumtis lectionibus.

451. οὐδ᾽ ἄζηκραι ἔχουσιν. Sic codd. tum Theognidis, tum Stobæi. In illo inepte editum ἄζηκρᾶν ἔχουσιν: in hoc Grotius dedit, οὐδ᾽ ἄζηκρα ἔχοι νιν.

453. μήποτ᾽ ἐπ᾽ ἀπρήκτοισι. Sic tres codd. in quarto ἐν. Aldus neutram præpoſitionem habet, verſu ruente, quem ſuſtentavit Turnebus ſcribendo μή ποτε ἀπρήκτοισι. At veræ lectionis

lectionis in emendandis meminit, unde eam adsciverunt sequiores editores.

456. χαλεπῷ δ' ἔργματι κῦδος ἔπι. *Gloriosum est rem difficilem perfecisse. Qui se ex difficultatibus expedivit, hunc gloria consequitur.* Hæc est poëtæ mens; quam emendata verba referunt. Libri omnes sine sensu χαλεπῷ δ' ἔργματι κῦδος ἔχει.

457. τὰ δίκαια φίλ' ἔστω. Sic codd. Aldus, τὰ δίκαια φίλα, imperfecto versu, quod, ut alia multa, ostendit quanta cum religione & fide codicem quem typis describeret, sequi & repræsentare solebat. Turnebus edidit φίλ' ἔστω, facta melioris lectionis in emendationibus mentione.

464. Hic versus citatur tanquam Eveni a Plutarcho, Moral. p. 1102. B.

465. παρασταδὸν οἰνοχοείτω. Quis? ὁ οἰνοχόος. Adsumitur enim extrinsecus cognatum verbo substantivum. Sed alia mihi oborta suspicio: adverbium παρασταδὸν suppositum fuisse a pudico quodam ludimagistro; scripsisse vero Theognidem:

τῷ πίνειν δ' ἐθέλοντι καλὸς παῖς οἰνοχοείτω.

Idque firmare videtur sequens ἄβρα παθεῖν.

469. Hoc distichon & quatuor sequentia citat Athenæus cum multa varietate lectionis p. 428. Illinc sumsi v. 475. σώφρων τε καὶ ἤπιος. Vulgo legitur σώφρων, τότε νήπιος, fluctuante in veteribus libris lectione. Nam Aldus habet οὔτε νήπιος. Tres codd: ὅτε νήπιος.

479. Aldus σὺ δὲ ἔχε τοῦτο μάταιον. Sicque tres codd. sed cum vacuo post δὲ spatio, quantum sit syllabæ recipiendæ. In quarto σὺ δ' ἔχε. Nec σὺ δ' ἴσχες, nec σὺ δ' αὖ ἔχε scribendum erat. Emendo certissime σὺ δ' οὐκ ἔχε τοῦτο μάταιον. In seq. v. Aldus dedit κοτύλης αἰεὶ, quod sane insecuti editores non intellexerunt, sed fulciendo

verſui articulum præfixerunt, τῆς κοτύλης αἰεί; & ne genitivus ille ponderibus ſuis libratus, tanquam aëroſtaticus follis, cujus admiratio nunc vel ſapientes inſanire facit, volitaret, punctum in fine præc. verſus deleverunt, ut is a τοῦτο μάταιον ſuſpenderetur. Inde nata hæc phraſis:

σὺ δ' αὖ ἔχε τοῦτο μάταιον
τῆς κοτύλης αἰεὶ, τοὔνεκά τοι μεθύεις.

quam ſic latine expreſſam video in editione Wintertoni. *Tu vero habe hoc vanum calicis ſemper, propter quod ſane potus es.* Ecquis tali verſione adjutus Græcum poëtam facile non intelligat? Vera lectio quam repoſui, quam habent codices mei omnes, jam exſtabat in emendandis Turnebi, & a docto Germano Michaële Neandro recepta fuerat, in editione minime omnium contemnenda. Quis neſcit combibones garrulitate ſæpe non minus quam vino incaleſcere?

483. ἀρνεῖσθαι δ' οὐκ οἶδας. Sic bene tres codd. In primariis editt. omiſſa connectiva particula, quam ſequiorum editorum alii ultro inſeruerunt, alii neglexerunt. Parum intereſt conjunctimne ſcribatur τοιοῦτος, ut Aldus & pars codicum habet, an diviſim ἀνίκητος δέ τοι οὗτος, ut Turnebus & duo codd.

484. πολλάς. Sic codd. In primariis editt. perperam πολλούς. Subauditur κύλικας.

493. ἤρατο. Sic IV. codd. Primariæ editt. ἤρετο.

497. τὸ δὲ δῶμα περιτρέχει. Hinc Juvenalis Sat. VI. *Tot tum vertigine tectum ambulat.* Vide B. Martinii Var. Lect. IV. 4.

498. πειρηθῶ. Sic codd. bene. Aldus mendoſe ediderat πορηθῶ. Aliarum editt. lectio πειρήσω conjectori debetur.

501. κακὸν bis in hoc diſticho & ἀγαθὸν habent codd. omnes & Aldus. κακὸς & ἀγαθὸς ſunt ab imperito cor-

rectore. Adjectivum neutrum ſingulare cum ſubſtantivis diverſi generis & numeri conſtruitur eleganter per ellipſin nominis χρῆμα. Res eſt pueris nota, & exempla ubique obvia. Comicus in Concion. 236.

χρήματα πορίζειν εὐπορώτατον γυνή.

In Pluto 782.

ὡς χαλεπόν εἰσιν οἱ φίλοι,
οἱ φαινόμενοι παραχρῆμ᾽, ἔταν πράξῃ τις εὖ.

508. σεῦ φίλος ὤν. Sic Aldus & tres codd. Typothetæ, ut videtur, errore in Turnebi editione excuſum fuit Ζεῦ φίλος ὤν, quod plerique ſequiorum editorum ſtulte retinuerunt, non tamen Neander. In quarto codice pro σεῦ φίλος, eſt ἄφιλος.

514. πλεόνεσσ᾽. Perperam in codd. & primariis editt. πλέον ἔστ᾽.

519. Hoc diſtichon & quæ ſequuntur omnia ad fragmenti finem, in impreſſis leguntur inferius v. 699.

522. Αἰολίδεω. In libris Αἰολίδου. In ſeq. verſu, ubi recte Turnebus edidit Ἀΐδεω, Aldus habet Ἀΐδαο, quæ etiam codd. trium ſcriptura eſt. Dialecti nullam rationem habuerunt librarii. Tum codd. & primariæ editt. πολυϊδρίησιν minus bene.

528. ἐς κενερόν. Sic Aldus, ut ſcribere debuit librarius unius e Regiis codd. ubi eſt ἐς κρεερόν. Tres alii ἐς σκιερόν.

533. ποιοῖς. Sic bene Turnebus. In codd. ut in Aldina ποιεῖς.

536. ἴσι. In uno cod. εἶσι, male pro ἴσι. Tres alii cum Aldo τῶν ἄφαρ εἰσὶ πόδες.

540. τῆς δ᾽ ἀπονισσομένης. Sic eſt in Stobæo: in Anthologia Planudis L. I. Tit. *in ſenectutem & ſenes*, ἀπονεισσομένης: in Theognidis vero libris tum ſcriptis tum impreſſis, τῆς δ᾽ ἀπανισταμένης.

542. δούλιον recte in edit. Wintertoni redditum *servile*. Qui *dolosum* verterant, similem epenthesin hic esse rebantur literæ υ, qua οὔνομα dicitur pro ὄνομα. Sed δούλιον pro δόλιον nullibi credo exstare.

543. ἰαίνεται. Sic liquido scriptum in uno e Regiis: duo alii ἰένεται. Sciunt qui veteres libros tractarunt, quam sæpe confuderint librarii αι & ε. Aldus ἴναιται, quod etiam ex ἰαίνεται depravatum. Turnebus dedit ἀγάλλεται; cujus verbi significatio sententiæ minus est accommodata: estque hoc in plerisque editt. licet jamdudum sinceram lectionem recepisset Neander.

545. αὖ. Perperam in libris εὖ. — ὑπ' αὐλητῆρος ἀείδωμ ut infra 803. Certissima mihi videtur hæc Prisoni emendatio, Verisimil. p. 226. Quod autem sequitur χερσὶ λύρην ἔχέων sollicitari non credo debere, locumque per me tuebitur, donec bonus codex, qui forte nunquam in lucem protrahetur, meliorem lectionem afferat.

547. δουλείη. Perperam Aldus & Turnebus δουλίη.

555. παρὰ σπλάγχνον καὶ γνάμπτα. Valckenarii emendatio est, qua nihil verius. Vide Præstantissimi Viri Animadv. in Ammonium II. 6. Inepte vulgo legitur καὶ γνάμην. Quod sequitur distichon in editione Turnebi sedem suam deseruit, huic priori præpositum, unde sensus plane peremtus.

563. ταχυπτέρυγεσσι. Sic IV. codd. In impressis perquam absurde ταχυπλέρυγεσσι.

565. πολλὴν κέλευθον. Libri omnes πολλὸν, quod sane solœcum est, nec amplius erat ferendum. διαπρήξουσι habent codd. omnes & Aldus. Male Turnebus διαπρήσσουσι.

584. ἀπείρητον δέξαν. Perperam Turnebus ἀπειρήτων. Distichon hoc in codd. bis κεῖται. Altero loco ubi repetitum est, subjectum habet distichon quod hic sequitur, quodque in impressis est v. 1101. estque illic ἀπείρητοι.

587. εὖ ἔρδων εὖ πρᾶσσε. Sic bene tres codd. in uno, ut in impressis ἔρδω. Sensus est: *Bene facienti tibi bene sit. Bene faciens felix sis.* τί δ' ἄγγελον. Pro δὲ perperam in libris est κε, quod aliter retineri non poterat, nisi scribendo ἰκάλοις.

595. περίδρομον, *vulgivaga venere utentem, une coureuse.* Vide Bentleium ad Callimachi Epigr. XXX. Alio sensu occurrit in Phocylidis Carmine in mulieres.

597. ἀμήχανόν ἐστι. Sic codd. Perperam in primariis editt. aliisque plerisque ἀμήχαν' ἔνεστι. Initio versus ἄλλα excudi volui. Nomen est, non adverbium: τὰ μὲν πραδεβηκεν ἔργα, ἀμήχανόν ἐστι ἄλλα γενέσθαι. Post hanc sententiam tria sequuntur in impressis disticha, quæ omisi, quia Solonis sunt, & inter ejus fragmenta exstant p. 76. v. 65.

600. ἀμφότερον τὸ λάχος, *utramque sortem, prosperam & malam fortunam.* Male in libris ἀμφοτέρων.

605. ἀτὰρ κείνοισιν ὁμιλεῖν. Sic emendo vulgatum ἀτὰρ τ' ἄλλοισιν. In codd. ἀτάρ τ' ἀλλήλοισιν.

610. ποικίλῳ, *vario, vafro, versuto.* Perperam in libris ποικίλον. Epitheton infideli amico melius convenit quam angui, cui jam suum adpositum est, ψυχρόν.

619. προσομαρτεῖ est in quatuor codd. Vulgo προσομαρτῇ. At seq. v. libri omnes habent, metro reclamante, κἂν ἐξέλθῃ. Emendo καὶ ἐξῆλθε.

628. πολλῷ. Sic in edito Stobæo legitur. In scripto πολλῶν, mendose quidem, sed ad verum propius, quam recepta in Theognide lectio πολλόν. Apud hunc poëtam κρείσσων magis probo quam κρέσσων, quod apud Homerum non reperitur.

630. Repetitum hoc distichon in codd. post versum nostræ editionis 1070, ibique legitur ἀρχὴν γὰρ πενίης.

632. ὡὐτός, id eſt ὁ αὐτός. Vide ad v. 324. Perperam in libris αὐτός.

638. μένοι. Sic unus codex. Reliqui cum Aldo μένει, quod æque bonum eſt. Turnebus peſſime μένῃ.

642. Κύρν' ὅγε καὶ μεγάλαις. Sic optime unus cod. In duobus aliis Κύρνε καὶ μεγάλαις. In quarto, ut in Aldina, Κύρνέ τοι καὶ μεγάλαις, unde ſequiores editores fecerunt Κύρνε τι, καὶ μεγάλαις. Unice vera eſt noſtra lectio.

643. ἔλθῃ. Sic unus cod. cum Turnebo: tres alii cum Aldo ἔλθοι.

646. οὐ νῦν μὲν πολλοῖς, ἀτρεκέως δ' ὀλίγοις. Sic quatuor codd. & Aldus. Editiones pleræque ex Turnebo, οἱ νῦν ἐν πολλοῖς ἀτρεκέως ὀλίγοι.

647. ὁμοῖοι. Melius in Stobæo legitur ὁμοῖα, quod quum reponi voluiſſem, neſcio quo caſu illud remanſit.

651. οὔτε τιν' ἐχθρόν. Perperam in libris οὔτε τὸν ἐχθρόν. Seq. v. ἀντιτύχοι, quod ultro repoſueram, firmavit poſtmodo unus cod. Reliqui cum impreſſis ἀντιτύχοις. Poſt hanc ſententiam repetitur in libris diſtichon, quod ſimplici vice exhibendum putavi v. 117.

653. εὕροις κεν. Unus cod. εὕρισκεν.

657. ἐμοῖς ἐπικειμένη ὤμοις. Sic Stobæus. In Theognide, ἐμοῖσι κεθημένη ὤμοις.

664. ἀλλά τό γ' ἀλλότριον. Vulgo ἀλλά τοι ἀλλότριον. Minus commode aberat articulus.

667. Male in pleriſque editt. legitur: οὐδ' ὀμόσαι χρὴ τοῦτό τι, μήποτε. Recte voces diſtinxit Neander. Simile eſt iſtud Menandri:

οὐκ ἔστιν εἰπεῖν ζῶντα, τοῦτ' οὐ πείσομαι.

669. χρὴ πρῆξαι μέν τοι τι. Perperam vulgo καὶ πρῆξαι.

671. πέπαται. Perperam in libris πέπασται. Vide ſupra ad v. 148.

678. γνοὺς περ. Codd. γνοὺς ἂν ἄμεινον. Aldus neutram particulam habet claudicante versu.

686. οὐκ ἔτ' ἴσος. Sic tres codd. recte. Vulgo ἴσως.

690. καὶ κακός. Sic e sententia legendum: inepte vulgo καὶ κακόν.

696. οὔτε δίκην. Vulgo οὐδὲ δίκην.

706. Post hunc versum leguntur in impressis decem disticha, quæ exhibui supra ad v. 519. his subjiciuntur quinque alia Solonis, quæ inter hujus fragmenta vide XII. Tum codices habent distichon, quod in vulgaribus editionibus exstat inter versus additos e diversis scriptoribus, φροντίδες —

711. μετὰ φρεσὶν ὅστις. Sic legendum, ut & Neandrum edidisse video. Perperam in aliis editionibus μετὰ φρεσὶ δ' ὅστις. Porro est hic locus in impressis omnibus perverse distinctus.

722. Hic & secundo abhinc versu ἔοι repono pro ἐὼν, quod in libris omnibus est contra syntaxeos legem, cujus habita ratione Turnebus jam παθεῖν ediderat, nulla alia, ut opinor, auctoritate. Nam codices omnes cum Aldo habent πάθῃ, quod alii plurimi retinuerunt. Simili menda v. 726. libri habent καὶ τίνα θυμὸν ἔχων, ubi sensus flagitat ἔχοι.

727. οὔτε τι ἀνδρῶν, οὔτε τι ἀθανάτων. Perperam Turnebus οὔτε τι ἀνδρὸς, quod per alias editiones propagatum fuit. Melius Aldus ediderat, ut est in codd. omnibus, οὔτε τευ ἀνδρός. Sed concinnior, elegantior, ac proinde vera est nostra lectio.

739. Aldus habet Φόρμιγξ' αὖ φθέγγοιτ' ἱερὸν μέλος ἠδὲ καὶ αὐλῷ, quod retinuit Sylburgius, correcta scripturæ menda, φθέγγοιθ'. Est itaque nominativus hujus verbi Apollo, quem tamen nunquam audivi tibicinem fuisse. In duobus

codd. eſt, ut Turnebus edidit, φθέγγοισθ', quod tolerabile quidem, nec tamen minus mendoſum eſt. Repono, φόρμιγξ δ' αὖ φθέγγοιθ' ἱερὸν μέλος, ἠδὲ καὶ αὐλός.

743. καὶ ἄμεινον ὁμόφρονα θυμὸν ἔχοντας. Aldus & codd. ἀμείνονα εὔφρονα. In aliis editt. ἄμεινον εὔφρονα. Poſtremam vocem mendæ arguit ſequens adverbium εὐφροσύνως.

751. Hi verſus certiſſimum præbent argumentum patriæ Theognidis, Megarenſem eum fuiſſe e Græcia, fidemque abrogant Platoni ipſi, aliiſque qui Siculum eum fuiſſe perhibuerunt. De Alcathoo Pelopis filio, qui Megaris regnavit, dirutaque a Cretenſibus mœnia urbis denuo exſtruxit, videndus Pauſanias in Atticis Cap. XLI. Eum videntur Megarenſes pro conditore ſuæ urbis habuiſſe, quod præter hos Theognidis verſus teſtatur inſcriptio vetus Megaris reperta, quam protulit Jo. Taylor ad Demoſthenem T. II. p. 358. ubi male ΑΛΚΑΘΕΟΥ legitur pro ΑΛΚΑΘΟΟΥ. Carmen ipſum hîc propono:

Ἐκ γενεῆς περίβωτον ἀπ' ἀνθυπάτων καὶ ὑπάρχων
Πλούταρχον καθαρῆσιν ἀοίδιμον εὐνομίῃσιν
προφρονέως Μεγαρῆες ἀειμνήστοις ἐπὶ ἔργοις
    εἰκόνι λαϊνέῃ στῆσαν ἀγασσάμενοι·
πάντῃ Πλουτάρχοιο κλέος, πάντῃ δέ τε θαῦμα,
    πάντῃ δ' εὐνομίης εὖχος ἀπειρέσιον,
υἱέος Εὐρίοιο, τὸν Ἀλκαθόου ναετῆρες
    πολλῶν ἀντ' ἀγαθῶν ἀμφὶ Δίκης τεμένει.

756. Concinnius ſcriberetur καὶ θαλίης ἐρατῆς.

761. ἐς Σικελήν. Aldus & pars codicum ἐς Σικελικήν. Sæpiſſime in libris gentilia hæc nomina permutata reperiuntur. Vide quæ notamus ad Comici Veſpas 838.

773. Diſtichon hoc exſtat in Anthologia Planudis ſub Mimnermi nomine, L. I. cap. 89.

778. ὡς λώϊον, οὐ — Sic duo codd. optime. In uno

leviter depravata lectio, ὅς λώϊον. Phrasis est: ἀλλ' ὡς λώϊόν ἐστιν ἐκείνῳ, ᾧ ὀλίγοις μέλει. Vulgo ἀλλ' ᾧ λώϊον, sine sensu.

780. δύσεται. Sic bene edidit Aldus. E prosodiæ ignorantia Turnebus dedit δύσσεται.

784. χρὴ μὲν — Sic Aldus & codd. Mendosam Turnebi lectionem editiones plurimæ receperunt χρή μιν. At idem bene pro Φυλασσόμενον reposuit Φυλασσέμεναι. Seq. v. impressi habent, ᾧ τινί κεν Πυθῶνι θεὸς χρήσας ἱερεία. In duobus codd. scripturam observavi ἱερεῖα. Emendo, namque corrupta mihi videtur lectio, θεοῦ χρήσασ' ἱέρεια. Quid frequentius apud scriptores, quam ἔχρησεν ἡ Πυθία?

797. ἀῤῥήτων κακόν. Sic quatuor codd. qua in lectione acquiescimus. Impressi ἄῤῥηκτον, quod sane correctionis indigebat, quam feliciter adhibuit Ruhnkenius reponendo ἄπρηκτον. Adi elegantissimæ doctrinæ Virum in Epist. Crit. II. p. 194.

799. Non male hoc distichon subjungeretur illi quod est v. 133. ut e duobus una fieret sententia.

814. ἔβαλον. Aldus & tres codd. ἔβαλεν.

820. ἄγῃ. Aldus & codd. ἄγει. Turnebus, ἄγοι. Mendosum utrumque.

822. οἴκαδ' ἴμεν παυσάμενοι πόσιος. Subauditur μέμνησθε. Sic Aldus & codd. Turnebus edidit παυσάμενον, haud deterius, subaudiendo χρή.

831. In impressis legitur integra hæc sententia ad v. 1031. Hic vero posterius distichon solummodo conspicitur cum perversa lectione; sicque bis κεῖται.

839. ἢν δέ τι μοι ποθὲν ἐσθλόν. Sic Aldus & codd. Turnebus vero edidit, ἢν δέ τι μ' ἢ ποθέν.

844. ἦμος. Sic Aldus & codd. Nescio unde Turnebus Doricum ἆμος acciverit.

855. ἐσθλὸς καὶ κακὸς ἐστί. Hic præferendam non duxi

trium codd. lectionem ἐσθλὸν καὶ κακὸν ἐστί. Seq. v. ἐπαινήσαι optativum requirit linguæ indoles. Perperam in libris ἐπαινήσῃ.

857. Diſtichum hoc in codd. hujus ſententiæ primum eſt, habentque omnes ἥβαοις. In impreſſis hoc ſuo loco omiſſum, repoſitum eſt inter additos verſus, ibique legitur ἥβώοις, forte pro ἥβώης. Præterea legitur ipſum hoc diſtichon inter numeratos verſus 1067. mutato tantum ἥβαοις in τέρπεό μοι.

859. τὸν ἐμοὶ κορυφῆς. Sic recte duo codd. Vulgo τὸν ἐμῆς κορυφῆς.

863. σκεδάσεις μελεδῶνας. Sic Horatius: *Diſſipat Euius curas edaces.*

871. Κήρινθος. Sic perite Turnebus & Neander. In Aldina aliiſque plurimis editt. mendoſe Κήρυνθος. Urbs eſt Eubœæ, de qua præter Cellarium videndus Valckenarius ad Herodotum p. 427. 27.

877. μὴ πάντ' ἀνδράσι, Κύρνε. Meliore vocum collocatione verſui numeros ſuos reddidi. In codd. ſcriptum, ut in Aldina, Κύρνε μὴ πάντ' ἄνδρεσσι. Turnebi inconcinna eſt lectio, Κύρνε μὴ ἀνδράσι πάντα.

878. οἷον ἕκαστος. Sic Aldus & codd. Perperam Turnebus οἷος ἕκαστος.

888. τοῦτον ὃν εἶχε βίον. Sic Aldus & codd. omnes. Turnebus magis ex indole linguæ edidit τοῦτον οὗ εἶχε βίου.

891. εἰσὶ πρόσθεν. Sic tres codd. Vulgo inferitur particula δὲ, quam nec hic nec in priori membro Aldus agnoſcit: ſed prior eſt in codd.

900. ὃς ἦν γαστρὶ χαριζόμενος. Sic Aldus & codd. Turnebus edidit ὃς ἦ γαστρὶ χαριζόμενος, χρήματα μὲν — quæ lectio haud deterior eſt. Seq. v. ὑπάγω ſignificat προάγω, *progredior*, id eſt, *ævum duco*, *je vais devant moi*, quod

proprium eſt animi curis vacui, & de eo quod futurum ſit minime ſolliciti.

905. *κάματον μεταδοίης.* Sic Aldus & codd. Turnebus ſine cauſa mutavit ſcribendo *καμάτου*, tanquam ſi *μεταδιδόναι* cum quarto caſu conſtrui non poſſet. *μετὰ* in compoſitione hujus verbi hic tempus notat, non communionem. Sic in Sophoclis Oed. Col. 1484. *ἀκερδῆ χάριν μετάσχοιμί πως.*

910. *ὡὑτὸς ἀνὴρ, ὁ αὐτὸς, idem homo.* Male vulgo *αὐτὸς* ſine articulo.

913. In ſcriptis tribus, ut in impreſſis libris legitur *ἀρετὴ καὶ κάλλος*, inepte, ſi quid recte judico. In uno cod. pro *κάλλος* eſt *κλέος*, quod declaratio eſt præcedentis nominis *ἀρετή*. Inde orta videtur depravatio. Seq. v. pro *ἔλαχε*, mallem *ἔτυχε*, quæ verba ſæpe librarii commutarunt. Tertio v. quid ſibi velit *ἴσοι* non capio. Nam *οἱ ἴσοι*, & *οἱ κατ' αὐτὸν* iidem ſunt. Manifeſta eſt menda, libris quibus uſus ſum antiquior. Scriptum oportuit: *ὁμῶς νέοι, οἵ τε κατ' αὐτὸν*, ut eſt in Tyrtæi Elegia III. 41. qui rurſus e Theognide emendandus. Illic enim minus bene legitur *εἴκουσ' ἐκ χώρης.* Quod pro vulgato *μὲν* repoſui *μιν*, eſt hoc in tribus codd. In Turnebi editione typothetæ errore excuſum fuit *οἰκοῦσιν*, quod licet inſulſiſſimum in aliquot alias tamen tranſiit. Aldus & Neander haud male, ut in tribus codd. reperi, ediderunt *εἴκουσι*. Paragogicum iſtud *ν* in cæſura abeſſe maxime probo.

934. *χηρεύσει.* Male in libris *χηρώσει.*

941. *ἐπαινήσῃς.* Perperam Aldus *ἐπαινέσῃς*, quod non aliter erat emendandum ac feci. Vulgo *ἐπαινέσσῃς*. Vide ſupra 95.

951. *καλύψει.* Sic Aldus & codd. Turnebus *καλύψῃ.*

955. *κραδίῃ εὖ πείσομαι.* Sic Aldus & codd. Perperam Turnebus *κραδίην.*

967. ὅταν δέ τι θυμὸν ἀσηθῇς. Veteres impressi habent ὅταν τοι θυμὸν ἀσηθῇς. In duobus codd. ὅταν τι θυμόν. Exciderat particula quam reposui.

971. εἶθ' ἄη σ', Αχάδημε. Sic bene voces distinxit Turnebus. Perperam in Aldina excusum εἰ θεὶης Αχάδημε. Pessimum in modum depravatus hic versus legitur apud Athenæum p. 310. unde adsumsi in altero hexametro δηριόωσι, pro quo Theognidis codd. habent δηρισάντοιν, vel mendose δηρησάντοιν.

977. Aldus & IV. codd. δείπνου τε λήγοιμεν. Turnebus ex Athenæo, δείπνου δὴ λήγοιμεν. Depravata est lectio & mendæ manifesta. Meridies hora erat incipiendi, non finiendi prandii. Ante prandium aqua dabatur lavandis manibus. Homerus Od. δ'. 213.

δόρπου δ' ἐξαῦτις μνησώμεθα, χερσὶ δ' ἐφ' ὕδωρ
χευάντων.

Vocabatur hæc aqua ante prandium χέρνιψ, quod ex his versibus, qui sæpe in Odyssea recurrunt, notum:

χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν,
σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,

Post prandium ἀπονίψασθαι dicebatur. Coronati epulari solebant: nec demum postquam convivium peractum erat, coronas imponebant capiti, sed statim atque manus laverant. Est igitur meridiana luce clarius scripsisse Theognidem:

δείπνου δὲ μνησαίμεθ', ὅσον τινὰ θυμὸς ἀνώγοι.

Postrema illa sunt ex Athenæo sumta. In Theognide legitur ὅπου τινὰ θυμὸς ἀνώγει. In fine hujus fragmenti jonicam formam ἐχθρῆς præstitit Athenæus & scriptus & impressus. Sequuntur vulgo quatuor versus, qui sunt Tyrtæi in Elegia III. 13.

982. ἔχῃ. Perperam in libris ἔχων. Mox νεῷ habent Aldus & codd. Turnebus νεεῖ.

985. κακὸν δ' ἐπὶ γῆρας ἐπείγει. Poſtremum certa, ut videtur, conjectura reſtituit Pierſonus Veriſim. p. 27. Vulgo ἐλέγχει ſine ſenſu.

990. Poſt hunc verſum ſequuntur vulgo ſex verſus, qui ſunt Mimnermi in fragmento V.

993. ματαιότεροι νέοι. Sic bene Turnebus & Neander. Inepta eſt Aldinæ editionis lectio γέοι, quam tamen editores haud pauci perverſo judicio prætulerunt. Initio verſus dedi δειλοῖς μὲν, licet libri omnes habeant δειλοῖς τοι.

1010. Aldus, cui unus adſtipulatur cod. ἃ σῦφελῆς. In duobus aliis εὖ σῦφελῆς. Turnebi lectionem ἀσῦφέλης prætuli.

1012. ἡμέτερον κῶμον δέξεται ἀρπαλέως. Sic quattuor codd. & Turnebus. In Aldina ἡμέτερον μῶμον δέξεται ἀργαλέως.

1015. σοὶ δή. Sic reſtituenda erat mendoſa Aldinæ lectio σοὶ δὲ, non vero σοὶ δ' αὖ. In uno cod. reperi σοὶ δέ κεν οἶά τε — quod etiam ſincerum eſſe poſſit.

1019. μαρναμένων. Melius, meo judicio, legeretur μαινομένων.

1024. καὶ μὴν — In Aldina μὴν καὶ — In codd. καὶ omiſſum. Libri omnes mendoſe ἀμφιπεριπλύοσι.

1025. Τιμαγόρα, πολλῶν — Ridicula codd. plerorumque & Aldinæ editionis depravatio, τιμᾷ γὰρ Ἀπόλλων.

1030. ἐξ ἔρον ἱέμενοι. Mendoſe Turnebus ἵμερον ἱέμενον.

1032: ἐπιτερπνότερον. Sic Aldus. In uno cod: ἐπιτερπόμενον: in alio ἐπὶ τερπόμενον. Veram lectionem, quam ſequi debebam, expreſſit Turnebus; ἔπι (id eſt ἔπεστι) τερπνότερον.

1043. Sic verſum hunc exhibet Aldina editio: δῆμον δ' ἀξιοῖ πολλὰ φέρειν βαρύς. οὐ γὰρ ἐπίστῃ — Sic etiam codd.

nisi quod unus habet *βαρύν*. In his nec sensus est nec metrum. Versui, non sententiæ, numeros suos restituerunt editores, quorum est ista lectio: δῆμον δ' ἄξια πολλὰ φέρειν βαρύς. quod nihil omnino significat, ne id quidem quod versio ad latus posita exhibet: *Populum vero rogat multa ferre gravis*. Lego: δεῖ μέν σ' ἄξια πολλὰ φέρειν βαρέ'. *Te quidem gravia multa condigne ferre necesse est, quandoquidem nescis id facere, quod tibi non est jucundum.*

1057. *βρόχον ἀπορρήξας*. Sic codd. omnes bene. Editores versum claudicare rati βρόγχον dederunt inepte. Aliud est βρόχος, aliud βρόγχος; aliud *macula retis*, aliud *collum*. Avis quæ se e retibus non aliter quam abrupto collo expedire potest, ea certe non avolat. Occurrunt apud veteres poëtas quandoque versus ἀκέφαλοι, quales quidem negat apud Theognidem esse Athenæus p. 632. D. sed fefellit eum memoria.

1058. ἀὐ ἑτέρου. In libris ἡμετέρην, invita & pessundata sententia. In uno cod. ὑμετέρην haud melius.

1065. Vide notam ad v. 58.

1075. φιλοῖ. Sic tres codd. ut recte Turnebus edidit. In Aldina φιλεῖ, quod non erat revocandum.

1079. μή με κακῶν μίμνησκε. Sic bene Turnebus edidit. Mendose apud Aldum, ut in codd. μέμνησθε.

1092. Οὔλυμπόνδ' — Aldus & codd. Οὔλυμπον, quod peræque bonum est.

1101. εὐχόμενος δὲ θεοῖσι. In libris εὐχέσθω δὲ, quod minus est concinnum.

1109. πλουτεῦντι. Sic Stobæus. In Theognide communis forma πλουτεῦντι. In seq. quoque disticho Stobæi lectionem prætuli, quam præstat etiam unus cod. in Theognide. Vulgo bis οὔτ'.

1113. Diftichon hoc Turnebus e Stobæo in locum fuum repofuit. Omiffum eft in Aldina editione & in codd.

1116. Poft hunc verfum in impreffis fequuntur quatuor difticha e præcedentibus repetita; quibus præfixum in codd. illud, quod eft in hac editione v. 1053. depravato ad hunc modum initio: ὦ νέοι, οἱ νῦν ἄνδρες, ἔμοιγε μὲν —

1130. ἐκ τούτων. Sic Aldus & codd. Turnebus e falfa conjectura, ἐκ τοῦτου: unde in præc. v. editores quidam contra librorum fidem dederunt τοῦ οὔτι κάκιον.

1131. εἴθ' εἴης. Sic Aldus. In codd. εἴ κ' εἴης, quod præferendum non videtur.

1137. τά τ' ἐν — Sic codd. unde depravata Aldi lectio ταῦτ' ἐν — Turnebus dedit τάδ' ἐν —

1142. βουλόμενος προφύγοι. Sic bene Turnebus. In codd. ut in Aldina, προφυγεῖν.

1145. ἀσπάλαθοί γε τάπησιν. Sic optime & vere unus codex. Omiffione infertæ illius particulæ verfus claudicat. Prima in τάπης apud omnes poëtas brevis eft.

1150. ἀρότου. Perperam codd. & primariæ editt. ἀρότρου, Hefiodus infra v. 418.

εὖτ' ἂν γεράνου φωνὴν ἐπακούσῃς
ὑψόθεν ἐκ νεφέων ἐνιαύσια κεκληγυίης,
ἥτ' ἀρότοιό τε σῆμα φέρει.

1154. τῆς ἄλλης μνηστῆς εἵνεκα ναυτιλίης. Ineptum eft hoc & manifefte depravatum. Quid fibi vult ἄλλης μνηστῆς, vel, ut Aldus dedit, μνησθῆς, e quo fenfus nullus exfculpi poteft, qui bonus fit? Nam quod habet vulgata verfio *alius promiffæ caufa navigationis*, infulfum eft. Scripferat Theognis, τῆς αἰεὶ χαλεπῆς, vel τῆς πάντα σμυγερῆς, aut fimile quid.

1155. κεκλαύσεται. Sic emendo. Tres codd. & Aldus

κικλήσεται. Unus cum Turnebo κεκλήσεται. Mendose itidem v. seq. libri omnes ἐπὶ γῆν.

1163. φίλους δέννασε τοκῆας. Sic perite jam ediderat M. Neander, cujus certissimam emendationem adeo stolidi fuerunt subsecuti editores ut respuerent; primariarumque tuerentur editionum mendosam ineptissimamque lectionem φίλους δ' εὔνασε τοκῆας. Quod dedimus, IV. exhibent codd. δεννάζειν significat βλασφημεῖν, λοιδορεῖν.

1168. Ληθαίῳ κεκλιμένη πεδίῳ. Non dubito, quin librarii errore sic legamus. Scribi debuit Ληθαίῳ κεκλιμένη ποταμῷ.

1178. σὺ δ' ἐμοὶ γίγνου. Sic Stobæi cod. Mſ. Perperam in impressis σὺ δέ μου.

1181. Distichon hoc exstat apud Athenæum p. 457.

Fragmentum e CALLINI Elegia servavit Stobæus Tit. LI. De Callino Elegiacorum poëtarum antiquissimo quædam lectu digna sunt in Actis Academiæ Parisiensis T. VII. p. 364. Tertius hexameter in Stobæi codd. omissus est: ejus in locum Camerarius versum hunc suffecit:

εὖ νύ τις ἀσπίδα θέσθω ἐν ἀντιβίοις πολεμίζων.

quem recepit & in versione expressit Grotius.

8. θάνατος δὲ τότ' ἔσσεται, ὁππότε κὲν δή. Sic bene Stobæi liber scriptus. Grotius edidit δέ ποτ' ἔσσεται, ὁππότερον δή.

17. ἤν τι πάθῃ. *Si in pugna ceciderit.* De hoc euphemismo vide quæ notavimus ad Comici Concion. 1105. Idem in Pace 169.

ὡς ἤν τι πεσὼν
ἐνθένδε πάθω, τοῦ 'μοῦ θανάτου
πέντε τάλαντ' ἡ πόλις ἡ Χίων
ὀφλήσει.

Quandoque

Quandoque additur κακὸν, ut in Euripidis Androm. 89.

ἀλλ' εἰμ', ἐπεί τοι γ' οὐ περίβλεπτος βίος
δούλης γυναικὸς, ἤν τι καὶ πάθω κακόν.

Quos versus protuli ut levem maculam e priori senario abstergerem. Male editum est ἐπείτοι κοὐ —

TYRTÆI Elegiam I. debemus Lycurgo in oratione contra Leocratem, ubi clauditur disticho quod in Elegia II. est undecimum commodiore sede, quodque bis hic legi inutile visum est.

7. ἔχθιστος γὰρ τοῖσι. Jo. Taylori emendatio est. Aldus habet ἐχθρὸς γὰρ τοῖσι, claudicante versu. Veram nunc lectionem tenere mihi videor. Scribere debuit librarius, ut mox v. 21.

ἐχθρὸς γὰρ δὴ τοῖσι μετέσσεται, οὕς κεν ἵκηται.

Elegiam II. servavit Stobæus Tit. 50.

6. In scripto Stobæo legitur: κῆρας ἐπ' αὐγαῖσιν ἠελίοιο φίλας. Menda manifesta. Grotius dedit κῆρας ὁμῶς αὐγαῖς — Minori mutatione veram lectionem certissime restituit Vir doctus in Miscell. Observ. T. I. p. 128. ἶσα, ἴσως, ἐπίσης, *instar*, *ceu*, *æque*.

9. πρὸς φευγόντων. Sic Stobæi cod. eleganter. Grotius dedit μετὰ φευγόντων. Significat εἶναι πρός τινος, *esse a partibus alicujus*.

16. ἐὰν αἰσχρά. Hanc scripturam requirit metri integritas. Perperam in libris ἂν αἰσχρά. In fine versus duplicem lectionem præstat codex, κακὰ & κακῷ. Priorem præfero.

23. πεπλημένος. Perperam in libris πεπαλημένος.

38. τοῖσι πανσπλίταις ἐγγύθεν ἱστάμενοι. Sic Stobæi cod. In Grotii editione πλησίον ἱστάμενοι.

Elegiam III. ſervavit itidem Stobæus Tit. LI.

I. τιθείμην. Vulgo legitur τιθείην.

13. ἡ δ' ἀρετή, τό γ' ἄριστον ἐν ἀνθρώποισιν ἄεθλον. Sic in ſcripto: at in impreſſo Stobæo, τόδ' ἄεθλον ἐν ἀνθρώποισιν ἄριστον.

35. Solœce in libris εἰ δὲ φύγῃ. Ignorarunt librarii conſtructionem conjunctionum εἰ & ἂν vel ἢν, quas perpetuo commutatas reperias. Sæpiſſime tamen in editores culpa transferenda, quod multis exemplis oſtendere poſſem e collatione codicum Oppiani, quam forte ad manum habeo.

42. Scr. εἴκουσι χώρης. Vide ad Theognidem 913.

MIMNERMI I. Ad hos verſus reſpexit Horatius Numicio ſcribens:

Si, Mimnermus uti cenſet, ſine amore jocisque
nil eſt jucundum, vivas in amore jocisque.

5. Male in Stobæo legitur ἐπεὶ δ' ὀδυνηρὸν ἐπέλθῃ, quæ conſtructio ſolœca eſt.

8. προσορῶν τέρπεται. Sic ſcriptus liber & Geſneri editio: in Grotii editione προσορᾷν, quod, ut alia infinita menda præſtantiſſimi illius operis tam in Græcis quam in Latinis, typothetæ imperitiæ tribuendum.

Venuſtam hujus fragmenti verſionem quæ exſtat in Actis Pariſienſis Academiæ T. X. p. 294. nemo non libenter hic leget:

Que ſeroit, ſans l'amour, le plaiſir & la vie?
Puiſſe-t-elle m'être ravie,
Quand je perdrai le goût d'un myſtere amoureux,
Des faveurs, des lieux faits pour les amants heureux.
Cueillons la fleur de l'âge, elle eſt bientôt paſſée:

Le sexe n'y fait rien: la vieillesse glacée
Vient avec la laideur confondre la beauté.
L'homme alors est en proye aux soins, à la tristesse;
Haï des jeunes gens, des belles maltraité,
Du soleil à regret il souffre la clarté.
Voilà le sort de la vieillesse.

II. 2. ἄψ. In Stobæo legitur αἶψ'.

16. διδοῖ. Sic Stobæi codex. In impressis male διδῷ.

V. Hujus fragmenti tres primi versus desunt in Stobæo. Eos e Theognide supplevi, apud quem tria prima disticha leguntur in aliis editionibus ad v. 1011.

VI. Distichon hoc legitur apud Diogenem Laertium in Solonis vita.

VIII. In Stobæi codice primus hujus fragmenti versus sic legitur: οἷα δὴ φιλοῦσιν ἰατροὶ λέγειν. Senarium restituo pro οἷα legendo ὁποῖα. Mox optimam lectionem præstat cod. τὰ δείν' ὑπέρφοβα. Impressi habent ὑπὲρ φόβον.

SOLONIS I. Quatuor primos versus exhibet Diogenes Laertius. Ultimum distichon laudat Plutarchus in comparatione Solonis & Publicolæ, ubi legitur πωλήσαιμι θανών. Stobæum sequor.

II. Distichon hoc laudat Plutarchus in Solonis vita, & Op. Mor. p. 571. ubi etiam IV. exstat.

III. Distichon hoc ex Hermiæ Philosophi commentario Mſ. in Platonis Phædrum protulit ad Callimachi fragmenta Ruhnkenius p. 421.

V. 8. πάντως ὕστερον. Sic Stobæi cod. & Plutarchus in Solonis vita. Grotius dedit πάντων ὕστερος. Mox v. 10. cod. ἐς κορυφὴν, non εἰς.

23. κατ' ἀπείρονα γαῖαν. In Stobæi cod. κατὰ πίονα γαῖαν,

ut vulgo: ſed ſuperſcripta altera illa lectio, quam prætulimus.

27. αἰεὶ δ' οὔ τι λέληθε. Sic eſt in cod. Perperam in impreſſis αἰεὶ οὔτε λέληθε.

29. ἢν δὲ φύγωσιν. Solœce vulgo εἰ. In cod. οἱ δὲ —

31. αὖτις ἀναίτιοι. Sic legendum ſententia flagitante. Vulgo αὐτίκ' ἀναίτια. Horum prius ſaltem defendi non poterat. Mox emendatio ἢ γένος ἐξοπίσω ſcripta eſt in codicis margine, cujus contextus exhibet mendoſe ἡγεμόνων. Sic Tyrtæus El. III. 30. καὶ παίδων παῖδες, καὶ γένος ἐξοπίσω.

44. ἐν νηυσί. & v. 48. τοῖσι exhibet cod. ſine putida paragoge literæ ν.

50. ἔργα δαείς. Poſtliminio tandem redit beneficio Reg. Codicis genuina lectio quæ ab impreſſis exulabat. In Geſneri editione excuſum ἔργαλα εἰν χειροῖν. In antiquiſſimo codice ſcriptum erat ΕΡΓΑΔΑΕΙΣ, quod quam facile depravari potuerit intelligent, quibus notum, quot in libris ortæ fuerint mendæ ex confuſione literarum Λ. Α. Δ. Jam varias conjecturas, quibus hujus verſus tentata fuerat emendatio, nihil attinet referre. Omnium ſane optima erat illa viri peræque docti & ingenioſi, cujus amicitiæ recordatio eſt eritque mihi ſemper jucundiſſima, ἔργα λαχών. Seq. v. Μουσέων ſcribi debuit. In cod. Μουσάων.

61. In hoc diſticho forte quis deprehendet naturæ illud arcanum, quod nunc in artem medendi transferri incipit, quodque vocant *le magnétiſme animal.*

65. Hoc diſtichon & duo ſequentia in Theognidis farraginem relata fuerunt, ubi leguntur vulgo v. 585. Tria ultima Elegiæ diſticha eo etiam inſerta fuerunt v. 227.

76. ἄλλοτέ κ' ἄλλος ἔχει. In codice ſcriptum ἄλλοτε τ'

ἄλλος ἔχοι. In impreſſis ἄλλοτέ τ' ἄλλος ἔχει. Scribi potuit etiam ἄλλοτ' ἂν ἄλλος ἔχοι, quod ſane mallem.

VII. Laudatur hic Solonis pentameter a Plutarcho in illius vita, Edit. Bryani p. 202.

VIII. Exſtat apud Clementem Alex. p. 694.

IX. Laudatur hic verſus a Plutarcho in Solonis vita, & a Sophoclis Schol. ad Antigonen 711.

X. Laudant hunc verſum Euſebius P. E. p. 688. & Clemens Alex. p. 727. ubi pro πάμπαν legitur πάντῃ. Seq. verſum habet idem Clemens p. 740.

XII. Hos verſus qui in Theognideis vulgo leguntur ad v. 719. Solonis eſſe conſtat, Plutarchi teſtimonio, qui partem eorum laudat initio illius vitæ. Sequens etiam fragmentum Plutarchi auctoritate freti Soloni unice tribuimus, quod inter Theognidea quoque legitur ad v. 315.

XIV. Hos Solonis verſus ſervavit Philo Judæus T. I. p. 25. Exſtant etiam apud Clementem Alex. p. 814.

XV. Citavit hanc Elegiam Demoſthenes in oratione de male geſta legatione Edit. Taylori p. 203.

XVI. Hi verſus excerpti ſunt ex Elegia cujus inſcriptio erat Salamis, de cujus argumento vide Plutarchum in Solonis vita p. 180. ubi primum exſtat diſtichon. Cetera ſervavit Diogenes Laertius p. 28. qui ſequens etiam laudat diſtichon.

XVIII. Hoc fragmentum apud Diogenem Laertium p. 30. & in Plutarchi Solone exſtat: ſed apud neutrum integrum.

XIX. Laudant hos verſus Diogenes Laertius, Plutarchus in Solone, & Clemens Alex. p. 328.

XX. Laudat hos verſus Plutarchus in Solonis vita.

XXI. Diſtichon hoc profert Plutarchus in comparatione Solonis & Publicolæ p. 243. Repoſita in ſedem ſuam voce δῆμος, hexametro numeros ſuos reddidimus.

XXII. Verſum hunc, ut & ſequens fragmentum laudat Plutarchus in Solone p. 203.

XXIV. Solonis Poëma quo leges ſuas deſcripſerat, cujuſque initium hoc refert Plutarchus, inter illa antiquitatis monumenta cenſeri debet, quæ ad ætatem noſtram permanſiſſe maxime optandum eſſet.

XXV. Trochaicos hos tetrametros, & qui ſequuntur, ſervavit Plutarchus in Solonis vita.

XXVIII. Hos verſus citat Ariſtides T. II. p. 397. quorum ad nonnullos adludit Plutarchus in Solone, eos pro arbitrio ſuo mutans & mutilans, ut Gul. Canteri verbis utar, Nov. Lect. V. 9.

11. δουλοσύνην ἀεικέα. Sic quidem eſt apud Plutarchum p. 190. Sed aliter ſcripſerat Solon. Ex Ariſtide legendum:

τοὺς δ' ἐνθάδ' αὐτοῦ δουλίην ἀεικέα.

20. οὐκ ἂν κατέσχε θυμόν. Reiskii correctio eſt. Vulgo legitur δῆμον.

24. De hoc loco videndus Valckenarius ad Herodotum p. 475. 61. Mendoſe apud Ariſtidem legitur δρᾶσαι, διὰ πολλῶν ἂν ἀνδρῶν ἥδ' ἐχειρώθη πόλις.

XXIX. Servavit hoc quoque fragmentum Ariſtides loco citato.

XXX. Sunt hi verſus apud Athenæum p. 645.

XXXI. Hoc Scolion ſervavit Diogenes Laertius in Solonis vita.

PHOCYLIDIS II. 1. ἀπὸ τῶνδ' ἐγένοντο. Sic in cod. ſcriptum: in impreſſis mendoſe ἀπὸ τῶνδε γίνονται.

III. 1. τί πλέον. Sic cod. cum interrogatione, optime. In impreſſis τὸ πλέον.

IV. Servavit hos verſus Dio Chryſoſtomus pag. 440. ubi quæ de Phocylide habet, quia genus & figuram quaſi de-

ſcribunt illius poëſeos, gratum lectoribus erit hic reperire: Οὕτως καὶ τῆς τοῦ Φωκυλίδου ποιήσεως ἔξεστί τοι λαβεῖν δεῖγμα ἐν βραχεῖ. καὶ γάρ ἐστιν οὐ τῶν μακράν τινα καὶ συνεχῆ ποίησιν εἰρόντων· ὥσπερ ὁ ὑμέτερος μίαν ἑξῆς διέξεισι μάχην ἐν πλείοσιν ἢ πεντακισχιλίοις ἔπεσιν. ἀλλὰ κατὰ δύο καὶ τρία ἔπη αὐτῷ καὶ ἀρχὴν ἡ ποίησις καὶ πέρας λαμβάνει, ὥστε καὶ προστίθησι τὸ ὄνομα αὐτοῦ καθ' ἕκαστον διανόημα, ἅτε σπουδαῖον καὶ πολλοῦ ἄξιον ἡγούμενος· οὐχ ὥσπερ Ὅμηρος οὐδαμοῦ τῆς ποιήσεως ὠνόμασεν αὐτόν. ἢ οὐ δοκεῖ σοι εἰκότως προσθεῖναι Φωκυλίδης τῇ τοιαύτῃ γνώμῃ καὶ ἀποφάσει· Καὶ τόδε κ. τ. λ.

V. Profert hoc diſtichon Strabo L. XI. p. 747. Sequens ſervavit Phrynichus in Eclogis nominum Atticorum p. 158. Poſtremum fragmentum exſtat apud Athenæum p. 428.

SIMONIDIS I. Primus hujus carminis verſus omiſſus in Stobæo. Integrum carmen legitur in appendice Anthologiæ.

II. 5. ἐν εἵμασιν. Sic bene cod. In impreſſo Stobæo ἐν ἱμάσιν.

10. τὸ μὲν γὰρ αὐτῆς ἐστὶ πολλάκις κακόν. In impreſſo Stobæo pro αὐτῆς eſt αὐτῶν. At in ſcripto longe diverſa lectio: τὸ μὲν γὰρ αὐτό γ' εἶπε πολλάκις κακόν. cum nota in margine ad vocem αὐτὸ pertinente: γρ. αὐτῶν.

11. λιτουργὸν, id eſt, Heſychio interprete, κακοῦργον. Vide Valckenarium ad Heſychii gloſſam laudatum.

19. αὐόνη, κραυγή. Sic lexica ſine auctoritate, qua augeri poſſunt.

32. τὴν δ', ſcilicet ἡμέρην, quod e v. 28. repeti debet.

35. κἀποθυμίη. Sic in ſcripto Stobæo: in impreſſo κἀποθυμία, neglecta jonica forma.

42. ὀργήν. Sic cod. & editio Geſneri. In Grotii Florilegio perperam excuſum ὀργῇ.

43. Vulgo legitur τὴν δ᾽ ἔκ τε σποδιῆς καὶ παλιντριβέος ὄνου. Perverſe collocatæ voces videntur, particula τε, quæ nomini quod copulat ſubjici debet, ante nomen poſita. Proinde lego τὴν δ᾽ ἐκ σποδιῆς τε καὶ παλιντριβέος ὄνου. Huic correctioni opponi poſſit lex metrica, quam veteribus jambographis obſervatam fuiſſe teſtatur Hephæſtio, ne in parem ſedem recipiatur anapæſtus. Sed lex illa non ita omnium ſuffragio comprobata eſt, ut non malim contra eam peccari, quam contra conſtructionis rationem. Præterea videndum eſſet an τε corripi poſſit ante literas σπ. Sunt quidem iſtius licentiæ exempla in poëtis, ſed perpauca, multoque pauciora anapæſtis in paribus ſenariorum ſedibus. In Stobæi codice ſcriptum παλιντριβοῦς, Attica contractione, quæ Jonibus non fuit in uſu. σποδιὸς notat cinericeum colorem ſeu gilvum, quem in equis damnat Virgilius. Vide Salmaſium in Plin. Exercit. p. 181.

45. ὦν Jonice pro οὖν præſtitit ſcriptus liber.

53. ἀδηνής, id eſt ἄπειρος. Heſychius ἀδηνείη (ſic legendum, non ἀδεινείη) ἀπειρία. Male in cod. ſcriptum ἀλῆνής, e frequenti, quam paulo ante tetigi, permutatione literarum Α. Δ. Λ.

56. ἄθυτα δ᾽ ἱρά. Perperam vulgo legitur ἄθυστα, quod neſcio an ſatis Græcum ſit. Sinceram formam præſtat Athenæus p. 179. E. Jonicum vero ἱρὰ, quod tuetur etiam Stobæi codex, retineri debuit.

57. ἀβροχαιτόεσσ᾽. Sic olim emendaveram lectionem quam in Grotii Florilegio repereram ἀβροχαιτόεις. In Geſneri edit. legitur ἀχρηχαιτείης, & in marg. ἀβρηχαιτήεις. Neſcio qua mea negligentia vetus illud lectionis monſtrum hic remanſit, quod ſane nolebam. Sincera lectio quam liquido & diſtincte exhibet cod. Reg. reponi debuit:

τὴν δ᾽ ἵππος ἁβρὴ χαιτήεσσ᾽ ἐγείνατο.

E duobus adjectivis bene componi poſſet ἀβροχαιτήεσσ'. Sed χαιτέεις, quod e vet. Lex. affert Henr. Stephanus, Græcum non eſt, nec proinde mirum, ſi nullo firmatur exemplo. η in χαιτήεσσ' corripitur ante vocalem, poetarum more, cujus in ſenariis etiam Tragicorum occurrunt exempla, ut apud Euripidem in Heraclidis,

ὅπως δηώσας καὶ κατακλεὶνας ἐμοὺς
ἐχθρούς.

Sic ζωῆς jambus eſt in fine ſenarii apud Eurip. in Hecuba, & ζώειν apud Simonidem vel eundem huncce, vel alterum IV. 17.

58. περιτρέπει. E vi ſententiæ Grotius vertit optime: *Spernit laboris omne ſervilis genus.* Utique verbum hic *averſandi* ſignificatione adhibuit Poëta, quæ nulli compoſito ſimplicis τρέπω ineſſe poteſt, niſi in forma media. Locus eſt depravatus. Conjeceram olim ἀποσ7υγεῖ, quod a veteris ſcripturæ ductu longe eſt, alioquin & metro & ſententiæ admodum eſt adpoſitum.

60. ἄρειεν, Æolica forma pro ἄραι, ut τύψειε pro τύψαι. Illud neſcio an alibi occurrat. Scripſiſſet Atticus poëta ἄροι ἄν.

67. καλὸν μὲν ὦν θέημα. Vulgo μὲν οὖν θέαμα. Scribi debuit, ut ſupra v. 45. Jonice ὦν. Itidem ex uſu dialecti θέημα, quod poſtremum firmat Aelianus H. A. XVI. 24. ubi quatuordecim verſus ex hoc carmine citati.

97. Hic & ſequens verſus in codice deficiunt, quia a nomine κακὸν, quod præcedit, aberravit librarii oculus ad finem ſecundi abhinc verſus, quæ cauſa fuit multarum omiſſionum. In altero horum verſuum legitur vulgo ἔχοντι τῷ μάλισ7α, quod male Græcum eſt. Articulus non ſic ſo-

let nomini suo postponi; sed præponitur, ut supra 68. τῷ δ᾽ ἔχοντι γίγνεται κακόν. Legendum ἔχοντί τοι.

100. σὺν γυναικὶ πέλεται. Sic Stobæi libri omnes. Grotius e conjectura suffecit πίλναται, quod alienum est. Certum est vetustissimis poëtis non solum in compositis, sed etiam in simplicibus vocibus vocalem brevem produci ante liquidam, quæ geminatur pronuntiando, nec tamen duplex scribi debet. In Hesiodi operibus 12. ἀρόμεναι secunda longa, ubi minime necesse est, immo est inscitum, scribere ἀρόμμεναι.

101. ἐκ δόμων ἀπώσεται. Codicis hæc lectio est: in impresso Stobæo οἰκίης ἀπώσεται.

110. Ex hiatu sententiæ manifestum est, finem hujus versus cum sequentis initio, nisi forte plura, deesse.

113. τοὐτέρου. Sic conjunctim excudi debuit. In cod. scriptum τοῦ 'τέρου. Vide, si tanti est, Porti Lexicon Jonicum in τοὔτερον.

III. Hi versus qui a Clemente Alex. & Eusebio laudantur, expressi sunt ex Hesiodeis in Operibus 647.

IV. 5. ἐκτελευτήσει. Sic codex bene. Solœcum est quod impressus Stobæus exhibet ἐκτελευτήσῃ.

6. ἐπιπειθείη, *fiducia*, vox est, qua lexica augeri possunt.

9. οὐ δοκεῖ. Sic cod. In impressis οὐ δοκέει.

17. ζώειν. Sic cod. & Gesneri editio. In Grotii Floril. ζώειν. Non erat cur metro timeret. ω ante vocalem vel diphthongum Tragici quoque corripiunt in senariis, ut Euripides in Hecuba 1094. Seq. v. ad codicis etiam fidem reposuimus ἥψαντο. Perperam in impressis ἅψαντο.

23. ἐρῷμεν optativus est. Perperam in impressis ἐρῶμεν sine ι subscripto, & αἰκιζόμεθα vel αἰκιζώμεθα. Bene in cod. scriptum αἰκιζοίμεθα. ἔχοντες neutraliter hîc adhibitum pro ὄντες.

VII. ἔκιχε. Sic in ſcripto libro: in impreſſis vero ἔφικε. Codicis lectionem prætuli. In κικάνω primam producunt alii poëtæ, corripiunt alii, idque pro dialectorum diverſitate, quod obſervavi ad Euripidis Hippol. 1455. Idem Tragicus in Alceſtide 488.

Ἄδμητον ἐν δόμοισιν ἆρα κιχάνω;

VIII. Hujus fragmenti verſus admodum erant luxati, quos codicis ope & ductu metro ſuo reſtituimus. Tres primi anapæſtici ſunt. Particula γὰρ, quam in primo inſertam exhibet Grotii Floril. non agnoſcit ſcriptus liber, a quo ἐσσεῖται ſumſi.

Carmen νουθετικὸν, quod PHOCYLIDIS mentitur nomen, Chriſtiani eſt alicujus, qui ſub finem quarti ſæculi vixiſſe videtur. Joſ. Scaligeri de eo Judicium, *nullius veterum carmen exſtare, quod cum illo aut elegantia, aut nitore, aut cultu verborum conferri poſſit*, eruditorum multorum, quibus vereor ut poſſim aſſentiri, calculo comprobatum fuit. Quanto autem majoribus Poëtam hunc laudibus extuliſſent, ſi tanto nitidius redditum legiſſent illius opus, tot deletis maculis, quas vel codicum ope, vel certis conjecturis ſuſtulimus!

11. ἀγάπην δ' ἐν πᾶσι φυλάσσειν, *& in omnibus charitatem obſerva.* Veram hanc lectionem ſervavit unus e Regiis codicibus. In impreſſis legitur πίστιν. Utraque hujus verſus pars, qua verba, qua ſententiam, Chriſtianum auctorem manifeſto arguit.

14. μήτ' ἐπιορκεῖν, μήτ' ἀγνοίῃ, μήτε ἑκόντι. Sic unus e Reg. codd. In impreſſis legitur, μήτ' ἐπιορκήσῃς, μήτ' ἀγνῶς, μήτε ἑκόντι.

15. ἔστις ὀμόσσει. Sic bene duo codd. Vulgo ὀμόσσῃ.

Meliorem etiam lectionem alter eorum dedit in seq. v. ὄσ7ις ἔλητα. Vulgo ὄσ7ις αἱρεῖται.

20. εὐθὺ δίδου. In duobus codd. εὐθὺς, quod non patitur metrum, sed linguæ proprietas flagitat. Peccavit pius auctor hujus carminis: εὐθὺ non adhibetur ἐπὶ χρόνου.

32. Post hunc versum legitur in impressis versus qui infra est 64. quemque sic vulgares hujus carminis editiones bis exhibent: codices semel tantum; duo hoc loco; tertius in posteriore.

46. βουλὴ δ᾽ εὐθύνεσθ᾽ ἑκάσ7ου, hæc est trium codd. scriptura. In impressis βουλὴν δ᾽ εὔθυνε ἑκάσ7ου, nullo, aut pravo sensu. Alias minoris momenti varietates, si quas forte silentio prætercam, sciat tamen lector eas codicum fide niti. Sic quod v. 43. dedi μήθ᾽ ἕτερον κεύθοις, idoneum habet fidejussorem. Si quid ipse meo solius arbitrio mutaverim, id sedulo monebo.

52. ἐξετέλεσσεν. Sic duo codd. & editiones aliquot; plures aliæ ἐξετέλεσσας. Optimum esset: πολλάκις ὁ πλήξας αἱμῶν φόνον ἐξετέλεσσεν.

55. ἡ πολλὴ δὲ τροφή. Sic codd, & Stobæus. Ex Aldina editione in alias manavit τρυφή.

59. Vulgo legitur φαῦλων δ᾽ ὑποεργὸς, mendose, ut H. Stephano etiam visum est, Thes. T. I. col. 1233. Aut scripsit, aut scribere debuit pius auctor carminis, φαύλων δὲ, κακοῦργος.

62. ἀγανόφρων. Efferenda hæc vox, tanquam si scriptum esset ἀγαννόφρων. Vide not. ad Simonidis II. 100. Prava est unius codicis lectio ἡδὺς δ᾽ ἀγανόφρων. Haud parca manu istud δὲ inferserunt librarii. Paulo infra e melioribus libris edidi μὴ φθονέσῃς ἀγαθῶν ἑτάροις; ubi legebatur antea, μὴ φθονέῃς δ᾽ ἀγαθῶν. In seq. v. multas editiones putida insidet menda, πιεῖν pro πίνειν.

72. *δίκῃ δ' ἀπόλειψον ἄμυναν.* Sic optime in uno cod. ſcriptum. *Sed juſtitiæ relinque vindictam.* Vulgo *ἀπάλειψον*, quod ut inſcitum eſt, ita inſulſe verſi debuit: *ſed jure abole vindictam.*

77. *ἢ πλείσταις θαλίαισι.* Abſurde vulgo legitur *ἢ πλείσταις δολίαισι.* Vere *θαλίαι*, *opiparæ*, *lautæ epulæ* opponuntur *λιταῖσι τραπέζαις*, quæ etiamſi ſint tenuiſſimæ, tamen ſubdolæ eſſe poſſunt.

82. *τέχνην.* Vulgo *τέχνας.* Inter hunc & præcedentem verſum inſertus eſt iſte in uno codice:

μηδὲ δίκην δικάσῃς, πρὶν ἄμφω μῦθον ἀκούσῃς.

ſcriptum oportuit *πρὶν ἂν ἀμφοῖν.* Sed longe antiquior eſt verſus ille auctore hujus carminis. Ad eum adludit Ariſtophanes in Veſpis 725.

ἦπου σοφὸς ἦν, ὅστις ἔφασκεν. Πρὶν ἂν ἀμφοῖν μῦθον ἀκούσῃς, οὐκ ἂν δικάσαις.

Laudatur etiam a Plutarcho in libro de Stoicorum repugnantiis p. 1034. E.

96. *ἁρμονίην ἀναλύειν ἀνθρώποιο*, *humanum cadaver diſſecare:* quod faciunt, utinamque facerent ſæpius adhuc & curioſius medendi artis ſtudioſi. Manca enim eſſe debet Medicina abſque perfectiſſima interiorum corporis humani partium cognitione. Sed juxta chriſtianam diſciplinam temporis quo vixit auctor hujus carminis, grande piaculum erat illa humani cadaveris diſſectio, ob rationem quam ipſe ſubdit, nempe quia corpora olim in lucem vitamque rurſus proditura ſunt. Hæret etiamnum piaculi illius horror plebeculæ animis. Hinc eſt quod ſæpe in noſocomiis videmus pauperes homines extremam animam ægre ducentes nihil tam anxie a circumſtantibus flagitare, quam ut integri condantur humo, neu chirurgis reliquiæ ſuæ tradantur.

101. Pessimum in modum depravati sunt in libris hi versus, quorum sinceram lectionem restituimus. Vulgo legitur, *καὶ πάντες ἐς αὐτὴν λυόμενοι κόνις ἐσμέν.* In codd. vero, ut in Aldina editione, *καὶ πάντα πρὸς αὐτήν.*

111. *πολλά τοι ἐν βιότῳ καὶ θαρσαλέοισιν ἄπιστα.* In codd. omnibus scriptura penultimæ vocis eadem est quæ hîc. Iidem v. 80. *νεοσσοὺς* præstant, non *νεοττούς.* Sed minuta sunt hæc & vix animadversione digna. Majoris momenti mutationem in hoc versu feci, qui sic vulgo legitur: *πολλάκις ἐν βιότῳ καὶ θαῤῥαλέοισιν ἄπιστον.* In uno codice reperi *ἄπιστοι.*

114. *μὴ μεγαληγορίῃσι τρυφῶν.* Sic optime unus cod. quod absque eo etiam facile reponi poterat & debebat. Nam primam in *τρυφᾷν* nullibi non correptam reperies: & quantitatem syllabarum profecto non ignoravit auctor hujus carminis. Mendose ad hanc diem editum fuit, *μὴ μεγαληγορίῃ τρυφῶν.*

117. Ineptissima est horum versuum in impressis omnibus lectio & distinctio. Particulam *μὲν* insertam post *ὄρνισι* non agnoscit unus cod. eamque respuit metri lex. Nullus enim est poëta, ne pessimus quidem, qui mediam in *ὄρνισι* corripuerit. Deus dedit avibus *φύσιν ἠερόφοιτον*, quam *naturam aëriam* latina versio juxta depravata Græca per adpositionem conjungit cum *ὅπλον.* Leonibus dedit *celeritatem & robur;* quod verum est. Nulla enim fera est quam leo cursu non adsequatur. Sequitur taurinum genus, in quo phrasin variat poëta: *ταύροις δ' αὐτύχυτον κέρας ἐστί.* Vulgo legitur sine ullo sensu: *ταύροις δ' αὐτοχύτοις κεράεσσι.* Sic etiam scriptum est in Stobæi codice. Carminis hujus codices alii habent *ταύροις*, alii *ταύρους.* Grotius dedit: *ταύροις δ' αὐτοφυῶς κέρα ἐστίν.* Præstitisset meo judicio, *ταύ-*

ροις δ' αὐτοφυῆ κέρατ' ἐστίν. Probabilior eſt noſtra emendatio, quæ veteris ſcripturæ veſtigiis propius inſiſtit.

124. ἄδεικτον. Lectionem codicis unde hoc ſumſi, parumper depravatam ſic reſtitui: in eo enim ſcriptum ἄδεικτον. De facinoroſo quando dicitur δεικνύειν valet *indicare*, *dénoncer*. ἄδεικτος, *is qui non indicatur*. Male vulgo ἄπιτον.

129. μοίρας παισὶ νέμειν. Nempe ἴσας. Sic ſcriptum eſt in uno cod. in alio μοῖραν παισί. At vulgo μοῖραν πᾶσι.

133. Codd. plerique habent πλαζόμενον δὲ βροτὸν καὶ ἀλήμονα οὔποτ' ἐλέγξῃς. In ſeq. v. habent omnes ἀντ' ἐχθροῖο τυχεῖν φίλον εὐμενέοντα, quod repoſui pro vulgato ἀντ' ἐχθροῦ τυχέειν φίλου εὐμενέοντος.

137. ἔδονται. Sic codd. & primariæ Editt. perperam in ſequioribus ἔδωνται. In ſeq. v. codd. omnes μὴ τεύχειν: impreſſi male μὴ τεύχου.

139. νηπιάχων ἀπαλῶν μὴ ἅψῃ χειρὶ βιαίᾳ. Aldus edidit, νηπιάχοις ἀπαλοῖς μὴ μάρψῃ χεῖρα βιαίως. quod ne Græcum quidem eſt. Sylburgius μὴ μάρψῃς. In uno cod. reperi μὴ ἅψῃ, unde ad genuinam lectionem proclivi via perductus fui.

140. διχοστασίας & ſecundo abhinc verſu βιοτεύῃς codicis nituntur fide.

145. ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἰδίων βιότων φαγέοις ἀνύβριστα. Quod Aldus edidit ἀπὸ τῶν οἰκείων, e gloſſemate eſt, obſervatumque a me fuit in uno codice. Ex alio elegantem poëticamque lectionem repoſui, ἀνύβριστα. Neutrum eſt plurale adverbii vice. Vulgo ἀνύβριστος.

146. σκάπτοιτο δικέλλῃ. Vetus eſt dictum. Unde qui ſe excuſabant quod pravis artibus victum quærerent, dicebant, ut ille apud Comicum ſycophanta:

τί γὰρ πάθω; σκάπτειν γὰρ οὐκ ἐπίσταμαι.

158. ἄτρυτοι. Sic legendum eſſe phraſis ipſa manifeſtò

oftendit. In codd. fcriptum ἄτρυτον, ut Turnebus edidit. Peffime, ex frequenti permutatione literarum η & υ, in Aldina ἄτρηλον, quod recentiorum quorundam editorum imperita ftoliditas revocavit.

159. ἠεροφοῖτις. Sic in uno cod. fcriptum. Vulgo ἠερόφοιτος.

162. μυρμότρητα κατ' ἄγεα. Vera eft, fi quæ alia, Ruhnkenii noftri emendatio in Epift. crit. I. Mendofe vulgo legitur κατ' ἄνθεα.

163. νώνυμνος. Perperam vulgo νώνυμος.

167. μὴ ψαῦε τὰ δεύτερα. Sic bene in uno codice. In duobus aliis μὴ ψαῦε τε, quod haud minus ineptum eft quam vulgatum μὴ ψαῦέ γε.

170. ἐπὶ παλλακίσιν πατρός. Sic legendum: non, ut in plerifque editt. παλλακίσιτι. Aldus ediderat παλλακίσσι. In uno cod. eft παλακκῆσι, in alio παλακίσι. Vide quot modis in voce ufitatiffima peccatum fuerit.

174. μηδὲ τεῇ ἀλόχῳ ἐγκύμονι χεῖρα βάλοιο. Sic in uno cod. fcriptum. In alio μηδέ τις ἢ — βάλησι. Unde orta vulgata lectio.

175. ἐς λέχος ἔλθοις. Sic in uno cod. quod hic prætuli vulgato ἐλθεῖν. Rurfus v. 182. vulgatum βαίνειν prætuli duorum codd. lectioni βαίνοις. In his modis variandis multum fibi indulfit librariorum licentia.

176. ἐπ' αἰσχύνῃσι χείλεσσι. Sic duo codd. In alio, ut vulgo, λεχέεσσι. Non dubito quin verum fit, quod dedi. Notat id genus turpitudinis, de quo fenex apud Comicum in Vefpis:

ὅρα δ', ἐγώ σ' ὡς δεξιῶς ὑφειλόμην
μέλλουσαν ἤδη λεσβιεῖν τοὺς ξυμπότας.

Qui libris fcit uti, plura hac de re in notis noftris ad Comicum reperiet.

178.

178. οὐδ' αὐτοῖς θήρεσσι συνεύαδον ἄρσενες εὐναί. Hic verſus in Aldina editione poſt v. 174. poſitus eſt, & ſic expreſſus:

οὐδ' αὐτοῖς θήρεσσ' ἄρσην συνέβαδεν ἐς εὐνήν.

Quod portentum Turnebus maluit amovere, quum id rite procurare non poſſet. Scriptus eſt verſus in tribus codd. ut eum diu ante nos exhibuerat Sylburgius.

187. μηδὲ γυναῖκα κακὴν πολυχρήματον οἴκαδ' ἄγεσθαι. Sic optime in uno cod. Putide in impreſſis, γυναῖκα κακὴν οἴκοισιν σοῖσιν ἄγεσθαι: immo titubante verſu in Aldina σοῖσιν οἴκοισιν. Sic emendatus verſus cum ſequente cohæret, λατρεύειν δ' ἀλόχῳ, ut etiam in codd. ſcriptum eſt. In Aldina λατρεύεις δ' ἀλόχῳ: in aliis λατρεύῃς δ' ἀλόχῳ, ſine ulla conſtructionis legitimæ forma.

190. πανταγρείους. Sic unus cod. Male vulgo πανταγρίους. Mox verſu abhinc tertio ἄγοις unius etiam codicis fide nititur. Quartum vero e ſcriptis duobus libris addidimus, qui in impreſſis omiſſus eſt. Sicque revera eſt hoc carmen verſuum 217. ut eos numeravit Albertus Fabricius Bibl. Gr. L. II. cap. XI. Nam verſus 64. qui bis poſitus erat, pro uno tantum cenſeri debet. Augeri adhuc poſſet illo verſu quem protuli ſupra ad v. 82. quemque ſuſpicor in aliqua hujus carminis editione exſtare. Citatur enim tanquam e Phocylide a Florente Chriſtiano ad Comicum.

196. κωλυέτω. In uno cod. ſcriptum κρινέτω: in alio ἐσκρινέτω.

198. τρέφειν πλοκάμους ἐπὶ χαίτης. Sic optime tres codd. In Aldina τρέφειν πλοκαμίδος χαίτην: in aliis τρέφειν χαίτην πλοκαμῖδας. In ſeq. v. pro ἅμματα duo codd. habent ἕρματα: alius μὴ θαύματα λοξά.

215. ἁγνείη ψυχῆς, τοῦ σώματός ἐστι καθαρμός. Hæc eſt duorum codd. ſcriptura. In impreſſis, ἁγνεῖαι — εἰσι καθαρμοί. Seq. v. τοῖα βιεῦντες præſtitit unus cod. Vulgo οἷα.

NAUMACHII carmen opus eſt etiam Chriſtiani alicujus, quem non eundem eſſe crediderim, qui Phocylidis mentitus eſt nomen. Ille poëtica facultate Pſeudo-Phocylide præſtantior mihi videtur. Exſtat hoc carmen totum in Stobæi Florilegio, ſed in partes diſcerptum, quas pro more ſtudioſorum ejuſmodi collectanea facientium, in diverſos retulit titulos. XI. primi verſus ſunt in ſermone LXVIII. cujus lemma eſt *Uxorem ducere non eſſe bonum.* Verſus 59. cum tribus ſequentibus & quarti initio ſunt in ſermone XCIII. cujus lemma eſt *Vituperium divitiarum.* Reliqui omnes ſunt in ſermone LXXIV. cujus lemma eſt *Nuptialia monita*, ubi integer reperitur verſus, cujus dimidia pars tantum in Titulo XCIII. exſtat. Hoc filo, ſi quis id callide apprehendiſſet, ſponte ſua perductus fuiſſet ad inveſtigationem ſeriei & juncturæ corporis hujus membrorum, quæ nunc primum coagmentata exhibemus.

9. *ξυνοῖο.* Sic Stobæi cod. ut Turnebus jam ediderat. In impreſſo Stobæo perperam *ξείνοιο.*

16. *βίος.* Sic libri omnes: mallem *νόος.*

24. *μηδὲ κέλευε σῇ ῥέζειν ἰότητι.* Perperam in impreſſis *μηδὲ κελεύειν σῇ ῥέξειν.* Reg. cod. habet *ῥέζειν.* Turnebus jam ediderat *κέλευε.*

27. *λεχέων ἔπι γυμνωθεῖσαν.* Male in cod. duæ voces in unam coaluerunt. Pejus in impreſſis *ἀπογυμνωθεῖσαν.*

43. *Φιλέεις.* Sic ſcriptus liber: ſinceramque hanc lectionem judicavi, ad quam accommodari debuit particula in fine præc. v. Vulgo *ὅττι κε τέκνα ἐκ θυμοῦ Φιλέῃς.*

48. *δμώεσσι τεοῖς.* Sic cod. pro varia lectione: in contextu autem *δμωῆσι τεῆς.* Moxque rurſus pro varia lectione *ἑταίραι.*

50. *θάρσει.* Legendum videtur *τάρβει.*

55. μηδὲ μὲν — Perperam vulgo μηδέ μιν.

58. Poſt hunc verſum Stobæus omiſit quatuor verſus, in alium titulum translatos, quos in ſuam ſedem repono.

63. τοῖς ἔπι φυσιόωσιν ἀλίφρονες. Sic cod. Stobæi duobus in locis. In Titulo *De nuptialibus monitis* impreſſus Stobæus habet τοῖς ἐπιφυσιόωσι δ᾽ ἀλίφρονες. In Titulo *De vituperio divitiarum* Stobæi codex ſuperiora tantum verba exhibet; imperfecto verſu. Neſcio cujus ſit inepta clauſula in impreſſis libris; ubi legitur

τοῖς ἐπιφυσιόωσι δ᾽ ἀλίφρονες ἀσπαλιῆες.

Non intellecta vox ἀλίφρονες *maris* & proinde *piſcatorum* in auctoris hujus aſſumenti animo excitavit imaginem. His vero nullus eſt hic locus. ἀλίφρων, modo vox proba ſit; nihil aliud hic ſignificare poteſt, quam ματαιόφρων. Apud Heſychium occurrit mira gloſſa: ἀλιφροσύνη, ἱκανὴ φρόνησις. Forte in interpretatione vocis omiſſa fuit a librario negativa particula, οὐχ ἱκανή. Utut ſit, lectionem codicis repræſentavi, qua forte meliorem ex ingenio repoſuiſſem, ſi meo arbitratu agere voluiſſem. Credo auctorem hujus carminis homericam vocem hic adhibuiſſe: τοῖς ἔπι φυσιόωσι χαλίφρονες.

64. μηδὲ κατόπτρῳ. Sic jam emendate edidit Turnebus. In Stobæi libris κατόπτρου. In ſeq. verſu parum commode utitur auctor verbo διακρίνειν, quod ſubjecto ſuo caret, niſi duriuſcule ad μορφὴν referatur. διακρίνειν κόμας obvium eſt: ſed διακρίνειν μορφὴν vix altero exemplo comprobatum iri credo.

68. φύσις ὤπασεν. Sic optime codex, quod ex vi ſententiæ interpretes in verſione expreſſerunt: ſed in editionibus legitur inepte δέμας ὤπασεν.

LINI I. 7. Sic legitur hic verſus in ſcripto Stobæo & in edit. Geſneri: οὗτος γάρ σε καθαρμὸς ὄντως δικαίως ὁσιεύσει. Tam ineptam lectionem repræſentare veritus Grotius dedit e conjectura ἀναμπλακέως ὁσιεύσει. Melius, ut opinor, ego, ἀπ' ἀμπλακιῶν ὁσιώσει. Alia, quam optimam omnium cenſeri haud ægre feram, proſtat emendatio Primarii viri in egregio opere de reliquiis perditorum Euripidis dramatum p. 281. ἀπ' ἀτρεκέως ὁσιώσει.

9. νηδὺν μὲν πρώτιστ'. Ejuſdem Præſtantiſſimi viri hæc eſt emendatio, qua nihil certius. In cod. ſcriptum ἤδη μὲν πρώτιστα αἰσχρῶν.

PANYASIDIS I. 1. ἀρετή νυ τις. Sic ſcriptus Stobæus Tit. XVIII. In impreſſis δέ τις.

5. ἔνθα τε. Sic rurſus cod. Vulgo ἔνθα δέ.

7. τοῦ κεν ἐγὼ θείμην. Minus bene vulgo τοῦ μὲν ἐγώ.

II. Hos verſus ſervavit Athenæus p. 37. ubi etiam ſuperioris fragmenti ſeptem ultimi exſtant cum aliqua lectionis varietate.

III. Apud Athenæum p. 498.

RHIANI 3. In Stobæo Tit. IV. legitur ἀφραδέῃ κραδίῃ, quod exhibet etiam cod. a prima manu ſcriptum. Repoſuit librarius ἀφραδίῃ, unde pronum erat emendare ἀφραδίῃ κραδίης. Sed quia in codd. perpetuo commutantur literæ η & ι, genuinum credo quod dedi ἀφραδέϊ κραδίῃ.

6. θαρσαλέος. Sic bene Turnebus. In Stobæo θαρσαλέως.

16. μετ' ἀθανάτοις ἐναρίθμιος. Vulgo μετ' ἀθανάτοισιν ἀρίθμιος. In Geſneri editione εἰλαπινάζει: bene Turnebus εἰλαπινάζῃ. Melior hæc lectio in cod. ſuperſcripta deteriori.

21. *Ζηνὶ Θεῶν κρείοντι.* Sic optime Turnebus, ut eſt etiam in Reg. cod. ſed poſterior illa vox *κρείοντι* eſt ab emendatrice manu. Scriptum primo fuerat *κρυόεντι*, quod habet Geſnerus in margine, in textu vero *κριόεντι.* Vide quantam nebulam excitare poſſit unius literæ transpoſitio. ΚΡΙΟΕΝΤΙ & ΚΡΕΙΟΝΤΙ iisdem conſtant elementis. Inde miram lectionem extudit Grotius: *Ζηνὶ θεῷ κρυόεντι.*

EVENI duo prima fragmenta exſtant apud Athenæum p. 367. & in Stobæo Grotii Tit. LXXXII. qui tertium diſtichon ex Athenæo addidit, quod nec in ſcripto Stobæi cod. nec in Geſneri editione comparet.

III. Eſt apud Stobæum Tit. LI. Sequens diſtichon ibidem exſtat Tit. XX.

V. Servavit hos verſus Andronicus Rhodius in Ethicorum Nicomacheorum paraphraſi p. 470.

CALLIMACHI I. Eſt hoc diſtichon pars epigrammatis, quod integrum legitur in Callimachi editionibus, in Analectis noſtris, & mala Planudis manu interpolatum in Anthologia H. Stephani p. 481. Carmen quia breve eſt & venuſtum non piget deſcribere:

Ὤμοσε Καλλίγνωτος Ἰωνίδι μή ποτ' ἐκείνης
ἕξειν μήτε φίλον κρέσσονα, μήτε φίλην.
ὤμοσεν· ἀλλὰ λέγουσιν ἀληθέα, τοὺς ἐν ἔρωτι
ὅρκους μὴ δύνειν οὔατ' ἐς ἀθανάτων.
νῦν δ' ὁ μὲν ἀρσενικῷ θέρεται πυρί· τῆς δὲ ταλαίνης
νύμφης, ὡς Μεγαρέων, οὐ λόγος, οὔτ' ἀριθμός.

II. Fragmentum hoc exſtat in Florilegio Stobæi Tit. LXXXI. Primus pentameter in Geſneri editione ſic legitur: *ξανθὰ σὺν εὐόδμοις ἀκρηλιπῆ σἰεφάνοις.* At in cod. li-

quido ſcriptum ἀϐρὰ λίπη, quod vel ex eodem fonte hauſit, vel ex ingenio Valckenarius, cui nomen proprium Ξάνθε pro ξανθὰ debeo. In 5. verſu pro ἀκουαῖς Stobæi libri habent ἀκουάς. Elegantes Mureti verſus ex Callimacheis expreſſos adpono, ut cum Grotii verſione comparentur.

Namque & ego nitido capiti, flavifque capillis
  ſerta olim Aſſyrio ſparſa liquore dedi,
& bona in ingratum congeſſi plurima ventrem:
  cuncta ſed in ventos illa abiere leves.
Servarunt ſolæ commiſſa fideliter aures:
  corporis hac una eſt parte reperta fides.

III. Vide Callimachi fragmenta a Bentleio collecta CLXXIX.

ERATOSTHENIS fragmentum exſtat apud Athenæum p. 36. & in Stobæi Floril. Tit. XVIII.

MENECRATIS diſtichon I. exſtat in Anthologia Planudis, editionis Stephani p. 21. in quod notam hanc e Salmaſii ſchedis deſcripſi. *Hic Menecrates Samius fuit: de eo hoc tantum ſcimus. Quidam illi ſequens etiam diſtichon tribuunt. Nam ita lemma legitur in membranis:* Λουκιλλίου. οἱ δὲ, Μενεκράτους Σαμίου.

POSIDIPPI v. 1. Codicis lectionem repoſuimus τάμῃ, quam adferuimus ad Comici Plutum 438. Sic in Sophoclis Oedipo Col. 170. ποῖ τις φροντίδος ἔλθῃ. Inique cum lectore agerem, ſi eum verſione fraudarer Hugonis Grotii; ingratuſque eſſem erga ſummum virum, cui tantum venuſtatis debebit hic libellus, ſi elegantiſſimos ejus verſus ſupprimerem.

Quod vitæ fectemur iter? fora plena moleftis
litibus: infedit morbida cura domos:
rure labor multus, multufque in fluctibus horror.
Qui peregri vivunt, his & habere metus,
& nec habere dolor. Tum ducta conjuge, femper
anxius: in vita cælibe, folus eris.
Qui pater eft, fatagit: vivit non fuaviter orbus.
Aetas eft juvenum ftulta, vieta fenum.
Nil igitur fatius, quam nunquam cernere lucem:
vel modo confpecta luce repente mori.

HESIODUS inter poëtas principem tenet locum, qui præcepta de moribus & bene inftituenda vita tradidere. Opus ejus infcriptum ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ in Gnomographorum collectione defiderari non debebat. Edifcebant hoc olim pueri, tefte Cicerone L. VI. ad Famil. Ep. 18. *Lepta fuaviffimus edifcat Hefiodum, & habeat in ore τῆς δ' ἀρετῆς ἱδρῶτα.* Quod quidem poëma hic exhibere volui, non ad eam formam quam habet in aliis editionibus, fed ea qua effe debet, rejectis fcilicet fpuriis addititiifque verfibus, & emendata lectione, vel codicis quo ufus fum auctoritate, vel certis doctorum virorum conjecturis.

10. ἀπάλαμον. Sic bene fcriptum in Regio codice. ἀπάλαμος eft ὁ μὴ δυνάμενος παλαμήσασθαι. Litera ν in hac voce non eft ex etymo, fed ἐπιβλημματική. Proinde minime neceffe erat ut in hoc verfu vim metro inferret.

12. ἀρέμεναι. Sic fcriptum in cod. Secunda longa eft vi liquidæ. Vide fupra ad Simonidis II. 100.

15. καὶ κεραμεῖ κεραμεὺς κοτέει. Vide Mifcell. Obfervatt. T. II. p. 315.

30. οὐδὲ ἴσασιν. Sic Reg. cod. In ἴσασιν prima brevis eft. Vide 759. 769.

54. ἔργα διδασκέμεναι. Vide Miscell. Observatt. T. II. p. 316.

56. γυιοβόρους. Vide Ruhnkenii Epist. Crit. I. p. 80.

77. γένοιτο. Optativum flagitat constructionis ratio. Perperam vulgo γένηται. Nihil frequentius hac modorum permutatione. Vide infra ad 317.

81. κῆρας. Vide Miscell. Observ. loco supra laudato.

85. ἔμεινε. Sic Hesiodi & Stobæi codd. vulgo ἔμιμνε.

99. ὡς δὲ θεοὶ ζώεσκον. Supra 79. πρὶν μὲν γὰρ ζώεσκον. Scabra est vulgata lectio ὡς τε θεοὶ δ' ἔζωον.

129. ὄβριμον. Sic recte scriptum in cod. ubi etiam v. 132. ἄπλατοι, & sequenti ἐπὶ σιδαροῖσι μέλεσσιν, ut habent etiam impressi in Scuto v. 76.

135. εἰργάζοντο. Sic est in codice.

138. νώνυμνοι. Sic scribi & excudi debuit. Perperam in libris νώνυμοι, tanquam si media hujus vocis syllaba produci posset. Eandem mendam sustulimus in primo versu paginæ 118.

170. οὐδέ κεν. Vulgo οὐδὲ μὲν, mendose, sequente verbo modi optativi.

182. μετὰ φῦλον ἴτην. Sic in cod. ut apud veterem Sophoclis Scholiastam, qui hos versus laudat ad Oed. Col. 1670.

186. ἴρηξ cum spiritu tenui, ut Jonibus efferre moris erat. Hæc est ubique scriptura Reg. codicis. ποικιλόγηρυν. Vide Ruhnkenium in Epist. crit. I.

190. τί λέληκας. Sic bene scriptum in R. codice. Idem v. 194. exhibet ὅς κε θέλῃ.

225. ἐπήλασε. Sic Plutarchus in libro de Stoicorum repugnantiis p. 1040. C.

230. ἀποτίνυται. Sic in cod. scriptum, ex Jonismo recte.

237. Hæc est vera sedes horum versuum, qui in impressis bis positi sunt.

240. κυδρὴ legatur an κυδνὴ, ne minimum quidem intereſt. Illud prætuli non e Grævii emendatione, ſed quia ſic liquido ſcriptum in R. codice. Vide ad Theogn. 124.

244. βασιλέων. Sic ſcribi debuit. Vulgo contra metri legem βασιλήων.

247. Tmeſin hîc eſſe non viderunt Heſiodi editores, ἐπιλάθεσθε πάμπαν, ut paucis interjectis, βίης δ' ἐπιλήθεο πάμπαν.

264. λείη μὲν ὁδός. Sic recte apud Stobæum legitur. Vide Miſcell. Obſerv. T. II. p. 318.

274. Δίου γένος. Heſiodus fraterque Perſes patrem habuerunt Dium. Perperam vulgo δῖον γένος. Vide Ruhnkenium ad Velleium p. 26.

279. εἴκελος ὀργήν. Perperam vulgo ἴκελος ὁρμήν. Iis quæ in hunc locum obſervavit Ruhnkenius in Epiſt. Crit. I. addo ſcribi debuiſſe ad metri integritatem εἴκελος. Prima in ἴκελος brevis eſt. In v. 180. inſignem varietatem exhibet Stobæus: κάματον νήποινον ἔδουσι. Eleganter quidem: ſed quodnam participium initio ſeq. verſus legiſſe cenſendus eſt? minus adpoſitum eſſet τρύχοντες.

301. βαίνει. Sic cod. Perperam in impreſſis βαίνοι.

317. ἐγκώμιον. Sic legendum eſſe oſtendit Ruhnkenius in Epiſt. Crit. I. Nec magis γένηται ferendum erat, quum ſolœcum ſit, & γένοιτο legatur apud Stephanum.

327. ὅ γε κἂν μέγα δώῃ. Sic bene ſcriptum in cod. ut Aldus etiam edidit. Neſcio quî in recentiores editiones venerit ὅ γε καὶ μέγα δοίη.

330. τό γ' — Sic in ſcripto etiam Stobæo. Vulgo apud Heſiodum τό τ' —

345. φηλήτῃσι. Sic in Stobæi codice.

354. δυσομενάων. Perperam vulgo σ geminatur. Vide Euſtathium ad Ιλ. τ'. p. 1169. l. 57.

359. ναιετάουσ' & mox ναίουσιν lectiones sunt a codice confirmatæ.

404. ἕτερόν κ' ἐπὶ βουσὶ βάλοιο. Perperam vulgo ἕτερον γ' ἐπὶ — Particulam κε optativum verbum quod sequitur, requirit, ut supra 395. ἀπὸ καὶ σφύραν κε τάμοιο. Similiter peccatum fuerat v. 170. Ad leges constructionis particularum non satis adtendit Græevius.

406. δρυὸς ἔλυμα. Versus ἀκέφαλος, quales apud vetustissimos poëtas reperiri plurimos observavi ad Theogn. 1057. Sic supra 156. τρὶς ἔτεος, quod perperam a librariis interpolatum fuerat, qui metro se consulere arbitrabantur scribendo τρὶς τοῦ ἔτους. Non itaque audiendus erat Orvillius qui ad Charitonem p. 427. legendum statuit δρυὸς εἴλυμα. At certam vero ulceri medicinam fecit, γύην πρίνου legens pro πρίνου δὲ γύην.

418. εὖτ' ἂν γεράνου φωνὴν ἐπακούσῃς. Sic concinne disposita sunt verba in codice. Vulgo φωνὴν γεράνου.

428. εὖτ' ἂν δὲ πρώτιστ'. Sic cod. Perperam in impressis δή.

432. ἦαρι. Sic scribendum. Coalescunt in unam duæ vocales, pronunciandæ tanquam si scriptum esset ἦρι. Perperam vulgo εἴαρι.

438. ὄρπηκι βοῶν· ἐπὶ νῶτον ἵκηαι. Observanda tmesis, ἐφίκηαι νῶτον βοῶν ὄρπηκι. Prava scriptura, pravaque distinctione obscuratur in libris hic locus. ὄρπηκα legi solet, ἐφικνεῖσθαι, adtingere, hic adhibitum ut καθικνεῖσθαι, quod feriendi significatione passim obvium.

444. Versum hunc ὀβελίζει Ruhnkenius, judicio, ut opinor, nimis severo. Non magis indigna Hesiodi erga Deos pietate sententia, boni quidquam spondere veriti, nisi divinus favor prosperum finem laboribus impertiat, quam quod legitur v. 612. & quando v. 604. magnum lucri

proventum ſperare jubet, εἴ κ' ἄνεμοί γε κακὰς ἀπέχωσιν ἀήτας.

446. βιότου αἰρεύμενον. Vide Ruhnkenium in Epiſt. Crit. I.

455. ἀρόσης. Sic cod. & Aldina editio. In Grævii recenſione, ἀρόσεις.

460. ἰσοφαρίζοι. Optativum requirit recta ſcribendi ratio. In cod. verbum eſt modi ſubjunctivi: in impreſſis, indicativi. Ad eundem prorſus modum res ſe habet v. 465. ubi ὀφέλλοι repoſui.

467. πρήξῃς. Sic bene cod. Pendet hoc verbum ab eadem particula μὴ, qua verbum itidem ſubjunctivum καταμάρψῃ.

500. λυγρὸν μαλκιόωντες. Vide Valckenarii Animadv. ad Ammonium p. 39. ὀρία emendate ſcriptum eſt in codice.

502. Sententiæ forte magis eſſet congruum, ſi legeretur:

οἵ σκέπα μαιόμενοι πυκινοὺς κευθμῶνας ἔλωσι.

Fugiunt feræ omnes, idque unice curant, quo, tecta inquirentes, denſas latebras occupent.

512. πυκάσσας. Sic ſcribendum: non πυκάσας, media brevi.

523. Concinnam cod. R. lectionem repræſentavi. Vulgo legitur:

τῆμος θῶμιγυ βοῦσ', ἐπὶ δ' ἀνέρι καὶ πλέον εἴη.

536. κάρφει. Sic cod. In impreſſis κάρφῃ.

550. Βίβλινος. Sic ſcribi debuit. Perperam in libris, qui frequens error eſt, βύβλινος. Theocritus Idyll. XIV. 15. ἀνῷξα δὲ Βίβλινον αὐτοῖς.

563. θῆτά τ' ἄοικον. Copulam in impreſſis omiſſam e codice addidi. Pejus Aldus θῆτ' ἄοικον.

579. αἱρεῖ. Sic bene cod. In impreſſis αἱρῇ.

588. Cod. τεῷ ἐνὶ κάτθεο, male diviſis vocibus, quæ conjungendæ erant.

605. Hujus & ſeq. verſus lectionem repræſentavi fideliter, quam exhibet Reg. cod. vulgata longe concinniorem,

629. ἀλλά νυ καὶ τόν. Sic cod. Scilicet πλόον. In impressis καὶ τά.

636. πήματι κύρσαι. Sic cod. & Aldina editio. In Grævii recentione πήμασι. Teretes aures offendit ingrata ejusdem soni repetitio : μετὰ κύμασι πήμασι κύρσαι.

646. χάρματα γήμης. In Stobæi cod. χάρματα νείμης.

649. δειπνολόχου. Sic Stobæus, quod præferendum duxi vulgato δειπνολόχης. Vide ad Theognidem v. 11. Mox idem Stobæus καὶ ἐν ὠμῷ γήραϊ θῆκεν. In Hesiodi editt. præpositio omissa. Cod. vero habet, ut Aldi editio, καὶ ὠμῷ γήραϊ δῶκεν.

709. Φημίξουσι. Sic in cod. scriptum liquido, cum adposita glossa κηρύξουσι.

749. τινυμένας. Sic cod. Vulgo τιννυμένας. E cod. etiam v. 759. dedi αὖτε ἴσχαι. Vide ad v. 30.

765. μέσση· παῦροι δ' αὖτε μετ' εἰκάδα. Sic cod. & Aldi editio. Miror ineptam lectionem prælatam fuisse a Grævio, μεσσὴη· παῦροι δὲ μετ' εἰκάδα.

IN COMICORUM SENTENTIAS.

ALEXIDIS sententia I. desumta e Fabula cui titulus fuit Φρὺξ, servata ab Athenæo p. 429. est in Excerptis Grotii p. 593. Ibid. p. 565. exstat II. sententia, ex Athenæo p. 36. Eam decurtatam & sex tantum comprehensam versibus habet Stobæus Floril. Tit. CXVI. cui debetur index Fabulæ, e qua depromta fuit, Δημήτριος, ἢ Φιλέταιρος. III. sententia est in Floril. Stobæi Tit. LXXIII.

AMPHIDIS sententia I. excerpta est e Fabula cujus titulus Ἀμπελουργός. Habet eam Stobæus Floril. Tit. CIV. Ibidem exstat II. Tit. XXVII.

ANAXANDRIDIS fententia I. eft in Stobæi Floril. Tit. XLI. Ibidem eft II. Tit. CXVIII. Ultimus verfus in cod. fic fcriptus eft: λύπην δὲ ποιῶν, εἴ τις δυσκόλως ἔχει.

ANTIPHANIS fententia I. eft in Floril. Stobæi Tit. XXVII. Ibidem eft II. Tit. LIX. Lectionem codicis fecutus fum qui titulum etiam Fabulæ habet, Μέλιτ7αι. Alibi non laudari illam Fabulam probabile eft, quandoquidem titulus ille non comparet in catalogo Fabricii. III. eft in Excerptis Grotii p. 635.

IV. Sententia eft in Floril. Stobæi Tit. LXXII. Ibidem eft V. Tit. CXXV. Tum VI. Tit. XCI. Quæ fequuntur duo funt in Tit. CXVII. ut etiam XI.

IX. Sententiam habet Stobæus ibid. Tit. XCVII. & X. Tit. LIII. Ultimam habet Grotius in Excerptis p. 635.

APOLLODORI I. Sententiam hanc Rad. Wintertonus, cujus ex editione hæc fragmenta Comicorum exhibeo, fumfit ex eleganti libello H. Stephani. Unde autem petita fit, nec fcio, nec quærere vacat. Ceterum fallitur Typographorum ille doctiffimus, quum ait apte *felem* cum adultero jungi & velut copulari. γαλῆ non *felem*, fed *muftelam* fignificat. II. Sententia eft apud Stobæum Tit. CXX. defumta e Fabula cui titulus fuit Διαμαρτάνων. III. eft ibid. Tit. CXI. defumta e Fabula cujus titulus Παῖδες. IV. ibid. Tit. CV. fine auctoris nomine, Fabulæve indice. Quin in cod. lemma adpofitum τραγικὸν ἐπεισόδιον. Nefcio qua auctoritate fragmentum hoc H. Stephanus, quem nulla adhibita crifi fecutus eft Wintertonus, Apollodoro tribuerit. A quibufdam, quos non nominat, Apollodorum horum

verſuum auctorem agnoſci teſtatur Grotius in Excerptis p. 800. Quinam ii ſint, quærere nunc non vacat.

DIPHILI ſententia I. e *Paraſito* ab Athenæo ſervata p. 422. eſt apud Grotium in Excerptis p. 793. In ultimo verſu optime correxit Valckenarius ad Eurip. Hippol. 874: πάντα τλητὰ γίγνεται. Vulgo legitur pravo aut nullo ſenſu πάντα ταῦτα. Euripidis ſenarii inter fragmenta incerta ſunt in editione Muſgravii CLIX. Alteras duas habet Stobæus Tit XXIV. & XCV.

MENANDRI fragmentum I. e Fabula cujus titulus Ὑποβολιμαῖος, eſt apud Stobæum Tit. XI. Ibidem eſt II. Tit. XV. In v. 4. e codice dedi οὐ φειδόμενος. III. eſt ibidem Tit. XCVIII. In v. 6. codicis lectionem vulgata meliorem dedi.

IV. Sententiam ex H. Stephani libello ſumſit Wintertonus. Neſcio cui auctori veteri acceptum ferri debeat, quod hi verſus ad noſtram ætatem pervenerint. Non memini eos legere in Jo. Clerici collectione.

V. Fragmentum hoc, quod decurtatum exhibet Wintertoni editio, exſtat apud Stobæum partim Tit. LXIX. partim Tit. CVIII. Deſumtum eſt ex laudatiſſima Fabula cujus titulus Μισογύνης. In v. 11. lego ad codicis fidem ἀποθανόντα τε. V. ult. ſcripturam prætuli quam exhibent Cod. & Geſneri editio in Tit. CVIII.

τῶν προσδοκωμένων, οὐδυνήσῃ διὰ τέλους.

De veritate lectionis in clauſula, non eſt cur quis ambigat. In altero loco Cod. habet τῶν προσλελεγμένων, οὐ δυνήσῃ διὰ τέλους. Ineptum iſtud οὐ δυνήσῃ, quod ſervari non debebat, anſam dedit mutandi participii τῶν προσλεγομένων, quæ lectio eſt Geſneri. Grotius utroque in loco dedit τῶν προσδεχομένων, & διὰ τέλους mutavit in διατελεῖν.

VI. Fragmentum hoc, a Plutarcho in consolatorio ad Apollonium servatum, est in Excerptis Grotii p. 751. VII. est apud Stobæum Tit. LV. Ibidem est VIII. Tit. LXXVII. IX. Tit. X.

X. Fragmentum hoc e Perinthia sumtum, quam Terentius in Andriam suam transtulit, est in Stobæi Floril. Tit. CXXIV. Perita summi Critici manus id emendavit. Quod sequitur est apud eundem Stobæum Tit LII. In postremo versu scripturam codicis sequor. Impressus Stobæus habet ἀλλ' εἰ φρονοῦντος τοὺς λόγους ἀνδρὸς ἐρῶ, claudicante versu, quem Bentleii stabilit emendatio ἀνδρὸς φέρω. XII. ibidem est Tit. LXXXIII.

XIII. Est apud Stobæum hæc sententia Tit. XLII. Recte cod. in 1. versu habet πείθεται. XIV. ibidem Tit. XXXVI. Quæ sequitur ad Fabulam pertinet cujus titulus fuit Γεωργός. Est apud Stobæum Tit. V.

XVI. Fragmentum est e Fabula cujus titulus Κιθαριστής, apud Stobæum Tit. XCV. Quod sequitur pertinet ad Fabulam cujus titulus Εμπιμπραμένη. Servatum a Stobæo Tit. XLIII. emendavit Bentleius. In cod. scriptum non γίνεται, sed γίνετ'. XVIII. est apud Stobæum Tit. CXIV. Libri exhibent in ult. v. εὔνους φίλος, perperam. Hic versus alibi legitur, unde veram lectionem restitui εὔνους λόγος.

Sententia XIX. est apud Stobæum Tit. XCIII. Sequens Tit. XCVII. XXI. sumta est e Fabula cujus titulus Αφροδίσια: servavit eam idem Stobæus Tit. LXIV. alter versus in cod. sic scriptus est: παρὰ τίνι ταὐνόντα γ' οὗτος ὄψεται; XXII. ibidem est Tit. XLVI. Ultima Tit. CVII.

PHILEMONIS sententia I. est apud Stobæum Tit. LXXIV. Ibidem est II. Tit. IX.

III. Fragmentum hoc, cujus ne minima pars apud quemquam profanorum ſcriptorum occurrit, certatim laudant Eccleſiaſtici, de auctore non conſentientes. Philemoni tribuit id Juſtinus: Clemens vero & Euſebius Menandro. Acutiori cuivis ſtatim oboritur ſuſpicio neutrius eſſe hos verſus, ſed eadem pia fraude Menandro vel Philemoni affictos, qua eruditi Chriſtiani Sibyllis, Orpheo. Sophocli aliiſque furtim ſuppoſuerunt verſus, quibus oſtenderent veterum ſapientum placitis non abhorrere Chriſtianam diſciplinam. In iis digerendis obſervatis Criticorum ad Clementem uſi ſumus, apud quem exſtant p. 720. Sunt autem in Excerptis Grotii p. 757.

IV. Sumta eſt hæc ſententia e Fabula cujus titulus Ἐπιδικαζόμενος, eſtque apud Stobæum Tit. XIX. Non animadverterant editores claudicare verſum 3. in quo ἂν pro ἐὰν legebatur.

V. Eſt hæc ſententia apud Stobæum Tit. LXII. In cod. adpoſitus Fabulæ titulus Ἐξοικιζόμενοι, quem in Fabricii catalogo non reperio.

VI. Servavit hanc ſententiam Clemens Alex. p. 726. unde eam Grotius in Excerpta ſua retulit p. 775.

VII. XI. & XII. ſunt in Stobæi Tit. CII. In primo fragmento pro ἂν εὖ σκοπῇς, cod. habet ἄνευ κόπου. Secundum ſumtum eſt e Fabula cujus titulus Σικελικός. Sed in cod. lemma præter auctoris nomen nihil habet. Ultimi verſus ſinceram lectionem reſtitui. In cod. ſcriptum ἕτερον, non, ut vulgo, ἑτέρων: ipſe vero alterum articulum addidi, qui in ſimilibus phraſibus librariorum incuria perquam ſæpe omiſſus fuit:

ἕτερον τό τ' ἀλγεῖν καὶ τὸ θεωρεῖν ἐστ' ἴσως.

ut etiam Philippi verſum reſtituimus:

ἕτερόν τι τὸ λέγειν ἐστὶ καὶ τὸ πεπονθέναι.

Sic

Sic verſus qui infra inter monoſticha occurrit, ſub titulo εἰς λόγον, quique eſt Sophoclis in Oed. Col. noſtræ editionis 808. legi debet:

χωρὶς τό τ' εἰπεῖν πολλὰ, καὶ τὸ τὰ καίρια.

VIII. Sumtum ex Fabula cui titulus fuit Καταψευδόμενος, eſt apud Stobæum Tit. XXIX. Quod ſequitur ibidem eſt Tit. C. ſumtumque e Fabula cujus titulus fuiſſe perhibetur Μύσλης vel Μύσλις. X. eſt ibidem Tit. CXVII. Additum in Grotii Florilegio quartum verſum, a Wintertono omiſſum, codex non agnoſcit:

καλὸν τὸ θνήσκειν ἔσλιν ἐπὶ τούτῳ λέγειν.

XIII. eſt apud Stobæum Tit. XXXVI. Ultimum, quod male Wintertonus Menandreis immiſcuit, eſt apud Stobæum, quinto verſu defectum, Tit. CVIII. ubi præter auctoris nomen Fabulæ etiam index habetur e qua deſumtum, Σάρδιος. Venuſtiſſimos hos verſus citat etiam Plutarchus in Conſolatorio ad Apollonium. In 1. cod. Stobæi habet ut Plutarchus, ἡμῖν. In 6. habet etiam ἐὰν τε κλαίῃς, ἄν τε μή. Duo poſtremi peſſime a librariis habiti fuerunt. In Stobæi cod. ſic leguntur:

τί δὴ ποεῖς πλέον οὐδέν. ἡ λύπη σ' ἔχει
ὥσπερ τὸ δένδρον τοῦτο καρπὸν, τὸ δάκρυον.

In Plutarchi vero editione Aldina p. 97. l. 12.

τί οὖν πλέον ποιοῦμεν. οὐθέν. ἡ λύπη δ' ἔχει
ὥσπερ τὰ δένδρα καρπὸν, τὰ δάκρυα.

Bentleius emendabat:

τί οὖν πλέον ἔχομεν; οὐδέν. ἡ λύπη δ' ἔχει
ὥσπερ τὰ δένδρα, καρπὸν οἷ τὰ δάκρυα.

Neminem eſſe opinor in Atticorum Poëtarum lectione tritum, cui iſtud pronomen οἷ ſic poſitum placeat & genuinum videatur. Niſi me fallit opinio, melioribus avibus conjecturam periclitatus ſum:

τί οὖν πλέον σοί γ᾽; οὐδέν. ἡ λύπη δ᾽ ἀεὶ,
ὥσπερ τὰ δένδρα καρπὸν, ἔχει τὰ δάκρυα.

Ex hoc Philemonis fragmento expreſſi ſunt verſus elegantiſſimi M. Ant. Mureti, quos Joſ. Scaliger Q. Trabeæ, Comici Latini, eſſe credidit.

Here, ſi querelis, ejulatu, fletibus
medicina fieret miſeriis mortalium,
auro parandæ lacrimæ contra forent;
nunc hæc ad minuenda mala non magis valent,
quam nænia præficæ ad excitandos mortuos.
Res turbidæ conſilium, non fletum expetunt.

DIODORI fragmentum eſt apud Stobæum Tit. LXXII.

EUBULI fragmentum e Fabula in qua Bacchus inducebatur, cujus hæc ſunt verba, ſervavit Athenæus p. 36. unde in Excerpta tranſtulit Grotius p. 649. V. 9. ἀνακλητόρων. Grotius dedit ἀνακλήτορος. Ad metrum perinde eſt: illud ob euphoniam præſtare videtur. Præterea quum ebrii ſæpe non uni tantum injuriam faciant, & a pluribus in jus vocentur, ἀνακλητόρων malui. Meminiſti iſtud Comici noſtri in Veſpis:

εἴσω φέρω σ᾽ ἐνθένδε· εἰ δὲ μή, τάχα
κλητῆρες ἐπιλείψουσι τοὺς καλουμένους.

Cum his Eubuli comparari etiam poſſunt Ariſtophanis verſus iſti in eadem Fabula:

κακὸν τὸ πίνειν. ἀπὸ γὰρ οἴνου γίγνεται
καὶ θυροκοπῆσαι, καὶ πατάξαι, καὶ ΒΑΛΕΙΝ·
κἄπειτ᾽ ἀποτίνειν ἀργύριον ἐκ κραιπάλης.

HIPPARCHI ſententia e Fabula deſumta cujus titulus Ζωγράφος, eſt apud Stobæum Tit. LX. Recte in eod.

ſcriptum v. 4. ἀνάλωσ'. Secunda natura longa eſt, quod ignorare non poſſunt qui Atticos Poëtas legerunt.

CRATETIS fragmentum I. eſt apud Stobæum Tit. CXVII. Ibidem eſt II. Tit. CXVI. Ibidem III. Tit. XVII. Ultimum habet idem Stobæus Tit. XXXIII.

NICOSTRATI ſententia eſt apud Stobæum Tit. XXXVI.

PHERECRATIS ſententia eſt apud Stobæum Tit. CXVII.

PHILIPPI ſententia eſt apud Stobæum Tit. CXIV. deſumta e Fabula cujus titulus Ολυνθιακὸς, ſi Grotii Florilegio fides, in quo fragmentum hoc non Philippo, ſed Philippidi tributum. Ultimus verſus peſſimum ad modum editus ſic vulgo legitur:

ἕτερόν τι τοῦ λέγειν ἐσ͂ὶ τὸ πεπονθέναι.

claudicat turpiter, dactylo quartam ſedem tenente. Vide ſupra ad Philemonis XI.

PHILIPPIDIS ſententia prior eſt in Stobæi Tit. LXIX. Altera deſumta e Fabula cujus titulus Φιλάδελφοι, eſt ibidem Tit. CVIII. Euripidis verſus erat in Sthenebœa. Vide Ariſtoph. Ran. 1217.

SOTADES, cujus ſequitur fragmentum a Stobæo ſervatum Tit. XXII. non fuit Comicus poëta, quod e verſuum genere liquet; ſed alter ille qui Ptolemæi Philadelphi tempore vixit, cujus juſſu fuit interemtus. De Sotadico metro, ſeu jonico a majore tetrametro brachycatalecto, vide Hephæſtionis Enchiridion p. 37. In 2 verſu minus bene

vulgo legitur φλεγματίῳ κρατεῖς περισσῷ. E codice κρατῇ repofui. Verfus 6. claudicat. Legendum ἂν δ' ἀλαζονῇς, nifi potius omnium iftorum verfuum initio fcribi debuerit ἢν pro ἂν. Utut fit, certum eft in hujus primo pede ditrochæum effe debere. In ultimo perperam legitur vulgo ἐὰν μετρῇς, reclamante metro. Sotadis fragmenta funt apud Stobæum nonnulla. Unum occurrit in Gefneri editione p. 38. quod in verfus digeftum non eft, ideoque forte a Grotio fuit omiffum. Quandoquidem ab argumento hujus libelli non alienum eft, hic illud proponam, uti legi debet:

Λύπη σε μακρὰν προφεύξεται ἀγαθὰ φρονοῦντα.
μιμοῦ τὸ καλὸν, καὶ μενεῖς ἐν βροτοῖς ἄριστος.
νόμος ἐστὶ θεός· τοῦτον ἀεὶ πάντοτε τίμα.
ξένος ὀφείλεις εἶναι τῶν οὐ καλῶς φρονούντων.
εὖ καλῶς βιοῖς, παράμενε, κεὐτυχεῖς τὰ πάντα.
παρατήρει τὰ πάντων καλὰ, καὶ ταῦτα σὺ μιμοῦ.
ῥῆσιν δεδομένην ἀγαθὴν φύλασσε σαυτῷ.
σοὶ τοῦτο γενέσθω φίλον μηδαμῶς ἀτακτεῖν,
τὴν ἡσυχίαν κατὰ βίον ἵνα πάντοτε τηρῇς.
ὑγιαίνειν εὔχου τοῖς θεοῖς ἐφ' ὅσον ἔχεις ζῆν.

Decem hi verfus in codice Stobæi, quo ufus fum, fic in numeros fuos digefti, fubjecti funt feptem aliis verfibus ejufdem auctoris qui in Gefneri Stobæo p. 65. tanquam foluta oratio excufi funt, adpofito hoc lemmate, *Sotatis*, al. *Socratis*. Eft hoc perquam infcitum, mirorque iftæc verba legi in Indice auctorum a Jo. Stobæo laudatorum, quem Tomo VIII. Bibl. Gr. inferuit Fabricius: *Interdum Sotadis nomen fcriptum videtur pro Socratis.* Literam Socrates nullam reliquit, quod cum aliunde, tum Ciceronis teftimonio conftat. Sed his miffis, illos etiam verfus adponam, prout legi debent:

Τῆς τύχης σκοπεῖν δεῖ τὸ μέγιστον, ὡς ἔλαττον,

καὶ τὸ μὴ παρὸν μὴ θέλειν· οὐδὲ γάρ σόν ἐστιν.
ἀμφότερα μένειν οὐκ οἶδεν· ἐστήκει γὰρ οὐδέν.
ἂν πλούσιος ὢν καθ' ἡμέραν σκοπῇς τὸ πλεῖον,
ἐς τοσοῦτον εἶ πενιχρὸς, ἐς ὅσον εἶ περισσός.
ὡς πένης θέλων ἔχειν, καὶ πλούσιος πλέον σχεῖν,
ἴσον ἔχουσιν αὐτῶν αἱ ψυχαὶ τὸ μεριμνᾶν.

ERIPHI fragmentum e Fabula, cujus titulus Αἴολος, fervatum ab Athenæo p. 134. eft in Excerptis Grotii p. 685.

POSIDIPPI fententia I. eft apud Stobæum Tit. XCIX. Defumtam fecundam e Fabula cujus titulus Πορνοβοσκός fervavit Athenæus p. 154. in fine, unde eam Grotius in Excerpta retulit p. 815. III. habet Stobæus Tit. XIV. Ultima ibidem eft Tit. CXIX. Feftivam fententiam vulgaris horum verfuum fcriptura exhibet, cujus abfurditate haud perculfos fuiffe viros, fi quos alios, ingeniofos, Henr. Stephanum & Hug. Grotium, pol fatis mirari nequeo. Quippe legitur in altero verfu

τῆς ἀθανασίας κρεῖττον οὐδὲν εὔχεται.

Fuit ne unquam aliquis adeo ftolidus, ut crederet fe a communi hominum forte exemtum iri, precibusque a Diis impetraturum ut ne moreretur? hoccine in Comœdia dici potuit? Præterea claudicat verfus. Nam in comicis fenariis primam femper corripiunt ἀθάνατος, ἀθανασία, quod ad Ariftophanem confirmavimus. Quid multa? Liquido in codice fcriptum eft:

τῆς εὐθανασίας κρεῖττον οὐδὲν εὔχεται.

Hoc quid fit nemo melius docebit Suetonio in vita Augufti cap. XCIX. *Defecit, fortitus exitum facilem, & qualem femper optaverat. Nam fere quoties audiffet, cito ac nullo*

cruciatu defunctum quempiam, sibi & suis εὐθανασίαν similem (hoc enim & verbo uti solebat) precabatur. Grotius verterat: *locum meretur principem immortalitas.* Quod probabile est summum virum scripturum fuisse, si veram lectionem cognovisset, repofui, *tranquilla mors.*

TIMOCLIS sententia I. initium est longioris fragmenti e Fabula cujus titulus Ἐπιχαιρέκακος, quod servavit Athenæus p. 241. habetque Grotius in Excerptis p. 693. Qui sequuntur versus sunt in Stobæi Tit. CXXV.

CLEARCHI fragmentum e fabula cujus titulus Κορίνθιοι, ab Athenæo servatum p. 613. est in Excerptis Grotii p. 827. Eadem est sententia, quæ Alexidis fragmenti I.

IN SENTENTIAS SINGULARES.

Senariorum istorum e scena sumtorum collectionem a nescio quo factam primus vulgavit Aldus Manutius, a cujus editione nihil aut perparum differunt ceteræ omnes quæ postea subsecutæ sunt. Nova hæc nostra ad nullius præcedentium normam exacta est, eoque, ut opinamur, erit haud paulo melior. Nam primo quidem versus ex ea sustulimus, qui manifesto nexu conjuncti unam sententiam efficiebant, ac proinde non singuli singulas continebant sententias; quales sunt isti, qui in Titulo εἰς δίκαιον vulgo leguntur:

ἀνὴρ δίκαιός ἐστιν οὐχ ὁ μὴ ἀδικῶν,
ἀλλ' ὅστις ἀδικεῖν δυνάμενος οὐ βούλεται.

Nec solum ob illam rationem isti versus eximi debebant, sed etiam quia ῥῆσις integra, e qua depromti sunt, jam exstat inter Comicorum fragmenta. Vide Philemonis II.

Ex altera hac caufa, quia inficetum fuiffet in tam exiguo libello eofdem verfus diverfis in locis exhibuiffe, fi qui iftorum fenariorum jam in fragmentis Comicorum occurriffent, eos inter fingulares fententias repetere noluimus. Sic fublatus eft in Titulo εἰς θάνατον verfus ifte:

οὐ πώποτ' ἐζήλωσα πολυτελῆ νεκρόν.

quem exhibet Menandri fragmentum X.

Secundo verfus plurimos fuftulimus, quibus multum abfcedit leporis, fi ab eis fejungantur, quibus adhærent in fragmentis unde funt excerpti: cujus generis eft ifte qui legitur vulgo in Titulo εἰς δούλους:

ὡς ἡδὺ δούλῳ δεσπότου χρηστοῦ τυχεῖν.

Eft Euripidis, cujus fragmentum ex Meleagro fervavit Stobæus:

ὡς ἡδὺ δούλοις δεσπότας χρηστοὺς λαβεῖν,
καὶ δεσπόταισι δοῦλον εὐμενῆ δόμοις.

Porro verfus inde faceffere juffimus aliquot, quorum inepta vifa eft fententia, aut qui nunquam in fcena fuerunt recitati, fed fcriptorum recentiorum, Chriftianorum, eorumque non pure loquentium, facile effe judicantur, quales funt ifti:

ἀθάνατον ἔχθραν μὴ φύλαττε θνητὸς ὤν.
θεὸν σέβου, καὶ πάντα πράξεις ἐνθέως.

Denique verfus aliquot ad Titulos, quo non pertinebant, relatos, meliorem in fedem tranftulimus. Sic ftatim initio in Titulo εἰς ἀγαθὸν ἄνδρα legebatur hic verfus:

ἤθους δὲ βάσανός ἐστιν ἀνθρώποις χρόνος.

qui nunc aptius in Titulo εἰς χρόνον legitur. Initio Tituli εἰς ἀρετὴν legebatur verfus ifte, cujus fententia nihil ad virtutem facit:

ἀνάπαυσίς ἐστι τῶν κακῶν ἀπραξία.

omiffum fuerat a librario lemma, quod repofuimus, εἰς ἀργίαν.

Hæ ſunt fere rationes conſilii noſtri. Mutatus verſuum ordo neminem damno afficit. Si quid autem detrimenti cepit hæc collectio, tot ſenariorum ejectorum abſentia, abunde id reſarciet additorum major numerus, quos Stobæus ſuppeditavit, vel Grotii Excerpta. Summi hujus viri tota eſt harum ſententiarum verſio, niſi paucarum, in quibus felicior viſa eſt Henr. Stephani induſtria. Supereſt, ut mutatæ a nobis lectionis in iis tantum verſibus quos exhibent vulgares editiones, inprimis illa, quam habemus ad manum, Radulphi Wintertoni, rationem reddamus.

V. 5. Hic verſus, quem haud inepte in hunc Titulum tranſtulimus, vulgo exſtat in Titulo *εἰς ἀρετήν*. Utro loco legatur, parum intereſt: ſed intererat multum fœdam in eo mendam eluere. Sic enim antea legebatur:

ἐλευθέρου γὰρ ἀνδρὸς τἀληθῆ λέγειν.

24. Solutos hujus ſenarii numeros in Aldina editione,

καρπὸς δ᾽ ἀγαθός ἐστιν εὔτακτος βίος.

bene reſtituiſſe ſibi forte viſus eſt bonus homo Wintertonus, ſcribendo abſque eliſione *δὲ ἀγαθὸς*, cujus modi hiatum non patiebantur theatra.

27. Hic verſus in Titulum *εἰς δούλους καὶ δεσπότας* transferri debebat.

38. *εὔκαιρον δίδου.* Sic dedit Grotius, quod præſtat. Vulgo *ἐν καιρῷ δίδου.*

48. Eadem eſt fere ſententia hujus Lucilii verſus, quem laudat Varro:

Vis eſt vita, vides, quæ nos facere omnia cogit.

54. *τυφλόν γε.* Sic bene apud Stobæum legitur Tit. XCVIII. Vulgo *τυφλὸν δέ.* Menandri verſus eſt.

72. *δαίμων ἑαυτῷ.* Vulgo *σεαυτῷ.* Eſt illud elegantius & Ἀττικώτατον. Secundæ etiam perſonæ ſerviunt pronomina *αὑτοῦ*, *ἑαυτοῦ*, quod ad Comicum obſervare memini,

Sophocles Trach. 451. εἰ δ' αὐτὸς αὑτὸν ὧδε παιδεύεις. Oed. Col. 853. ὅθ' οὕνεκ' αὐτὸς αὑτὸν οὔτε νῦν καλὰ δρᾷς. 930. αἰσχύνεις πόλιν τὴν αὐτὸς αὑτοῦ.

89. φέρον. Sic bene Grotius. Solœce vulgo φέρων, quod vel puer emendaſſet.

92. Vulgo legitur, σκληρὸς ἀνὴρ ἐστὶν ἐν νέοις γέρων. Menda, ut nobis jam perſuaſum eſt, certiſſima. Statuimus enim poëtam nullum in ſcena vocem ἀνὴρ extuliſſe prima longa, præterquam in melicis.

103. θεὸς μέγιστος. Sic bene Stobæus Tit. LXXIX. Sciolo debetur mutata lectio, θεοὶ μέγιστοι.

111. Metrorum ſane rudes fuerunt, qui hos verſus ediderunt, quorum hominum imperitiam Grotium in hoc ſenario non animadvertiſſe miror. Sic enim eum ubique reperio:

γυναικὶ κόσμος, ὁ τρόπος· κοὐ χρυσία.

Paragogen in οὐχὶ ſæpe neglexerunt librarii, cum verſuum labe, cujus rei inſigne exemplum a nemine obſervatum ad Sophoclem proferemus.

127. ἀγριωτέρα γυνή. Vulgo κακὴ γυνή. Vocem κακὴ e præcedenti verſu ab oſcitante librario repetitam ſuſtuliſſet quivis editor paruniper adtentus.

138. δυστυχοῦσιν οὕνεκα. Perperam vulgo εἵνεκεν, quod in ſcena locum non habuiſſe ad Comicum ſatis declaravi.

142. Me nolente & imprudente remanſit in hac ſede hic verſus, quem deletum volebam, quippe quem in Titulum εἰς βοήθειαν tranſtuleram.

180. ἄνθρωπος ἀτυχῶν. Sic bene apud Stobæum legitur Tit. CXI. Vulgo inficete ἀνὴρ ἀτυχῶν δὲ —

194. ἰδίαν κατὰ φρόνησιν. Sic bene legitur in Excerptis Grotii. Vel puer numeros reſtituiſſet hujus ſenarii, quos tamen Cantabrigienſis ſic ſolutos exhibet, κατ' ἰδίαν φρό-

νησιν — Nec peritiores in ſequenti ſenario ſe oſtenderunt editores, quem ſic ſecure legunt:

κοινὸν δὲ καλόν ἐστι χρηστὸς εὐτυχῶν.

rati nempe priorem ſyllabam vocis καλὸν produci poſſe, quam corripiunt ſemper Attici poëtæ. Vide quæ notavimus ad Comici Concionantes 70.

202. Demonactis eſt verſus ſervatus a Stobæo Tit. XXII. cujus lectionem merito prætulimus illi, quam concinnavit auctor vulgatæ collectionis: θνητὸς πεφυκὼς μὴ φρονῇς ὑπέρθεα.

207. ὀλίγον ἰσχύει χρόνον. Sic Stobæus in Floril. Tit. LXIII. In vulgata collectione, ubi hic verſus exſtat Tit. εἰς ὀργὴν, legitur μικρὸν ἰσχύει χρόνον.

215. ζῆν θέλομεν. Sic bene Grotius. Vulgo minus concinne ζῆν ἐθέλομεν.

225. θάνατος εὐπορώτερος. Sic apud Stobæum legitur Tit. CXXII. Vulgo θάνατος αἱρετώτερος.

263. ζήτει συναγαγεῖν. Sic recte Grotius. Vulgo, claudicante turpiter verſu, ζήτει συνάγειν.

267. κέρδη πονηρά. Sic Henr. Stephanus. Vulgo κέρδος πονηρόν.

273. In vulgata collectione exſtat hic verſus Tit. εἰς δίκαιον, ubi labem contraxit omiſſione articuli in priori membro. Scripſerat procul dubio auctor hujus ſenarii, ut edidimus:

κρίνειν ΤΟ δίκαιον, μὴ ΤΟ συμφέρον, θέλε.

286. Mirare, ſodes, bellum ſenarium, quem ex Aldina editione lectoribus exhibet Wintertonus:

λόγος γάρ ἐστι λύπης φάρμακον μόνος.

Ejuſdem monetæ occurrit in eodem Titulo iſte, quem omiſimus:

μέγιστόν ἐστιν ὀργῆς φάρμακον λόγος.

Quem proclive adeo erat numeris ſuis reſtituere :

ὀργῆς μέγιστόν ἐστι φάρμακον λόγος.

Quis non rideat hominum impudentiam, qui, quum ne verſus quidem jambici leges didiciſſe videantur, poëtas tamen Græcos edere ſuſtinent?

293. παρὰ καιρὸν ῥιφθέν. Sic bene Grotius. Mendoſe in Aldina editione ῥηφὲν, quod perperam correxit is, qui repoſuit ῥηθέν.

303. τίκτουσιν νόσους. Sic bene Grotius in Florilegio Tit. XCIX. Vulgo τίκτουσι claudicante verſu.

333. τοὺς νόμους λυμαίνεται. Henr. Stephanus ex Aldina editione, τοῖς νόμοις, quod perinde eſt. Illud quod dedimus firmatur auctoritate ſcripti codicis.

343. τοὺς ξενοδόκους. Neſcio qua mea incogitantia irrepſit hæc menda. Corrige τοὺς ξενηδόχους, ut recte edidit Grotius. In Aldina editione, ut in veteri codice, eſt ξενοδόχους.

354. μὴ ταχύς γ'. Sic Grotius, inſerto fulcro, ſine quo verſus rectis pedibus non incedit.

369. στῦλοι γὰρ οἴκων. Sic Stobæus Tit. LXXVII. Vulgo στῦλος γὰρ οἴκου. Eſt autem verſus Euripidis in Iphig. T. 57. ubi inverſo nec deteriori vocum ordine legitur οἴκων εἰσὶ παῖδες —

382. μανθάνειν σοφά. Hanc lectionem merito probat Henr. Stephanus præ altera μανθάνειν σφόδρα.

422. μὴ ταχὺς πένης γένῃ. In Aldina editione, cujus lectionem retinuit Henr. Stephanus, μὴ ταχὺ πένης γένῃ, verſu claudicante. Emendaverat neſcio quis μὴ πένης γένῃ ταχύ.

431. τὸ πολλὰ πράττειν. Sic bene & in hoc & in ſeq. v. edidit Aldus. Imperite alii τὰ πολλὰ πράττειν, quod ipſum eſt σαπρόν. Sequentis ſenarii finis κώδυνας πολλὰς ἔχει in ſolis Grotii Excerptis emendate exhibetur. Quippe Aldus edidit καὶ λύπας, alii κώδινας πολλὰς ἔχει.

448. εἰ μὴ φυλάξεις. Aldus edidit φυλάσσεις. Wintertonus autem imperitiſſime, εἰ μὴ φυλάσσῃς.

450. Verſus eſt Aeſchyli in Prometheo 329. Perperam Aldus edidit, γλώσσης ματαίας ζημία προσέρχεται. Alii, γλώσσῃ ματαίᾳ ζημία προσγίγνεται.

454. σιγηλός. Minus bene vulgo σιγηρός. Illam formam frequentant Attici Poëtæ. Vide Sophoclem Trach. 416. Philoct. 741. Euripidem Suppl. 569. Zenodotum in Florilegio Grotii p. 11.

466. ταμιεῖον. Vulgares editiones verſum hunc exhibent in Tit. εἰς ἀρετὴν, ubi legitur ταμεῖον.

490. ἐσθλὰ τῷ βίῳ δύο. Sic bene Aldus edidit. Imperite alii δύω, quæ forma Atticis Poëtis inuſitata.

495. ἔστιν ὑγίεια βίου. Sic recte Grotius. In Aldina editione ἔστιν ὑγεία. Wintertonus neſcio unde ἔστιν ἡ ὑγεία βίου, numeris fœde corruptis.

496. Hic verſus eſt Mneſimachi Comici, juxta Euſtathium, qui eum laudat ad Iliadem p. 981. l. 3. Eſt in Excerptis Grotii p. 663.

503. τύχης ἄνοιαν. Sic Stobæus in Floril. Tit. CVIII. Vulgo ἄγνοιαν.

515. ἐν τοῖσι δεινοῖς. Minus bene vulgo ἐν τοῖς δὲ δεινοῖς. Ad eundem modum in verſu abhinc ſecundo pravam lectionem correximus ἐν τοῖς κακοῖς δέ.

524. Fraudi mihi fuit Grotii editio, & quod Aldinam inſpicere neglexerim, in qua elegantius & vere λίαν φιλῶν ἑαυτόν. Vide quæ notavi ad v. 72.

525. Ad Chriſtianæ diſciplinæ normam ſententiam reformare voluit auctor variæ lectionis, quam exhibet margo editionis Aldinæ, μισοῦντα φίλει. Sed piæ hominis voluntati metri lex reluctatur.

533. φίλοισι μὴ κακοῖς. Sic recte Grotius. In Aldina edi-

tione ad ſenſum minus bene, & claudicante verſu, μὴ κακὸς, Wintertonus μὴ κακός γ'.

537. ἐν κακοῖς μὴ περιίδῃς. Sic certiſſime emendo pravam lectionem μὴ παρίδῃς. Vide indicem noſtrum in Ariſtophanem, Sophoclem Oed. T. 1505. & Miſcell. Obſerv. Vol. IV. p. 451.

561. τοῖς σωθεῖσι. Sic Grotius. Vulgo τοῖς σοφοῖσι.

578. Stobæi lectionem in Florilegii Tit. LXXXVII. recepi. Vulgo ἡ φύσις ἑκάστου γὰρ γένους ἐστὶν πατρίς.

587. Sic legitur hic verſus in Stobæi Ecl. Phyſ. Tit. XI. inconcinna eſt vulgata lectio.

599. ψευδὴς διαβολή. Sic Stobæus Florilegii Tit. XII. Vulgo ψεύδους διαβολή.

FINIS·NOTARUM.

ARGENTORATI

TYPIS

JOANNIS HENRICI
HEITZ

ACADEMIÆ TYPOGRAPHI.

Die XXIX. Martii MDCCLXXXIV.

ome. V.